Լրամշակված նախագիծ
ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ

Կ-703-13.11.2023-ԳԿ-011

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Գ Լ ՈՒ Խ 1
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Սույն օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է արհեստագործական և միջին մասնագիտական կրթության և ուսուցման (այսուհետ կրճատ նաև՝ ՄԿՈՒ) համակարգի գործունեության, կառավարման ու ֆինանսատնտեսական հարաբերությունները, ինչպես նաև դրանց մասնակիցների, այդ թվում՝ սոցիալական գործընկերների իրավունքներն ու պարտականությունները՝ ապահովելով մասնագիտական կրթություն ստանալու անձի իրավունքի իրացումը:
2. Սույն օրենքը տարածվում է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող արհեստագործական և միջին մասնագիտական կրթական ծրագիր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների ու կազմակերպությունների վրա՝ անկախ նրանց կազմակերպաիրավական ձևից ու հիմնադրից:
3. Սոցիալական գործընկերության հիման վրա որոշակի կրթական ծրագիր իրականացնող կամ դրան մասնակից կազմակերպությունների նկատմամբ սույն օրենքը տարածվում է այնքանով, որքանով վերաբերում է կրթության և ուսուցման գործընթացին:

Հոդված 2. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասին օրենսդրությունը

1. ՄԿՈՒ բնագավառը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած միջազգային պայմանագրերով, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով, Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով, «Կրթության մասին», «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին», «Առևտրի և ծառայությունների մասին», «Լիցենզավորման մասին», «Հիմնադրամների մասին» օրենքներով, սույն օրենքով և ոլորտը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերով:

Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.
1) **մասնագիտական կրթություն՝** առնվազն հիմնական կրթության հիմքով արհեստավորի (կամ կրտսեր մասնագետի) կամ մասնագետի որակավորում շնորհող մակարդակներում իրականացվող ուսումնառության արդյունքներ ձևավորելու գործընթաց.
2) **մասնագիտական ուսուցում՝** անձի կամ կազմակերպության գնահատված կարիքներին և ձևավորված պատվերին համապատասխան լրացուցիչ կրթական ծրագրով իրականացվող ուսումնառություն, որով անձը ձեռք է բերում որոշակի աշխատանքի կամ զբաղմունքի նկարագրով

սահմանված գիտելիք, կարողություն և հմտություն (այսուհետ՝ կարողունակություն) կամ ունեցածը հարմարեցնում դրանց․

3) **մասնագիտական ուսումնական հաստատություն (այսուհետ՝ ՄՈՒՀ)**՝ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ դրա ստորաբաժանում, որն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացնում է մասնագիտական կրթության արհեստագործական կամ միջին մասնագիտական մակարդակի առնվազն մեկ որակավորման ծրագիր, կազմակերպում է մեթոդական և աշխատանքային գործունեություն, շնորհում որակավորում․

4) **քոլեջ**՝ արհեստագործական կամ միջին մասնագիտական կրթական ծրագիր իրականացնող ՄՈՒՀ․

5) **մասնագիտական կրթության ոլորտային որակավորումների շրջանակ**՝ ոլորտային որակավորումների շրջանակի բաղկացուցիչ մաս, որով սահմանում է մասնագիտական կրթության մակարդակի որակավորումների խումբը (ցանկը) և դրա հետ կապված ուսումնառության ընդհանուր վերջնարդյունքները ապահովելու պահանջները (բնութագիր).

6) **կրթական ծրագիր՝** ուսումնական և աշխատանքային բաղադրիչների ամբողջություն, որն իրականացվում է ուսումնառության որոշակի վերջնարդյունքներով պայմանավորված հաջորդականությամբ և որով սահմանվում է մասնագիտական կրթության մակարդակը.

7) **ուսումնառության ժամկետ՝** համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի համար սահմանված ուսումնառության նորմատիվային տևողություն.

8) **ուսումնական մոդուլ**՝ կրթական ծրագրի բաղադրիչ հանդիսացող դասընթացի ինքնուրույն բաղկացուցիչ մաս, որի համար տրվում է կրեդիտ.

9) **ուսումնառության վերջնարդյունք**՝ դասընթացի կամ կրթական ծրագրի ավարտին պահանջվող գիտելիքի և կարողունակությունների ամբողջություն.

10) **կրեդիտ**՝ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի, այդ թվում՝ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ծավալի, ուսումնառության (նաև՝ աշխատանքային) վերջնարդյունքներ ձեռք բերելու համար ուսանողի ուսումնական բեռնվածության չափման պայմանական միավոր.

11) **կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգ՝** ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ուսումնառության արդյունքների կրեդիտների միջոցով չափման, հաշվառման և փոխանցման, ուսանողների սահուն շարժունությունը ապահովող գործողությունների ամբողջություն․

12) **սոցիալական գործընկերություն՝** ՄՈՒՀ-երի, գործատուների, դրանց միավորումների և ոչ առևտրային այլ կազմակերպությունների, արհեստակցական միությունների, հանրային իշխանության մարմինների միջև աշխատաշուկայի և տնտեսության զարգացման կարիքներին համապատասխան կրթության ապահովմանը միտված համընդհանուր համաձայնեցված կրթական, աշխատանքային, գործընկերային ու սոցիալական համագործակցության ձև․

13) **աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն (այսուհետ՝ ԱՀՈՒ)՝** ուսումնառության կազմակերպման ձև, որն իրականացվում է իրական աշխատավայրում կամ դրան համապատասխանեցված աշխատանքային միջավայրում՝ ապահովելով ուսումնառության վերջնարդյունքներին միտված աշխատանքային կարողունակությունների ձեռքբերումը․

14) **հեռավար ուսուցում՝** հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կազմակերպման ձև և համաժամանակյա ու ապահամաժամակյա (ասինքրոն) իրականացման մեթոդ, որի ընթացքում մանկավարժական աշխատողի (դասավանդողի) և ուսանողների (ունկնդիրների) միջև անմիջական կամ ոչ անմիջական հաղորդակցումն իրականացվում է ուսուցման կառավարման հարթակների և հեռահաղորդակցման տեխնոլոգիաների միջոցներով.

15) **դրսեկություն՝** հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերը ինքնակրթության կամ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության միջոցով կազմակերպելու ձև, որի ընթացքում ուսումնառությունը իրականացվում է մանկավարժական աշխատողի (դասավանդողի) անմիջական և ոչ անմիջական խորհրդատվության, թեմատիկ առաջադրանքների ուղղորդման, ինչպես նաև ուսանողի (ունկնդրի) վերջնարդյունքների ամփոփման միջոցով.

16) **պետական ամփոփիչ ստուգում**՝ մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ուսումնառության վերջնարդյունքներին շրջանավարտի գիտելիքի, կարողունակությունների համապատասխանության ստուգման և գնահատման գործընթաց, որի դրական արդյունքով շնորհվում է համապատասխան որակավորում.

17) **մասնագիտական կրթության որակավորում (այսուհետ՝ որակավորում)**՝ անձին շնորհվող արհեստավորի (կամ կրտսեր մասնագետի) կամ մասնագետի կրթական աստիճան, որը հավաստում է ՄԿՈՒ համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ուսումնառության ավարտը և հաստատվում համապատասխան ավարտական փաստաթղթով.

18) **ՄՈՒՀ-ի հավատարմագրում**՝ որակի արտաքին գնահատման գործընթաց, որով հավաստվում է ՄՈՒՀ-ի կամ դրա կրթական ծրագրի համապատասխանությունը հավատարմագրման սահմանված չափանիշներին.

19) **ուսանող՝** մասնագիտական կրթության որևէ մակարդակի կրթական ծրագրով և որակավորմամբ ուսումնառող անձ.

20) **ունկնդիր՝** մասնագիտական կրթության լրացուցիչ կրթական ծրագրում ընդգրկված և ուսումնառող անձ.

21) **աշկերտ՝** միաժամանակ ՄՈՒՀ-ում և աշխատավայրում (ուսումնագործնական կենտրոնում) աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն անցնող և գործատուի հետ աշխատանքային հարաբերության մեջ գտնվող ուսանող (ունկնդիր).

22) **կրթաթոշակ՝** կրթական ծառայությունների և կրթությանը ուսանողի մասնակցությանը օժանդակող ծառայությունների ծախսերի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում կամ ուսանողին հատկացվող այլ ֆինանսավորում՝ պետական բյուջեի միջոցների, ՄՈՒՀ-ի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հատկացումների հաշվին կամ միջազգային պայմանագրերի շրջանակում.

23) **կրթության առանձնահատուկ պայմաններ**՝ համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների ձեռքբերմանը նպատակաուղղված մոդուլների և ուսուցման մեթոդների, ուսուցման անհատական տեխնիկական միջոցների, մատչելի միջավայրի և խելամիտ հարմարեցումների, ինչպես նաև կրթական գործընթացին անձի մասնակցությանը նպատակաուղղված մանկավարժահոգեբանական և այլ ծառայությունների ամբողջություն.

24) **խելամիտ հարմարեցում՝** ուսանողի (ունկնդրի) և ՄՈՒՀ-ի կողմից փոխհամաձայնեցված փոփոխություններ կամ հարմարեցումներ (այլընտրանքային մատչելի ձևաչափեր, օժանդակ սարքավորումներ և տեխնոլոգիական միջոցներ, լրացուցիչ ժամանակ, անհատականացված աջակցություն և այլն), որոնք բխում են անձի անհատական կարիքներից և նախասիրություններից, չեն խաթարում ՄԿՈՒ ծրագրի ամբողջականությունն ու վերջնարդյունքները, և հնարավորություն են տալիս հաշմանդամություն ունեցող անձին բոլորի հետ հավասար հիմունքներով մասնակցել մասնագիտական կրթության և ուսուցման գործընթացին և հասնել գնահատելի և չափելի վերջնարդյունքի.

25) **ներառական կրթություն**՝ յուրաքանչյուր ուսանողի համար, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, զարգացման առանձնահատկություններին համապատասխան, անհրաժեշտ պայմանների և հարմարեցված միջավայրի ապահովման միջոցով կրթական գործընթացին առավելագույն մասնակցության և կրթական ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքի ապահովում.

26) **Մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայություններ**՝ ուսումնամեթոդա-կան, հոգեբանական և մանկավարժական աջակցություն, որը ցուցաբերվում է ուսանողին, նրա օրինական ներկայացուցիչին և մանկավարժական աշխատողին.

27) **անհատական ուսուցման պլան՝** անհատականացված ճանապարհային քարտեզ, որն ուրվագծում է մասնագիտական կրթություն և ուսուցում ստացող ուսանողի կարիերայի ուղին, գնահատում է ուսանողի կարողունակությունները, սահմանում է կարիերայի նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ կոնկրետ թիրախներ, գործողություններ և ռեսուրսներ, ինչպես նաև օժանդակող կառուցակարգեր (ներառյալ՝ աջակցող ծառայությունները).

28) **ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատող՝** ուսանողի ուսումնառության մոդուլների յուրացմանը նպաստող կամ համապատասխան որակավորման ուղղվածության բովանդակության պահանջները ապահովող ՄՈՒՀ-ի աշխատող, ինչպես նաև կազմակերպությունում աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն իրականացնող մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչ.

29) **դասախոս՝** ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատող, ով դասապրոցեսի միջոցով ապահովում է ուսանողի (ունկնդրի) կողմից ուսումնառության վերջնարդյունքները յուրացնելու գործընթացը.

30) **գործնական ուսուցման վարպետ (այսուհետ՝ վարպետ)՝** ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատող, ով ապահովում է ուսանողի (ունկնդրի) կողմից գործնական ուսումնառության արդյունքները ու արհեստագործական հմտությունները յուրացնելու գործընթացը.

31)**մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչ (այսուհետ՝ հրահանգիչ)՝** սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպության (այսուհետ՝ գործատու) մասնագետ, ով մանկավարժական աշխատողի կարգավիճակ է ստանում աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ծրագրի շրջանակում և ապահովում է գործնական ուսումնառության արդյունքների կիրառական հմտությունների կատարելագործման գործընթացը.

32) **ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատողի օգնական՝** կրթության կազմակերպման գործընթացում դասախոսին և վարպետին, անհրաժեշտության դեպքում՝ հրահանգչին աջակցող մանկավարժական աշխատող.

33) **ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստում՝** օրենսդրությամբ սահմանված կարգով երաշխավորված վերապատրաստող կազմակերպություններում լրացուցիչ կրթական ծրագրի իրականացում՝ ուղղված համապատասխան ժամանակահատվածում դասախոսի կամ վարպետի մասնագիտական, այդ թվում՝ ուսումնամեթոդական կարողությունները աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան լրացնելուն, կատարելագործելուն և արդիականացնելուն՝ պետական կառավարման համակարգի լիազոր մարմնի կողմից վեր հանված կարիքի և սահմանված պատվերի հիման վրա.

34) **ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի ատեստավորում՝** դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի աշխատանքային կարողունակությունների՝ զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանության որոշման գործընթաց.

35) **տարակարգ՝** դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի մասնագիտական չափանիշներին համապատասխանող աստիճանակարգ.

36) **մասնագիտական չափանիշ՝** դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի մասնագիտական զարգացման և գիտելիքների, աշխատանքային գործունեության, կարողունակությունների, պատասխանատվության նկարագիր.

37) **որակավորումների պետական գրանցամատյան (էլեկտրոնային ռեգիստր)՝** ուսանողների ակադեմիական և աշխատանքային առաջխաղացման, շնորհված որակավորման և նրանց տրված ՄԿՈՒ ավարտական փաստաթղթերի վերաբերյալ տեղեկատվության գրանցման միասնական շտեմարան.

38) **մասնագիտական կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգ՝** տվյալների հավաքման, վերլուծման և տեղեկատվության տարածման միասնական էլեկտրոնային համակարգ, որը ներառում է տեղեկություններ քոլեջների կառավարման, ֆինանսատնտեսական, ուսումնական և հետազոտական գործընթացների, ինչպես նաև ուսանողների, շրջանավարտների ու ՄՈՒՀ-ի աշխատողների, գործատուների (համաձայնությամբ) մասին:

Հոդված 4. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքները և անձի կրթության իրավունքի պետական երաշխիքները

1. Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը համակարգված կրթական գործընթաց է, որով անձի մոտ ձևավորում են անհրաժեշտ մասնագիտական կարողունակություններ և աշխատանքային փորձ կուտակելու հնարավորություն՝ որակավորված մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու,

ներկայի և ապագայի մարտահրավերներին դիմակայելու, փոփոխվող աշխատաշուկային արձագանքելու, նոր պայմաններին հարմարվելու, շարունակական մասնագիտական կատարելագործման ու զարգացման համար:

2. Հայաստանի Հանրապետությունը համընդհանուր ներառական կրթությունը հռչակում է որպես յուրաքանչյուր ուսանողի կրթության իրավունքի ապահովման երաշխիք, իսկ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը՝ աշխատաշուկայում մրցունակության ապահովման երաշխիք:

3. ՄԿՈՒ բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքներն են՝

1) հասարակության մտավոր և գործնական ներուժի, աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը, աշխատաշուկայի մրցունակությունը.

2) ներառական ու որակյալ մասնագիտական կրթությունն ու ուսուցումը բոլորի համար և հարատև կրթության հնարավորությունների խթանումը.

3) ՄՈՒՀ-երի ինքնավարությունը և ակադեմիական ազատությունը.

4) ՄԿՈՒ համակարգի կառավարման թափանցիկությունը և կոլեգիալությունը,

5) պետություն-մասնավոր հատված համագործակցությունը, պատասխանատվությունը և ձեռք բերված վերջնարդյունքների ճանաչումը.

6) սոցիալական գործընկերների հետ համագործակցությունը.

7) մասնագիտական կրթության բնագավառում հայկական ավանդական արհեստների և արվեստների պահպանումը և խթանումը՝ որպես մշակութային ժառանգություն.

8) մասնագիտական կրթության որակավորումների համահունչեցումը միջազգային պահանջներին.

9) հայկական սփյուռքի հետ համակողմանի կապերի զարգացումը և համագործակցությունը:

4. Պետությունը, հաշվի առնելով աշխատուժի շուկայի կազմը և կառուցվածքը, յուրաքանչյուր անձի համար մասնագիտական պետական ուսումնական հաստատություններում երաշխավորում է՝

1) ՄԿՈՒ համակարգի բնականոն գործունեության և զարգացման համար անհրաժեշտ պայմաններ, այդ թվում՝ պատշաճ ֆինանսավորում.

2) մրցութային կարգով մասնագիտական կրթություն՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին.

3) պետության գնահատված կարիքների և զարգացման առաջընթացի ուղղություններին համապատասխան կամ պետության կողմից գերակա ճանաչված ոլորտներում ՄԿՈՒ ֆինանսավորում.

4) սոցիալական գործընկերների պատվերով և ֆինանսավորմամբ մասնագիտական կրթություն և ուսուցում.

5) մասնագիտական կրթություն և ուսուցում ստանալու հավասար հնարավորություններ՝ խելամիտ հարմարեցումների և ներառման միջոցով:

5. Պետությունն աջակցում է ՄՈՒՀ-երի ուսանողների, ունկնդիրների մասնագիտական ոլորտներում աշխատանքային կարողունակությունների ձևավորման ծրագրերին և դրանց կազմակերպմանը:

Հոդված 5. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառի խնդիրները

1. ՄԿՈՒ բնագավառում պետական քաղաքականության խնդիրներն են՝

1) ապահովել մասնագիտական կրթությամբ անձանց պատրաստումը՝ հաշվի առնելով անձի նախասիրությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, պետության և տնտեսության կարիքները, աշխատաշուկայի ժամանակակից պահանջները և զարգացման միտումները.

2) վերացնել անհավասարությունները կրթության ոլորտում և ապահովել հավասար հասանելիություն մասնագիտական կրթության և ուսուցման բոլոր մակարդակներում, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար.

3) ապահովել մատչելի ու որակյալ մասնագիտական կրթության և ուսուցման հավասար հասանելիությունը կանանց և տղամարդկանց համար.

4) սահմանել աշխատաշուկայի ներկայի և ապագայի կարիքներին միտված որակավորումների ոլորտային շրջանակ՝ առաջնորդվելով պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության սկզբունքով.

5) նպաստել պատշաճ մասնագիտական կարողունակություններ ունեցող անձանց զբաղվածություն ունենալուն, արժանապատիվ աշխատանք գտնելուն և ձեռներեցությամբ զբաղվելուն.

6) նվազեցնել որակավորում (միկրոորակավորում) չունեցող անձանց հարաբերակցությունը.

7) ապահովել հայազգի օտարերկրյա քաղաքացիների (հայկական սփյուռքի համար) մասնագիտական կրթություն ստանալու հնարավորությունը.

8) աջակցել պետության գնահատված կարիքների հիման վրա առաջնահերթ համարվող ոլորտներում, ինչպես նաև սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի համար մասնագետների պատրաստմանը և կատարելագործմանը.

9) ապահովել ՄԿՈՒ համակարգի շարունակական զարգացումը, ընդլայնել հարատև կրթության հնարավորությունները.

10) ստեղծել կրթական ծրագրերի մակարդակների, որակավորումների ու տնտեսության համապատասխան բնագավառների միջև համագործակցային արդյունավետ ձևաչափեր՝ համատեղ միջոցառումների, փորձարարական ծրագրերի, ծախսարդյունավետության և փոխադարձ աջակցության համար.

11) ներդնել մասնագիտական կրթության և ուսուցման կազմակերպման, մասնագիտական կրթության վերջնարդյունքների ստուգման արդյունավետ ձևեր.

12) ապահովել սովորողների կարիերայի ուղղորդումը և մասնագիտական կողմնորոշումը՝ նպաստելով որակավորման ընտրության, կարիերայի ուղու և մասնագիտական աճի, զբաղվածության և աշխատաշուկայում մրցունակության հարցերում գիտակցված որոշումների կայացմանը.

13) ներդնել կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգ.

14) նպաստել մանկավարժական աշխատողների շարունակական կատարելագործմանը.

15) տրամադրել պետական ֆինանսական օժանդակություն՝ կրթաթոշակի ձևով.

16) կառուցել և վերազինել ՄՈՒՀ-երի շենքային հարմարությունները, որոնցում հաշվի են առնված ուսանողների, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց առանձնահատկությունները և ապահովել անվտանգ, բռնությունից զերծ, ներառական և արդյունավետ ուսումնառության միջավայր բոլորի համար.

17) օրենսդրությամբ սահմանված այլ խնդիրներ:

Գ Լ ՈՒ Խ 2
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

Հոդված 6. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգը

1. ՄԿՈՒ համակարգի նպատակն է ապահովել մասնագիտական կրթության և մասնագետների պատրաստման պետական քաղաքականությունը՝ սոցիալական գործընկերների միջև փոխշահավետ և շարունակական համագործակցության միջոցով ստեղծելով համապատասխան ենթակառուցվածքներ և կառուցակարգեր:

2. ՄԿՈՒ համակարգը ներառում է՝

1) ՄԿՈՒ բնագավառում իրավասու պետական կառավարման համակարգի մարմինները և այն կազմակերպությունները, որոնք ՄԿՈՒ համակարգում իրականացնում են օրենսդրությամբ սահմանված լիազորություններ.

2) ՄՈՒՀ-երը և մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող այլ կազմակերպությունները.

3) սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպությունները.

4) լիցենզավորման գործընթացները և չափանիշները.

5) հավատարմագրման գործընթացները և չափանիշները.

6) որակավորումների ազգային շրջանակը, ոլորտային որակավորումների շրջանակները և դրանց բնութագրերը.

7) լրացուցիչ կրթական ծրագրերը.

8) ուսումնառության արդյունքների ճանաչմանը, գնահատմանը և որակավորումների շնորհմանն առնչվող չափանիշները և գործընթացները.

9) որակավորումների պետական գրանցամատյանը:

Հոդված 7. Մասնագիտական կրթական ծրագրերը և դրանց ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Մասնագիտական կրթական ծրագրերը կազմվում են որակավորումների ազգային շրջանակի և ոլորտային որակավորումների շրջանակի պահանջներին համապատասխան:

2. Մասնագիտական կրթությունն իրականացվում է հետևյալ կրթական ծրագրերի մակարդակներով.

1) արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագիր՝ արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորում.

2) միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագիր՝ մասնագետի որակավորում.

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 1)-ին կետով նախատեսված որակավորման անվանումը՝ կախված զբաղմունքի բնույթից, սահմանվում է համապատասխան ոլորտային որակավորման շրջանակի բնութագրով:

4. ՄՈԻՀ-ի կողմից իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրի հիման վրա ՄՈԻՀ-ը կարող է մշակել և իրականացնել վերջնարդյունք ապահովող միկրոորակավորման ծրագրեր:

5. ՄՈԻՀ-ը կարող է մշակել և իրականացնել նաև լրացուցիչ կրթական ծրագրեր, որոնցով ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքները վկայագրվում են և հիմք են միկրոորակավորման համար:

6. ՄՈԻՀ-ը կարող է ըստ որակավորումների իրականացնել նաև փորձարարական կրթական ծրագրեր՝ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջների պահպանմամբ:

7. Մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի ոլորտային որակավորումների շրջանակի բնութագրերի հիման վրա կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կազմում և հաստատում է տվյալ մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը, որը կարող է վերանայվել սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված կրթական ծրագրերի փորձարկման և գնահատման հիման վրա:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը ներառում է.

1) որակավորման ուղղվածությունը, զբաղմունքի նկարագիրը, և ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները.

2) որակավորմանը ներկայացվող մուտքային և ելքային պահանջները, ներառյալ՝ պետական ամփոփիչ ստուգման ձևերը և պարբերականությունը.

3) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության ընդհանուր ծավալը՝ արտահայտված կրեդիտներով և ուսումնառության նվազագույն տևողությունը.

4) ծրագրի բովանդակությունը՝ որակավորումն ապահովող դասընթացների կամ մոդուլների ցանկը և յուրաքանչյուր դասընթացին կամ մոդուլին հատկացվող կրեդիտը.

5) որակավորման առանձնահատկություններով պայմանավորված համապատասխան լաբորատորիաների և ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց) գույքի և սարքավորումների նվազագույն պահանջները և չափաքանակը.

6) շնորհվող որակավորումը և հետագա մասնագիտական գործունեության հնարավոր ոլորտը:

9. ՄՈԻՀ-երը, համապատասխան գործատուների մասնակցությամբ ու նրանց առաջարկությունների, ինչպես նաև սույն հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով նախատեսված փաստաթղթերի հիման վրա մշակում ու հաստատում են համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագիրը, դրա ուսումնամեթոդական փաթեթը (ուսումնական մոդուլներ, ուսումնական պլաններ, ծրագրի իրականացման ձևը):

10. ՄՈԻՀ-ը կազմում է համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի կազմակերպման նախահաշիվը՝ ըստ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած չափանիշների:

11. Որոշակի որակավորման և ուղղվածության կրթական ծրագիրն առաջին անգամ իրականացվում է սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով որակավորման կրթական ծրագրերի փորձարկման համար սահմանված կարգով:

12. Սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով նախատեսված կարգով ներդրված որակավորման կրթական ծրագրերը կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը փորձարկման ընթացքում ենթարկում է մշտադիտարկման և գնահատման: Փորձարկման առաջին շրջափուլը ավարտած ուսանողին շնորհվում է սույն օրենքի 16-րդ հոդվածով սահմանված որակավորումը հավաստող դիպլոմ և հավելված:

13. Սույն հոդվածի 11-րդ և 12-րդ մասերով սահմանված կարգով փորձարկումն անցած որակավորման կրթական ծրագրերը այլ ՄՈԻՀ-երի կողմից հետագայում իրականացվում են առանց փորձարկման՝ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

14. ՄՈԻՀ-ի համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրերը երաշխավորում են մասնագիտական կրթության տարբեր մակարդակներում ուսանողների ուսումնառության գործընթացը՝ ապահովելով կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգի կիրարկումը և որակավորման աստիճանների շնորհումը:

15. Միջազգային պայմանագրերի հիման վրա՝ օրենքներով և նորմատիվ իրավական ակտերով առանձին կրթական ծրագրերի և դրանց որակավորումների համար կարող են սահմանվել իրականացման և կառավարման առանձնահատկություններ՝ պահպանելով ոլորտային որակավորումների շրջանակի պահանջները:

Հոդված 8. Մասնագիտական կրթության որակավորման աստիճանները, ուսումնառության ժամկետները և ձևերը

1. Մասնագիտական կրթությունն իրականացվում է առանձնացված երկու կրթական մակարդակներում աստիճանաշնորհող հետևյալ հիմնական կրթական ծրագրերով.

1) առաջին մակարդակում՝ արհեստագործական կրթություն, որի ուսումնառությունն ավարտվում է պետական ամփոփիչ ստուգմամբ, և ուսումնառությունն ավարտած անձին շնորհվում է արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորման աստիճան.

2) երկրորդ մակարդակում՝ մասնագետի կրթություն, որի ուսումնառությունն ավարտվում է պետական ամփոփիչ ստուգմամբ, և ուսումնառությունն ավարտած անձին շնորհվում է մասնագետի որակավորման աստիճան.

2. Արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորման աստիճան ստանալու համար հիմնական կրթական ծրագրի ուսուցման տևողությունը 6 ամսից մինչև 3 տարի է:

3. Մասնագետի որակավորման աստիճան ստանալու համար հիմնական կրթական ծրագրի ուսուցման տևողությունը մեկ տարի 10 ամսից մինչև 5 տարի է:

4. Որակավորման ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքները ուսանողի կողմից ձեռք բերելու ունակություններով պայմանավորված որակավորումը կարող է ուսանողին շնորհվել սույն հոդվածի 2-րդ

կամ 3-րդ մասերով նախատեսված ժամկետներից շուտ կամ ուշ՝ ուսանողի դիմումով, գործատուի և ՄՈՒՀ-ի համաձայնությամբ, կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

5. Կրթական ծրագրերը, ըստ մասնագիտական կրթության մակարդակների, կարող են իրականացվել լրիվ կամ մասնակի բեռնվածությամբ՝ համադրելով առկա, հեռավար կամ դրսեկության մեթոդաբանական ձևերը:

6. Մասնագիտական կրթության ծրագրով մասնակի բեռնվածությամբ ուսումնառող ուսանողը պարտավոր է ՄՈՒՀ-ի տվյալ կրթական ծրագրով սահմանված ուսուցման համար նախատեսված ժամկետում կուտակել տարեկան ուսումնական բեռնվածության առնվազն 50 տոկոսին համապատասխան գումարային կրեդիտներ: Մասնակի բեռնվածությամբ ուսումնառող ուսանողի ուսումնառության ընդհանուր տևողությունը կարող է երկարաձգվել համապատասխան կրթական ծրագրի որակավորման համար սահմանված տևողության մինչև կրկնապատիկի չափով:

7. Մասնագիտական կրթության ուսումնառության ժամկետները սահմանվում են համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի բաղադրիչով՝ հիմք ընդունելով ուսանողի մինչ այդ ստացած կրթությունը կամ կրեդիտների քանակը, տվյալ որակավորման ուսուցման առանձնահատկությունը և կրթության կազմակերպման մեթոդաբանական ձևը:

8. Միաժամանակ մեկից ավելի կրթական ծրագրերում ուսումնառության զուգակցումը չի արգելվում, եթե դասընթացների կազմակերպման ռեժիմը չի համընկնում:

9. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի ավարտական փաստաթուղթ ստացած անձինք իրավունք ունեն կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով շարունակելու ուսումնառությունը հաջորդ մակարդակի կրթական ծրագրով՝ հիմք ընդունելով ձեռք բերած կրեդիտների քանակը կամ համեմատվող ծրագրերի ակադեմիական տարբերությունների ողջամիտ ծավալը:

10. ՄՈՒՀ-ում դասավանդման լեզուն գրական հայերենն է, անհրաժեշտության դեպքում՝ նաև հայերեն ժեստերի լեզուն:

11. ՄՈՒՀ-ի սահմանած կարգով ուսումնական մոդուլներ, դասընթացներ կամ դրանց առանձին թեմաներ կարող են դասավանդվել օտար լեզվով.

1) եթե կրթական ծրագրի որակավորման ուղղվածությունը ենթադրում է օտար լեզվի ուսուցում.

2) եթե դասընթացն իրականացնում է օտարերկրյա մասնագետը.

3) օտարերկրյա ՄՈՒՀ-ի հետ համատեղ իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի դեպքում.

4) օտարերկրյա քաղաքացիների համար իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի դեպքում.

5) եթե ապահովվել է թարգմանություն:

12. Ուսումնական գործընթացի կազմակերպման սկիզբը և ավարտը, դասերի կազմակերպման ռեժիմը (ժամերը և գրաֆիկը), ինչպես նաև ուսանողի արձակուրդի տևողությունը սահմանում է ՄՈՒՀ-ը՝ հաշվի առնելով համապատասխան կրթական ծրագրի կազմակերպման, այդ թվում՝ գործնական աշխատանքային ուսուցման, առանձնահատկությունները և սահմանված ուսումնառության նվազագույն տևողությունը:

Հոդված 9. ՄՈՒՀ-երը և դրանց տեսակները

1. ՄՈՒՀ-երը՝ ըստ հիմնադրի, կարող են լինել.

1) պետական ՄՈՒՀ, որը հիմնադրվում է Կառավարության որոշմամբ կամ միջազգային պայմանագրի հիման վրա,

2) հանրային ՄՈՒՀ, երբ հիմնադրվում է պետության և ոչ պետական կազմակերպության միջև (այդ թվում՝ օտարերկրյա) համագործակցության պայմանագրի հիմքով,

3) մասնավոր ՄՈՒՀ, երբ հիմնադրվում է իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից (այդ թվում՝ օտարերկրյա):

2. Պետական ՄՈՒՀ-ը ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Պետական չհանդիսացող ՄՈՒՀ-ը կարող է ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձև:

3. Մասնագիտական կրթության համակարգում սահմանվում է ուսումնական հաստատության «քոլեջ» տեսակը:

4. Հանրային ՄՈՒՀ-ի հիմնադրման համագործակցության պայմանագրով սահմանվում են հիմնադիր կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, կառավարման և կրթության կազմակերպման առանձնահատկությունները, սեփականության իրավունքի և այլ գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքների հետ կապված հարցերը:

5. Օտարերկրյա ուսումնական հաստատությունների մասնաճյուղերի ստեղծումն ու գործունեությունը կարգավորվում են «Կրթության մասին» օրենքով, սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 10. ՄՈՒՀ-ի հիմնական գործառույթները

1. ՄՈՒՀ-ը, սույն օրենքին, իր կանոնադրությանը, ինչպես նաև տվյալ ոլորտը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան իրականացնում է.

1) սոցիալական գործընկերների և գործատուների ներգրավմամբ ու համագործակցությամբ համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագրի ուսումնամեթոդական փաթեթի մշակումն ու հաստատումը, իրականացումը և վերջնարդյունքների գնահատումը.

2) ընդունելության գործընթացի կազմակերպումը, ներառյալ՝ օտարերկրյա քաղաքացիների՝ ըստ կրթական ծրագրի մակարդակի որակավորման.

3) մասնագիտական կողմնորոշման և կարիերայի ուղղորդման խորհրդատվության տրամադրումը.

4) համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպումը, ուսուցման անհրաժեշտ մեթոդների և տեխնոլոգիաների ընտրությունը, ընթացիկ և պետական ամփոփիչ ստուգման կազմակերպումը՝ ըստ կրթական ծրագրի և որակավորման պահանջների.

5) ՄԿՈՒ որակի շարունակական բարելավումը, դասավանդման, ուսումնառության արդիական մեթոդների ներդրումը, դրանց բազմազանության և արդյունավետության ապահովումը.

6) լրացուցիչ կրթական ծրագրերի իրականացումը.

7) ուսանողների ուսումնառության դադարեցումը, տեղափոխումը և ուսանողական իրավունքների վերականգնումը՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով.

8) կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց անհրաժեշտ ծառայությունների, այդ թվում՝ խելամիտ հարմարեցումների ապահովումը՝ մյուսների հետ հավասար հիմունքներով կրթության արդյունավետ և որակյալ կազմակերպման համար.

9) ուսանողների կողմից կրեդիտների կուտակման կարգի, ուսումնառության վերջնարդյունքների գնահատման, պետական ամփոփիչ ստուգման ձևերի ու պարբերականության սահմանումը՝ ըստ տվյալ կրթական ծրագրի որակավորման.

10) կրթական ծրագրով նախատեսված որակավորումների շնորհումը.

11) ուսումնական, վարչական, ֆինանսական և տնտեսական գործունեությանն առնչվող, ներառյալ՝ իր աշխատողների ընտրության և նշանակման կարգերի սահմանումը.

12) ուսումնաօժանդակ, մանկավարժական և վարչական կազմի մասնագիտական կատարելագործմանն ուղղված դասընթացների կազմակերպումը կամ դրանցում ընդգրկվածության ապահովումը.

13) ՄՈՒՀ-ի տարեկան ծախսերի նախահաշվի կազմումը.

14) ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագրի, այդ թվում՝ գործունեության առաջնահերթ ուղղությունների հաստատումը և ապահովումը.

15) սոցիալական գործընկերության խթանման, կողմերի միջև երկխոսության և համագործակցության հարթակների գործարկումը.

16) ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի և որակավորման՝ ուսման վարձերի սահմանումը.

17) ուսանողական ինքնակառավարմանը աջակցումը, ՄՈՒՀ-ի ծրագրերում ուսանողների ընդգրկվածության ապահովումը.

18) հիմնարկների, մասնաճյուղերի և կառուցվածքային միավորների, այդ թվում՝ օտարերկրյա պետություններում, ինչպես նաև հանրակրթական, արհեստագործական և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող կառուցվածքային միավորների ստեղծումը՝ օրենքով սահմանված կարգով.

19) օրենքով և կանոնադրությամբ սահմանված կարգով կազմակերպության գույքի տիրապետումը, օգտագործումը կամ տնօրինումը.

20) օրենքով և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ չարգելված այլ գործունեություն:

2. ՄՈՒՀ-ում արգելվում է քաղաքական, կուսակցական, կրոնական կազմակերպությունների և միավորումների գործունեությունը:

Հոդված 11. Մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզավորում

1. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագիրն իրականացվում է արհեստագործական կամ միջին մասնագիտական կրթական աստիճանում կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի, ինչպես նաև յուրաքանչյուր որակավորման լիցենզիայի հիման վրա՝ Կառավարության սահմանած կարգով և պայմաններով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզավորումն իրականացնում է պետական կառավարման համակարգի լիազոր մարմինը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին)՝ կրթական ծրագրերի լիցենզավորման հանձնաժողովի որոշման հիման վրա՝ «Լիցենզավորման մասին» օրենքի, սույն օրենքի, մասնագիտական կրթության կրթական ծրագրերի լիցենզավորման կարգերի և այլ նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան:

3. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակներում կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի տրամադրման պայման է՝

1) կրթական գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ շենքի և ուսումնական տարածքի առկայությունը, որի նկատմամբ ՄՈՒՀ-ն ունի սեփականության, վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման իրավունքներ.

2) ուսումնական գործընթացին օժանդակող սպորտային տարածքի կամ դրա օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը և գրադարանային համապատասխան հագեցվածությամբ տարածքների առկայությունը՝ լիազոր մարմնի կողմից սահմանված սանիտարահիգիենիկ և տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան.

3) լսարանային, գործնական ուսուցման գործընթացին օժանդակող ուսումնաարտադրական, լաբորատոր տարածքների և բազաների առկայությունը՝ սանիտարահիգիենիկ և տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան.

4) ՄՈՒՀ-ի հինգ տարվա զարգացման ռազմավարական ծրագրի առկայությունը.

5) ուսանողներին ֆինանսական աջակցություն տրամադրելու պարտավորությունը՝ հանրային և մասնավոր ՄՈՒՀ-երի դեպքում:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ և 3-րդ կետերով նախատեսված պայմաններին համապատասխանությունը հավաստվում է լիազոր մարմնի տեղեկանքի հիման վրա:

5. Նոր ստեղծվող պետական ՄՈՒՀ-ի դեպքում սույն հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետով նախատեսված զարգացման ռազմավարական ծրագրի առկայության պահանջը ապահովվում է հիմնադրման օրվանից մեկ տարվա ընթացքում:

6. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման համար լիցենզիայի տրամադրման պայման են՝

1) համապատասխան կրթական ծրագրի մակարդակի որակավորումն (ուղղվածությունը) ապահովող ուսումնամեթոդական փաթեթի առկայությունը (ուսումնական մոդուլներ, ուսումնական պլաններ, ծրագրի իրականացման ձևը).

2) տվյալ կրթական ծրագրի աստիճանի (մակարդակի) կամ որակավորման ուղղվածությանը համապատասխան լաբորատորիաների և ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց) գույքի ու սարքավորումների, գրադարանային-տեղեկատվական ֆոնդի առկայությունը կամ դրանց օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը՝ հիմք ընդունելով սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 5-րդ կետի, 9-րդ և 10-րդ մասերով նախատեսված պայմանների ապահովումը.

3) սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձևերի կիրառման դեպքում՝ գործատուի հետ համագործակցության շրջանակը սահմանող փաստաթղթի (հուշագիր, պայմանագիր) և դրա իրագործումն ապահովող համապատասխան մարդկային ու նյութատեխնիկական ռեսուրսների վերաբերյալ տեղեկություններ.

4) համապատասխան կրթական մակարդակում մասնագիտական կրթական ծրագրով ուսուցում ապահովելու համար անհրաժեշտ մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ աշխատողների առկայությունը, որից հիմնական աշխատանքային պայմանագրով աշխատող մանկավարժական աշխատողների ընդհանուր թիվը կազմում է մանկավարժական աշխատողների առնվազն 30 տոկոս:

7. Մասնագիտական կրթության ծրագրերի մակարդակներում որոշակի որակավորման ուսումնառությունը հիմնական կրթության հիմքով կազմակերպելու դեպքում տվյալ ծրագրի լիցենզավորման փաթեթում ընդգրկվում է միջնակարգ կրթության երրորդ մակարդակի պետական բաղադրիչին ապահովող կրթական ծրագիրը:

8. Նոր ստեղծվող ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը տրվում է առնվազն մեկ որակավորման համար լիցենզիայի հետ միաժամանակ:

9. Կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը և համապատասխան որակավորման լիցենզիան ՄՈՒՀ-ին տրվում են անժամկետ:

10. ՄՈՒՀ-ին տրված համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի իրականացման կամ որակավորման լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցնել լիազոր մարմինը՝ «Լիցենզավորման մասին» օրենքով նախատեսված հիմքերով և կարգով:

11. Լիցենզիայի գործողության դադարեցնելու մասին լիազոր մարմինը պատշաճ ձևով տեղեկացնում է ՄՈՒՀ-ին որոշման կայացման օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ ուղարկելով նաև լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին որոշման բնօրինակը:

12. Լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին լիազոր մարմնի որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

13. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի՝ որակավորման (ուղղվածության) ծրագրի իրականացման լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում կրթական ծրագրում ընդգրկված ուսանողներն իրավունք ունեն շարունակելու ուսումնառությունը համապատասխան կրթական ոլորտում՝ ընդգրկվելով տվյալ, պետական կամ ոչ պետական հավատարմագրված մեկ այլ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերում կամ մասնակցելու այդ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերով պետական ամփոփիչ ստուգմանը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

14. Նորմատիվ իրավական ակտերի փոփոխության արդյունքում սույն հոդվածի 3-րդ և 6-րդ մասերում նախատեսված լիցենզավորման պայմանները փոփոխվելու դեպքում կրթության լիազոր

մարմինը 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող ՄՈՒՀ-երին:

Հոդված 12. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատումը

1. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատումը ՄՈՒՀ-ի, դրա կրթական ծրագրերի, ուսանողի կարիերայի հետագծի և հնարավորությունների, մշտադիտարկման, գնահատման և բարելավման շարունակական գործընթաց է, որն իրականացվում է ներքին և արտաքին գնահատման Կառավարության սահմանված չափանիշներին համապատասխան:
2. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատման համակարգը ներառում է՝
1) ներքին գնահատումը.
2) արտաքին գնահատումը.
3) որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները:
3. Ներքին գնահատումը, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, իր գործունեության և սահմանված նպատակներին ու վերջնարդյունքներին կրթական գործընթացի համապատասխանության վերլուծությունն է: Ներքին գնահատումն իրականացվում է տարեկան մեկ անգամ՝ մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը: Ներքին գնահատմանը մասնակցում են վարչական և մանկավարժական աշխատողները, ուսանողները, ԱՀՈՒ-ի իրականացմանը մասնակից գործատուների ներկայացուցիչները:
4. Արտաքին գնահատումը պետության կողմից սահմանված չափանիշներին համապատասխան ՄՈՒՀ-ի կառավարման և գործունեության արդյունավետության գնահատումն է՝ նախորդ ժամանակահատվածի արդյունքների, ներդրված փորձարարական ծրագրերի կամ մյուս ՄՈՒՀ-երի համեմատությամբ: Որակի արտաքին գնահատմանը կարող են մասնակցել ՄՈՒՀ-ի շրջանավարտները և ուսանողները, կրթության և այլ մասնագիտական ոլորտների կառավարման պետական լիազոր մարմինները, ՄՈՒՀ-ի սոցիալական գործընկերության կողմ հանդիսացող կազմակերպությունների ներկայացուցիչները:
5. Որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները Կառավարության ստեղծած կամ Կառավարության սահմանած կարգով ճանաչված, իրենց գործառույթներում անկախ մասնագիտացված մարմիններ են, որոնց հիմնական նպատակը մասնագիտական կրթության որակի արտաքին գնահատման գործընթացների իրականացումն է:

Հոդված 13. ՄՈՒՀ-ի հավատարմագրումը

1. ՄՈՒՀ-ի հավատարմագրումն իրականացնում են որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները (այսուհետ՝ մասնագիտացված կառույց)՝ օրենքով սահմանված կարգով: ՄԿՈՒ-ի հավատարմագրման կարգը, չափանիշները և հավատարմագրի գործողության ժամկետները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի ներկայացմամբ:
2. Պետությունն ապահովում է ՄՈՒՀ-երի և դրանց կրթական ծրագրերի հավատարմագրման չափանիշների և տվյալների միջազգային փոխճանաչելիությունը և համադրելիությունը, ինչպես նաև հավատարմագրված ՄՈՒՀ-երի և դրանց կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տվյալների հասանելիությունը միջազգային հարթակներում:

Հոդված 14. ՄՈՒՀ ընդունելությունը

1. ՄՈՒՀ ընդունելությունն իրականացվում է մրցութային հիմունքներով՝ ըստ կրթական ծրագրի մակարդակների և որակավորումների:

2. ՄՈՒՀ-ն իրավունք ունի ընդունելություն հայտարարելու միայն կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզիայի առկայության դեպքում:

3. Կառավարությունը առաջիկա ուսումնական տարվա և դրան հաջորդ երկու ուսումնական տարիների կտրվածքով հաստատում է ըստ կրթական ծրագրի մակարդակների և ոլորտային որակավորումների նախատեսվող պետական կրթաթոշակների տոկոսային համամասնությունը՝ ելնելով երկրի տնտեսական, սոցիալական, առողջապահական, մշակութային զարգացման կարիքներից և համապատասխան որակավորմամբ (ուղղվածությամբ) մասնագետների պատրաստման անհրաժեշտությունից ու պետության ֆինանսական հնարավորություններից: Պետական բյուջեից տրվող կրթաթոշակների հաստատված տոկոսային համամասնությունը տարեկան կարող է փոփոխվել ոչ ավել, քան քսան տոկոսով, բացառությամբ ոլորտային պետական ռազմավարական ծրագրերում գերակայությունների էական փոփոխության դեպքի:

4. Կառավարության կողմից տվյալ տարվա համար ըստ կրթական ոլորտների համապատասխան համամասնությամբ հաստատված բյուջետային հատկացումների շրջանակներում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ղեկավարը, մինչև տվյալ տարվա մարտի 1-ը, լիազոր մարմնի սահմանած կարգի համաձայն, հաստատում և հրապարակում է արհեստագործական և միջին մասնագիտական կրթության մակարդակում ըստ կրթական ծրագրի պետության կողմից տրամադրվող կրթաթոշակների նախնական քանակը, իսկ վերջնականը՝ մրցույթի արդյունքների հիման վրա:

5. Կրթական ծրագրերի մակարդակներին և որակավորումներին համապատասխան, սույն հոդվածի 4-րդ մասով հատկացված ընդհանուր տեղերի շրջանակում, կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ղեկավարը, հիմք ընդունելով ՄՈՒՀ-երի նախնական հիմնավորված հայտերը, ըստ ՄՈՒՀ-երի հատկացնում է փոխհատուցման ենթակա ընդունելության տեղերը: ՄՈՒՀ-երը կարող են յուրաքանչյուր որակավորման (ուղղվածության) համար լիցենզիայով հատկացրած սահմանային տեղերի շրջանակում կատարել վճարովի ընդունելություն:

6. Ընդունելության մրցույթն անց է կացվում տվյալ ՄՈՒՀ-ի որակավորումների և մասնագիտական ուղղվածությամբ սահմանված տեղերի, կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգում գրանցված դիմորդների հայտերի հիման վրա՝ ընդունելության պայմանների վերաբերյալ հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչ ընդունելության կարգով սահմանված վերջնաժամկետը:

7. Մշակույթի, սպորտի ոլորտի որակավորման կրթական ծրագրերի մակարդակներով և ուղղվածությամբ ընդունելություն իրականացնող ՄՈՒՀ-երը համապատասխան ուսումնական տարվանից ոչ ուշ, քան մեկ տարի առաջ հրապարակում են ընդունելության համար անհրաժեշտ մասնագիտական քննությունների պայմանները: Հրապարակված պայմանները փոփոխման ենթակա չեն, բացառությամբ, եթե դա պայմանավորված է հայտարարված արտակարգ կամ ռազմական դրությամբ:

8. ՄՈՒՀ ընդունելության կարգը սահմանում է լիազոր մարմինը՝ նախատեսելով ընդունելության ժամկետները, հրապարկվող տեղեկությունների ցանկը և դրանց հրապարակման կարգը, մուտքային պահանջ հանդիսացող միավորների հաշվարկման, սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ոլորտային որակավորումների համար քննությունների և մրցույթի անցկացման ընթացակարգը:

9. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակում մշակույթի, սպորտի, բժշկության ոլորտի և լիազոր մարմնի սահմանած այլ որակավորումների համար ՄՈՒՀ ընդունելության պահանջները ներառում են ստեղծագործական և կատարողական արվեստի կամ ֆիզիկական կարողությունների ստուգում (քննություն), իսկ բժշկության ոլորտի առարկայական քննության դեպքում՝

հանրակրթական համապատասխան առարկայի (բնագավառի) ծրագրի գիտելիքների և կարողունակությունների ստուգում:

10. Ընդունելության մրցույթի արդյունքները հրապարակվում են ՄՈՒՀ-ում համապատասխան մակարդակի որակավորման մրցույթի արդյունքների ամփոփումից անմիջապես հետո:

11. Հայաստանի Հանրապետության այն երկքաղաքացիները կամ Հայաստանի Հանրապետության այն քաղաքացիները, ովքեր վերջին երեք տարին սովորել են օտարերկրյա պետությունների ուսումնական հաստատություններում և ավարտել դրանք, կարող են իրենց ընտրությամբ ՄՈՒՀ ընդունվել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների կամ օտարերկրյա քաղաքացիների համար սահմանված կարգով և պայմաններով, սակայն պահպանելով սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված ընդունելության պահանջները: Այն օտարերկրյա քաղաքացիները և քաղաքացիություն չունեցող անձինք, ովքեր վերջին երեք տարին սովորել են Հայաստանի Հանրապետության ուսումնական հաստատություններում և ավարտել դրանք, ՄՈՒՀ ընդունելությանը մասնակցում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների համար սահմանված կարգով և պայմաններով:

12. ՄՈՒՀ-ն ուսանողի (նրա օրինական ներկայացուցիչի) հետ կնքում է պայմանագիր, որի տեքստը հրապարակվում է ՄՈՒՀ-ի ընդունելության հայտարարության հետ միաժամանակ:

13. ՄՈՒՀ-ի և ուսանողի (նրա օրինական ներկայացուցիչի) միջև կնքված պայմանագրում ամրագրվում են ուսումնառության առավելագույն տևողությունը, տվյալ մասնագիտության կրթական ծրագրի համար նախատեսված ուսման վարձի տարեկան չափը և կրեդիտների ընդհանուր քանակը, որակավորումից և համապատասխան զբաղմունքից բխող գործնական ուսուցման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև օրենքով ու ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված այլ պայմաններ: Ուսանողի հետ կնքված պայմանագրի պայմանները ուսումնառության ամբողջ ընթացքում փոփոխման ենթակա չեն՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոփոխությունը բարենպաստ է ուսանողի համար:

14. Ուսումնառությունը դադարեցրած անձի ուսանողական իրավունքը կարող է վերականգնվել՝ անկախ ուսումնառությունը դադարեցնելու պատճառներից և ժամկետներից:

15. Ուսումնառությունը դադարեցրած կամ մեկ հաստատությունից այլ հաստատություն տեղափոխվելու կամ մեկից ավելի կրթական ծրագրով կրթություն ստանալու միջոցով կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման որոշակի փուլ մուտք գործելու և ուսումնառությունը շարունակելու ցանկության դեպքում հիմք են ընդունվում.

1) համապատասխան որակավորման (ուղղվածության) համար լիցենզիայով հատկացրած սահմանային տեղերի առավելագույն քանակը,

2) առկա կրեդիտների, կրթական ծրագրով և ուսումնական պլանով սահմանված մոդուլների ծավալի և բովանդակության համապատասխանությունը և ակադեմիական տարբերությունը, որը կատարվում է տվյալ ուսանողի ուսումնառած և այդ պահին գործող կրթական ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքների համեմատությամբ,

3) սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված պահանջների ապահովումը:

16. Ուսումնառությունը դադարեցրած անձի ուսումնառությունը հետագայում շարունակվելու դեպքում ՄՈՒՀ-ի կողմից սահմանած կարգով քննարկվում է ուսանողի կողմից համապատասխան կրեդիտների կուտակման անհրաժեշտությունը՝ հիմք ընդունելով տվյալ կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների փոփոխությունը:

17. Կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը սահմանում է սույն հոդվածի 15-րդ մասով նախատեսված հիմքերով դիմորդների միջև մրցույթի անցկացման կարգը:

18. Ուսանողի տեղափոխությունը պետական ՄՈՒՀ կարող է իրականացվել միայն մեկ այլ պետական, հանրային և մասնավոր հավատարմագրված ՄՈՒՀ-ից:

Հոդված 15. Մասնագիտական կրթության կազմակերպումը և աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը

1. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կամ միկրոորակավորման (որոշակի ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքների) կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել քոլեջում, մասնագիտական կրթության մակարդակների որակավորումներով կրթական ծրագիր իրականացնող բարձրագույն ուսումնական հաստատության ստորաբաժանումում, քրեակատարողական հիմնարկում, այլ կազմակերպությունում՝ լիցենզիայի առկայության դեպքում:

2. Քրեակատարողական հիմնարկներում պահվող անձանց համար մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրերի կազմակերպման կարգը սահմանվում Կառավարության որոշմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Քրեակատարողական օրենսգրքի հիման վրա:

3. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողների ուսումնառությունը կազմակերպվում է նրանց կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատման, դրան համապատասխան մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների սահմանման, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ անհատական ուսուցման պլանի հիման վրա:

4. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողի (նրա օրինական ներկայացուցչի) պահանջով կամ համաձայնությամբ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը ՄՈՒՀ-ին է տրամադրում անձի գնահատված կարիքին համապատասխան հավաքագրված մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների մասին տեղեկատվությունը:

5. Կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների տրամադրման, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատման նկատմամբ տարածվում են «Հանրակրթության մասին» օրենքի դրույթները, այնքանով, որքանով դրանք իրենց էությամբ կիրառելի են մասնագիտական կրթության նկատմամբ:

6. Մասնագիտական կրթությունը կազմակերպվում է համապատասխան ՄՈՒՀ-ի և տվյալ որակավորումների ոլորտի սոցիալական գործընկերների հետ համատեղ մշակած ու ՄՈՒՀ-ի հաստատած ուսումնառության մոդուլների և ուսումնական պլանների ժամանակացույցին համապատասխան:

7. Եթե համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով ուսումնառությունը կազմակերպվում է հիմնական կրթության հիմքով, ապա տվյալ ծրագրում ընդգրկվում է միջնակարգ կրթության երրորդ մակարդակի առնվազն պետական բաղադրիչն ապահովող ծրագիրը (արդյունքները)՝ հանրակրթության պետական չափորոշչի պահանջներին համապատասխան, որը սահմանվում է ուսումնական պլանում և դրա իրականացման ժամանակացույցում:

8. ՄԿՈՒ կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման մոդուլային ծրագրով սահմանված գիտելիքների ու կարողունակությունների զարգացման, դրանց գործնականում կիրառելու հմտությունները կատարելագործելու նպատակով ՄՈՒՀ-ը, սոցիալական գործընկերների հետ համագործակցությամբ և մասնակցությամբ, իրականացնում է գործնական աշխատանքային ուսուցում՝ սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ձևերով: Սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ձևերը կարող են կիրառվել լրացուցիչ կրթական ծրագրերի համար:

9. Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը կազմակերպվում է հետևյալ ձևերով.

1) դուալ ուսումնառություն՝ կրթական ծրագրի մակարդակում ըստ որակավորման առանձնահատկության ուսումնառության կազմակերպման ձև, որն իրականացվում է միաժամանակ ՄՈՒՀ-ում և գործատուի մոտ (այդ թվում՝ ուսումնագործնական կենտրոններում) կամ իրական աշխատավայրին համապատասխանեցված աշխատանքային միջավայրում ուսումնառության համադրմամբ՝ ապահովելով որակավորմանն ու զբաղմունքին համապատասխան աշխատանքային կարողունակությունների ձեռք բերումը.

2) պրակտիկա՝ աշխատանքի վայրում ուսումնառության փուլ, որը լրացնում է հիմնական կրթական ծրագրի ճանաչողական և գործնական բաղադրիչը և որի ընթացքում ուսանողը առավելապես դիտարկում է աշխատանքային գործընթացը, կատարում որոշակի աշխատանքներ՝ ըստ սահմանված ժամանակացույցի:

3) աշխատանքի ընթացքում ուսումնառություն՝ կազմակերպվում է ընթացիկ աշխատանքային միջավայրում: Այն իրականացվում է առավելապես դրսեկության ձևով կրթության կազմակերպման միջոցով և ապահովում է աշխատանքային իրավահարաբերության մեջ գտնվող անձի միաժամանակյա կրթությունը և որակավորումը աշխատանքային գործունեության ընթացքում:

10. Դուալ ուսումնառության կազմակերպման պարագայում աշխատանքային միջավայրում ուսումնառությունը կազմում է կրթական ծրագրի գերակշռող մաս և վերջնարդյունքները ստուգվում են գործնական միջավայրում՝ գործատուների ներգրավմամբ:

11. Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված ձևերով գործնական աշխատանքային ուսուցումը կազմակերպվում է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի հիման վրա: Սույն հոդվածի 9-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքում, եթե առկա է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի և ուսանողի ընթացիկ աշխատանքային գործառույթների միջև ծրագրային տարբերություն, ապա գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրով լրացվում է միայն այդ տարբերությունը:

12. Սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված ձևերով ուսումնառությունը կազմակերպվում է ՄՈՒՀ-ի և գործատու միջև կնքված աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման վերաբերյալ համագործակցության շրջանակը սահմանող պայմանագրի հիման վրա:

13. Սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված ձևով ուսումնառության կազմակերպման դեպքում գործատուի և ուսանողի (աշկերտի) միջև Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված կարգով կնքվում է աշխատանքային պայմանագիր (աշկերտության պայմանագիր), որում սահմանվում են նաև.

1) կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորումը և գործնական աշխատանքային ուսուցման նպատակը,
2) գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպման վայրը,
3) կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները,
4) աշխատանքի ծավալը, աշխատանքը սկսելու և ավարտելու ժամկետները և տևողությունը,
5) անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանման հարցերը:

14. Եթե կրթական ծրագրի որակավորման համապատասխան բնագավառում աշխատանքը օրենսդրությամբ սահմանված է որպես ծանր, վնասակար, առանձնապես ծանր, առանձնապես վնասակար, կամ մինչև տասնութ տարեկան անձանց համար ծանր և վնասակար համարվող, ապա մինչև տասնութ տարեկան աշկերտը կարող է ներգրավվել գործնական աշխատանքային ուսուցման մեջ, եթե ապահովված են անչափահասի առողջության, անվտանգության և բարոյականության պահպանման համապատասխան պայմաններ և անհատական պաշտպանության միջոցներ, ինչպես նաև գործատուի կողմից նախապես տրամադրվել են հնարավոր ռիսկերի, անվտանգ աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններ, անց է կացվել ուսուցում և հրահանգավորում: Աշխատանքը պետք է իրականացվի ոլորտում մասնագիտական բավարար գիտելիքներ և փորձ ունեցող չափահաս անձի (մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի) հսկողության ներքո: Սույն մասով նախատեսված ոլորտներում, մինչև գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպումը ուսանողը անցնում է բժշկական զննություն՝ ուսումնական հաստատության միջոցների հաշվին, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով:

15. Դուալ ձևով ուսումնառող աշկերտին գործատուի կողմից (այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի, եթե գործատուն ՄՈՒՀ-ն է) տրվում է վարձատրություն փաստացի աշխատած ժամանակին կամ կատարված փաստացի աշխատանքին համապատասխան, իսկ այդ ժամանակահատվածը համարվում է մասնագիտական

փորձառություն և հաշվարկվում աշխատանքային ստաժում: Դուալ ուսումնառության ընթացքում աշխատանքային հարաբերությունների նկատմամբ տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի դրույթները:

16. ՄՈՒՀ-ը կրում է մասնագիտական կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող ուսանողի՝ աշխատանքի վայրում դժբախտ դեպքերից և մասնագիտական հիվանդություններից ապահովագրության պարտավորություն, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով:

17. Մասնագիտական կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող ուսանողի օրապահիկը, տեղափոխման և կեցության հետ կապված ծախսերը հատուցում է ՄՈՒՀ-ը, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով: Հատուցման ենթակա ծախսերը և չափը սահմանում է Կառավարությունը:

18. Մասնագիտական կրթության համակարգում պետության գնահատված կարիքների հիման վրա առաջնահերթ համարվող ոլորտներում պետական բյուջեից, Կառավարության սահմանած կարգով և չափով, տրամադրվում է աշկերտի՝ սույն հոդվածի 15-րդ մասով նախատեսված աշխատավարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում՝ ուսանողի մասնագիտական կատարելագործմանը համապատասխան աստիճանական նվազման սկզբունքով՝ սույն օրենքի 32-րդ հոդվածի 3-րդ մասի շրջանակում:

19. Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն կազմակերպելու նպատակով ՄՈՒՀ-ը, իր կողմից իրականացվող կրթական ծրագրերի որակավորումներին և զբաղմունքին համապատասխան, կարող է միայնակ կամ համագործակցությամբ ստեղծել տնտեսական ընկերություն կամ դառնալ մասնակից՝ սույն օրենքի 37-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերով սահմանված դեպքերում և կարգով:

20. Մասնագիտական կրթության կազմակերպման սույն հոդվածով նախատեսված ձևերի կիրառությունից անկախ, մասնագիտական կրթական ծրագիրը պետք է ապահովի սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ, 9-րդ և 10-րդ մասերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը:

21. Ուսումնառության ընթացքում ՄՈՒՀ-ը կարող է փոխել աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության կազմակերպման ձևը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

Հոդված 16. Պետական ամփոփիչ ստուգումը, որակավորումն ու ավարտական փաստաթղթերը

1. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի ավարտին՝ պետական ամփոփիչ ստուգման դրական արդյունքի հիման վրա, ՄՈՒՀ-ն ուսանողին շնորհում է որակավորումը և կրթական աստիճանը հավաստող պաշտոնական փաստաթուղթ՝ դիպլոմ և հավելված:
2. Պետական ամփոփիչ ստուգման ժամանակ գնահատվում է գործնական աշխատանքային իրավիճակում մասնագիտական խնդիրներ լուծելու և առաջադրանքներ կատարելու ուսանողի կարողունակությունը՝ համապատասխան որակավորման ուղղվածության համար սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների շրջանակում:
3. Պետական ամփոփիչ ստուգումը կարող է անցկացվել փուլային եղանակով:
4. Պետական ամփոփիչ ստուգումը չանցած ուսանողը չի զրկվում պետական ամփոփիչ ստուգումը վերահանձնելու իրավունքից՝ օրենսդրությամբ և ՄՈՒՀ-ի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված պայմաններով:
5. Պետական ամփոփիչ ստուգումն իրականացնում է պետական որակավորող հանձնաժողովը: Պետական ամփոփիչ ստուգումն իրականացնող հանձնաժողովի կազմի առնվազն 1/3-րդը սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից են:
6. Պետական ամփոփիչ ստուգման կազմակերպման, վերահանձնման, պետական որակավորող հանձնաժողովի ձևավորման կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

7. Կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման ուսումնառությունը աշխատանքի վրա հիմնված դուալ ուսումնառության ձևով ավարտած ուսանողին շնորհվում է նաև ձեռք բերված և ոլորտային հանձնաժողովի կողմից գնահատված ու ճանաչված աշխատանքային կարողունակությունների վերաբերյալ հավաստագիր և ներդիր՝ «Կրթության մասին» օրենքի 26.1-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգերին համապատասխան:

8. ՄԿՈՒ ավարտական փաստաթղթերն են՝

1) արհեստագործական կրթության դեպքում՝ «արհեստավոր» կամ «կրտսեր մասնագետ» որակավորման դիպլոմը և դրա հավելվածը.

2) միջին մասնագիտական կրթության դեպքում՝ «մասնագետ» որակավորման դիպլոմը և դրա հավելվածը.

3) մասնագիտական ուսուցման կամ մասնակի որակավորման (միկրոորակավորման) վկայականը ու ներդիրը.

4) աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության դեպքում՝ նաև գնահատված և ճանաչված կարողունակությունների հավաստագիրն ու ներդիրը:

9. Ուսումնառությունը չավարտած անձին տրվում է ուսումնասիրած դասընթացների ու մոդուլների և կուտակած կրեդիտների վերաբերյալ ակադեմիական տեղեկանք:

10. Եթե ուսանողը չի հաղթահարել համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի համար սահմանված ամբողջական ծրագիրը, ապա ուսանողի դիմումի հիման վրա նրան կարող է տրվել նաև մասնագիտական ուսուցման կամ մասնակի որակավորման (միկրոորակավորման) վկայական՝ համաձայն ձեռք բերած ուսումնառության արդյունքների:

11. Սույն հոդվածի 9-րդ և 10-րդ մասերով նախատեսված փաստաթղթերը հիմք են մասնագիտական կրթական ծրագրերով անձի ուսումնառության շարունակության համար՝ հաշվի առնելով նախընտրած կրթական ծրագրի որակավորման բովանդակության և կրեդիտների համապատասխանությունը:

12. Դիպլոմը և դրա հավելվածը, հավաստագիրը և ներդիրը տրամադրվում են էլեկտրոնային փաստաթղթի տեսքով:

13. Սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ակադեմիական տեղեկանքի ձևը, ինչպես նաև ՄՈՒՀ ավարտական փաստաթղթերի պատվիրման, բաշխման, լրացման, հաշվառման, գրանցման, պահպանման, կրկնօրինակի տրամադրման կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

14. Մասնագիտական կրթության մակարդակներով շնորհվող որակավորումները հավաստող դիպլոմի և հավելվածի ձևերը կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ներկայացմամբ հաստատում է Կառավարությունը:

15. Անձին շնորհված մասնագիտական կրթության օտարերկրյա որակավորումները ճանաչվում և գնահատվում են այդ բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած կոնվենցիաների, Հայաստանի Հանրապետության և այլ պետությունների միջև կնքված միջազգային պայմանագրերի և այլ իրավական ակտերի համաձայն՝ իր գործառույթներում անկախ մասնագիտացված կառույցի տված տեղեկատվության (խորհրդատվության) հիման վրա: Այն դեպքերում, երբ անձի ձեռք բերված որակավորումը չի կարող ապացուցվել փաստաթղթի միջոցով, ապա որակավորման ճանաչման գործընթացն իրականացվում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

Գ Լ ՈՒ Խ 3

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Հոդված 17. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման կառավարման համակարգը

1. ՄԿՈՒ համակարգի կառավարումն իրականացնում են՝

1) Կառավարությունը.

2) կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը.

3) պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինները, այդ թվում՝ տարածքային կառավարման մարմինները, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինները.

4) ՄՈՒՀ-ի կառավարման մարմինները.

5) սոցիալական գործընկերները, այդ թվում՝ սույն օրենքի 20-րդ հոդվածի 3-րդ և 5-րդ մասերով նախատեսված ոլորտային կառույցները:

Հոդված 18. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում Կառավարության իրավասությունները

1. ՄԿՈՒ բնագավառում Կառավարությունը՝

1) հիմնադրում, վերակազմակերպում և լուծարում է պետական ՄՈՒՀ-եր, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով որոշում է պետության մասնակցությամբ հանրային ՄՈՒՀ-ի ստեղծման, վերակազմակերպման, մասնակցությունից դուրս գալու և գործունեության դադարեցման հարցերի վերաբերյալ.

2) հաստատում է պետական ՄՈՒՀ-երի օրինակելի կանոնադրությունը.

3) հաստատում է մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզավորման կարգն ու պայմանները .

4) հաստատում է ՄՈՒՀ-երի հավատարմագրման կարգը, չափանիշները և հավատարմագրի գործողության ժամկետը.

5) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ներքին և արտաքին գնահատման չափանիշները, որակի ապահովման արտաքին գնահատման կարգը, որակի արտաքին գնահատման կամ հավաստման կառույցների ստեղծման և ճանաչման կարգը.

6) հաստատում է պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի մրցութային ընտրության կարգը.

7) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ատեստավորված կամ տարակարգ ստացած մանկավարժական աշխատողների դրույքաչափի փոփոխության և հավելավճարի սահմանման կարգը և չափը,

8) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի պետական բյուջեից ֆինանսավորման կարգը, գործակիցները և նորմատիվները, այդ թվում՝ ըստ ՄՈՒՀ-ի ֆինանսավորման արդյունքային ցուցանիշների.

9) սահմանում է պետության կողմից լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակ տրամադրելու կարգը, այդ թվում՝ չափանիշները, հիմքերը, դեպքերը և կրթաթոշակի չափերը.

10) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա կրթաթոշակով (լրիվ կամ մասնակի) ընդունելության տեղերի ձևավորման և ըստ ՄՈՒՀ-երի հատկացնելու կարգը.

11) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակի ձևով ընդունելության տեղերը՝ ըստ որակավորումների (ուղղվածության).

12) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի նպատակային ուսուցման, այդ թվում՝ պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող որակավորումներով կամ սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի քաղաքացիների ընդունելության ու գործուղման կարգը.

13) հաստատում է մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորումը հավաստող դիպլոմի և հավելվածի ձևերը.

14) հաստատում է միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած շրջանավարտների՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում համապատասխան մասնագիտությամբ կրթությունը շարունակելու կարգը.

15) հաստատում է ՄՈՒՀ-եր օտարերկրյա քաղաքացիների ընդունելության կարգը.

16) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 19. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի իրավասությունները

1. ՄԿՈՒ բնագավառում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը՝

1) հաստատում է ոլորտային որակավորման շրջանակի մասնագիտական կրթության յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը.

2) սահմանում է ՄԿՈՒ ոլորտում կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգի ներդրման և գործարկման կարգը.

3) սահմանում է աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձևերի իրականացման կարգն ու մեթոդաբանությունը.

4) հաստատում է փորձարկվող կրթական ծրագրերի երաշխավորման պայմանները, նախագծերի փորձարկման, հաստատման, ինչպես նաև վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերն ու կարգը.

5) հաստատում է փորձարարական ծրագրերը և նախագծերը, իսկ համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում՝ վաղաժամկետ դադարեցնում է դրանք.

6) իրականացնում է մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզավորումը.

7) սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամին ներկայացվող նվազագույն պահանջները, առաջադրման, փոխարինման և լիազորությունների դադարման ու դադարեցման կարգը.

8) սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագրի մշակման, հաստատման և այդ ծրագրի կատարման մասին հաշվետվությունների ներկայացման կարգը.

9) սահմանում է ՄՈՒՀ-ի ղեկավարման իրավունքի հավաստագրման քննության կազմակերպման և հավաստագրման, հավաստագրման հանձնաժողովի կազմավորման և գործունեության կարգը.

10) սահմանում է ՄԿՈՒ համակարգի գործունեության մշտադիտարկման և գնահատման իրականացման կարգը.

11) սահմանում է համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի կազմակերպման նախահաշվի կազմման չափանիշները.

12) սահմանում է ՄՈՒՀ ընդունելության կարգը.

13) սահմանում է մեկից ավելի մասնագիտական կրթություն ստանալու կարգը.

14) սահմանում է ուսանողների ուսումնառությունը դադարեցնելու, ինչպես նաև ուսումնառությունը դադարեցրած անձի ուսանողական իրավունքի վերականգնման կարգը.

15) սահմանում է ՄՈՒՀ-ից այլ ՄՈՒՀ ուսանողի տեղափոխման կարգը.

16) սահմանում է ՄՈՒՀ-ի ուսանողին ակադեմիական արձակուրդ տրամադրելու հիմքերը, կարգը և ժամկետները.

17) սահմանում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական և վարչական պաշտոններին ներկայացվող հիմնական չափանիշները.

18) սահմանում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի թափուր տեղի համար մրցույթի կարգը, մրցույթ չհայտարարելու դեպքերը.

19) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստումների կարգն ու ժամանակացույցը, ծրագրային ուղղությունները.

20) սահմանում է ՄՈՒՀ-երի մանկավարժական աշխատողների ատեստավորման, ատեստավորման հանձնաժողովների ձևավորման և դրանց գործունեության կարգը.

21) սահմանում է մանկավարժական աշխատողների տարակարգի շնորհման կարգը, տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի ձևավորման, դրա գործունեության և տարակարգերի շնորհման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, տարակարգի բնութագրիչները.

22) սահմանում է պետական ամփոփիչ ստուգման կազմակերպման, վերահանձման, պետական որակավորող հանձնաժողովի ձևավորման, ինչպես նաև սահմանված ժամկետից շուտ կամ ուշ որակավորում շնորհելու կարգը.

23) սահմանում է սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ակադեմիական տեղեկանքի ձևը, ՄՈՒՀ ավարտական փաստաթղթերի պատվիրման, բաշխման, լրացման, հաշվառման, գրանցման, պահպանման, կրկնօրինակի տրամադրման կարգը.

24) սահմանում է հիմնական կրթության հիմքով մասնագիտական կրթական ծրագրերում միջնակարգ կրթության 3-րդ մակարդակի պետական բաղադրիչով սահմանված առարկաների նվազագույն ցանկն ու ծավալը.

25) սահմանված կարգով և ձևով տրամադրում է ՄՈՒՀ-ի, այդ թվում՝ վերակազմակերպված կամ լուծարված, ավարտական փաստաթղթի կրկնօրինակը՝ արխիվային հիմքերի առկայության դեպքում.

26) սահմանում է ՄՈՒՀ-ի անվանակոչության կարգը.

27) սահմանում է ՄՈՒՀ-երի «Տարվա լավագույններ» մրցույթի անվանակարգերը, ներկայացվող պահանջները և անցկացման կարգերը, խրախուսման եղանակները.

28) սահմանում է ՄՈՒՀ-երի «Լավագույն ուսանողներ» մրցույթի չափանիշները, անվանական կրթաթոշակների չափը և մրցույթի անցկացման կարգը.

29) սահմանում է ՄՈՒՀ-երում գործածվող փաստաթղթերի ցանկը և հաստատում դրանց լրացման (գործածման) կարգերը.

30) կազմակերպում է ՄԿՈՒ արդյունավետության, այդ թվում՝ ներառականության, բարձրացմանն ուղղված ուսումնամեթոդական գրականության և օժանդակ նյութերի, կրթության մատչելիության ապահովման վերաբերյալ ուղեցույցների մշակումը և համակարգում է ՄՈՒՀ-երին մեթոդաբանական աջակցության տրամադրումը.

31) սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի ուսանողներին և մանկավարժական աշխատողներին տրանսպորտային ծառայությունների դիմաց փոխհատուցման կարգը.

32) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 20. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և սոցիալական գործընկերների իրավասությունները

1. Կառավարության լիազորած պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինները ՄԿՈՒ բնագավառում իրենց իրավասության սահմաններում մասնակցում են հետևյալ գործընթացների իրականացմանը.

1) իրենց իրավասության բնագավառներում մասնագիտական կարողունակությունների կարիքի գնահատում և վեր հանում, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական շուկայական տնտեսության սկզբունքների վրա հիմնված հասարակության մեջ անձի ինքնուրույն գործունեության համար.

2) մասնագիտական կրթության մասով՝ ոլորտային որակավորումների շրջանակի, որակավորումների ցանկերի և բնութագրերի, որակավորման շրջանակային նկարագրի, ուսանողների գիտելիքների, կարողունակությունների նկատմամբ պահանջների ձևավորում,

3) շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում և որակավորման աստիճանների շնորհում,

4) բնագավառի մանկավարժական աշխատողների որակավորման բարձրացման և կատարելագործման կազմակերպում.

5) աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակներում ուսանողների գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպմանը աջակցություն և մասնակցություն.

6) աշխատաշուկայի պահանջարկի ուսումնասիրություն և պահանջվող մասնագետների և նրանց պատրաստման պայմանների վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացնում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնին.

7) իրենց ենթակայությամբ ՄՈՒՀ-ների կանոնադրությունների հաստատում:

2. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները ՄԿՈՒ բնագավառում մասնակցում են սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունների իրականացմանը, ինչպես նաև աջակցում են համայնքում սոցիալական գործընկերության համակարգի գործառնությանը:

3. Սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված դուալ ուսումնառության համակարգումն իրականացնում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կամ նրա պատվիրակմամբ՝ ընտրված կազմակերպությունը (այսուհետ՝ դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմին)՝ մի կողմից և ըստ ոլորտների մասնավոր հատվածի շահերը ներկայացնող ոչ առևտրային կազմակերպությունները (այսուհետ՝ ոլորտային կառույց)՝ մյուս կողմից: Դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմնի ձևավորման և գործունեության կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

4. Դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմինը.

1) սահմանում է գործատուների՝ որպես աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձևով կրթական ծրագրի իրականացնող կողմ հանդես գալու նվազագույն պահանջները և ընթացակարգը.

2) սահմանում է մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի ընտրության չափանիշները.

3) կազմակերպում է մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչների վերապատրաստումն և շարունակական կատարելագործումը.

4) ստեղծում և վարում է սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպությունների տեղեկատու.

5) իրականացնում է օրենսդրությամբ սահմանված այլ գործառույթներ:

5. Դուալ ուսումնառությունը համակարգելու շրջանակներում ոլորտային կառույցը.

1) վերլուծում և դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմնին է ներկայացնում ոլորտի աշխատաշուկայի կարիքները.

2) աջակցում է պետություն-մասնավոր հատվածի համագործակցությանը և երկխոսությանը.

3) խորհրդատվություն է տրամադրում դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի մշակմանը, իրականացմանը և մշտադիտարկմանը.

4) աջակցում է դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացման ընթացքում ծագած վեճերի լուծմանը, կողմերի շահերի ներդաշնակեցմանը.

5) համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացնող կողմ հանդես գալու համար ընտրում և առաջակում է գործատուների.

6) խթանում է ՄԿՈՒ ոլորտի գրավչության վերաբերյալ տեղեկատվության տարածմանը երիտասարդության շրջանում, կազմակերպում և իրականացնում է մասնագիտական կողմնորոշման միջոցառումներ.

7) կազմակերպում և իրականացնում է դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների ստուգումը և ճանաչումը՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի, ՄՈՒՀ-ի և գործատուների ներգրավմամբ:

6. Մասնագիտական կրթության մակարդակներով որակավորվող մասնագետների գործատուները կարող են մշակել և պետական կառավարման համապատասխան լիազոր մարմնին ու կազմակերպությանը առաջարկել ՄՈՒՀ-երի հետ համագործակցության ծրագրեր, կրթության կազմակերպման այլընտրանքային ծախսարդյունավետ մոդելներ և այլ համագործակցության մեխանիզմներ:

7. ՄԿՈՒ որակը և աշխատաշուկայում մրցունակությունը բարձրացնելու նպատակով, համապատասխան ապրանք արտադրողները, մատակարարները և ծառայություն մատուցող կազմակերպությունները, ՄՈՒՀ-երի հետ համագործակցության շրջանակում, նրանց են տրամադրում իրենց ապրանքների ու ծառայությունների սպասարկման վերաբերյալ նյութերը, ապահովում անհրաժեշտ խորհրդատվություն:

Հոդված 21. Մասնագիտական ուսումնական հաստատության կառավարումը

1. Պետական ՄՈՒՀ-ի կառավարումն իրականացնում են հիմնադիրը, լիազոր մարմինը, ՄՈՒՀ-ի կոլեգիալ կառավարման մարմինը (կառավարման խորհուրդ կամ հոգաբարձուների խորհուրդ), այսուհետ՝ խորհուրդ, և ՄՈՒՀ-ի գործադիր մարմինը (տնօրեն, պետ, ռեկտոր, ծրագրի կամ ստորաբաժանման ղեկավար), այսուհետ՝ տնօրեն:

2. Միջազգային պայմանագրի հիման վրա ստեղծված պետական ՄՈՒՀ-ի, հանրային, մասնավոր ՄՈՒՀ-երի, ինչպես նաև կազմակերպության ստորաբաժանում համարվող ՄՈՒՀ-երի կառավարման և այլ մարմինները, դրանց ձևավորման և գործունեության կարգը, լիազորությունները սահմանվում են համապատասխան կազմակերպաիրավական ձևը կարգավորող օրենքներով, ՄՈՒՀ-ի և հիմնադիր կազմակերպության կանոնադրությամբ և հիմնադիր պայմանագրերով:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ուղղություններ սահմանելու, մասնագիտական կրթական ծրագրեր մշակելու և ներդնելու, համագործակցության շրջանակը ընդլայնելու, համագործակցության պայմանագրեր կնքելու, ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներն ու դրանց կազմակերպման պայմանները սահմանելու, ՄՈՒՀ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը և ծախսային ուղղությունները սահմանելու և այլ կառավարչական որոշումները հիմնավորված կայացնելու նպատակով խորհուրդը կարող է ստեղծել խորհրդակցական մարմիններ, որոնց ձևավորման և գործունեության կարգը սահմանվում է ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ և խորհրդի որոշմամբ:

4. Մշակույթի և սպորտի ոլորտի որակավորման կրթական ծրագիր իրականացնող ՄՈՒՀ-ում կարող են ստեղծվել մասնագիտական (ստեղծագործական կամ գեղարվեստական) խորհուրդներ՝ կանոնադրությամբ սահմանված կարգով և գործառույթներով:

Հոդված 22. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը

1. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը մշտապես գործող մարմին է, որի անդամի լիազորությունների ժամկետը հինգ տարի է: Խորհրդի անդամ ուսանողության ներկայացուցչի անդամության ժամկետը սահմանվում է նրա ուսումնառության տևողությամբ:

2. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը բաղկացած է յոթ անդամից, բացառությամբ սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անվանական կազմը հաստատում է համապատասխան լիազոր մարմնի ղեկավարը՝ սույն հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված մարմիններից և կառույցներից խորհրդի անդամի թեկնածությունը ստանալու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

4. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը ձևավորվում է հետևյալ համամասնությամբ.

1) երկուսին առաջադրում է համապատասխան լիազոր մարմնի ղեկավարը՝ ՄՈՒՀ-ի որակավորումների (ուղղվածության) ոլորտի իրավասու պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ոլորտը սպասարկող գործատուների ներկայացուցիչներից կամ ոլորտում հեղինակավոր այլ անձանցից,

2) երկուսին առաջադրում են ՄՈՒՀ-ի որակավորումների (ուղղվածության) ոլորտներում մասնավոր հատվածի շահերը ներկայացնող կազմակերպությունները՝ ՄՈՒՀ-ի հետ տվյալ ոլորտում առավել ակտիվ համագործակցող կամ կրթական ծրագիր իրականացնող գործատուներից,

3) երեքին առաջադրում են տվյալ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ լիազորված մարմինները՝ երկուսին՝ մանկավարժական աշխատողների և մեկին՝ ուսանողության ներկայացուցիչներից:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված ուսանողության ներկայացուցիչը առաջադրվում է սույն օրենքի 31-րդ հոդվածով նախատեսված ուսանողական ինքնակառավարման մարմինների կողմից և խորհրդում ներկայացնում է ուսանողական համայնքի շահերը:

6. Ոստիկանության, պաշտպանության և անվտանգության, ինչպես նաև պետության համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող այլ գերակա ոլորտներում կրթական ծրագրեր իրականացնող պետական ՄՈՒՀ-երում Կառավարության որոշմամբ և դրա հիման վրա՝ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, կարող են նախատեսվել սույն հոդվածով սահմանված կառավարման մարմինների և դրանց ձևավորման առանձնահատկություններ:

7. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամները գործունեությունն իրականացնում են հասարակական հիմունքներով: Խորհրդի անդամները ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին կարող են ստանալ խորհրդի անդամի պարտականությունների կատարման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցում: Հատուցվող ծախսերի չափը և փոխհատուցման կարգը սահմանում է խորհուրդը:

8. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամ չի կարող լինել այն անձը, ով՝

1) դատապարտվել է դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի հիման վրա, և դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, կամ որի նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ արդարացնող հիմքով.

2) դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործության համար կամ ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ է կրել՝ անկախ դատվածությունը մարված կամ հանված լինելու հանգամանքից.

3) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

4) որևէ քաղաքական կուսակցության ղեկավար մարմնի անդամ է.

5) զբաղեցնում է քաղաքական պաշտոն.

6) տվյալ ՄՈՒՀ-ում զբաղեցնում է վարչական պաշտոն:

9. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի ձևավորման կարգը, խորհրդի անդամին ներկայացվող նվազագույն պահանջները, առաջադրման, փոխարինման և լիազորությունների դադարեցման կարգը սահմանվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի կողմից:

10. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամները, բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով նախատեսված անդամների, կարող են խորհրդի անդամի պաշտոնում առաջադրվել և նշանակվել ոչ ավել, քան երկու անգամ անընդմեջ:

11. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի գործող անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտից առնվազն երկու ամիս առաջ, իսկ խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարելու հիմքերի մասին հայտնի դառնալու կամ խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցվելու դեպքում

համապատասխան օրվանից հետո՝ ոչ ուշ քան, հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, խորհրդի նախագահը կամ նրան փոխարինող անձն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է խորհրդին, ինչպես նաև սույն հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված անդամի պարագայում՝ լիազոր մարմնին՝ առաջացած թափուր տեղը համալրելու համար:

12. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի թափուր տեղի համար համալրումը կատարվում է նախկին անդամի համար սահմանված կարգով ոչ ուշ, քան խորհրդի անդամի լիազորությունների դադարման կամ դադարեցման մասին խորհրդի նախագահի ծանուցումը ստանալու օրվանից հետո՝ 30 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

13. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի աշխատանքների տեխնիկական սպասարկումը և գործավարությունը կազմակերպում է խորհրդի քարտուղարը:

14. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե դրան մասնակցում է առնվազն չորս անդամ: Խորհրդում քվեարկության ժամանակ ձայների հավասարության դեպքում խորհրդի նախագահի ձայնը վճռորոշ է:

Հոդված 23. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահը

1. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահին իրենց կազմից ընտրում են խորհրդի անդամները՝ նիստին ներկա անդամների ձայների մեծամասնությամբ՝ գաղտնի քվեարկությամբ: Խորհրդի նախագահն ընտրվում է երեք տարի ժամկետով, իսկ եթե նրա՝ որպես խորհրդի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտին մնացել է երեք տարուց պակաս, ապա այդ ժամկետով:

2. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահ չի կարող ընտրվել ՄՈՒՀ-ի ուսանողը կամ մանկավարժական աշխատողը:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահը՝

1) կազմակերպում է խորհրդի աշխատանքները.

2) գումարում է խորհրդի նիստերը և նախագահում է դրանք.

3) կազմակերպում է խորհրդի նիստերի արձանագրության վարումը.

4) իրականացնում է ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

Հոդված 24. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի լիազորությունների դադարեցումը և դադարումը

1. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարում են, եթե.

1) նա գրավոր դիմում է ներկայացնում խորհրդի նախագահին.

2) նրա լիազորությունների ժամկետն ավարտվել է.

3) նա մահացել է.

4) սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետերով առաջադրված անդամների դեպքում՝ դադարել է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի կամ ուսանողի կարգավիճակը.

5) սույն օրեքի 22-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով առաջադրված անդամների դեպքում՝ նրան առաջադրած մարմինը վաղաժամկետ հետ է կանչում նրան խորհրդի անդամի պաշտոնից:

2. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցվում են խորհրդի որոշմամբ՝ լիազոր մարմնի կողմից, եթե.

1) առաջ է եկել սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված հանգամանքներից որևէ մեկը.

2) մեկ տարվա ընթացքում առնվազն երեք անգամ անհարգելի պատճառով չի մասնակցել խորհրդի նիստերին:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցնելու հարցը լուծելու համար համապատասխան հանգամանքները հայտնի դառնալու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ժամկետում խորհրդի նախագահն հրավիրում է խորհրդի նիստ, իսկ նիստ չհրավիրվելու դեպքում՝ այն հրավիրվում է խորհրդի առնվազն երեք անդամի կողմից:

Հոդված 25. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի լիազորությունները

1. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը՝

1) հաստատում է իր աշխատակարգը.

2) ընտրում է ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահին և քարտուղարին.

3) կազմակերպում է ՄՈՒՀ-ի տնօրենի ընտրության գործընթացը և ընտրում տնօրեն.

4) որոշում է կայացնում տնօրենի լիազորությունների դադարեցման հարցով լիազոր մարմնին դիմելու մասին՝ սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված դեպքերում և կարգով.

5) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագիրը.

6) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագիրը և ժամանակացույցը.

7) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը կամ դրանում փոփոխությունները՝ կրթության լիազոր մարմնին ներկայացնելու համար.

8) տնօրենի ներկայացմամբ քննարկում է ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագրի և բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունը, հավանություն է տալիս դրանց կամ գնահատում անբավարար.

9) հավանություն է տալիս տնօրենի առաջարկությանը ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված խոշոր գործարքների վերաբերյալ.

10) տնօրենի ներկայացմամբ հավանություն է տալիս ՄՈՒՀ-ի կողմից տնտեսական ընկերություն ստեղծելուն կամ դրա մասնակից դառնալուն, հաստատում է հիմնադրվող տնտեսական ընկերությունների կանոնադրությունները.

11) ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ չարգելված ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակների շրջանակում հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ձեռնարկատիրական գործունեության առանձին տեսակները, սահմանում դրանց նկարագիրը, պայմանագրի էական պայմանները, սահմանում է շահույթի օգտագործման նպատակային ուղղությունները.

12) որոշում է մասնաճյուղեր և հիմնարկներ ստեղծելու ու դրանց կանոնադրությունները հաստատելու մասին (կամ լիազոր մարմնի հավանությանը ներկայացնելու համար).

13) փոփոխություններ է կատարում ՄՈՒՀ-ի կանոնադրության մեջ, բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի.

14) որոշում է խորհրդի անդամի լիազորություններ վաղաժամկետ դադարեցնելու վերաբերյալ.

15) վերահսկում է իր որոշումների կատարման ընթացքը.

16) հաստատում է տնօրենի կողմից ներկայացված որակավորման մոդուլային ծրագիրն ու ուսումնական պլանը, այդ թվում՝ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ծրագիրը.

17) տնօրենի ներկայացմամբ քննարկում է ՄՈՒՀ-ի ներքին և արտաքին գնահատման արդյունքները և որոշում է դրանցից բխող գործողությունների վերաբերյալ.

18) որոշում է համապատասխան մակարդակի որակավորման նոր կրթական ծրագրեր մշակելու և իրականացնելու մասին.

19) սահմանում և շնորհում է ՄՈՒՀ-ի պատվավոր կոչումներ.

20) հաստատում է տնօրենի կողմից ներկայացված ՄՈՒՀ-ի կառուցվածքային միավորների ղեկավարների (ամբիոնի վարիչ, ցիկլի ղեկավար և այլն) ընտրության կարգերը.

21) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի կառուցվածքը, հաստիքացուցակն ու աշխատողների պաշտոնային դրույքաչափերը.

22) որոշում է ՄՈՒՀ-ի կառուցվածքային միավորներ ստեղծելու, վերակազմակերպելու և լուծարելու մասին.

23) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ներքին կարգապահական կանոնները, էթիկայի և վարքագծի կանոնները, ընդունում է ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված ու ՄՈՒՀ-ի գործունեությունը և ուսումնական գործընթացի կազմակերպումը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտեր (կանոնակարգեր, կարգեր, ուղեցույցներ և այլն).

24) սահմանում է ըստ կրթական ծրագրերի և որակավորման ուսման վարձերի չափերը.

25) հաստատում է պետական բյուջեի միջոցներից տրամադրվող լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակ ստացող ուսանողների ցանկը.

26) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի կողմից ուսանողներին կրթաթոշակների տրամադրման, ինչպես նաև ուսանողների ֆինանսական խրախուսման կարգը, պահանջները և չափանիշները.

27) իրականացնում է օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 7)-րդ կետում նշված ծախսերի նախահաշվի փոփոխությունները բյուջետային ծախսերի 5 տոկոսը չգերազանցելու և ընթացիկ ծախսերի հանդիսանալու դեպքում կարող են հաստատվել տնօրենի կողմից:

3. Մինչև պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի ձևավորումը, սույն հոդվածի 1-ին մասի 7)-րդ, 11)-րդ, 16)-րդ, 18)-րդ, 21)-րդ, 23)-րդ, 24)-րդ, 25)-րդ և 26)-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունները ժամանակավորապես իրականացնում է ՄՈՒՀ-ի տնօրենը:

Հոդված 26. ՄՈՒՀ-ի տնօրենը և նրան ներկայացվող պահանջները

1. ՄՈՒՀ-ի ընթացիկ գործունեությունը ղեկավարում է տնօրենը:

2. ՄՈՒՀ-ի տնօրեն կարող է ընտրվել կամ նշանակվել այն անձը, ով սույն օրենքի 27-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ստացել է ՄՈՒՀ-ի ղեկավարման իրավունք (այսուհետ՝ հավաստագիր): Նշված պահանջը չի տարածվում սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի նկատմամբ, որի առաջադրման կարգն ու ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները սահմանվում են համապատասխան բնագավառները կարգավորող օրենքներով:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենն ընտրվում է մրցութային հիմունքներով՝ հինգ տարի ժամկետով:

4. Անձը չի կարող դիմել ՄՈՒՀ-ի տնօրենի թափուր տեղի համար մրցույթին, ինչպես նաև ընտրվել կամ նշանակվել ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում, եթե՝

1) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ կամ անհայտ բացակայող.

2) դատական կարգով զրկվել է մանկավարժական կամ վարչական գործունեությամբ զբաղվելու, ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնելու իրավունքից.

3) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի հիման վրա դատապարտվել է հանցագործության կատարման համար, և նրա դատվածությունը հանված կամ մարված չէ.

4) դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործության համար կամ ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ է կրել՝ անկախ դատվածությունը մարված կամ հանված լինելու հանգամանքից.

5) քաղաքական կուսակցության ղեկավար մարմնի անդամ է:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 1-4-րդ կետերով նախատեսված հանգամանքների առկայությունը կամ բացակայությունը հիմնավորվում է իրավասու մարմնի կողմից տրված տեղեկանքով:

6. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենը չի կարող զբաղեցնել այլ պաշտոն կամ կատարել վճարովի այլ աշխատանք, բացի գիտական, մանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքից:

7. ՄՈՒՀ-ի տնօրենն իր պաշտոնավարման ընթացքում պարտավոր է դրսևորել քաղաքական զսպվածություն, իր պաշտոնեական դիրքը կամ աշխատանքային միջոցներն չօգտագործել կուսակցությունների կամ հասարակական, այդ թվում՝ կրոնական միավորումների շահերի համար կամ նրանց նկատմամբ վերաբերմունք քարոզելու կամ իր պաշտոնեական պարտականությունները կատարելիս այլ քաղաքական կամ կրոնական գործունեություն իրականացնելու համար:

Հոդված 27. ՄՈՒՀ-ի ղեկավարման իրավունքի համար հավաստագրումը

1. Հավաստագիր ստանալու համար կարող է դիմել այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական աշխատանքի առնվազն հինգ կամ կրթության կառավարման ոլորտի առնվազն երեք կամ կառավարման ոլորտի առնվազն հինգ կամ մասնագիտական գործունեության առնվազն հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ:

2. Անձը չի կարող դիմել հավաստագիր ստանալու համար, եթե առկա են 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված հանգամանքները, ինչպես նաև, եթե անձի լիազորությունները ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում դադարեցվել են սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 7-րդ կետով (եթե այդ հանգամանքները չեն վերացել) կամ 11-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված հիմքերով:

3. Հավաստագրումն անցկացվում է հետևյալ փուլերով.

1) փաստաթղթերի համապատասխանության ճանաչում՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած փաստաթղթերի ցանկի.

2) քննություն՝ թեստավորման միջոցով.

3) հավաստագրի շնորհում՝ հինգ տարի ժամկետով:

4. Հավաստագրումը կազմակերպվում է տարեկան առնվազն մեկ անգամ:

5. Հավաստագրման հանձնաժողովի կազմավորման և գործունեության, հավաստագրման քննությունների և հավաստագրման կազմակերպման, քննության արդյունքների բողոքարկման կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

6. Հավաստագրման գործընթացի մասին հայտարարությունը և թեստավորման փուլին նախապատրաստվելու համար անհրաժեշտ նորմատիվ իրավական ակտերի և հմտությունների հստակ շրջանակը հրապարակվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի և հրապարակային ծանուցումների՝ www.azdarar.am պաշտոնական ինտերնետային կայքէջերում՝ հավաստագրման քննությունների անցկացման օրվանից ոչ ուշ, քան մեկ ամիս առաջ:

7. Հավաստագրման քննությունների հարցաշարի բովանդակությունը կազմվում է կրթության բնագավառում իրավական, այդ թվում՝ աշխատանքային իրավահարաբերությունների, ինչպես նաև կառավարչական, մանկավարժական, ուսուցման մեթոդաբանության վերաբերյալ գիտելիքները, կիրառման կարողությունները և փափուկ հմտությունները ստուգելու նպատակով:

8. Հավաստագրման քննությունը հանձնած անձին շնորհվում է հավաստագիր՝ հինգ տարի ժամկետով: Հավաստագիր ստացած անձանց ցուցակը հրապարակում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

9. Հավաստագրման քննության արդյունքները կարող են բողոքարկվել դատական կարգով կամ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմին:

10. Հավաստագրի գործողությունը դադարեցվում է հավաստագիր ստացած անձի կողմից հավաստագիր ստանալու համար ներկայացրած փաստաթղթերում կեղծ տեղեկատվություն հայտնաբերվելու դեպքում, ինչպես նաև, եթե անձի լիազորությունները ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում դադարեցվել են սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2)-րդ, 3)-րդ և 4)-րդ կետերով, ինչպես նաև 29-րդ հոդվածի 11-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված հիմքերով:

11. Հավաստագիր ստացած անձը կարող է հավաստագիրը ստանալու օրվանից հինգ տարվա ընթացքում մասնակցել պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնի թափուր տեղի համար անցկացվող մրցույթին, իսկ հանրային և մասնավոր ՄՈՒՀ-ի կամ կազմակերպության մասնագիտական կրթական

ծրագրեր իրականացնող ստորաբաժանման դեպքում՝ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով նշանակվել պաշտոնում:

Հոդված 28. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի թափուր տեղի համար մրցույթը

1. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի ընտրության մրցույթը հայտարարվում է տնօրենի պայմանագրի ժամկետը լրանալու օրվանից ոչ շուտ, քան երեք և ոչ ուշ, քան երկու ամիս առաջ: Սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի 5-րդ, 6-րդ և 11-րդ մասերով նախատեսված պատճառներով պետական ՄՈՒՀ տնօրենի թափուր տեղ առաջանալու դեպքում, տնօրենի ընտրության մրցույթ հայտարարվում է թափուր տեղ առաջանալուց հետո ոչ ուշ, քան մեկ ամսվա ընթացքում:

2. Տնօրենի թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում մինչև սույն օրենքով և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով տնօրենի ընտրությունը լիազոր մարմնի ղեկավարը տնօրենի տեղակալներից մեկին նշանակում է տնօրենի պարտականությունների ժամանակավոր կատարող՝ սահմանելով տնօրենի վարձատրության հետ տարբերության չափով լրացուցիչ վարձատրություն:

3. Նոր տնօրենն իր պաշտոնը ստանձնում է ՄՈՒՀ-ի գործող տնօրենի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ մեկ այլ հիմքով տնօրենի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում՝ նշանակման օրվանից:

4. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի մրցութային ընտրության կարգը, այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագրի մշակման ձևաչափը և մրցույթի արդյունքների բողոքարկման կարգը հաստատում է Կառավարությունը:

5. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի թափուր տեղի համար անցկացվող մրցույթին մասնակցելու համար տնօրենի թեկնածուն (այսուհետ՝ հավակնորդ) խորհրդին ներկայացնում է՝

1) լիազոր մարմնի սահմանած ցանկին համապատասխան փաստաթղթերը.

2) հավաստագիրը.

3) ուսումնական հաստատության զարգացման հինգ տարվա ծրագիրը:

6. Մրցույթին դիտորդի կարգավիճակով կարող է մասնակցել լիազոր մարմնի ներկայացուցիչը:

7. Հավակնորդը խորհրդին ներկայացնում է ՄՈՒՀ-ի զարգացման հինգ տարվա իր ծրագիրը:

8. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենին ընտրում է խորհուրդը՝ գաղտնի քվեարկությամբ, անդամների առնվազն հինգ ձայնով: Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք: Խորհրդի բացակայող անդամի ձայնը չի փոխանցվում:

9. Մրցույթի արդյունքները կարող են անվավեր ճանաչվել լիազորած մարմնի որոշմամբ, եթե հաստատվել է դիտորդի բացասական եզրակացությունը, հավակնորդի կամ խորհրդի անդամի բողոքում ներկայացված մրցույթի անցկացման կարգի խախտումը կամ դատական կարգով:

10. Խորհուրդը քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ որոշումն ուղարկում է լիազոր մարմին: Խորհրդում քվեարկության արդյունքներով հաղթող ճանաչված հավակնորդի հետ լիազոր մարմնի ղեկավարը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում է աշխատանքային պայմանագիր:

Հոդված 29. ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները, դրանց դադարումն ու դադարեցումը

1. ՄՈՒՀ-ի տնօրենը՝

1) կազմակերպում է կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի ու որակավորման վերջնարդյունքներն ապահովող կրթության և ուսուցման գործընթացը.

2) իր իրավասության սահմաններում ապահովում է ուսանողների առողջության պահպանումը.

3) ապահովում է ՄՈՒՀ-ի բնականոն գործունեությունը.

4) կազմակերպում է խորհրդի որոշումների կատարումը.

5) ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով տնօրինում է ՄՈՒՀ-ի գույքը (այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները), կնքում գործարքներ ՄՈՒՀ-ի անունից, ապահովում գույքի և ֆինանսական միջոցների արդյունավետ կառավարումը.

6) իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, կարգադրություններ, տալիս է հանձնարարականներ և վերահսկում դրանց կատարումը.

7) աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում ՄՈՒՀ-ի աշխատողներին.

8) աշխատողների նկատմամբ կիրառում է խրախուսանքի և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.

9) ձևավորում է տնօրենին կից խորհրդատվական մարմիններ, սահմանում դրանց կազմն ու լիազորությունները.

10) աջակցում է ՄՈՒՀ-ի խորհրդակցական մարմինների աշխատանքին.

11) ներկայացնում է ՄՈՒՀ-ը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում.

12) ՄՈՒՀ-ի անունից հանդես է գալիս առանց լիազորագրի և տալիս է ՄՈՒՀ-ի անունից հանդես գալու լիազորագրեր.

13) իրականացնում է սույն օրենքով և տվյալ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

2. Պետական և հանրային ՄՈՒՀ-ի տնօրենը առնվազն երեք տարին մեկ անգամ պետական միջոցների հաշվին անցնում է պարտադիր վերապատրաստում՝ լիազոր մարմնի գնահատած կարիքներին համապատասխան սահմանված ծրագրով:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենը պաշտոնավարում է մինչև իր լիազորությունների ժամկետի ավարտը՝ անկախ հավաստագրի հնգամյա ժամկետի լրանալուց, իսկ հանրային և մասնավոր ՄՈՒՀ-ի տնօրենը կամ կազմակերպության մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ստորաբաժանման ղեկավարը պաշտոնավարում է մինչև հավաստագրի ժամկետի լրանալը:

4. Հավաստագիր ստացած անձը կարող է մինչև հավաստագրի ժամկետի լրանալը դիմել և սահմանված կարգով հավաստագրվել:

5. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները դադարում են լիազոր մարմնի համապատասխան ակտով, եթե՝

1) լրացել է նրա պայմանագրի ժամկետը.

2) նա դիմել է այդ մասին.

3) լրացել է նրա 65 տարին.

4) մահացել է կամ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռի հիման վրա ճանաչվել է մահացած կամ անհայտ բացակայող:

6. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են լիազոր մարմնի պատճառաբանված որոշման հիման վրա, եթե՝

1) նա նշանակվել է օրենքի պահանջների խախտմամբ կամ հավաստագիր ստանալու համար ներկայացրած փաստաթղթերում կեղծ տեղեկատվություն հայտնաբերվելու սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված դեպքում.

2) առաջ են եկել սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 4-րդ և 6-րդ մասերով նախատեսված հանգամանքները.

3) իր գործառույթներն իրականացնելիս ՄՈՒՀ-ին նրա մեղքով հասցվել է վնաս, որի գումարը գերազանցում է ՄՈՒՀ-ին սեփականության իրավունքով պատկանող գույքի արժեքի մեկ տոկոսը.

4) նա իր գրավոր համաձայնությամբ ընտրվել կամ նշանակվել է այլ պաշտոնում կամ անցել է իր պաշտոնի հետ անհամատեղելի այլ աշխատանքի.

5) ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով նա ավելի քան չորս ամիս անընդմեջ կամ վերջին ութ ամսվա ընթացքում՝ ավելի քան 120 օր՝ չհաշված հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի օրերը, չի ներկայացել աշխատանքի.

6) նա ավելի քան երեք օր անընդմեջ անհարգելի պատճառներով չի ներկայացել աշխատանքի.

7) տառապում է այնպիսի հիվանդությամբ, որը կարող է խոչընդոտել կառավարչական և մանկավարժական գործունեության կատարմանը (հիվանդությունների ցանկը հաստատում է ՀՀ կառավարությունը):

7. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1)-ին և 3)-րդ կետով, 6-րդ մասի 1)-ին, 2)-րդ և 4)-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են համապատասխան իրադարձությունը տեղի ունենալու կամ համապատասխան որոշումը, վճիռը կամ դատավճիռն ուժի մեջ մտնելու հաջորդող օրը:

8. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 2)-րդ կետով նախատեսված դեպքում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են դիմումում նշանակված օրվանից:

9. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 4)-րդ կետով նախատեսված դեպքում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են մահվան օրվանից կամ դատարանի համապատասխան վճիռը օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

10. Սույն հոդվածի 6-րդ մասի 3)-րդ, 5)-րդ, 6)-րդ և 7)-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են համապատասխան իրադարձությանը հաջորդող մեկ ամսվա ընթացքում՝ նշելով որոշման իրավական և փաստական հիմքերը:

11. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը, սույն օրենքով և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, կարող է քննարկել տնօրենի հետագա պաշտոնավարման հարցը և տնօրենի լիազորությունների դադարեցման հարցով դիմել լիազոր մարմնին, եթե՝

1) ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագրի կամ զարգացման ռազմավարական ծրագրի կատարման հաշվետվությունը խորհրդի կողմից երկու անգամ անընդմեջ չի ընդունվել.

2) ՄՈՒՀ-ի ներքին և արտաքին գնահատման արդյունքների հիման վրա տնօրենի գործունեությունը խորհրդի կողմից ճանաչվել է անբավարար.

3) պաշտոնավարման ընթացքում թույլ է տվել ուսումնադաստիարակչական գործառույթների հետ անհամատեղելի արարք:

12. Սույն հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված կառուցակարգը 1)-ին և 2)-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով կարող է կիրառվել ոչ շուտ, քան ՄՈՒՀ-ի տնօրենի նշանակումից մեկ տարի հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ անձը երկրորդ անգամ անընդմեջ է նշանակվել համապատասխան ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում:

13. Սույն հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված հարցով որոշումն ընդունվում է խորհրդի անդամների առնվազն հինգ ձայնով:

14. Պետական կառավարման լիազոր մարմինը սույն հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված դիմումը ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում կարող է պատճառաբանված հիմնավորմամբ մերժել Խորհրդի դիմումը:

15. Սույն հոդվածի 14-րդ մասով նախատեսված որոշումը չկայացվելու դեպքում, լիազոր մարմինը լուծում է տնօրենի հետ կնքված պայմանագիրը՝ խորհրդի որոշումը ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում:

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԸ, ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 30. ՄԿՈՒ համակարգի ուսանողների և ունկնդիրների իրավունքներն ու պարտականությունները

1. ՄՈՒՀ-ի ուսանողն իրավունք ունի՝

1) ընտրելու կրթական ծրագրի մակարդակը, որակավորումը, դրա ուղղվածությունը, ցանկացած կրթական մակարդակում դադարեցնել կամ վերականգնել ուսումնառությունը՝ անկախ դրա դադարեցման ժամկետից.

2) ընտրելու և մասնակցելու իր ուսումնառած որակավորման համար ոչ պարտադիր դասընթացների (մոդուլներ) և այլ լրացուցիչ կրթական ծրագրերի՝ ՄՈՒՀ-ի սահմանած կարգով.

3) ներկայացնելու առաջարկներ իր որակավորման կրթական ծրագրի բովանդակության և ուսումնառության կազմակերպման ձևի բարելավման վերաբերյալ.

4) մասնակցելու ՄՈՒՀ-ի կառավարման և ուսանողական ինքնակառավարման համապատասխան մարմինների աշխատանքներին.

5) օգտվելու կրթաթոշակից և ուսանողների ֆինանսական խրախուսման այլ ձևերից, ներառյալ՝ անվանական կրթաթոշակից, նվիրատվություններից և դրամաշնորհներից.

6) շարունակելու ուսումնառությունը տվյալ կամ մեկ այլ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրով իր ուսումնառած կրթական ծրագրերից որևէ մեկի դադարեցման դեպքում՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով.

7) նախաձեռնելու և ստեղծելու ուսանողական կառույցներ, միավորումներ՝ ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններ, ընդգրկվելու և անդամակցելու դրանց ու հանդես գալու ուսանողական նախաձեռնություններով, ծրագրերով, սոցիալական կամավորական միջոցառումներով.

8) կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունենալու դեպքում՝ ստանալու կրթություն ընդհանուր հիմունքներով, և օգտվել խելամիտ հարմարեցումներից՝ առանց հավելյալ վճարների.

9) մասնակցելու ՄՈՒՀ-ի որակի ներքին գնահատմանը՝ ըստ սահմանված ուղղությունների.

10) բողոքարկելու ՄՈՒՀ-ի ներքին իրավական ակտերը, իր իրավունքները պաշտպանելու դատական կարգով.

11) օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, ուսանողի միջև կնքված պայմանագրով նախատեսված այլ իրավունքներ:

2. Ուսանողը պարտավոր է՝

1) կատարել ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ և ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված պարտականությունները.

2) մասնակցել համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ուսումնառությանը.

3) ուսումնառության պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում և կարգով վճարել ուսման վարձը, կատարել պայմանագրային այլ պարտավորությունները.

4) կատարել օրենքներով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, ուսանողի միջև կնքված պայմանագրով նախատեսված այլ պարտականություններ:

3. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ՄՈՒՀ-ում և դրա համապատասխան կառուցվածքային միավորներում գործում են որպես ուսանողական ներկայացուցչական մարմիններ:

4. Ուսանողի ուսումնառության դադարեցումը ընդհատման միջոցով կիրառվում է՝

   1) հղիության և ծննդաբերության,
   2) մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար,
   3) զինվորական ծառայության դեպքերում,
   4) ժամանակավոր անաշխատունակության պատճառներով,
   5) ընտանեկան հանգամանքների հիմքով,
   6) փոխանակման և համագործակցային ծրագրերում միջանկյալ ուսումնառության:

5. Ուսանողի ուսումնառության դադարեցումը ազատման միջոցով կիրառվում է՝

   1) ուսանողի դիմումի համաձայն,
   2) այլ հաստատություն տեղափոխվելու դեպքում:

6. Ուսանողի ուսումնառության դադարեցումը հեռացման միջոցով կիրառվում է՝

1) ՄՈՒՀ-ի ներքին կարգապահական կանոններով կամ ՄՈՒՀ-ի և ուսանողի միջև կնքված ուսումնառության պայմանագրով սահմանված պարտականությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքերում, այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի կողմից սահմանված ժամկետում ուսման վարձավճարը չվճարելու դեպքում,

2) ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերման անբավարար մակարդակի դեպքում՝ անկախ ուսումնառության հիմքից, եթե ՄՈՒՀ-ի կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում չի լրացրել դրանք:

7. ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ և ներքին կարգապահական կանոններով նախատեսված պարտականությունների խախտման դեպքում ուսանողի նկատմամբ կարող են կիրառվել կարգապահական տույժեր, այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ից հեռացում: Ուսանողի նկատմամբ հավելյալ դրամական վճարի ձևով կարգապահական միջոցներ չեն կարող կիրառվել, բացառությամբ պատճառված վնասի հատուցման դեպքերի:

8. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 1-3-րդ կետերով սահմանված դեպքերում ուսանողին տրամադրվում է ակադեմիական արձակուրդ՝ օրենքով սահմանված ժամկետով, իսկ 4-րդ մասի 4-6-րդ կետերով սահմանված դեպքերում՝ ակադեմիական արձակուրդ հիմնավորված ժամկետով, բայց ոչ ավել, քան մեկ տարի տևողությամբ: Ակադեմիական արձակուրդի ընթացքում պահպանվում է ուսանողական իրավունքը, ինչպես նաև ուսումնառության պայմանները: Ակադեմիական արձակուրդ տրամադրելու հիմքերը, կարգը և ժամկետները, ինչպես նաև ուսանողի կարգավիճակը վերականգնելու ժամկետները սահմանում է լիազոր մարմինը:

9. Ակադեմիական արձակուրդից վերադարձած ուսանողի կարգավիճակը վերականգնելիս, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում, ՄՈՒՀ ընդունվելու պահին սահմանված ուսման վարձի չափը պահպանվում է (բացառությամբ տվյալ ուսումնական տարում ուսման վարձի նվազման դեպքի), եթե ուսանողն իր կարգավիճակը վերականգնելու վերաբերյալ դիմումը ներկայացրել է լիազոր մարմնի սահմանած ժամկետում:

10. Ուսանողը կարող է մասնակցել (ընդգրկվել) մասնագիտական ոլորտի կամ համապետական նշանակության միջոցառումներին, իր ուսումնառած ծրագրին առնչվող կրթական ծրագրերին, մրցույթներին, փառատոներին և այլ ակադեմիական միջոցառումներին՝ համաձայն լիազոր մարմնի սահմանած կարգի: Ուսանողի կրթական ծրագրի բաց թողնված արդյունքները, առանց լրացուցիչ վճարման պայմանի, լրացվում են ՄՈՒՀ-ի աջակցությամբ:

11. Ունկնդիրը մասնագիտական կրթական ծառայություններ ստանալիս օգտվում է ուսանողի իրավունքներից և կրում ուսանողի համար սահմանված պարտականություններ:

Հոդված 31. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները

1. Ուսանողների նախաձեռնությամբ ՄՈՒՀ-ում կարող են ստեղծվել ուսանողական տարբեր կառույցներ և միավորումներ՝ ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններ, որոնց ստեղծման և գործունեության կարգը սահմանում է ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը:

2. ՄՈՒՀ-ի ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ձևավորվում և գործում են սույն օրենքի, տվյալ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրության հիման վրա:

3. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ՄՈՒՀ-ում և դրա համապատասխան կառուցվածքային միավորներում գործում են որպես ուսանողական ներկայացուցչական մարմիններ:

4. ՄՈՒՀ-ի ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց գործունեությունն իրականացնելիս առաջնորդվում են հետևյալ սկզբունքներով.

1) միանալու ազատությունն ու կամավորությունը.

2) համապատասխան մարմնի աշխատանքներին ուսանողների հավասար մասնակցության հնարավորության ապահովումը.

3) գործունեության թափանցիկությունն ու հրապարակայնությունը.

4) գործելու կոլեգիալությունը, անձնական պատասխանատվությունը և հաշվետվողականությունը.

5) բազմակարծության և բազմազանության ապահովումը.

6) քաղաքական կուսակցությունների և կրոնական կազմակերպությունների ազդեցությունից անկախությունը:

5. ՄՈՒՀ-ի ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները՝

1) աջակցում են ուսանողության նախաձեռնություններին, մասնակցում դրանց իրականացմանը,

2) կազմակերպում են ուսանողական քննարկումներ և այլ մասնագիտական միջոցառումներ.

3) աջակցում են աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման արդյունավետության բարձրացմանը, սոցիալական գործընկերության ծրագրերում ուսանողների ընդգրկվածությանը.

4) աջակցում են կրթության և ուսումնառության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացմանը.

5) աջակցում են ուսանողների հետազոտական աշխատանքների իրականացմանը և դրանց արդյունքների հրապարակմանը.

6) խթանում են ուսանողների կամավորական աշխատանքների իրականացումը և աջակցում դրանց.

7) համագործակցում են համապատասխան միջազգային կազմակերպությունների հետ, անդամակցում համանման կառույցներին.

8) ՄՈՒՀ-ի խորհրդի սահմանած կարգի համաձայն՝ մասնակցել ֆոնդհայթայթման միջոցառումների, որոնցից գոյացած միջոցները կարող են ուղղվել բացառապես իրենց գործունեության նպատակների իրականացմանը:

6. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններին հատկացվող ընդհանուր ֆինանսավորման չափը, գույքի և այլ ռեսուրսների (այդ թվում՝ հավելյալ) տրամադրման դեպքերը, նվազագույն չափը, դրանց օգտագործման պայմանները և հաշվետվողականության կարգը սահմանում է ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը:

Հոդված 32. Ուսանողների ուսման վարձը և կրթաթոշակը

1. ՄՈՒՀ-երը կրթական ծառայություններ մատուցելու համար կարող են սահմանել ըստ կրթական ծրագրի յուրաքանչյուր մակարդակի որակավորման (ուղղվածության) ուսման վարձը և որոշել դրա չափը, որը ենթակա չէ փոփոխման ամբողջ ուսումնառության ընթացքում, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասում նախատեսված դեպքերի կամ եթե փոփոխությունը բարենպաստ է ուսանողի համար:

2. Ուսանողի կարգավիճակը վերականգնած ուսանողի ուսման վարձի չափը սահմանվում է տվյալ ուսումնական տարվա համար սահմանված չափով, բացառությամբ սույն օրենքի 30-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքերի, և ուսանողի հետ կնքվում է նոր պայմանագիր:

3. Պետության կողմից կրթաթոշակը տրամադրվում է Կառավարության հաստատած տեղերի քանակին, չափանիշներին, չափին և կարգին համապատասխան՝ ուսանողի ակադեմիական առաջադիմության, գործնական աշխատանքային ուսուցման ընթացքում ձեռք բերած արդյունքների, հետազոտական աշխատանքների, մասնագիտական նվաճումների, հասարակական ակտիվության, սոցիալական, առողջական վիճակի ու օրենքով սահմանված այլ հիմքերով, ինչպես նաև ուսանողի կեցության, տրանսպորտային ծախսերի, սննդի և օրենսդրությամբ սահմանված այլ դեպքերում: Կրթաթոշակը ստացող ուսանողը, ուսումնական տարվա արդյունքներով, կարող է ենթարկվել փոխատեղման:

4. Պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող որակավորումներով կամ սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի կամ նպատակային ուսուցման այլ հիմքերով

ընդունված ուսանողներին կրթաթոշակը տրամադրվում է սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հիմքերից անկախ:

5. Պետական բյուջեից ֆինանսավորում չեն կարող ստանալ՝

1) այն անձինք, որոնք զուգահեռ ուսումնառում են այլ կրթական ծրագրի մակարդակով կամ որակավորմամբ, եթե նրանք ձեռք են բերել այդ կրթական ծրագրի կրեդիտների կեսից ավելին պետական բյուջեի միջոցներով, բացառությամբ Կառավարության սահմանած դեպքերի.

2) այն անձինք, որոնք միաժամանակ ուսումնառում են նույն կրթական մակարդակի երկու որակավորման կրթական ծրագրով և դրանցից մեկի ուսումնառության համար պետական բյուջեի միջոցներից ստանում են ֆինանսավորում.

3) այն անձինք, որոնք ուսումնառում են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օտարերկրյա ՄՈՒՀ-երի մասնաճյուղերում, բացառությամբ միջազգային պայմանագրերով սահմանված դեպքերի.

4) այն անձինք, որոնք Հայաստանի Հանրապետության երկքաղաքացի են, սակայն ՄՈՒՀ են ընդունվել օտարերկրյա քաղաքացիների համար սահմանված կարգով:

6. Արգելվում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց ուսումնառությունը կազմակերպելու նպատակով անհրաժեշտ ծառայությունների մատուցման համար գանձել հավելյալ վճարներ:

7. Արգելվում է ՄՈՒՀ-երի վճարովի ուսուցմամբ ուսումնառող՝ Վրաստանի Սամցխե-Ջավախք ու Քվեմո-Քարթլի նահանգներում գրանցված և բնակվող հայազգի, Հայաստանի Հանրապետությունում փախստական ճանաչված և ապաստան ստացած անձանց, ինչպես նաև ծագումով հայ այն օտարերկրյա քաղաքացիների համար, որոնց մշտական բնակության օտարերկրյա պետությունում ստեղծվել է նրանց կյանքին կամ առողջությանը սպառնացող արտակարգ իրավիճակ, կիրառել ուսման վարձի ավելի բարձր չափ, քան սահմանված է տվյալ ՄՈՒՀ-ում ուսումնառող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների համար: Սույն մասում նշված արտակարգ իրավիճակի առկայությունը հավաստում է արտաքին քաղաքականության բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

8. ՄՈՒՀ-ը կարող է վճարովի հիմունքով սովորող ուսանողական համակազմի մինչև տասը տոկոսին, հաշվի առնելով ուսանողի սոցիալական վիճակը և բարձր առաջադիմության արդյունքները, իր միջոցների հաշվին ամբողջությամբ կամ մասնակի փոխհատուցել ուսման վարձը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

9. ՄՈՒՀ-ն ուսանողներին կարող է տրամադրել կրթաթոշակներ և ուսանողական ֆինանսական խրախուսում, ինչպես նաև կարող է սահմանել ուսման վարձի վճարման պարբերականություն:

Հոդված 33. Ուսանողների առողջության պահպանումը

1. ՄՈՒՀ-ն ապահովում է ուսումնառության անվտանգ և ապահով պայմաններ, բնականոն աշխատանքային ռեժիմ, բժշկական օգնություն և սպասարկում, ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու առողջության ամրապնդման համար անհրաժեշտ պայմաններ, ձևավորում է անձնական հիգիենայի և առողջ ապրելակերպի հմտություններ՝ համաձայն առողջապահության բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգի:

2. Ուսանողների առողջության պահպանման նպատակով յուրաքանչյուր ուսանող տարին առնվազն մեկ անգամ անցնում է բժշկական (պրոֆիլակտիկ) հետազոտություն՝ ՄՈՒՀ-ի բժշկական սպասարկման ծառայության կողմից, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ տարածքային սպասարկման առողջապահական կազմակերպության կողմից՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

Հոդված 34. ՄՈՒՀ-ի աշխատողները, նրանց իրավունքներ ու պարտականությունները

1. ՄՈՒՀ-ի դասախոս կարող է լինել այն անձը, որը ունի.

1) դասավանդվող մոդուլային ծրագրի համար հիմնարար համարվող որակավորմամբ՝ բարձրագույն կրթություն, կամ առնվազն միջին մասնագիտական կրթություն և համապատասխան բնագավառում վերջին տասը տարվա ընթացքում առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ, կամ

2) բարձրագույն կրթություն կամ առնվազն միջին մասնագիտական կրթություն և դասավանդվող մոդուլային ծրագրի համար հիմնարար համարվող որակավորմամբ երաշխավորված լրացուցիչ կրթական ծրագրերով մասնագիտական ուսուցման վկայական և համապատասխան բնագավառում վերջին տասը տարվա ընթացքում առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ, իսկ

3) վարպետի դեպքում՝ առնվազն մասնագիտական կրթություն կամ վերջին տասը տարվա ընթացքում տվյալ զբաղմունքի բնագավառում գործունեության առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով հիմնարար է համարվում դասավանդվող մոդուլային ծրագրի բովանդակության առնվազն 30 տոկոսը:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի դասախոսի կամ վարպետի թափուր տեղերը համալրվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած մրցութային կարգով: Թափուր տեղ է համարվում տվյալ որակավորման ուղղվածության ուսումնական պլանով սահմանված առարկան կամ մոդուլը դասավանդող դասախոսի կամ վարպետի չզբաղեցրած պաշտոնը: Թափուր տեղի համար մրցույթ կարող է չհայտարարվել կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած դեպքերում:

4. ՄՈՒՀ-ի աշխատողների ընտրության, նշանակման, առաջխաղացման և վերանշանակման չափանիշներն ու պայմանները, իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են սույն օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ և ներքին իրավական ակտերով:

5. Մանկավարժական աշխատողների պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ աստիճանակարգությամբ՝

1) ասիստենտ կամ կրտսեր դասախոս, կրտսեր վարպետ.

2) դասախոս, վարպետ.

3) ավագ դասախոս, ավագ վարպետ.

4) մասնագիտացված ուսուցման հրահանգիչ:

6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված պաշտոնները փոխկապակցված են մանկավարժական աշխատողի ատեստավորման արդյունքների կամ շնորհված տարակարգի հետ՝ կրթության պետական կառավարման մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

7. Մշակույթի, սպորտի և այլ ոլորտներում ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերի մակարդակի և որակավորումների ուսումնառության կազմակերպման առանձնահատկություններից ելնելով ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ կարող են սահմանվել ուսումնաօժանդակ, արտադրական կազմի և այլ պաշտոններ:

8. Վարչական պաշտոն զբաղեցնող կամ կառավարման գործառույթներ իրականացնող և համապատասխան որակավորում ունեցող անձինք կարող են նույն ՄՈՒՀ-ում իրականացնել նաև մանկավարժական գործունեություն՝ ոչ ավել, քան շաբաթական 8 ակադեմիական ժամ բեռնվածությամբ:

9. Վարչական պաշտոն զբաղեցնող անձը չի կարող զբաղեցնել վարչական կամ կառավարման գործառույթներ իրականացնող այլ պաշտոն:

10. ՄՈՒՀ-ի կրթական կառուցվածքային միավորի ղեկավարի (ամբիոնի վարիչ, ոլորտային հոսքի ղեկավար և այլն) գործունեությունը համարվում է մանկավարժական:

11. Պետական ՄՈՒՀ-ի ուսումնաօժանդակ, մանկավարժական և վարչական պաշտոններին ներկայացվող մասնագիտական չափանիշները սահմանում է լիազոր մարմինը՝ հաշվի անելով ՄՈՒՀ-ի, կրթության մակարդակի և մասնագիտական ոլորտների կրթական ծրագրերի առանձնահատկությունները:

12. ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողն իրավունք ունի՝

1) կրթական ծրագրի շրջանակներում իր հայեցողությամբ կազմելու դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի բովանդակությունը, ընտրելու դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները և անհրաժեշտ ռեսուրսները, ուսանողական առաջադրանքների և հետազոտությունների թեմաներ և սահմանելու դրանց

կատարման մեթոդաբանությունը, ընթացիկ և ամփոփիչ արդյունքների գնահատման միջոցները, որոնք ապահովում են վերջնարդյունքների հաղթահարման արդյունավետություն.

2) առաջարկներ ներկայացնելու կրթական ծրագրի նկարագրերի, մոդուլների և ուսումնառության նյութերի բարելավման վերաբերյալ.

3) մասնակցելու մասնագիտական կատարելագործման դասընթացների և մասնագիտական փոխանակման ու գիտամանկավարժական այլ միջոցառումների.

4) մասնակցելու արտահերթ ատեստավորմանը, դիմելու որակավորման համապատասխան տարակարգ ստանալու համար.

5) մասնակցելու փորձարարական, նորարական ծրագրերի և մեթոդների մշակմանն ու ներդրմանը.

6) կազմակերպելու ու իրականացնելու մասնագիտական ուսուցման և կատարելագործման, ինչպես նաև սոցիալական, կամավորական, ձեռներեցության ծրագրեր.

7) մասնակցելու տեղական և միջազգային ծրագրերի, մրցույթների և ընդգրկվելու աշխատանքներում խմբերում.

8) ընտրելու և ընտրվելու ՄՈՒՀ-ի համապատասխան պաշտոններում և մարմիններում՝ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով.

9) մասնակցելու ՄՈՒՀ-ի գործունեությանը վերաբերող հարցերի քննարկմանը.

10) ունենալու կազմակերպական և նյութատեխնիկական պայմաններ մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու համար.

11) օգտվելու ՄՈՒՀ-ի գրադարանի, տեղեկատվական պահոցների ծառայություններից.

12) ազատորեն օգտագործելու, տարածելու և փոխանակելու մասնագիտական տեղեկատվություն, տպագրելու և հրապարակելու սեփական հետազոտությունների արդյունքները, եթե դրանք չեն պարունակում օրենքով նախատեսված պետական, ծառայողական, առևտրային և այլ գաղտնիք համարվող տեղեկատվություն.

13) պաշտպանված լինելու ուսանողների, մանկավարժական և այլ աշխատողների այնպիսի գործողություններից, որոնք նսեմացնում են իր մասնագիտական վարկանիշն ու արժանապատվությունը.

14) օգտվելու ակադեմիական ազատության սկզբունքներից բխող իրավունքներից.

15) սահմանված կարգով օգտվելու տրանսպորտային ծառայությունների դիմաց հատկացվող փոխհատուցումից.

16) օգտվելու օրենքով և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ և այլ իրավական ակտերով իրեն վերապահված այլ իրավունքներից:

13. ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը պարտավոր է՝

1) պահպանել ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ և ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջները.

2) հարգել և պաշտպանել ուսանողի իրավունքներն ու ազատությունները, պատիվն ու արժանապատվությունը.

3) նպաստել անձի կրթության իրավունքի իրացմանը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուրի կրթական կարիքների առանձնահատկությունները.

4) նպաստել ուսանողների կողմից ուսումնառության մոդուլների յուրացմանը և ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռք բերմանը.

5) մասնակցել պարտադիր ատեստավորմանը, իր պաշտոնի նկարագրին համապատասխան մասնակցել վերապատրաստումների՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգի և ժամանակացույցի.

6) հետևողականորեն կատարելագործել իր առարկայական և մասնագիտական գիտելիքներն ու հմտությունները, իրականացնել ստեղծագործական և հետազոտական աշխատանքներ.

7) համագործակցել գործընկերների հետ փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով.

8) ուսանողների մեջ ձևավորել պատշաճ վարքագիծ ու վարվելակերպ, դաստիարակել հայրենասիրություն.

9) ուսանողների մեջ զարգացնել ինքնուրույնություն, նախաձեռնություն և ստեղծագործական ունակություններ.

10) կատարել օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, այլ իրավական ակտերով և աշխատանքային պայմանագրով նախատեսված այլ պարտականություններ:

14. Մանկավարժական աշխատողների համար ՄՈՒՀ-ի, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, սոցիալական գործընկերների, կազմակերպությունների և անձանց կողմից կարող են սահմանվել խրախուսման ձևեր:

Հոդված 35. ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողներին ներկայացվող պահանջները, վերապատրաստումը, ատեստավորումը, տարակարգի շնորհումը

1. Սույն օրենքի 34-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված մանկավարժական պաշտոնների մասնագիտական չափանիշների հիման վրա ՄՈՒՀ-ը սահմանում է յուրաքանչյուր մոդուլը կազմակերպող դասախոսի կամ վարպետի պաշտոնի նկարագիրը:

2. Դասախոսի և վարպետի պաշտոնի նկարագիրը ներառում է.

1) մասնագիտական խնդիրները,

2) տեսական և գործնական ուսուցման ու դասավանդման ուսումնամեթոդական նկարագիրը,

3) վերլուծական և հետազոտական աշխատանքների ուղղվածությունները,

4) աշխատանքների պլանավորման և կազմակերպման հմտությունների նկարագիրը,

5) խորհրդատվություններ և հետադարձ կապ ապահովելու հմտությունների պահանջը,

6) թվային հմտությունների շրջանակը:

3. Զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանությունը ստուգելու նպատակով՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով իրականացվում է հիմնական աշխատող հանդիսացող դասախոսի կամ վարպետի, իսկ համատեղությամբ աշխատող մանկավարժական աշխատողների և հրահանգիչների դեպքում՝ վերջիններիս ցանկությամբ, ատեստավորում՝ երեք տարին մեկ անգամ:

4. Մինչև սահմանված ժամկետի լրանալը ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը կարող է դիմել արտահերթ ատեստավորման, բայց ոչ շուտ, քան հերթական ատեստավորումից մեկ տարի հետո:

5. ՄՈՒՀ-ը յուրաքանչյուր ատեստավորման համար ձևավորում է ատեստավորման հանձնաժողով, որի կազմում ընդգրկվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի և գործատուների ներկայացուցիչները:

6. Միջնակարգ կրթության երրորդ մակարդակին համապատասխան առարկայական ծրագիր վարող դասախոսը կարող է ատեստավորվել և տարակարգ ստանալ «Հանրակրթության մասին» օրենքով սահմանված ուսուցչի վերապատրաստման, ատեստավորման և տարակարգի շնորհման ընթացակարգով:

7. Մանկավարժական աշխատողը ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին կամ օրենքով չարգելված այլ միջոցներով կարող է անցնել վերապատրաստում՝ պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած վերապատրաստման ծրագրի ուղղություններին համապատասխան, որոնք միտված են 34-րդ հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված մանկավարժական պաշտոնների մասնագիտական չափանիշների պահանջների ապահովմանը:

8. ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստումը կազմակերպվում է օրենքով և կառավարության սահմանած լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կազմակերպման և իրականացման ընթացակարգերին համապատասխան՝ մոդուլային ուսուցման ծրագրով, որի արդյունքում տրվում է պետական նմուշի վկայական և ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ ներդիր:

9. Ատեստավորման համար մանկավարժական աշխատողի կողմից հավաքագրվող անհրաժեշտ կրեդիտների անվանացանկը, մասնագիտական չափանիշները սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը: Սույն մասով սահմանվող չափանիշները ներառում են նաև սույն հոդվածի 8-րդ մասում նշված փաստաթղթերը և վերապատրաստման ընթացքում կատարած առաջադրանքների հիմքերը, ինչպես նաև ՄՈՒՀ-ի շահակիցների (տնօրեն, ուսանող, ՄՈՒՀ մանկավարժական աշխատող) կարծիքները, ներքին և արտաքին գնահատման արդյունքները:

10. Ատեստավորման հանձնաժողովը մանկավարժական աշխատողի ատեստավորման արդյունքում կայացնում է որոշում՝ համապատասխանում է զբաղեցրած պաշտոնին կամ՝ չի համապատասխանում: Ատեստավորման հանձնաժողովի՝ զբաղեցրած պաշտոնին չհամապատասխանելու մասին որոշման հիման վրա մանկավարժական աշխատողի հետ տվյալ պաշտոնի համար կնքված աշխատանքային պայմանագիրը լուծվում է:

11. Ատեստավորման հանձնաժողովի որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով կամ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմին: Բողոքարկման դեպքում դասախոսի կամ վարպետի ազատումը հետաձգվում է մինչև վերջնական որոշում կայացնելը:

12. Զբաղեցրած պաշտոնին չհամապատասխանելու և զբաղեցրած պաշտոնից ազատվելու դեպքում անձի՝ մանկավարժական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքը չի սահմանափակվում:

13. Ատեստավորման գործընթացում ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների՝ Կառավարության սահմանած կարգով ցուցաբերած համապատասխան արդյունքը հիմք է դրույքաչափի փոփոխության և հավելավճարի սահմանման համար:

14. ՄՈՒՀ-ի համատեղությամբ աշխատող հանդիսացող մանկավարժական աշխատողներին կարող է տրվել սույն հոդվածի 13-րդ մասով նախատեսված վարձատրություն՝ հիմք ընդունելով պաշտոնի նկարագրով սահմանված չափանիշներին համապատասխանությունը և դասավանդվող ոլորտում վերջիններիս մասնագիտական փորձառությունն ու գիտելիքները:

15. Տարակարգի համար տրվող հավելավճարը դադարեցվում է, եթե տվյալ մանկավարժական աշխատողը ատեստավորումից հետո զբաղեցրած պաշտոնին չի համապատասխանել:

16. Ատեստավորման ենթակա չէ՝

1) տվյալ պաշտոնը մեկ տարուց պակաս ժամկետով զբաղեցնող մանկավարժական աշխատողը.

2) հղի կամ մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդում գտնվող մանկավարժական աշխատողը, եթե նա նման հայտ չի ներկայացրել:

17. Հղի կամ մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդում գտնվող մանկավարժական աշխատողը ենթակա է ատեստավորման արձակուրդից վերադառնալուց ոչ շուտ, քան մեկ տարի հետո, եթե նա ավելի վաղ ատեստավորվելու հայտ չի ներկայացրել:

18. Ատեստավորման ենթակա, սակայն արձակուրդում, գործուղման մեջ գտնվող, ինչպես նաև ժամանակավոր անաշխատունակության մեջ գտնվող մանկավարժական աշխատողը ենթակա է ատեստավորման աշխատանքի ներկայանալուց հետո՝ չորսամսյա ժամկետում:

19. Ատեստավորված ՄՈՒՀ մանկավարժական աշխատողը իր նախաձեռնությամբ կարող է մասնակցել դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի տարակարգի շնորհման և բարձրացման գործընթացին:

20. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգը եռաստիճան է:

21. Տարակարգի շնորհման մասին որոշումն ընդունվում է սույն հոդվածի 24-րդ մասով նախատեսված չափանիշների ապահովումն հավաստող փաստաթղթային ստուգման եղանակով՝ մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանրապետական հանձնաժողովի կողմից:

22. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգերը համապատասխանում են դասախոսի, վարպետի, հրահանգչի մասնագիտական չափանիշներին, որոնք սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը՝ մանկավարժական, մասնագիտական (ոլորտային), կազմակերպչական և առաջնորդման գործառույթների և դրանց ապահովման հետևյալ չափանիշների հիման վրա, այդ թվում.

1) Մանկավարժական կարողությունների ձևավորում և կիրառում.

ա. նոր մեթոդների և գործիքակազմի ձևավորում և փորձարկում,

բ. գործնական ուսուցման և կիրառական հմտությունների ձևավորում, կիրառում,

գ. թեմատիկ նյութերի, հրապարակումներ, զեկույցներ,

դ. դասընթացի ծրագրի իրականացման ընթացքում նոր և ուսանողի արժեհամակարգի ձևավորմանը միտված հմտություններ,

ե. թվային կրթական տեխնոլոգիաների հարմարեցման և կիրառման հմտություններ և այլն:

2) Մասնագիտական ոլորտային հմտությունների զարգացում և ներդրում.

ա. մասնագիտական կատարելագործման և այլ օժանդակող լրացուցիչ կրթական ծրագրերի մասնակցության, տեղայնացում,

բ. փորձի և կարողությունների փոխանակման ծրագրերի մասնակցություն, տեղայնացում,

գ. նոր մասնագիտական ծրագրերի մշակում,

դ. նորարական ծրագրերի և մեթոդների ներդրում,

ե. հրապարակումներ և զեկույցներ՝ գիտական հարթակներում,

զ. ուսանողների մասնագիտական ոլորտի ծրագրերում ու միջոցառումներում ընդգրկվածության խթանում, մասնակցային հնարավորությունների ստեղծում:

3) Կազմակերպչական և առաջնորդման հմտությունների կիրառում.

ա. միջոցառումների և մրցույթների կազմակերպում.

բ. վերապատրաստումներ կամ մասնագիտական ուսուցման ծրագրերի կազմակերպում՝ անձնակազմի և այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար.

գ. սոցիալական, կամավորական, ձեռներեցության ծրագրերի մշակում և իրականացում.

դ. մասնավոր հատվածի ներգրավում և շարունակական համագործակցության խթանում,

ե. ուսանողների կարիերայի խթանման միջոցառումներ,

զ. միջազգային ծրագրերի ներգրավում:

23. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանձնաժողովը փաստաթղթային գնահատման արդյունքում ընդունում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) ենթակա է համապատասխան տարակարգի շնորհման.

2) ենթակա չէ համապատասխան տարակարգի շնորհման:

24. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի որոշումները կարող են բողոքարկվել լիազոր մարմին կամ դատական կարգով: Բողոքարկման դեպքում դասախոսին կամ վարպետին տարակարգ շնորհելը հետաձգվում է մինչև վերջնական որոշման կայացումը:

25. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի որոշումը հիմք է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի կողմից մանկավարժական աշխատողին որակավորման համապատասխան տարակարգ շնորհելու և հավելավճար սահմանելու համար: Տարակարգը շնորհվում է երեք տարի ժամկետով:

26. Տարակարգ ստացած մանկավարժական աշխատողին տրվում է համապատասխան հավելավճար ՄՈՒՀ-ին հատկացված միջոցների հաշվին՝ Կառավարության սահմանած չափով և կարգով:

27. Տարակարգի համար տրվող հավելավճարը դադարեցվում է, եթե տվյալ մանկավարժական աշխատողը ատեստավորումից հետո զբաղեցրած պաշտոնին չի համապատասխանել:

28. ՄՈՒՀ-ից այլ ՄՈՒՀ տեղափոխվող մանկավարժական աշխատողի տարակարգը պահպանվում է:

29. Հանրային և մասնավոր ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը կարող է լիազոր մարմնի սահմանած կարգով մասնակցել տարակարգի շնորհման գործընթացին՝ ՄՈՒՀ-ի կամ սեփական և այլ ֆինանսական միջոցների հաշվին:

Գ Լ ՈՒ Խ 5
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

Հոդված 36. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգի սեփականության հարաբերությունները

1. ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված գործունեության ապահովման նպատակով հիմնադիրը ՄՈՒՀ-ին սեփականության կամ օգտագործման իրավունքով օրենքով սահմանված կարգով տրամադրում է անհրաժեշտ գույք:

2. ՄՈՒՀ-ը սեփականության իրավունք ունի ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կողմից ՄՈՒՀ-ին նվիրաբերության, հանգանակության կամ կտակի ձևով փոխանցված դրամական միջոցների, գույքի և սեփականության այլ օբյեկտների, օրենքով չարգելված այլ աղբյուրների, ինչպես նաև սեփական գործունեությունից ստացված եկամուտների և այդ եկամուտների հաշվին ձեռք բերված գույքի նկատմամբ:

Հոդված 37. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգի ֆինանսավորումը

1. ՄՈՒՀ-ի գործունեության ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝

1) պետական բյուջեից ստացված ֆինանսավորումը.

2) դրամաշնորհները.

3) վճարովի ուսուցման ծառայություններից ստացված եկամուտները, այդ թվում՝ ուսման վարձի վճարները.

4) աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակներում և գործատուի պատվերով իրականացվող կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների կրթաթոշակների կամ ուսման վարձի փոխհատուցումները.

5) ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված միջոցները.

6) վարկային միջոցները, բացառությամբ պետական ՄՈՒՀ-երի.

7) ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նվիրատվությունները և նվիրաբերությունները, այդ թվում՝ օտարերկրյա քաղաքացիների, միջազգային կազմակերպությունների նվիրատվությունները և նվիրաբերությունները.

8) այլ պետություններից ստացված ֆինանսավորումը.

9) օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներից ստացված միջոցները:

2. ՄՈՒՀ-երը պետական բյուջեից կարող են ֆինանսավորվել հետևյալ ձևերով.

1) ինստիտուցիոնալ ֆինանսավորում, որը հատկացվում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երին ենթակառուցվածքների պահպանման և զարգացման, ինչպես նաև կրթության կազմակերպման և կրթության որակի բարելավման նպատակով՝ անկախ ՄՈՒՀ-ին տրամադրվող պետական կրթաթոշակներից.

2) կրթաթոշակների տրամադրում՝ կրթաթոշակի ձևով ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում ՄՈՒՀ ընդունելության արդյունքների կամ ուսումնառության ընթացքում ցուցաբերած առաջադիմության հիմքով այն ուսանողներին, որոնք բավարարում են կրթաթոշակի ստացման սահմանված պահանջները և չափանիշները կամ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նպատակային ուսումնառության համար կնքել են համապատասխան պայմանագիր.

3) ուսանողական ֆինանսական խրախուսում՝ ուսուցման հետ կապված այլ ծախսերի կամ ակադեմիական և աշխատանքային արդյունքների ձեռքբերումների համար լավագույն ուսանողների ֆինանսական աջակցություն, որոնք բավարարում են ֆինանսական խրախուսման սահմանված պահանջները և չափանիշները.

4) մրցակցային ֆինանսավորում, որը տրամադրվում է ՄՈՒՀ-ի զարգացմանն ուղղված նորարարական-նպատակային ծրագրերի ֆինանսավորմանը՝ մրցութային հիմունքներով.

5) նպատակային ֆինանսավորում՝ պետության կողմից կոնկրետ միջոցառումների իրականացման համար տրամադրվող ֆինանսավորում:

3. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող ուսանողների կրթության կազմակերպման գործընթացում խելամիտ հարմարեցումներ ապահովելու նպատակով պետական բյուջեի միջոցներից պետական ՄՈՒՀ-երին տրամադրվում է ֆինանսավորում: Ֆինանսավորման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

4. Պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի ֆինանսավորումն իրականացվում է՝ հիմք ընդունելով ՄՈՒՀ-երի գործունեության և սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրերի իրականացման ծախսերի ֆինանսական հաշվարկը:

5. ՄՈՒՀ-երը կարող են իրականացնել օրենքով չարգելված և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակները.

1) կազմակերպել հանրակրթական և մասնագիտական կրթական ծրագրեր՝ լիցենզիայով սահմանված պահանջների պահպանմամբ,

2) մշակել և իրականացնել լրացուցիչ կրթական ծրագրեր՝ մասնագիտական ուսուցման, վերապատրաստման, արտադպրոցական դաստիարակության, նախապատրաստական դասընթացների և ոչ ֆորմալ ուսուցում այլ ձևերով,

3) ստեղծել ռեսուրս-կենտրոն՝ կրթության ոլորտի ու սոցիալական գործընկերների կարիքներին համապատասխան,

4) ստեղծել ՄՈՒՀ-երի և այլ կրթական ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների միջև փոխադարձ ծառայությունների և փոխգործակցության ցանց,

5) իրականացնել ստեղծագործական, հետազոտական, փորձարարական և փորձագիտական գործունեություն, այդ թվում՝ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների պատվերով կամ համագործակցությամբ,

6) լիցենզավորված կրթական ծրագրերի որակավորումներին և զբաղմունքին համապատասխան, ինչպես նաև աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության մոդելով գործնական աշխատանքային ուսուցման շրջանակներում մատուցել ծառայություն, կազմակերպել արտադրություն, արտադրանքի իրացում և վաճառք,

7) մշակել և հրատարակել գրականություն, ձեռնարկներ, ուղեցույցներ և այլ ուսումնամեթոդական նյութեր,

8) կազմակերպել հանրային սնունդ՝ ուսանողների (ունկնդիրների), աշխատողների, ՄՈՒՀ-ի հետ համագործակցող գործատուների և այլ հաճախորդների համար,

9) տրամադրել կեցության ծառայություններ, շահագործել հանրակացարաններ,

10) կազմակերպել ուսանողների և աշխատողների հանգստի, ժամանցի և առողջ ապրելակերպի միջոցառումներ,

11) իրականացնել կրթական, մշակութային, սոցիալական, մարզական և այլ բնույթի գործունեություն և կազմակերպել միջոցառումներ:

6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակների իրականացման համար ՄՈՒՀ-ը կարող է հիմնադրել տնտեսական ընկերություն կամ դառնալ դրա մասնակից՝ օրենքով և լիազոր մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

7. ՄՈՒՀ-երը կարող են իրականացնել իրենց որակավորումներին համապատասխան կամ դրանցից ածանցված ապրանքների ու ծառայությունների փորձարկում:

8. ՄՈՒՀ-երը սահմանված կարգով իրականացնում են իրենց տնտեսական և ֆինանսական գործունեության հաշվապահական հաշվառումը:

9. ՄՈՒՀ-ի տնտեսական և ֆինանսական գործունեության վերահսկողությունը, իրենց լիազորությունների սահմանում, իրականացնում են լիազոր մարմինները:

10. ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հավաստիությունը կարող է ենթարկվել անկախ աուդիտի (վերստուգման)՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Գ Լ ՈՒ Խ 6
ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 38. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ այն դրույթների, որոնց համար սույն հոդվածով սահմանված են ուժի մեջ մտնելու այլ ժամկետներ:

2. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» 2005 թվականի հուլիսի 8-ի ՀՕ-164 Հայաստանի Հանրապետության օրենքը՝ բացառությամբ 7-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 6-րդ մասերի, 18-րդ, 18.1-րդ, 20-րդ հոդվածի, որոնք ուժը կորցնում են սույն հոդվածի 3-րդ, 5-րդ և 6-րդ մասերով նախատեսված համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունման պահից:

3. Սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 7-14-րդ մասերով, 8-րդ հոդվածի 5-րդ, 6-րդ և 7-րդ մասերով, 15-րդ հոդվածի 16-18-րդ մասերով, 22-29-րդ հոդվածներով նախատեսված դրույթների իրականացումն ապահովող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը ենթակա են ընդունման համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի, բայց ոչ ուշ, քան մինչև 2026 թ. հունվարի 31-ը:

4. Մինչև սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերի ուժի մեջ մտնելը ընդունված մասնագիտական կրթության համապատասխան որակավորման պետական կրթական չափորոշիչները շարունակում են գործել մինչև սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերին համապատասխանեցումը, իսկ այդ չափորոշիչների հիման վրա շնորհված և շնորհվող որակավորումները պահպանում են իրենց վավերականությունը: Մինչև կրեդիտային համակարգի ներդրումը, սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված կրեդիտները հաշվարկվում են ժամային բեռնվածությամբ:

5. Սույն օրենքի 11-րդ հոդվածը ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հուլիսի 1-ից: Սույն օրենքի 11-րդ հոդվածով առաջացող նոր պահանջներին ու պայմաններին պետական և հանրային մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացվող կրթական ծրագրերի համապատասխանությունը ապահովվում է Կառավարությունը՝ Վարչապետի կողմից սահմանած ժամանակացույցով:

6. Սույն օրենքի 18-րդ և 19-րդ հոդվածներով նախատեսված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսվածների, ենթակա են ընդունման մինչև 2025 թվականի հուլիսի 31-ը՝ համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի: Մինչև սույն օրենքի 18-րդ և 19-րդ հոդվածներով նախատեսված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունումը շարունակում են գործել մինչև սույն օրենքի ընդունումը ուժի մեջ մտած համապատասխան իրավահարաբերությունները կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը:

7. Սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 12-րդ մասով նախատեսված էլեկտրոնային փաստաթղթերի համակարգը ներդրվում է մինչև 2027 թվականի հունվարի 15-ը: Մինչ այդ դիպլոմը և դրա հավելվածը, հավաստագիրը և ներդիրը ՄՈՒՀ-ի կողմից ուսանողին տրամադրվում է թղթային եղանակով և անվճար:

8. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը ձևավորված պետական ՄՈՒՀ-երի խորհուրդները շարունակում են գործել, մինչև սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամանակացույցով սույն օրենքի 22-րդ հոդվածին համապատասխան նոր խորհուրդների ձևավորումը: Սույն օրենքի 22-րդ հոդվածին համապատասխան նոր ձևավորվող խորհուրդների առաջին կազմում յուրաքանչյուր մարմնի կողմից առաջադրվող համապատասխանաբար մեկական անդամ (բացառությամբ ուսանողության ներկայացուցիչների) պաշտոնավարում է երկու տարի ժամկետով, իսկ մեկական անդամ՝ երեք տարի ժամկետով: Մանկավարժական աշխատողներից առաջադրվող մեկ անդամ պաշտոնավարում է 4 տարի, իսկ մյուսը՝ 5 տարի ժամկետով:

9. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելն ընտրված պետական ՄՈՒՀ տնօրենները շարունակում են պաշտոնավարել մինչև իրենց լիազորությունների ժամկետի ավարտը:

10. ՄՈՒՀ-ում աշխատող այն դասախոսները կամ վարպետները, որոնք առնվազն 3 տարի աշխատում են տվյալ պաշտոնում, սակայն չեն համապատասխանում սույն օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին, կարող են շարունակել իրենց պաշտոնավարումը, եթե մինչև 2030 թվականի օգոստոսի 20-ը ստացել են համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի որակավորում և ապահովում օրենքով սահմանված պահանջները:

11. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերում առկա նախնական (արհեստագործական) մասնագիտական կրթությանը վերաբերող կարգավորումները սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո տարածվում են սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում սահմանված արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ:

Կ 703 13.11.2023 ԳԿ 011/1

Առաջին ընթերցում

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ

(Լրամշակված նախագիծ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ

Գ Լ ՈՒ Խ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Սույն օրենքի կարգավորման առարկան

1. 1. Սույն օրենքը կարգավորում է արհեստագործական եւև միջին մասնագիտական կրթության եւև ուսուցման (այսուհետ- կրճատ նաև՝ ՄԿՈՒ) համակարգի գործունեության, կառավարման ու ֆինանսատնտեսական հարաբերությունները, ինչպես նաեւնաև դրանց մասնակիցների, այդ թվում՝ սոցիալական գործընկերների իրավունքներն ու պարտականությունները՝ ապահովելով անձի նախասիրություններին, հնարավորություններին ու աշխատաշուկայի կարիքներին եւ զարգացման միտումներին համապատասխան մասնագիտական կրթություն ստանալու անձի իրավունքի իրացումը:։

2. 2. Սույն օրենքը տարածվում է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող արհեստագործական եւև միջին մասնագիտական կրթական ծրագիր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների ու կազմակերպությունների վրա՝ անկախ նրանց կազմակերպաիրավական ձեւիցձևից ու հիմնադրից:։

3. 3. Սոցիալական գործընկերության հիման վրա որոշակի կրթական ծրագիր իրականացնող կամ դրան մասնակից կազմակերպությունների նկատմամբ սույն օրենքը տարածվում է այնքանով, որքանով առնչվումվերաբերում է կրթության եւև ուսուցման գործընթացին:

Հոդված 2. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասին օրենսդրությունը

1.. ՄԿՈՒ բնագավառը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած միջազգային պայմանագրերով, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով, Հայաստանի Հանրապետության աԱշխատանքային օրենսգրքով, «Կրթության մասին», «Պետական ոչ առեւտրայինառևտրային կազմակերպությունների մասին», «Առեւտրի եւԱռևտրի և ծառայությունների մասին», «Լիցենզավորման մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով, սույն օրենքով եւև ոլորտը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերով.:

Հոդվածան ակտերովը օրենքովհիմնադրամների մասին» մասին օրենս

1. 1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետեւյալհետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) 1) **մասնագիտական կրթություն՝** առնվազն հիմնական կրթության հիմքով արհեստավորի (կամ կրտսեր մասնագետի) կամ մասնագետի որակավորում շնորհող մակարդակներում իրականացվող ուսումնառության արդյունքներ ձեւավորելուձևավորելու գործընթաց..

2) 2) **մասնագիտական– ուսուցում՝**– անձի կամ կազմակերպության գնահատված կարիքներին կամ պատվիրատուիև ձևավորված պատվերին համապատասխան լրացուցիչ կրթական ծրագրով իրականացվող ուսումնառություն, որով անձը ձեռք է բերում որոշակի աշխատանքի կամ զբաղմունքի նկարագրով սահմանված գիտելիքներ, կարողություններ ու հմտություններ գիտելիք, կարողություն և հմտություն (այսուհետ՝ կարողունակություն) կամ ունեցածը հարմարեցնում դրանց..

3) 3) **մասնագիտական ուսումնական հաստատություն (այսուհետ՝՝ ՄՈՒՀ)՝** իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ դրա ստորաբաժանում, որն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացնում է մասնագիտական կրթության արհեստագործական կամ միջին մասնագիտական մակարդակի հիմնական եւ լրացուցիչառնվազն մեկ որակավորման ծրագիր, կազմակերպում է մեթոդական եւև աշխատանքային գործունեություն., շնորհում որակավորում.

4) 4) **քոլեջ՝՝** արհեստագործական կամ միջին մասնագիտական կրթական ծրագիր իրականացնող ՄՈՒՀ..

5) 5) **մասնագիտական կրթության ոլորտային որակավորումների շրջանակ** (այսուհետ՝ ՈՈՇ)՝ ոլորտային որակավորումների ազգային շրջանակին համապատասխան՝ որոշակի ոլորտումշրջանակի բաղկացուցիչ մաս, որով սահմանում է մասնագիտական կրթության մակարդակի որակավորումների խմբի (ցանկ, ամբողջություն)

~~համար սահմանված~~խումբը (ցանկը) և դրա հետ կապված ուսումնառության ընդհանուր ~~վերջնարդյունքներ.~~վերջնարդյունքները ապահովելու պահանջները (բնութագիր).

6) ~~6)~~ **կրթական ծրագիր՝** ուսումնական~~,~~ և աշխատանքային ~~եւ հետազոտական~~ բաղադրիչների ամբողջություն, որն իրականացվում է ուսումնառության որոշակի վերջնարդյունքներով պայմանավորված հաջորդականությամբ և որով սահմանվում ~~են~~է մասնագիտական կրթության մակարդակը~~, կրթական ոլորտի մասնագիտական ուղղվածությունը, բովանդակությունը եւ ուսումնառության վերջնարդյունքները, որի անվանումը որակավորման հետ մեկտեղ ամրագրվում է ավարտական փաստաթղթում~~.

7) ~~7)~~ **ուսումնառության ժամկետ՝** ~~տվյալ~~ համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ~~որակավորման~~ համար սահմանված ուսումնառության նորմատիվային ~~տեւողություն.~~տևողություն.

8) ~~8)~~ **ուսումնական մոդուլ**՝ կրթական ծրագրի բաղադրիչ հանդիսացող դասընթացի ինքնուրույն բաղկացուցիչ մաս, որի համար տրվում է կրեդիտ.

9) ~~9)~~ **ուսումնառության վերջնարդյունք**՝ դասընթացի կամ կրթական ծրագրի ավարտին պահանջվող գիտելիքի~~,~~ և կարողունակությունների ամբողջություն.

10) ~~10)~~ **կրեդիտ**՝ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի, այդ թվում՝ աշխատանքի վրա հիմնված ~~ուսումնառություն~~ ուսումնառության ծավալի, ուսումնառության (~~նաեւ~~նաև՝ աշխատանքային) վերջնարդյունքներ ձեռք բերելու համար ուսանողի ուսումնական բեռնվածության չափման պայմանական միավոր.

11) ~~11)~~ **կրեդիտների կուտակման ~~եւ~~և փոխանցման համակարգ՝** ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ուսումնառության արդյունքների կրեդիտների միջոցով չափման, հաշվառման ~~եւ~~և փոխանցման, ուսանողների սահուն շարժունությունը ապահովող գործողությունների ամբողջություն~~.~~.

12) ~~12)~~ **սոցիալական գործընկերություն**~~՝ ՄԿՈՒ համակարգի ու~~՝ ՄՈՒՀ-երի, գործատուների~~ միջեւ~~, դրանց միավորումների և ոչ առևտրային այլ կազմակերպությունների, արհեստակցական միությունների, հանրային իշխանության մարմինների միջև աշխատաշուկայի և տնտեսության զարգացման կարիքներին համապատասխան կրթության ապահովմանը միտված համընդհանուր համաձայնեցված ~~նպատակների իրականացմանը միտված~~ կրթական, աշխատանքային, գործընկերային ու սոցիալական համագործակցության ~~դրսեւորման ձեւ.~~ձև.

13) ~~13)~~ **աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն (այսուհետ՝ ԱՀՈՒ)՝** ուսումնառության կազմակերպման ~~ձեւ~~ձև, որն իրականացվում է իրական ~~աշխատատեղում~~աշխատավայրում կամ դրան համապատասխանեցված աշխատանքային միջավայրում՝ ապահովելով ուսումնառության վերջնարդյունքներին միտված աշխատանքային կարողունակությունների ձեռքբերումը~~.~~.

14) ~~14)~~ **հեռավար ուսուցում**~~–~~՝ հիմնական ~~եւ~~և լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կազմակերպման ~~ձեւ եւ~~ձև և համաժամանակյա ու ապահամաժամանակյա (ասինքրոն) իրականացման մեթոդ, որի ընթացքում մանկավարժական աշխատողի ~~եւ~~(դասավանդողի) և ուսանողների (ունկնդիրների) ~~միջեւ~~միջև անմիջական կամ

ոչ անմիջական հաղորդակցումն իրականացվում է ուսուցման կառավարման հարթակների ~~եւ~~և հեռահաղորդակցման տեխնոլոգիաների միջոցներով.

15) ~~15)~~ **դրսեկություն**~~՝~~՝ հիմնական ~~եւ~~և լրացուցիչ կրթական ծրագրերը ինքնակրթության կամ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության միջոցով կազմակերպելու ~~ձեւ~~ձև, որի ընթացքում ուսումնառությունը իրականացվում է մանկավարժական աշխատողի (դասավանդողի) անմիջական ~~եւ~~և ոչ անմիջական խորհրդատվության, թեմատիկ առաջադրանքների ուղղորդման, ինչպես ~~նաեւ ուսումնառող անձի կողմից~~նաև ուսանողի (ունկնդրի) վերջնարդյունքների ամփոփման միջոցով.

~~16) ուսումնառության դադարեցում՝ օրենսդրությամբ սահմանված հիմքերով ուսանողի ուսումնառությունը անավարտ թողնելը՝ ՄՈՒՀ-ից հեռացնելու, ազատելու կամ ուսումնառությունը ընդհատելու միջոցով.~~

16) ~~17)~~ **պետական ամփոփիչ ստուգում**՝ մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ~~որակավորումով սահմանված~~ ուսումնառության վերջնարդյունքներին շրջանավարտի գիտելիքի, կարողունակությունների համապատասխանության ստուգման ~~եւ~~և գնահատման գործընթաց, որի դրական արդյունքով շնորհվում է համապատասխան որակավորում.

17) ~~18)~~ **մասնագիտական կրթության որակավորում (այսուհետ՝ որակավորում)**՝ անձին շնորհվող ~~մասնագետի կամ~~ արհեստավորի (կամ կրտսեր մասնագետի) կամ մասնագետի կրթական աստիճան, որը հավաստում է ՄԿՈՒ ~~տվյալ~~համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ուսումնառության ավարտը ~~եւ~~և հաստատվում համապատասխան ~~պաշտոնական~~ ավարտական փաստաթղթով.

~~19) դիպլոմ՝ անձին շնորհված որակավորումը եւ կրթական աստիճանը հավաստող պաշտոնական փաստաթուղթը.~~

~~20) որակի ապահովում՝ որակի ներքին եւ արտաքին գնահատման սահմանված չափանիշներին համապատասխան՝~~ **ՄՈՒՀ-ի** ~~եւ դրա կրթական ծրագրերի մշտադիտարկման, գնահատման եւ բարելավման շարունակական գործընթաց.~~

18) ~~21) ՄՈՒՀ-ի ինստիտուցիոնալ կամ կրթական ծրագրի (այսուհետ՝ ծրագրային)~~ **հավատարմագրում**՝ որակի արտաքին գնահատման գործընթաց, ~~որի միջոցով~~որով հավաստվում է ՄՈՒՀ-ի կամ դրա կրթական ծրագրի համապատասխանությունը հավատարմագրման սահմանված չափանիշներին.

19) ~~22)~~ **ուսանող**՝~~—~~ մասնագիտական կրթության ~~որեւէ~~որևէ մակարդակի կրթական ծրագրով և որակավորմամբ ուսումնառող անձ.

20) ~~23)~~ **ունկնդիր**՝~~—~~ մասնագիտական կրթության լրացուցիչ կրթական ծրագրում ընդգրկված ~~եւ~~և ուսումնառող անձ.

21) ~~24)~~ **աշկերտ**՝ միաժամանակ ՄՈՒՀ-ում և աշխատավայրում (ուսումնագործնական կենտրոնում) աշխատանքի վրա հիմնված ~~ուսումնառության դուալ կամ պրակտիկա ձեւերով գործնական~~ ուսումնառություն

անցնող և գործատուի հետ աշխատանքային ուսուցում անցնող հարաբերության մեջ գտնվող ուսանող. (ունկնդիր).

22) 25) ուսանողական նպաստ՝ ուսանողի ուսման վարձի, ներառյալ՝ **կրթաթոշակ՝** կրթական ծառայությունների և կրթությանը ուսանողի մասնակցությանը օժանդակող ծառայությունների ծախսերի սոցիալականլրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում կամ ուսանողին հատկացվող այլ ֆինանսավորում՝ պետական բյուջեի միջոցների, ուսումնական հաստատությանՄՈՒՀ-ի, այլ իրավաբանական ևու ֆիզիկական անձանց հատկացումների հաշվին կամ միջազգային պայմանագրերի շրջանակում.

26) ուսանողական կրթաթոշակ՝ ուսանողին ուսման վարձի, ներառյալ՝ կրթական ծառայությունների ծախսերի, լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում կամ ուսանողին հատկացվող ֆինանսավորում՝ ակադեմիական առավելությունների, գործնական աշխատանքային ուսուցման ընթացքում ձեռք բերած արդյունքների, հետազոտական աշխատանքների, մասնագիտական նվաճումների, հասարակական ակտիվության համար.

23) 27) **կրթության առանձնահատուկ պայմաններ**՝ մասնագիտական կրթական ծրագրի ՝ համապատասխան մակարդակի որակավորման վերջնարդյունքներիկրթական ծրագրի վերջնարդյունքների ձեռքբերմանը նպատակաուղղված մոդուլների ևու ուսուցման մեթոդների, ուսուցման անհատական տեխնիկական միջոցների, մատչելի միջավայրի ևու խելամիտ հարմարեցումների, ինչպես նաեւնաև կրթական գործընթացին անձի մասնակցությանը նպատակաուղղված մանկավարժահոգեբանական ևու այլ ծառայությունների ամբողջություն.

28) կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձ՝ ուսուցման հետ կապված դժվարություններ ունեցող, ինչպես նաեւ բացառիկ ընդունակություններ ունեցող անձ, որին մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման սահմանված վերջնարդյունքները ապահովելու համար անհրաժեշտ են կրթության առանձնահատուկ պայմաններ, ներառյալ՝ խելամիտ հարմարեցումներ.

24) **խելամիտ հարմարեցում՝** ուսանողի (ունկնդրի) և ՄՈՒՀ-ի կողմից փոխհամաձայնեցված փոփոխություններ կամ հարմարեցումներ (այլընտրանքային մատչելի ձևաչափեր, օժանդակ սարքավորումներ և տեխնոլոգիական միջոցներ, լրացուցիչ ժամանակ, անհատականացված աջակցություն և այլն), որոնք բխում են անձի անհատական կարիքներից և նախասիրություններից, չեն խաթարում ՄԿՈՒ ծրագրի ամբողջականությունն ու վերջնարդյունքները, և հնարավորություն են տալիս հաշմանդամություն ունեցող անձին բոլորի հետ հավասար հիմունքներով մասնակցել մասնագիտական կրթության և ուսուցման գործընթացին և հասնել գնահատելի և չափելի վերջնարդյունքի.

25) **ներառական կրթություն**՝՝ յուրաքանչյուր ուսանողի համար, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, զարգացման առանձնահատկություններին համապատասխան, անհրաժեշտ պայմանների ևու հարմարեցված միջավայրի ապահովման միջոցով կրթական գործընթացին առավելագույն մասնակցության ևու կրթական ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքի ապահովում.

26) ~~30)~~ **մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայություններ**՝ ուսումնամեթոդական, հոգեբանական ~~եւ~~և մանկավարժական աջակցություն, որը ցուցաբերվում է ուսանողին, նրա օրինական ներկայացուցիչին ~~եւ~~և մանկավարժական աշխատողին.

~~31)~~**անհատական ուսուցման պլան**՝ անհատականացված ճանապարհային քարտեզ, որն ուղղված է մասնագիտական կրթություն և ուսուցում ստացող ուսանողի ~~կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի~~կարիերայի ուղին, գնահատում~~՝ անձի մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրին մասնակցության դիտարկում,~~ է ուսանողի ~~զարգացման հնարավորությունների բացահայտում եւ կրթության առանձնահատուկ~~կարողունակությունները, սահմանում է կարիերայի նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ ~~պայմանների սահմանում.~~

27) ~~32) անհատական ուսուցման պլան՝ կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման բնութագրիչների, համապատասխան մոդուլային ծրագրերի եւ ուսանողի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի հիման վրա կազմված փաստաթուղթ, որը սահմանում է ուսանողի կրթության կազմակերպման տարեկան նպատակը, խնդիրները եւ դրանց հասնելու գործողությունները~~կոնկրետ թիրախներ, գործողություններ և ռեսուրսներ, ինչպես նաև օժանդակող կառուցակարգեր (ներառյալ՝ աջակցող ծառայությունները~~).~~).

28) ~~33)~~ **ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատող**՝ ուսանողի ուսումնառության մոդուլների յուրացմանը նպաստող ~~եւ (կամ)~~ համապատասխան որակավորման ուղղվածության բովանդակության պահանջները ապահովող ~~մասնագիտական ուսումնական հաստատության~~ՄՈՒՀ-ի աշխատող~~ակից~~, ինչպես ~~նաեւ~~նաև կազմակերպությունում աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն իրականացնող մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչ.

29) ~~34)~~ **դասախոս**՝ ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատող, ով դասապրոցեսի միջոցով ապահովում է ուսանողի (ունկնդրի) կողմից ուսումնառության վերջնարդյունքները յուրացնելու գործընթացը.

30) ~~35)~~ **գործնական ուսուցման վարպետ (այսուհետ՝ վարպետ)**՝ ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատող, ով ապահովում է ուսանողի (ունկնդրի) կողմից գործնական ուսումնառության արդյունքները ու արհեստագործական հմտությունները յուրացնելու գործընթացը.

31)~~36)~~ **մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչ (այսուհետ՝ հրահանգիչ)**՝ սոցիալական ~~գործընկեր~~գործընկերության կողմ կազմակերպության (այսուհետ՝ գործատու) մասնագետ, ով մանկավարժական աշխատողի կարգավիճակ է ստանում աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ծրագրի շրջանակում ~~եւ~~և ապահովում է գործնական ուսումնառության արդյունքների կիրառական հմտությունների կատարելագործման գործընթացը.

32) ~~37)~~ **ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատողի օգնական**՝ կրթության կազմակերպման գործընթացում դասախոսին ~~եւ~~և վարպետին, անհրաժեշտության դեպքում՝ հրահանգչին աջակցող մանկավարժական աշխատող.

33) ~~38)~~ **ՄԿՈՒ մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստում**~~—~~՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով երաշխավորված վերապատրաստող կազմակերպություններում լրացուցիչ կրթական ծրագրի իրականացում՝ ուղղված համապատասխան ժամանակահատվածում դասախոսի կամ վարպետի մասնագիտական, այդ թվում՝ ուսումնամեթոդական կարողությունները աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան լրացնելուն, կատարելագործելուն ~~եւ~~և արդիականացնելուն՝ պետական կառավարման ~~համակարագի~~համակարգի լիազոր մարմնի կողմից վեր հանված կարիքի ~~եւ~~ և սահմանված պատվերի հիման վրա~~.~~.

34) ~~39)~~ **ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի ատեստավորում**~~-~~՝ դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի աշխատանքային կարողունակությունների՝ զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանության որոշման գործընթաց.

35) ~~40)~~ **տարակարգ**~~-~~՝ դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի մասնագիտական չափանիշներին համապատասխանող աստիճանակարգ.

36) ~~41)~~ **մասնագիտական չափանիշ**՝ դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի մասնագիտական զարգացման ~~եւ~~և գիտելիքների, աշխատանքային գործունեության, կարողունակությունների, պատասխանատվության նկարագիր.

37) ~~42)~~ **որակավորումների պետական գրանցամատյան (էլեկտրոնային ռեգիստր**~~)~~**)**՝ ուսանողների ակադեմիական ~~եւ~~և աշխատանքային առաջխաղացման, շնորհված որակավորման ~~եւ~~և նրանց տրված ՄԿՈՒ ավարտական փաստաթղթերի վերաբերյալ տեղեկատվության գրանցման միասնական շտեմարան.

38) ~~43)~~ **մասնագիտական կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգ**՝ տվյալների հավաքման, վերլուծման ~~եւ~~և տեղեկատվության տարածման միասնական էլեկտրոնային համակարգ, որը ներառում է տեղեկություններ քոլեջների կառավարման, ֆինանսատնտեսական, ուսումնական ~~եւ~~և հետազոտական գործընթացների, ինչպես ~~նաեւ~~նաև ուսանողների, շրջանավարտների ու ՄՈՒՀ-ի աշխատողների, գործատուների (համաձայնությամբ) մասին~~:~~:

Հոդված 4. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքները և անձի կրթության իրավունքի պետական երաշխիքներ

~~1. Պետությունը պայմաններ է ստեղծում ՄԿՈՒ համակարգի բնականոն գործունեության եւ զարգացման համար:~~

1. ~~2.~~ Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը համակարգված կրթական գործընթաց է, որով անձի մոտ ձևավորում են անհրաժեշտ մասնագիտական կարողունակություններ և աշխատանքային փորձ կուտակելու հնարավորություն՝ որակավորված մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու, ներկայի և ապագայի մարտահրավերներին դիմակայելու, փոփոխվող աշխատաշուկային արձագանքելու, նոր պայմաններին հարմարվելու, շարունակական մասնագիտական կատարելագործման ու զարգացման համար:

2. Հայաստանի Հանրապետությունը համընդհանուր ներառական կրթությունը հռչակում է որպես յուրաքանչյուր ուսանողի կրթության իրավունքի ապահովման երաշխիք: Ներառական կրթության քաղաքականությունը նպատակաուղղված է յուրաքանչյուր ուսանողի կրթության մատչելիության, հավասար մասնակցության հնարավորության եւ որակի ապահովմանը:, իսկ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը՝ աշխատաշուկայում մրցունակության ապահովման երաշխիք:

3. 3. ՄԿՈՒ բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքներն են՝

1) 1) հասարակության մտավոր և գործնական ներուժի եւ, աշխատուժի վերարտադրությունըվերարտադրությունն ու զարգացումը, աշխատաշուկայի մրցունակությունը.

2) կրթական գործընթացի անընդհատությունը, հաջորդականությունը եւ հարատեւ կրթության ապահովումը.

3) ՄԿՈՒ մրցունակությունը եւ հրապարակայնությունը.

2) 4)ներառական ու որակյալ մասնագիտական ուսումնական հաստատություններիկրթությունն ու ուսուցումը բոլորի համար և հարատև կրթության հնարավորությունների խթանումը․

3) ՄՈՒՀ-երի ինքնավարությունը, և ակադեմիական ազատությունը եւ վերահսկելիությունը.

5) մասնագիտական կրթություն իրականացնող սուբյեկտների իրավահավասարությունը.

4) 6) ՄԿՈՒ համակարգի կառավարման թափանցիկությունը եւև կոլեգիալությունը.,

7) պետության կողմից գերակա ճանաչված ոլորտներում, կրթական ծրագրերով կամ ՄՈՒՀ-երում պետական առանձնացված քաղաքականության իրականացումը՝ ներառելով կառավարման, ֆինանսավորման եւ կրթության կազմակերպման բաղադրիչները,

5) 8) պետություն-մասնավոր հատված համագործակցությունը, պատասխանատվությունը և ձեռք բերված վերջնարդյունքների ճանաչումը․

6) սոցիալական գործընկերների հետ համագործակցությունը.

9) մասնագիտական կրթություն ստանալու հավասար հնարավորությունները եւ ներառականությունը՝ յուրաքանչյուր ուսանողի զարգացման մակարդակին, առանձնահատկություններին ու պատրաստվածության աստիճանին համապատասխան.

10) մասնագիտական կրթությամբ մասնագետների պատրաստումը՝ հաշվի առնելով անձի պահանջմունքները, զարգացման առանձնահատկությունները, պետության կարիքները, աշխատաշուկայի ժամանակակից պահանջները եւ զարգացման միտումները.

7) 11) մասնագիտական կրթության բնագավառում հայկական ավանդական արհեստների եւև արվեստների պահպանումը եւև խթանումը՝ որպես մշակութային ժառանգություն.․

8) 12) մասնագիտական կրթության որակավորումների համապատասխանեցումըհամահունչեցումը միջազգային չափանիշներինպահանջներին.

9) 13) հայկական սփյուռքի հետ համակողմանի կապերի զարգացումը եւև համագործակցությունը:

4. 4. Պետությունը, հաշվի առնելով աշխատուժի շուկայի կազմը եւև կառուցվածքը, յուրաքանչյուր անձի համար մասնագիտական պետական ուսումնական հաստատություններում երաշխավորում է.՝

1) 1) ՄԿՈՒ համակարգի բնականոն գործունեության և զարգացման համար անհրաժեշտ պայմաններ, այդ թվում՝ պատշաճ ֆինանսավորում․

2) մրցութային կարգով մասնագիտական կրթություն՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին.

3) 2) մասնագիտական կրթության համակարգում պետության գնահատված կարիքների եւև զարգացման առաջընթացի ուղղություններին համապատասխան կամ պետության կողմից գերակա ճանաչված ոլորտներում ՄԿՈՒ ֆինանսավորում.

4) 3) սոցիալական գործընկերների պատվերով եւև ֆինանսավորմամբ մասնագիտական կրթություն եւև ուսուցում.

5) 4) մասնագիտական կրթություն եւև ուսուցում ստանալու հավասար հնարավորություններ՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների ապահովման եւխելամիտ հարմարեցումների և ներառման միջոցով:

5. 5. Պետությունն աջակցում է ՄՈՒՀ-երի ուսանողների, ունկնդիրների մասնագիտական ոլորտներում աշխատանքային կարողունակությունների ձեւավորմանձևավորման ծրագրերին եւև դրանց կազմակերպմանը՝ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության, ներառական կրթության եւ այլ ձեւերով:։

Հոդված 5. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական քաղաքականության բնագավառի խնդիրները

1. 1. ՄԿՈՒ բնագավառում պետական քաղաքականության խնդիրներն են.՝

1) ՄԿՈՒ համակարգի որակի ապահովումը, կատարելագործումը եւ արդիականացումը՝ ժամանակակից մարտահրավերներին համահունչ.

1) 2) ուսանողի եւ ունկնդրիապահովել մասնագիտական գիտելիքների, կարողունակությունների համապատասխանության ապահովումըկրթությամբ անձանց պատրաստումը՝ հաշվի առնելով անձի նախասիրությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, պետության և տնտեսության ռկարիքները, աշխատաշուկայի պահանջներինժամանակակից պահանջները և զարգացման միտումները.

3)վերացնել անհավասարությունները կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքին համապատասխան ծառայությունների ամբողջության միջոցով կրթական ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքների ապահովումը եւ մատչելիությունը.

~~4) կրթական ոլորտի զարգացմանը միտված պետական ծրագրերի մշակումը եւ իրականացումը, դրանց ուղղված նախաձեռնությունների խրախուսումը.~~

~~5) ուսանողների պետական ֆինանսական օժանդակությունը՝ ըստ ակադեմիական առավելությունների, անձնական նվաճումների եւ սոցիալական վիճակի կարիքների.~~

2) ~~6)~~ոլորտում և ապահովել հավասար հասանելիություն մասնագիտական կրթության ~~վերջնարդյունքների ստուգման,~~և ուսուցման ~~կազմակերպման նոր ձեւերի ներդրումը.~~բոլոր մակարդակներում, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար.

~~7) կրեդիտների կուտակման եւ փոխանցման համակարգի ներդրումը.~~

~~8) ՄԿՈՒ համակարգի շարունակական զարգացումը եւ մրցունակության բարձրացումը, լրացուցիչ եւ շարունակական կրթության հնարավորությունների ընդլայնումը.~~

3) ~~9)~~ապահովել մատչելի ու որակյալ մասնագիտական կրթության և ուսուցման հավասար հասանելիությունը կանանց և տղամարդկանց համար.

4) սահմանել աշխատաշուկայի ներկայի և ապագայի կարիքներին միտված որակավորումների ոլորտային շրջանակ՝ առաջնորդվելով պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության սկզբունքով.

5) նպաստել պատշաճ մասնագիտական կարողունակություններ ունեցող անձանց զբաղվածություն ունենալուն, արժանապատիվ աշխատանք գտնելուն և ձեռներեցությամբ զբաղվելուն.

6) նվազեցնել որակավորում (միկրոորակավորում) չունեցող անձանց հարաբերակցությունը.

7) ապահովել հայազգի օտարերկրյա քաղաքացիների (հայկական սփյուռքի համար) մասնագիտական կրթություն ստանալու հնարավորությունը.

8) աջակցել պետության գնահատված կարիքների հիման վրա ~~առաջնահերթ~~առաջնահերթ համարվող ոլորտներում, ինչպես ~~նաեւ~~նաև սահմանամերձ ~~եւ~~կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի~~-~~ համար մասնագետների պատրաստմանը ~~եւ~~և կատարելագործմանը~~ աջակցելը~~.

9) ~~10)~~ապահովել ՄԿՈՒ համակարգի շարունակական զարգացումը, ընդլայնել հարատև կրթության հնարավորությունները.

10) ստեղծել կրթական ծրագրերի մակարդակների, որակավորումների ու տնտեսության համապատասխան բնագավառների ~~միջեւ~~միջև համագործակցային արդյունավետ ~~ձեւաչափերի ստեղծումը~~ձևաչափեր՝ համատեղ միջոցառումների, փորձարարական ծրագրերի, ծախսարդյունավետության ~~եւ~~և փոխադարձ աջակցության համար~~.~~.

~~11) հայազգի օտարերկրյա քաղաքացիների (հայկական սփյուռքի համար) մասնագիտական կրթություն ստանալու ապահովումը.~~

11) 12) ներդնել մասնագիտական կրթության և ուսուցման կազմակերպման, մասնագիտական կրթության վերջնարդյունքների ստուգման արդյունավետ ձևեր.

12) ապահովել սովորողների կարիերայի ուղղորդումը և մասնագիտական կողմնորոշումը՝ նպաստելով որակավորման ընտրության, կարիերայի ուղու և մասնագիտական աճի, զբաղվածության և աշխատաշուկայում մրցունակության հարցերում գիտակցված որոշումների կայացմանը.

13) ներդնել կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգ.

14) նպաստել մանկավարժական աշխատողների շարունակական կատարելագործմանը.

15) տրամադրել պետական ֆինանսական օժանդակություն՝ կրթաթոշակի ձևով.

16) կառուցել և վերազինել ՄՈՒՀ-երի շենքային հարմարությունները, որոնցում հաշվի են առնված ուսանողների, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց առանձնահատկությունները և ապահովել անվտանգ, բռնությունից զերծ, ներառական և արդյունավետ ուսումնառության միջավայր բոլորի համար.

17) օրենսդրությամբ սահմանված այլ խնդիրներ։.

2. ՄԿՈՒ համակարգի մասնակիցների խնդիրն է՝

1) ՄԿՈՒ տրամադրումը՝ հաշվի առնելով առկա մարտահրավերները եւ անվտանգության ռազմավարությունը, գիտության, տեխնոլոգիայի եւ մշակույթի առկա մակարդակը եւ այն պահանջները, որոնք համապատասխանում են մասնագիտական գործունեության ընտրված ոլորտին,

2) ՄԿՈՒ որակի շարունակական բարելավումը, դասավանդման, ուսումնառության արդիական մեթոդների ներդրումը, դրանց բազմազանության եւ արդյունավետության ապահովումը,

3) օրենսդրությամբ սահմանված զբաղմունքների կիրառման համար անհրաժեշտ որակավորումների ապահովումը.

4) մասնագիտական կարողունակությունների շարունակական կատարելագործումը.

5) մասնագիտական որակավորումների միջազգային համադրելիության ապահովումը.

6) անձի այն որակների զարգացումը, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական շուկայական տնտեսության սկզբունքների վրա հիմնված հասարակության մեջ անձի ինքնուրույն գործունեության համար.

7) օրենսդրությամբ սահմանված այլ խնդիրներ:

ԳԼՈՒԽԳ Լ ՈՒ Խ 2

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

Հոդված 6. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգը

1. ~~1.~~ ՄԿՈՒ համակարգի նպատակն է ապահովել մասնագիտական կրթության ~~եւ~~և մասնագետների պատրաստման պետական քաղաքականությունը՝ սոցիալական գործընկերների ~~միջեւ~~միջև փոխշահավետ ~~եւ~~և շարունակական համագործակցության միջոցով ստեղծելով համապատասխան ենթակառուցվածքներ ~~եւ~~և կառուցակարգեր~~.~~:

2. ~~2.~~ ՄԿՈՒ համակարգը ներառում է՝

1) ~~1)~~ ՄԿՈՒ բնագավառում իրավասու պետական կառավարման համակարգի մարմինները ~~եւ~~և այն կազմակերպությունները, որոնք ՄԿՈՒ համակարգում իրականացնում են օրենսդրությամբ սահմանված լիազորություններ~~.~~.

2) ~~2)~~ ՄՈՒՀ-երը ~~եւ~~և մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող այլ կազմակերպությունները~~.~~.

3) ~~3) կրթությանը մասնակից~~ սոցիալական ~~գործընկեր~~գործընկերության կողմ կազմակերպությունները.

4) ~~4)~~ լիցենզավորման գործընթացները ~~եւ~~և չափանիշները.

5) ~~5) ինստիտուցիոնալ ու ծրագրային~~ հավատարմագրման գործընթացները ~~եւ~~և չափանիշները.

6) ~~6)~~ որակավորումների ազգային շրջանակը, ոլորտային որակավորումների շրջանակները~~.~~ և դրանց բնութագրերը.

7) ~~7) հիմնական եւ~~ լրացուցիչ կրթական ծրագրերը.

8) ~~8)~~ ուսումնառության արդյունքների ճանաչմանը, գնահատմանը ~~եւ~~և որակավորումների շնորհմանն առնչվող չափանիշները ~~եւ~~և գործընթացները.

9) ~~9)~~ որակավորումների պետական գրանցամատյանը:

Հոդված 7. Մասնագիտական կրթական ծրագրերը և դրանց ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. ~~1.~~ Մասնագիտական կրթական ծրագրերը կազմվում են որակավորումների ազգային շրջանակի ~~եւ~~և ոլորտային որակավորումների շրջանակի պահանջներին համապատասխան:

2. ~~2.~~ Մասնագիտական կրթությունն իրականացվում է ~~հետեւյալ~~հետևյալ կրթական ծրագրերի մակարդակներով.

1) ~~1)~~ արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագիր~~՝~~ արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորում.

2) ~~2)~~ միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագիր~~՝~~ մասնագետի որակավորում.

3. ~~3.~~ Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 1)-ին կետով նախատեսված որակավորման անվանումը՝ կախված զբաղմունքի բնույթից, սահմանվում է համապատասխան ոլորտային որակավորման շրջանակի բնութագրով:

4. ՄՈՒՀ-ի կողմից իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրի հիման վրա ՄՈՒՀ-ը կարող է ~~առաջարկել~~մշակել և իրականացնել վերջնարդյունք ապահովող միկրոորակավորման ծրագրեր:

5. ՄՈՒՀ-ը կարող է մշակել և իրականացնել նաև լրացուցիչ կրթական ծրագրեր, որոնցով ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքները վկայագրվում են ~~եւ~~և հիմք են ~~միկրոորակավորման~~միկրոորակավորման համար:

6. ~~4.~~ ՄՈՒՀ-~~երը~~ը կարող ~~են~~է ըստ որակավորումների իրականացնել ~~նաեւ փորձնական~~նաև փորձարարական կրթական ծրագրեր՝ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջների պահպանմամբ:

7. ~~5. Յուրաքանչյուր մակարդակի կրթական ծրագրի եւ որակավորման համար~~Մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի ոլորտային որակավորումների շրջանակի բնութագրերի հիման վրա կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կազմում ~~եւ~~և հաստատում է ~~կրթական ծրագրի նկարագիր~~տվյալ մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը, որը կարող է վերանայվել սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված կրթական ծրագրերի փորձարկման և գնահատման հիման վրա:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը ներառում է~~ հետեւյալ ընդհանուր պահանջները~~.

1) ~~1) կրթական ծրագրի եւ~~ որակավորման ~~նպատակը, խնդիրները եւ~~ուղղվածությունը, զբաղմունքի նկարագիրը, և ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները.

2) ~~2) կրթական ծրագրին եւ~~ որակավորմանը ներկայացվող մուտքային ~~եւ~~և ելքային ~~(~~պահանջները, ներառյալ՝ պետական ամփոփիչ ստուգման ~~ձեւերը եւ~~ձևերը և պարբերականությունը~~) պահանջները~~.

3) ~~3)~~ ուսանողի ուսումնական բեռնվածության ընդհանուր ծավալը՝ արտահայտված կրեդիտներով ~~եւ~~և ուսումնառության նվազագույն ~~տեւողությունը~~տևողությունը.

4) ~~4)~~ ծրագրի բովանդակությունը՝ որակավորումն ապահովող դասընթացների կամ մոդուլների ցանկը ~~եւ~~և յուրաքանչյուր դասընթացին կամ մոդուլին հատկացվող կրեդիտը.

5) ~~5)~~ որակավորման առանձնահատկություններով պայմանավորված համապատասխան լաբորատորիաների և ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց) գույքի ~~եւ~~և սարքավորումների նվազագույն պահանջները~~.~~ և չափաքանակը.

6) ~~6)~~ շնորհվող որակավորումը ~~եւ~~և հետագա մասնագիտական գործունեության հնարավոր ոլորտը:

9. ~~6.~~ ՄՈՒՀ-երը, համապատասխան գործատուների մասնակցությամբ ու նրանց առաջարկությունների, ինչպես նաև սույն հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով նախատեսված փաստաթղթերի հիման վրա մշակում ու հաստատում են համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագիրը, դրա ուսումնամեթոդական փաթեթը (ուսումնական մոդուլներ, ուսումնական պլաններ, ծրագրի իրականացման ձևը):

10. ՄՈԻՀ-ը կազմում է համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի կազմակերպման նախահաշիվը՝ ըստ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած չափանիշների։:

11. 7. ՄՈԻՀ-ի մասնագիտական կրթականՈրոշակի որակավորման և ուղղվածության կրթական ծրագիրն առաջին անգամ իրականացվում է սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով որակավորման կրթական ծրագրերի փորձարկման համար սահմանված կարգով:

12. Սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով նախատեսված կարգով ներդրված որակավորման կրթական ծրագրերը կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը փորձարկման ընթացքում ենթարկվում է մշտադիտարկման և գնահատման: Փորձարկման առաջին շրջափուլը ավարտած ուսանողին շնորհվում է սույն օրենքի 16-րդ հոդվածով սահմանված որակավորումը հավաստող դիպլոմ և հավելված:

13. Սույն հոդվածի 11-րդ և 12-րդ մասերով սահմանված կարգով փորձարկումն անցած որակավորման կրթական ծրագրերը այլ ՄՈԻՀ-երի կողմից հետագայում իրականացվում են առանց փորձարկման՝ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

14. ՄՈԻՀ-ի համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրերը երաշխավորում են մասնագիտական կրթության տարբեր մակարդակներում ուսանողների ուսումնառության գործընթացը`՝ ապահովելով կրեդիտների կուտակման եւև փոխանցման համակարգի կիրարկումը եւև որակավորման աստիճանների շնորհումը:

8. ՄՈԻՀ երը, համապատասխան գործատուների մասնակցությամբ եւ նրանց առաջարկությունների հիման վրա, մշակում եւ հաստատում են համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագրի ուսումնամեթոդական փաթեթը (ուսումնական մոդուլներ, ուսումնական պլաններ, ծրագրի իրականացման ձեւը):

9. Կրթական ծրագրի յուրաքանչյուր մակարդակում ոլորտային որակավորումների շրջանակի չափանիշները կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը հաստատում է համապատասխան ՄՈԻՀ-ում կրթական ոլորտի տվյալ մասնագիտական ուղղվածության ծրագրի փորձարկման եւ արդյունավետության գնահատման հիման վրա:

15. 10. Միջազգային պայմանագրերի հիման վրա՝ օրենքներով եւև նորմատիվ իրավական ակտերով առանձին կրթական ծրագրերի և դրանց որակավորումների համար կարող են սահմանվել իրականացման եւև կառավարման առանձնահատկություններ՝ պահպանելով կրթական ծրագրի ոլորտային որակավորումների շրջանակի պահանջները։:

Հոդված 8. Մասնագիտական կրթության որակավորման աստիճանները, ուսումնառության ժամկետները և ձևերը

1. 1. Մասնագիտական կրթությունն իրականացվում է առանձնացված երկու կրթական մակարդակներում աստիճանաշնորհող հետեւյալհետևյալ հիմնական կրթական ծրագրերով. .

1) ~~1)~~ առաջին մակարդակում՝ արհեստագործական կրթություն, որի ուսումնառությունն ավարտվում է պետական ամփոփիչ ստուգմամբ, ~~եւ~~և ուսումնառությունն ավարտած անձին շնորհվում է արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորման աստիճան.

2) ~~2)~~ երկրորդ մակարդակում՝ մասնագետի կրթություն, որի ուսումնառությունն ավարտվում է պետական ամփոփիչ ստուգմամբ, ~~եւ~~և ուսումնառությունն ավարտած անձին շնորհվում է մասնագետի որակավորման աստիճան.

2. ~~2.~~ Արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորման աստիճան ստանալու համար հիմնական կրթական ծրագրի ուսուցման ~~տեւողությունը~~տևողությունը 6 ամսից ~~մինչեւ~~մինչև 3 տարի է:

3. ~~3.~~ Մասնագետի ~~-~~ որակավորման աստիճան ստանալու համար հիմնական կրթական ծրագրի ուսուցման ~~տեւողությունը~~տևողությունը մեկ տարի 10 ամսից ~~մինչեւ~~մինչև 5 տարի է:

4. ~~4.~~ Որակավորման ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքները ուսանողի կողմից ձեռք բերելու ունակություններով պայմանավորված որակավորումը կարող է ուսանողին շնորհվել սույն հոդվածի 2-րդ կամ 3-րդ մասերով նախատեսված ժամկետներից շուտ կամ ուշ՝ ուսանողի դիմումով, գործատուի և ՄՈՒՀ-ի համաձայնությամբ, կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

5. Կրթական ծրագրերը, ըստ մասնագիտական կրթության մակարդակների, կարող են իրականացվել լրիվ կամ մասնակի բեռնվածությամբ՝ համադրելով առկա, հեռավար կամ դրսեկության մեթոդաբանական ~~ձեւերը~~ձևերը:

6. ~~5.~~ Մասնագիտական կրթության ծրագրով մասնակի բեռնվածությամբ ուսումնառող ուսանողը պարտավոր է ՄՈՒՀ-ի տվյալ կրթական ծրագրով սահմանված ուսուցման համար նախատեսված ժամկետում կուտակել տարեկան ուսումնական բեռնվածության առնվազն 50 տոկոսին համապատասխան գումարային կրեդիտներ: Մասնակի բեռնվածությամբ ուսումնառող ուսանողի ուսումնառության ընդհանուր ~~տեւողությունը~~տևողությունը կարող է երկարաձգվել համապատասխան կրթական ծրագրի որակավորման համար սահմանված ~~տեւողության մինչեւ~~տևողության մինչև կրկնապատիկի չափով~~:~~:

7. ~~6.~~ Մասնագիտական կրթության ուսումնառության ժամկետները սահմանվում են համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ~~որակավորման~~ բաղադրիչով՝ հիմք ընդունելով ուսանողի մինչ այդ ստացած կրթությունը կամ կրեդիտների քանակը, տվյալ որակավորման ուսուցման առանձնահատկությունը ~~եւ~~և կրթության կազմակերպման մեթոդաբանական ~~ձեւը:~~ձևը:

8. ~~7.~~ Միաժամանակ մեկից ավելի կրթական ծրագրերում ուսումնառության զուգակցումը չի արգելվում, եթե դասընթացների կազմակերպման ռեժիմը չի համընկնում~~:~~:

9. ~~8.~~ Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի ավարտական փաստաթուղթ ստացած անձինք իրավունք ունեն կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով շարունակելու ուսումնառությունը հաջորդ մակարդակի կրթական ծրագրով՝ հիմք ընդունելով ձեռք բերած կրեդիտների քանակը կամ համեմատվող ծրագրերի ակադեմիական տարբերությունների ողջամիտ ծավալը~~:~~:

10. 9. ՄՈՒՀ-ում դասավանդման լեզուն գրական հայերենն է, անհրաժեշտության դեպքում՝ նաեւնաև հայերեն ժեստերի լեզուն:

11. ՄՈՒՀ-ի սահմանած կարգով ուսումնական մոդուլներ, դասընթացներ կամ դասընթացներիդրանց առանձին թեմաներ կարող են դասավանդվել օտար լեզվով:.

10. ՄՈՒՀ-ում օտար լեզվով ուսուցման կազմակերպումը հնարավոր է նաեւ՝

1) 1) եթե կրթական ծրագրի մասնագիտականորակավորման ուղղվածությունը ենթադրում է օտար լեզվի ուսուցում.

2) 2) եթե դասընթացն իրականացնում է օտարերկրյա մասնագետը.

3) 3) օտարերկրյա ՄՈՒՀ-ի հետ համատեղ իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրերիծրագրի դեպքում.

4) 4) օտարերկրյա քաղաքացիների համար իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրերիծրագրի դեպքում:.

5) 11. եթե ապահովվել է թարգմանություն:

12. Ուսումնական գործընթացի կազմակերպման սկիզբը եւև ավարտը, դասերի կազմակերպման ռեժիմը (ժամերը եւև գրաֆիկը), ինչպես նաեւնաև ուսանողի արձակուրդի տեւողությունըտևողությունը սահմանում է ՄՈՒՀ-ը՝ հաշվի առնելով համապատասխան կրթական ծրագրի կազմակերպման, այդ թվում՝ գործնական աշխատանքային ուսուցման, առանձնահատկությունները եւև սահմանված ուսումնառության նվազագույն տեւողությունըտևողությունը:

Հոդված 9. ՄՈՒՀ-երը և դրանց տեսակները

1. Պետական ՄՈՒՀ-ը ոչ առեւտրային կազմակերպություն է: Ոչ պետական ՄՈՒՀ-ը կարող է ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձեւ:

1. 2. Ըստ հիմնադիրների՝ ՄՈՒՀ-երը՝ ըստ հիմնադրի, կարող են լինել:.

1) 1) պետական ՄՈՒՀ, որը հիմնադրվում է Կառավարության որոշմամբ կամ միջազգային պայմանագրի հիմքով,հիման վրա,

2) 2) հանրային ՄՈՒՀ, երբ հիմնադրվում է պետության եւև ոչ պետական կազմակերպության միջեւմիջև (այդ թվում՝ օտարերկրյա) համագործակցության պայմանագրի հիմքով,

3) 3) մասնավոր- ՄՈՒՀ, երբ հիմնադրվում է իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից (այդ թվում՝ օտարերկրյա):):

2. 3. Պետական ՄՈՒՀ-ը ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Պետական չհանդիսացող ՄՈՒՀ-ը կարող է ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձև:

3. Մասնագիտական կրթության համակարգում սահմանվում է ուսումնական հաստատության «քոլեջ» տեսակը:

4. ~~4.~~ Հանրային ՄՈՒՀ-ի հիմնադրման համագործակցության պայմանագրով սահմանվում են հիմնադիր կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, կառավարման ~~եւ~~և կրթության կազմակերպման առանձնահատկությունները, սեփականության իրավունքի ~~եւ~~և այլ գույքային ~~եւ~~և անձնական ոչ գույքային իրավունքների հետ կապված հարցերը~~:~~:

5. ~~5.~~ Օտարերկրյա ուսումնական հաստատությունների մասնաճյուղերի ստեղծումն ու գործունեությունը կարգավորվում են «Կրթության մասին» օրենքով, սույն օրենքով ~~կամ~~ և Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 10. ՄՈՒՀ-ի հիմնական գործառույթները

1. ~~1.~~ ՄՈՒՀ-ը, սույն օրենքին, իր կանոնադրությանը, ինչպես նաև տվյալ ոլորտը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան, իրականացնում է. ~~հետևյալ հիմնական գործառույթները~~.

1) ~~1)~~ սոցիալական գործընկերների ~~եւ~~և գործատուների ներգրավմամբ ու համագործակցությամբ համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագրի ուսումնամեթոդական փաթեթի մշակումն ու հաստատումը, իրականացումը ~~եւ~~և վերջնարդյունքների գնահատումը~~.~~.

2) ~~2)~~ ընդունելության գործընթացի կազմակերպումը, ներառյալ՝ օտարերկրյա քաղաքացիների՝ ըստ կրթական ծրագրի մակարդակի որակավորման.

3) ~~3)~~ մասնագիտական կողմնորոշման ~~եւ~~և կարիերայի ուղղորդման խորհրդատվության տրամադրումը~~.~~.

4) ~~4) կրթության~~ համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպումը, ուսուցման անհրաժեշտ մեթոդների ~~եւ~~և տեխնոլոգիաների ընտրությունը, ընթացիկ ~~եւ~~և պետական ամփոփիչ ստուգման կազմակերպումը՝ ըստ կրթական ծրագրի ~~եւ~~և որակավորման պահանջների~~.~~.

5) ~~5)~~ ՄԿՈՒ որակի շարունակական բարելավումը, դասավանդման, ուսումնառության արդիական մեթոդների ներդրումը, դրանց բազմազանության և արդյունավետության ապահովումը.

6) լրացուցիչ կրթական ծրագրերի իրականացումը.

7) ուսանողների ուսումնառության դադարեցումը, տեղափոխումը ~~եւ~~և ուսանողական իրավունքների վերականգնումը՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով.

8) ~~6)~~ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց անհրաժեշտ ծառայությունների, այդ թվում՝ խելամիտ հարմարեցումների ապահովումը՝ մյուսների հետ հավասար հիմունքներով կրթության արդյունավետ ~~եւ~~և որակյալ կազմակերպման համար.

9) ~~7)~~ ուսանողների կողմից կրեդիտների կուտակման կարգի, ուսումնառության վերջնարդյունքների գնահատման, պետական ամփոփիչ ստուգման ~~ձևերիի~~ձևերի ու պարբերականության սահմանումը՝ ըստ տվյալ կրթական ծրագրի որակավորման.

10) ~~8)~~ կրթական ծրագրով նախատեսված որակավորումների շնորհումը~~.~~.

11) ~~9)~~ ուսումնական, վարչական, ֆինանսական ~~և~~և տնտեսական գործունեությանն առնչվող, ներառյալ՝ իր աշխատողների ընտրության ~~և~~և նշանակման ~~ընթացակարգերի~~կարգերի սահմանումը~~.~~.

12) ~~10)~~ ուսումնաօժանդակ, մանկավարժական ~~և~~և վարչական կազմի մասնագիտական կատարելագործմանն ուղղված դասընթացների կազմակերպումը կամ դրանցում ընդգրկվածության ապահովումը~~.~~.

13) ~~11)~~ՄՈՒՀ-ի տարեկան ~~բյուջեի~~ծախսերի նախահաշվի կազմումը.

14) ~~12)~~ ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագրի, այդ թվում՝ գործունեության առաջնահերթ ուղղությունների հաստատումը ~~և~~և ապահովումը~~.~~.

15) ~~13)~~ սոցիալական գործընկերության խթանման, կողմերի միջև երկխոսության և համագործակցության հարթակների գործարկումը.

16) ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի ~~և~~և որակավորման՝ ուսման վարձերի սահմանումը.

17) ~~14)~~ ուսանողական ինքնակառավարմանը աջակցումը, ՄՈՒՀ-ի ծրագրերում ուսանողների ընդգրկվածության ապահովումը~~.~~.

~~15)~~ հիմնարկների, մասնաճյուղերի ~~և~~և կառուցվածքային միավորների, այդ թվում՝ օտարերկրյա պետություններում, ինչպես ~~նաև~~նաև հանրակրթական, արհեստագործական ~~և~~և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող կառուցվածքային միավորների ստեղծումը~~.~~

18) ~~16)~~՝ օրենքով ~~և~~սահմանված կարգով.

19) օրենքով և կանոնադրությամբ սահմանված ~~կարգով~~կարգով կազմակերպության գույքի տիրապետումը, օգտագործումը կամ տնօրինումը~~.~~.

20) ~~17)~~ օրենքով ~~և~~և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ չարգելված այլ գործունեությ~~ան~~ուն ~~իրականացումը~~:

2. ~~2.~~ ՄՈՒՀ-ում արգելվում է քաղաքական, կուսակցական, կրոնական կազմակերպությունների ~~և~~և միավորումների գործունեությունը~~:~~:

Հոդված 11. Մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզավորումը

1. ~~1.~~ Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագիրն իրականացվում է արհեստագործական կամ միջին մասնագիտական կրթական աստիճանում կրթական ծրագրի

իրականացման իրավունքի, ինչպես ~~նաեւ~~նաև յուրաքանչյուր որակավորման լիցենզիայի հիման վրա՝ Կառավարության սահմանած կարգով ~~եւ~~և պայմաններով~~։~~:

2. ~~2.~~ Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի ~~եւ~~և որակավորման լիցենզավորումն իրականացնում է պետական կառավարման համակարգի լիազոր մարմինը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին)՝ կրթական ծրագրերի լիցենզավորման հանձնաժողովի որոշման հիման վրա՝ «Լիցենզավորման մասին» օրենքի, սույն օրենքի, մասնագիտական կրթության կրթական ծրագրերի լիցենզավորման կարգերի ~~եւ~~և այլ նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան~~։~~:

3. ~~3.~~ Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակներում կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի տրամադրման պայման է՝

1) ~~1)~~ կրթական գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ շենքի ~~եւ~~և ուսումնական տարածքի առկայությունը, որի նկատմամբ ՄՈՒՀ-ն ունի սեփականության, վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման իրավունքներ.

2) ~~2)~~ ուսումնական գործընթացին օժանդակող ~~լսարանային, լաբորատոր,~~ սպորտային ~~եւ~~տարածքի կամ դրա օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը և գրադարանային համապատասխան հագեցվածությամբ տարածքների առկայությունը՝ լիազոր մարմնի կողմից սահմանված սանիտարահիգիենիկ ~~եւ~~և տեխնիկական ~~անվտագության~~անվտանգության նորմերին համապատասխան~~.~~.

3) ~~3) ուսումնաարտադրական եւ գործնական~~լսարանային, գործնական ուսուցման գործընթացին օժանդակող ուսումնաարտադրական, լաբորատոր տարածքների ~~եւ~~և բազաների առկայությունը՝ սանիտարահիգիենիկ ~~եւ~~և տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան~~.~~.

4) ~~4)~~ ՄՈՒՀ-ի հինգ տարվա զարգացման ռազմավարական ծրագրի առկայությունը.

5) ~~5)~~ ուսանողներին ֆինանսական աջակցություն տրամադրելու պարտավորությունը՝ հանրային ~~եւ~~և մասնավոր ՄՈՒՀ-երի դեպքում~~։~~:

4. ~~4.~~ Սույն հոդվածի 3-րդ մասի ~~3~~2-րդ ~~կետով~~և 3-րդ կետերով նախատեսված պայմաններին համապատասխանությունը հավաստվում է լիազոր մարմնի տեղեկանքի հիման վրա~~։~~:

5. ~~5.~~ Նոր ստեղծվող պետական ՄՈՒՀ-ի դեպքում սույն հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետով նախատեսված զարգացման ռազմավարական ծրագրի առկայության պահանջը ապահովվում է հիմնադրման օրվանից մեկ տարվա ընթացքում~~։~~:

6. ~~6.~~ Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման համար լիցենզիայի տրամադրման պայման են՝

1) ~~1)~~ համապատասխան կրթական ծրագրի մակարդակի որակավորումն (ուղղվածությունը) ապահովող ուսումնամեթոդական փաթեթի առկայությունը (ուսումնական մոդուլներ, ուսումնական պլաններ, ծրագրի իրականացման ~~ձեւը).~~ձևը).

2) անհրաժեշտ ուսումնական գույքի, այդ թվում՝ տվյալ կրթական ծրագրի աստիճանի (մակարդակի) կամ որակավորման առանձնահատկությամբ պայմանավորվածուղղվածությանը համապատասխան գույքի ևլաբորատորիաների և ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց) գույքի ու սարքավորումների, գրադարանային-տեղեկատվական համակարգիֆոնդի առկայությունը և ուսումնամեթոդական ապահովումը՝ ըստ որակավորումների ուղղվածության կամ կամ դրանց օգտագործման վերաբերյալ սոցիալական գործընկերների հետ կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը.

2) 3)՝ հիմք ընդունելով սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 5-րդ կետի, 9-րդ և 10-րդ մասերով նախատեսված պայմանների ապահովումը.

3) սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 9 9-րդ մասի 1-ին ևև 2-րդ կետերով նախատեսված աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձեւերիձևերի կիրառման դեպքում՝ դրա իրագործումն ապահովող գործընկեր կազմակերպության հետգործատուի հետ համագործակցության շրջանակը սահմանող փաստաթղթի (հուշագրի, (կամ պայմանագրի) առկայությունը, տեղեկություններ գործընկեր կազմակերպության և դրա իրագործումն ապահովող համապատասխան մարդկային եւ նյութական (հետազոտական, մասնագիտական,ու նյութատեխնիկական) ռեսուրսների վերաբերյալ. տեղեկություններ.

4) 4) համապատասխան կրթական մակարդակում մասնագիտական կրթական ծրագրով ուսուցում ապահովելու համար անհրաժեշտ մանկավարժական ևև ուսումնաօժանդակ աշխատողների առկայությունը, որից հիմնական աշխատանքային պայմանագրով աշխատող մանկավարժական աշխատողների ընդհանուր թիվը կազմում է մանկավարժական աշխատողների առնվազն 5030 տոկոսը։:

7. 7. Մասնագիտական կրթության ծրագրերի մակարդակներում որոշակի որակավորման ուսումնառությունը հիմնական կրթության հիմքով կազմակերպելու դեպքում տվյալ ծրագրի լիցենզավորման փաթեթում ընդգրկվում է միջնակարգ կրթության երրորդ մակարդակի պետական բաղադրիչին ապահովող կրթական ծրագիրը։:

8. 8. Նոր ստեղծվող ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը տրվում է առնվազն մեկ որակավորման համար լիցենզիայի հետ միաժամանակ։ Կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը եւ համապատասխան որակավորման լիցենզիան ՄՈՒՀ-ին տրվում են անժամկետ։:

9. Սույն հոդվածի 3-րդ եւ 6-րդ մասերով սահմանված պայմանները ՄՈՒՀ-ի կողմից փոփոխելու դեպքում, ՄՈՒՀ-ը 15 աշխատանքային օրվա ժամկետում լիազոր մարմին է ներկայացնում համապատասխան փաստաթղթեր։

9. 10. Կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը և համապատասխան որակավորման լիցենզիան ՄՈՒՀ-ին տրվում են անժամկետ։ Կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի և որակավորման լիցենզիայի տրամադրման պայմանների պահպանումը երեք տարին մեկ պարբերականությամբ ենթարկվում է ստուգման լիազոր մարմնի կողմից՝ Կառավարության կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում։

10. ՄՈՒՀ-ին տրված համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի իրականացման կամ որակավորման լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցնել լիազոր մարմինը՝ «Լիցենզավորման մասին» օրենքով նախատեսված հիմքերով եւև կարգով։:

11. 11. Լիցենզիայի գործողության դադարեցնելու մասին լիազոր մարմինը պատշաճ ձեւովձևով տեղեկացնում է ՄՈՒՀ-ին որոշման կայացման օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում՝՝ ուղարկելով նաեւնաև լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին որոշման բնօրինակը:

12. 12. Լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին լիազոր մարմնի որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

13. 13. Մասնագիտական կրթականկրթության համապատասխան մակարդակի՝ որակավորման (ուղղվածության) ծրագրի իրականացման լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում կրթական ծրագրում ընդգրկված ուսանողներն իրավունք ունեն շարունակելու ուսումնառությունը համապատասխան կրթական ոլորտում՝ ընդգրկվելով տվյալ, պետական կամ ոչ պետական հավատարմագրված մեկ այլ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում ունեցող ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերում կամ մասնակցելու այդ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերով պետական ամփոփիչ ատուգմանը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

14. 14. Նորմատիվ իրավական ակտերի փոփոխության արդյունքում սույն հոդվածի 3-3-րդ եւ 6-և 6-րդ մասերում նախատեսված լիցենզավորման պայմանները փոփոխվելու դեպքում կրթության լիազոր մարմինը հինգ10 աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող ՄՈՒՀ-երին։:

Հոդված 12. Մասնագիտական կրթության որակի ապահովում գնահատումը

1. 1. Մասնագիտական կրթության որակի ապահովմանգնահատումը ՄՈՒՀ-ի, դրա կրթական ծրագրերի, ուսանողի կարիերայի հետագծի և հնարավորությունների, մշտադիտարկման, գնահատման և բարելավման շարունակական գործընթաց է, որն իրականացվում է ներքին և արտաքին գնահատման Կառավարության սահմանված չափանիշներին համապատասխան:

2. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատման համակարգը ներառում է՝

1) 1) ՄՈՒՀ-երի որակի ապահովման ներքին համակարգըգնահատումը.

2) ՄՈՒՀ-երի որակի ապահովման արտաքին համակարգը.

2) 3) որակի արտաքին գնահատումը.

3) որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները:

2. Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման համակարգի բաղադրիչ են որակի ներքին եւ արտաքին գնահատումները:

3. 3. Ներքին գնահատումը, ՄՈՒՀ-ի կողմիցկանոնադրությամբ սահմանված կարգով, իր գործունեության ևւև սահմանված նպատակներին ու վերջնարդյունքներին կրթական գործընթացի համապատասխանության վերլուծությունն է։։ Ներքին գնահատումն իրականացվում է տարեկան մեկ անգամ՝ մինչեւ՝ մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը։։ Ներքին գնահատմանը մասնակցում են վարչական ևւև մանկավարժական աշխատողները, ուսանողները, ԱՀՈՒ-ի իրականացմանը մասնակից գործընկեր կազմակերպությանգործատուների ներկայացուցիչները։։

4. 4. Արտաքին գնահատումը պետության կողմից սահմանված չափանիշներին համապատասխան ՄՈՒՀ-ի կառավարման ևւև գործունեության արդյունավետության գնահատումն է՝ նախորդ ժամանակահատվածի արդյունքների, ներդրված փորձարարական ծրագրերի կամ մյուս ՄՈՒՀ-երի համեմատությամբ։։ Որակի արտաքին գնահատմանը կարող են մասնակցել ՄՈՒՀ-ի շրջանավարտները ևւև ուսանողները, կրթության ևւև այլ մասնագիտական ոլորտների կառավարման պետական լիազոր մարմինները, ՄՈՒՀ-ի սոցիալական գործընկներությանգործընկերության կողմ հանդիսացող կազմակերպությունների ներկայացուցիչները։։

5. 5. Որակի արտաքին գնահատման կամ հավաստման կառույցները Կառավարության ստեղծած կամ Կառավարության սահմանած կարգով ճանաչված, իրենց գործառույթներում անկախ մասնագիտացված մարմիններ են, որոնց հիմնական նպատակը մասնագիտական կրթության որակի արտաքին ապահովմանգնահատման գործընթացների իրականացումն է։։

Հոդված 13. ՄՈՒՀ-ի հավատարմագրումը

1. 1. ՄՈՒՀ-ի ինստիտուցիոնալ եւ ծրագրային հավատարմագրումն իրականացնում են որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները (այսուհետ՝ մասնագիտացված կառույց): Ինստիտուցիոնալ եւ ծրագրային)՝ օրենքով սահմանված կարգով: ՄԿՈՒ-ի հավատարմագրման կարգը եւ, չափանիշները լիազորև հավատարմագրի գործողության ժամկետները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի ներկայացմամբ հաստատում է Կառավարությունը: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման պարբերականությունը եւ ծրագրային հավատարմագրման ժամկետները՝ ըստ որակավորումների առանձնահատկության սահմանում է Կառավարությունը:

2. Նոր հիմնադրված ՄՈՒՀ-ը ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում է անցնում հիմնադրումից երեք տարի հետո՝ ոչ ուշ, քան մեկ տարվա ընթացքում: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում չանցնելու դեպքում ՄՈՒՀ-ի գործունեությունը դադարեցվում է:

3. Ուսումնական հաստատության մասնաճյուղերը հավատարմագրվում են ընդհանուր հիմունքներով՝ մասնաճյուղ ունեցող մասնագիտական ուսումնական հաստատության հայտի հիման վրա:

~~4. Ծրագրային հավատարմագրումը իրականացվում է ըստ ՄՈՒՀ-ի կողմից իրականացվող մասնագիտական կրթական ծրագրերի: ՄՈՒՀ-ն իր կրթական ծրագրերը հավատարմագրելու համար Կառավարության կողմից սահմանված կարգով կարող է՝~~

~~1) դիմել մասնագիտացված կառույցի.~~

~~2) իրականացնել համապատասխան մասնագիտության կրթական ծրագրի ինքնագնահատում եւ արդյունքները ներկայացնել մասնագիտացված կառույցին:~~

~~5. Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման ընթացքում կրթական ծրագրերի ինքնագնահատման սահմանված չափանիշներին համապատասխանելու դեպքում մասնագիտացված կառույցը կայացնում է ՄՈՒՀ-ի ինստիտուցիոնալ եւ համապատասխան մասնագիտության կրթական ծրագրերի հավատարմագրման մասին որոշում:~~

~~6. Կրթական ծրագրերը ենթակա են հավատարմագրման առաջին շրջափուլի ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան մեկ տարվա ընթացքում:~~

~~7. Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում ստացած ՄՈՒՀ-երը եւ դրանց ծրագրային հավատարմագրում ունեցող կրթական ծրագրերը գրանցվում են ՄՈՒՀ-երի եւ կրթական ծրագրերի հավատարմագրման պետական գրանցամատյանում, որի ստեղծման եւ վարման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:~~

2. ~~8.~~ Պետությունն ապահովում է ՄՈՒՀ-երի ~~եւ~~և դրանց կրթական ծրագրերի հավատարմագրման չափանիշների ~~եւ~~և տվյալների միջազգային փոխճանաչելիությունը ~~եւ~~և համադրելիությունը, ինչպես ~~նաեւ~~նաև հավատարմագրված ՄՈՒՀ-երի ~~եւ~~և դրանց կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տվյալների հասանելիությունը միջազգային հարթակներում~~:~~:

Հոդված 14. **ՄՈՒՀ ընդունելությունը**

1. ՄՈՒՀ-~~եր~~ երՀ ընդունելությունըրի վերաբերյալ տվյալների հասանելիությունը միջազգային հարթակներումնեցող~~եւ~~և ւրՀ ընդունելութ~~:~~:

2. ՄՈՒՀ-ն իրավունք ունի ընդունելություն հայտարարելու միայն ~~համապատասխան~~ կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի իրականացման իրավունքի ~~եւ~~և որակավորման լիցենզիայի առկայության դեպքում~~:~~:

3. Կառավարությունը առաջիկա ուսումնական տարվա ~~եւ~~և դրան հաջորդ երկու ուսումնական տարիների կտրվածքով հաստատում է ըստ կրթական ծրագրի մակարդակների ~~եւ~~և ոլորտային որակավորումների նախատեսվող պետական կրթաթոշակների տոկոսային համամասնությունը՝ ելնելով երկրի տնտեսական, սոցիալական, առողջապահական, մշակութային զարգացման կարիքներից ~~եւ~~և համապատասխան որակավորմամբ (ուղղվածությամբ) մասնագետների պատրաստման անհրաժեշտությունից ու պետության ֆինանսական հնարավորություններից: Պետական բյուջեից տրվող կրթաթոշակների հաստատված

տոկոսային համամասնությունը տարեկան կարող է փոփոխվել ոչ ավել, քան քան տոկոսով~~։~~, բացառությամբ ոլորտային պետական ռազմավարական ծրագրերում գերակայությունների էական փոփոխության դեպքի:

4. Կառավարության կողմից տվյալ տարվա համար ըստ կրթական ոլորտների համապատասխան համամասնությամբ հաստատված բյուջետային հատկացումների շրջանակներում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ղեկավարը, ~~մինչեւ~~մինչև տվյալ տարվա մարտի 1-ը, լիազոր մարմնի սահմանած կարգի համաձայն, հաստատում ~~եւ~~և հրապարակում է արհեստագործական ~~եւ~~և միջին մասնագիտական կրթության մակարդակում ըստ կրթական ծրագրի պետության կողմից տրամադրվող կրթաթոշակների նախնական քանակը, իսկ վերջնականը՝ մրցույթի արդյունքների հիման վրա:

5. Կրթական ծրագրերի մակարդակներին ~~եւ~~և որակավորումներին համապատասխան, սույն հոդվածի 4-րդ մասով հատկացված ընդհանուր տեղերի շրջանակում, կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ղեկավարը, հիմք ընդունելով ՄՈՒՀ-երի նախնական հիմնավորված հայտերը, ըստ ՄՈՒՀ-երի հատկացնում է փոխհատուցման ենթակա ընդունելության տեղերը~~։~~: ՄՈՒՀ-երը կարող են յուրաքանչյուր որակավորման (ուղղվածության) համար լիցենզիայով հատկացրած սահմանային տեղերի շրջանակում կատարել վճարովի ընդունելություն~~։~~:

6. Ընդունելության մրցույթն անց է կացվում տվյալ ՄՈՒՀ-ի որակավորումների ~~եւ~~և մասնագիտական ուղղվածությամբ սահմանված տեղերի, կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգում գրանցված դիմորդների հայտերի հիման վրա՝ ընդունելության պայմանների վերաբերյալ հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչ ընդունելության կարգով սահմանված վերջնաժամկետը~~։~~:

7. ~~Արվեստի, մշակույթի~~Մշակույթի, սպորտի ոլորտի ~~որակավորումների~~որակավորման կրթական ծրագրերի մակարդակներով ~~եւ~~և ուղղվածությամբ ընդունելություն իրականացնող ՄՈՒՀ-երը համապատասխան ուսումնական տարվանից ոչ ուշ, քան մեկ տարի առաջ հրապարակում են ընդունելության համար անհրաժեշտ մասնագիտական քննությունների պայմանները~~։~~: Հրապարակված պայմանները փոփոխման ենթակա չեն, բացառությամբ, եթե դա պայմանավորված է հայտարարված արտակարգ կամ ռազմական դրությամբ:

8. ՄՈՒՀ~~-ի~~ ընդունելության կարգը սահմանում _է_ լիազոր մարմինը՝ _նախատեսելով ընդունելության ժամկետները, հրապարկվող տեղեկությունների ցանկը ~~եւ~~և դրանց հրապարակման կարգը, մուտքային պահանջ հանդիսացող միավորների հաշվարկման, սույն հոդվածի ~~9-~~0-րդ մասով սահմանված ոլորտային որակավորումների համար քննությունների ~~եւ~~և մրցույթի անցկացման ընթացակարգը~~։~~:

9. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակում ~~արվեստի~~մշակույթի, սպորտի, բժշկության ոլորտի ~~եւ~~և լիազոր մարմնի սահմանած այլ որակավորումների համար ՄՈՒՀ ընդունելության պահանջները ներառում են ստեղծագործական ~~եւ~~և կատարողական արվեստի կամ ֆիզիկական կարողությունների ստուգում (քննություն~~)։~~), իսկ բժշկության ոլորտի առարկայական քննության դեպքում՝

հանրակրթական համապատասխան առարկայի (բնագավառի) ծրագրի գիտելիքների և կարողունակությունների ստուգում:

10. Ընդունելության մրցույթի արդյունքները հրապարակվում են ՄՈՒՀ-ում ~~տվյալ~~համապատասխան մակարդակի որակավորման մրցույթի արդյունքների ամփոփումից անմիջապես հետո:

11. Հայաստանի Հանրապետության այն երկքաղաքացիները կամ Հայաստանի Հանրապետության այն քաղաքացիները, ովքեր վերջին երեք տարին սովորել են օտարերկրյա պետությունների ուսումնական հաստատություններում ~~եւ~~և ավարտել դրանք, կարող են իրենց ընտրությամբ ՄՈՒՀ ընդունվել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների կամ օտարերկրյա քաղաքացիների համար սահմանված կարգով ~~եւ~~և պայմաններով, սակայն պահպանելով սույն հոդվածի ~~9-~~0-րդ մասով նախատեսված ընդունելության պահանջները: Այն օտարերկրյա քաղաքացիները ~~եւ~~և քաղաքացիություն չունեցող անձինք, ովքեր վերջին երեք տարին սովորել են Հայաստանի Հանրապետության ուսումնական հաստատություններում ~~եւ~~և ավարտել դրանք, ՄՈՒՀ ընդունելությանը մասնակցում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների համար սահմանված կարգով ~~եւ~~և պայմաններով:

12. ՄՈՒՀ-ն ուսանողի (նրա օրինական ներկայացուցիչի) հետ կնքում է պայմանագիր, որի տեքստը հրապարակվում է ՄՈՒՀ-ի ընդունելության հայտարարության հետ միաժամանակ:

13. ՄՈՒՀ-ի ~~եւ~~և ուսանողի ~~միջեւ~~(նրա օրինական ներկայացուցիչի) միջև կնքված պայմանագրում ամրագրվում են ուսումնառության առավելագույն ~~տեւողությունը~~տևողությունը, տվյալ մասնագիտության կրթական ծրագրի համար նախատեսված ուսման վարձի տարեկան չափը ~~եւ~~և կրեդիտների ընդհանուր քանակը, որակավորումից ~~եւ~~և համապատասխան զբաղմունքից բխող գործնական ուսուցման առանձնահատկությունները, ինչպես ~~նաեւ~~նաև օրենքով ու ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված այլ պայմաններ: Ուսանողի հետ կնքված պայմանագրի պայմանները ուսումնառության ամբողջ ընթացքում փոփոխման ենթակա չեն՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոփոխությունը բարենպաստ է ուսանողի համար:

14. Ուսումնառությունը դադարեցրած անձի ուսանողական իրավունքը կարող է վերականգնվել՝ անկախ ուսումնառությունը դադարեցնելու պատճառներից ~~եւ~~և ժամկետներից:

15. Ուսումնառությունը դադարեցրած կամ մեկ հաստատությունից այլ հաստատություն տեղափոխվելու կամ մեկից ավելի կրթական ծրագրով կրթություն ստանալու միջոցով կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման որոշակի փուլ մուտք գործելու ~~եւ~~և ուսումնառությունը շարունակելու ցանկության դեպքում հիմք ~~է~~են ընդունվում.

1) համապատասխան որակավորման (ուղղվածության) համար լիցենզիայով հատկացրած սահմանային տեղերի առավելագույն քանակը,

2) առկա կրեդիտների, կրթական ծրագրով ~~եւ~~և ուսումնական պլանով սահմանված մոդուլների ծավալի ~~եւ~~և բովանդակության համապատասխանությունը ~~եւ~~և ակադեմիական տարբերությունը, որը կատարվում է տվյալ

ուսանողի ուսումնառած ևև այդ պահին գործող կրթական ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքների համեմատությամբ։,

3) սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված պահանջների ապահովումը:

16. Ուսումնառությունը դադարեցրած անձի ուսումնառությունը հետագայում շարունակվելու դեպքում ՄՈՒՀ-ի կողմից սահմանած կարգով քննարկվում է ուսանողի կողմից համապատասխան կրեդիտների կուտակման անհրաժեշտությունը՝ հիմք ընդունելով տվյալ կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների փոփոխությունը:

17. Կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը սահմանում է սույն հոդվածի 15-րդ մասով նախատեսված հիմքերով դիմորդների միջեւմիջև մրցույթի անցկացման կարգը։:

18. 18. Ուսանողի տեղափոխությունը պետական ՄՈՒՀ կարող է իրականացվել միայն մեկ այլ պետական, հանրային ևև մասնավոր հավատարմագրված ՄՈՒՀ-ից:

Հոդված 15. Մասնագիտական կրթության կազմակերպումը և աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը

1. 1. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կամ միկրոորակավորման (որոշակի ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքների) կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել քոլեջում, մասնագիտական կրթության մակարդակների որակավորումներով կրթական ծրագիր իրականացնող բարձրագույն ուսումնական հաստատության ստորաբաժանումում, քրեակատարողական հիմնարկում, այլ կազմակերպությունում՝ լիցենզիայի առկայության դեպքում։:

2. 2. Քրեակատարողական հիմնարկներում պահվող անձանց համար մասնագիտական կրթության ևև ուսուցման ծրագրերի կազմակերպման կարգը սահմանվում Կառավարության որոշմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Քրեակատարողական օրենսգրքի հիման վրա։:

3. 3. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողների ուսումնառությունը կազմակերպվում է նրանց կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատման, դրան համապատասխան մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների սահմանման, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ անհատական ուսուցման պլանի հիման վրա:

4. 4. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողի (նրա օրինական ներկայացուցչի) պահանջով կամ համաձայնությամբ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունը ՄՈՒՀ-ին է տրամադրում անձի գնահատված կարիքին համապատասխան հավաքագրված մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների մասին տեղեկատվությունը։:

5. 5. Կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների տրամադրման, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատման նկատմամբ տարածվում են

«Հանրակրթության մասին» օրենքի դրույթները, այնքանով, որքանով դրանք իրենց էությամբ կիրառելի են մասնագիտական կրթության նկատմամբ~~։~~:

6. ~~6.~~ Մասնագիտական կրթությունը կազմակերպվում է համապատասխան ՄՈԻՀ-ի ~~եւ~~և տվյալ որակավորումների ոլորտի ~~գործատուների~~սոցիալական գործընկերների հետ համատեղ մշակած ու ՄՈԻՀ-ի հաստատած ուսումնառության մոդուլների ~~եւ~~և ուսումնական պլանների ժամանակացույցին համապատասխան~~։~~:

7. ~~7.~~ Եթե ~~կրթական ծրագրի տվյալ~~համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով ուսումնառությունը կազմակերպվում է հիմնական կրթության հիմքով, ապա տվյալ ծրագրում ընդգրկվում է միջնակարգ կրթության երրորդ մակարդակի առնվազն պետական բաղադրիչն ապահովող ծրագիրը (արդյունքները)՝ հանրակրթության պետական չափորոշչի պահանջներին համապատասխան, որը սահմանվում է ուսումնական պլանում ~~եւ~~և դրա իրականացման ժամանակացույցում~~։~~:

~~8.~~ ՄԿՈԻ կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման մոդուլային ծրագրով սահմանված գիտելիքների ու ~~կարողությունների~~կարողունակությունների զարգացման, դրանց գործնականում կիրառելու հմտությունները կատարելագործելու նպատակով ՄՈԻՀ-ը, սոցիալական գործընկերների հետ համագործակցությամբ ~~եւ~~և մասնակցությամբ, իրականացնում է գործնական աշխատանքային ուսուցում՝ ~~աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձեւերով։~~

8. սույն հոդվածի 9~~.~~-րդ մասով սահմանված ձևերով: Սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ձևերը կարող են կիրառվել լրացուցիչ կրթական ծրագրերի համար:

9. Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը կազմակերպվում է ~~հետեւյալ ձեւերով.~~հետևյալ ձևերով.

1) ~~1)~~ դուալ ~~ուսուցում~~ուսումնառություն՝ կրթական ծրագրի մակարդակում ըստ որակավորման առանձնահատկության ուսումնառության կազմակերպման ~~ձեւ~~ձև, որն իրականացվում է միաժամանակ ՄՈԻՀ-ում ~~եւ գործընկեր կազմակերպությունում (այսուհետ՝ գործատու~~և գործատուի մոտ (այդ թվում՝ ուսումնագործնական կենտրոններում) կամ ~~սույն հոդվածի 17-րդ մասով սահմանված~~ իրական ~~աշխատատեղին~~աշխատավայրին համապատասխանեցված աշխատանքային միջավայրում ուսումնառության համադրմամբ՝ ապահովելով որակավորմանն ու զբաղմունքին համապատասխան աշխատանքային կարողունակությունների ձեռք բերումը.

2) ~~2)~~ պրակտիկա՝ աշխատանքի վայրում ուսումնառության փուլ, որը լրացնում է հիմնական կրթական ծրագրի ճանաչողական ~~եւ~~և գործնական բաղադրիչը ~~եւ~~և որի ընթացքում ուսանողը առավելապես դիտարկում է աշխատանքային գործընթացը, կատարում որոշակի աշխատանքներ՝ ըստ սահմանված ~~ժամակացույցի։~~ժամանակացույցի:

3) ~~3)~~ աշխատանքի ընթացքում ուսումնառություն՝ կազմակերպվում է ընթացիկ աշխատանքային միջավայրում: Այն իրականացվում է առավելապես դրսեկության ~~ձեւով~~ձևով կրթության կազմակերպման միջոցով ~~եւ~~և ապահովում է աշխատանքային իրավահարաբերության մեջ գտնվող անձի միաժամանակյա կրթությունը ~~եւ~~և որակավորումը աշխատանքային գործունեության ընթացքում~~։~~:

10. ~~10.~~ Դուալ~~ ուսուցման ձեւով~~ ուսումնառության կազմակերպման պարագայում աշխատանքային միջավայրում ուսումնառությունը կազմում է կրթական ծրագրի գերակշռող մաս ~~եւ~~և վերջնարդյունքները ստուգվում են գործնական միջավայրում~~:~~՝ գործատուների ներգրավմամբ:

11. ~~11.~~ Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին ~~եւ~~ և 2-րդ կետերով նախատեսված ~~ձեւերով~~ձևերով գործնական աշխատանքային ուսուցումը կազմակերպվում է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի հիման վրա~~՝ կողմերի (ՄՈՒՀ, գործատու եւ ուսանող) միջեւ կնքվող երկկողմ կամ եռակողմ գրավոր պայմանագրով (այսուհետ՝ աշկերտության պայմանագիր), որում սահմանվում են.~~: Սույն հոդվածի 9-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքում, եթե առկա է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի և ուսանողի ընթացիկ աշխատանքային գործառույթների միջև ծրագրային տարբերություն, ապա գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրով լրացվում է միայն այդ տարբերությունը:

12. Սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված ձևերով ուսումնառությունը կազմակերպվում է ՄՈՒՀ-ի և գործատու միջև կնքված աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման վերաբերյալ համագործակցության շրջանակը սահմանող պայմանագրի հիման վրա:

13. Սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1~~)~~-ին կետով նախատեսված ձևով ուսումնառության կազմակերպման դեպքում գործատուի և ուսանողի (աշկերտի) միջև Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված կարգով կնքվում է աշխատանքային պայմանագիր (աշկերտության պայմանագիր), որում սահմանվում են նաև.

1) կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորումը և գործնական աշխատանքային ուսուցման նպատակը,

2) գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպման~~ պայմանները եւ~~ վայրը,

3) ~~2)~~ կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները,

4) ~~3)~~ աշխատանքի ծավալը~~ եւ~~, աշխատանքը սկսելու և ավարտելու ժամկետները և տևողությունը,

~~4) աշխատանքի եւ հանգստի ռեժիմը,~~

5) ~~5)~~ անվտանգության ապահովման ~~եւ~~և առողջության պահպանման հարցերը~~,~~:

~~6) ձեռք բերվող աշխատանքային կարողունակությունները:~~

14. ~~12.~~ Եթե կրթական ծրագրի որակավորման համապատասխան բնագավառում աշխատանքը օրենսդրությամբ սահմանված է որպես ծանր, վնասակար, առանձնապես ծանր, առանձնապես վնասակար, ~~ապա մինչեւ~~կամ մինչև տասնութ տարեկան անձանց համար ծանր և վնասակար համարվող, ապա մինչև տասնութ տարեկան աշկերտը կարող է ներգրավվել գործնական աշխատանքային ուսուցման մեջ, եթե ապահովված են անչափահասի առողջության, անվտանգության ~~եւ~~և բարոյականության պահպանման

համապատասխան պայմաններ ~~եւ~~և անհատական պաշտպանության միջոցներ, ինչպես ~~նաեւ~~նաև գործատուի կողմից նախապես ~~տրամադրել են~~տրամադրվել են հնարավոր ռիսկերի, անվտանգ աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններ, անց է կացվել ուսուցում ~~եւ~~և իրահանգավորում~~։~~: Աշխատանքը պետք է իրականացվի ոլորտում մասնագիտական բավարար գիտելիքներ ~~եւ~~և փորձ ունեցող ~~անձի~~ չափահաս անձի (մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի) հսկողության ներքո~~։~~: Սույն մասով նախատեսված ոլորտներում, մինչև գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպումը ուսանողը անցնում է բժշկական զննություն՝ ուսումնական հաստատության միջոցների հաշվին, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով:

15. ~~13.~~ Դուալ ~~ուսուցման ձեւով~~ձևով ուսումնառող ~~ուսանողին~~աշկերտին գործատուի կողմից (այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի, եթե գործատուն ՄՈՒՀ-ն է) տրվում է վարձատրություն փաստացի աշխատած ժամանակին կամ կատարված փաստացի աշխատանքին համապատասխան, իսկ այդ ժամանակահատվածը համարվում է մասնագիտական փորձառություն ~~եւ~~և հաշվարկվում աշխատանքային ստաժում: Դուալ ~~ուսուցման~~ուսումնառության ընթացքում աշխատանքային հարաբերությունների նկատմամբ տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի դրույթները~~։~~:

16. ~~14. Կրթական ծրագրի շրջանակում աշխատողների պարագայում~~ ՄՈՒՀ-ը կրում է մասնագիտական կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող ուսանողի՝ աշխատանքի վայրում դժբախտ դեպքերից ~~եւ~~և մասնագիտական հիվանդություններից ապահովագրության պարտավորություն, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով~~։~~:

17. ~~15.~~ Մասնագիտական կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում ~~սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող սովորողների~~գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող ուսանողի օրապահիկը, տեղափոխման ~~եւ~~և կեցության հետ կապված ծախսերը հատուցում է ~~ուսումնական հաստատությունը~~ՄՈՒՀ-ը, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով~~։~~: Հատուցման ենթակա ծախսերը ~~եւ~~և չափը սահմանում է ~~պետական կառավարման համակարգի լիազոր մարմինը~~Կառավարությունը:

18. ~~16.~~ Մասնագիտական կրթության համակարգում պետության գնահատված կարիքների հիման վրա ~~առաջնահերթ~~առաջնահերթ համարվող ոլորտներում պետական բյուջեից, Կառավարության սահմանած կարգով ~~եւ~~և չափով, տրամադրվում է աշկերտի՝ սույն հոդվածի ~~13~~15-րդ մասով նախատեսված ~~ուսանողի~~ աշխատավարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում՝ ուսանողի մասնագիտական կատարելագործմանը համապատասխան աստիճանական նվազման սկզբունքով՝ սույն օրենքի 32-րդ հոդվածի 3-րդ մասի շրջանակում~~։~~:

19. ~~17.~~ Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն _կազմակերպելու նպատակով ՄՈՒՀ-ը, իր կողմից իրականացվող կրթական ծրագրերի որակավորումներին ~~եւ~~և զբաղմունքին համապատասխան, կարող է

միայնակ կամ համագործակցությամբ ստեղծել տնտեսական ընկերություն կամ դառնալ մասնակից՝ սույն օրենքի 37-րդ հոդվածի ~~9~~5-րդ ~~եւ~~և ~~10~~6-րդ մասերով սահմանված դեպքերում ~~եւ~~և կարգով~~։~~:

~~1.~~20. ~~18.~~ Մասնագիտական կրթության կազմակերպման սույն հոդվածով նախատեսված ~~ձեւերի~~ձևերի կիրառությունից անկախ, մասնագիտական կրթական ծրագիրը պետք է ապահովի սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի ~~5-րդ և~~ 8-րդ, 9-րդ և 10-րդ մասերով սահմանված պահանջներին համապատասխանությունը~~։~~:

21. ~~19.~~ Ուսումնառության ընթացքում ՄՈՒՀ-ը կարող է փոխել աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության կազմակերպման ~~ձեւը~~ձևը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով~~։~~:

Հոդված 16. Պետական ամփոփիչ ստուգումը, որակավորումն ու ավարտական փաստաթուղթը

1. ~~1.~~ Մասնագիտական կրթության ~~մակարդակների~~համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի ավարտին ~~եւ~~՝ պետական ամփոփիչ ստուգման դրական արդյունքի հիման վրա, ՄՈՒՀ-ն ~~անձին~~ուսանողին շնորհում է որակավորումը և կրթական աստիճանը հավաստող պաշտոնական փաստաթուղթ՝ դիպլոմ ~~եւ~~և հավելված~~։~~:

2. ~~2.~~ Պետական ամփոփիչ ստուգման ժամանակ գնահատվում է գործնական աշխատանքային իրավիճակում~~,~~ մասնագիտական խնդիրներ ~~եւ~~լուծելու և առաջադրանքներ ~~լուծելու~~կատարելու ուսանողի կարողունակությունը՝ համապատասխան որակավորման ուղղվածության համար սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների շրջանակում~~։~~:

3. ~~3.~~ Պետական ամփոփիչ ստուգումը կարող է անցկացվել փուլային եղանակով~~։~~:

4. ~~4.~~ Պետական ամփոփիչ ստուգումը չանցած ուսանողը չի զրկվում պետական ամփոփիչ ստուգումը վերահանձնելու իրավունքից՝ օրենսդրությամբ ~~եւ~~և ՄՈՒՀ-ի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված պայմաններով~~։~~:

5. Պետական ամփոփիչ ստուգումն իրականացնում է պետական որակավորող հանձնաժողովը: Պետական ամփոփիչ ստուգումն իրականացնող հանձնաժողովի կազմի առնվազն 1/3-ըդը սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից են:

6. Պետական ամփոփիչ ստուգման կազմակերպման, վերահանձնման, պետական որակավորող ~~հանձնաժովի ձեւավորման~~հանձնաժողովի ձևավորման կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը~~։~~:

7. ~~6.~~ Կրթական ծրագրի ~~տվյալ~~համապատասխան մակարդակի որակավորման ուսումնառությունը աշխատանքի վրա հիմնված դուալ ուսումնառության ~~դուալ ուսուցման ծրագրով~~ձևով ավարտած ուսանողին շնորհվում է ~~նաեւ~~նաև ձեռք բերված ~~եւ~~և ոլորտային հանձնաժողովի կողմից գնահատված ու ճանաչված

աշխատանքային կարողունակությունների վերաբերյալ հավաստագիր ~~եւ~~և ներդիր՝ «Կրթության մասին» օրենքի 26.1-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգերին համապատասխան։

8. ~~7.~~ ՄԿՈՒ ավարտական փաստաթղթերն են՝

1) ~~1)~~ արհեստագործական կրթության դեպքում՝ «արհեստավոր» կամ «կրտսեր մասնագետ» որակավորման դիպլոմը ~~եւ~~և դրա հավելվածը.

2) ~~2)~~ միջին մասնագիտական կրթության դեպքում՝ «մասնագետ» որակավորման դիպլոմը ~~եւ~~և դրա հավելվածը.

3) ~~3)~~ մասնագիտական ուսուցման կամ մասնակի որակավորման (միկրոորակավորման) վկայականը ու ներդիրը.

4) ~~4)~~ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության դեպքում՝ նաև գնահատված ~~եւ~~և ճանաչված կարողունակությունների հավաստագիրն ու ներդիրը։

9. ~~8.~~ Ուսումնառությունը չավարտած անձին տրվում է ուսումնասիրած դասընթացների ու մոդուլների ~~եւ~~և կուտակած կրեդիտների վերաբերյալ ակադեմիական տեղեկանք։

10. ~~9.~~ Եթե ուսանողը չի հաղթահարել ~~կրթական ծրագրի տվյալ~~համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի համար սահմանված ամբողջական ծրագիրը, ապա ուսանողի դիմումի հիման վրա նրան կարող է տրվել ~~նաեւ~~նաև մասնագիտական ուսուցման կամ մասնակի որակավորման (միկրոորակավորման) վկայական՝ համաձայն ձեռք բերած ուսումնառության արդյունքների։

11. ~~10.~~ Սույն հոդվածի ~~8-~~9-րդ ~~եւ 9-~~և 10-րդ մասերով նախատեսված փաստաթղթերը հիմք են մասնագիտական կրթական ծրագրերով անձի ուսումնառության շարունակության համար՝ հաշվի առնելով նախընտրած կրթական ծրագրի որակավորման բովանդակության ~~եւ~~և կրեդիտների համապատասխանությունը։

12. ~~11.~~ Դիպլոմը ~~եւ~~և դրա հավելվածը, հավաստագիրը ~~եւ~~և ներդիրը տրամադրվում են էլեկտրոնային փաստաթղթի տեսքով։

13. ~~12.~~ Սույն հոդվածի ~~8-~~9-րդ մասով սահմանված ակադեմիական տեղեկանքի ~~ձեւը~~ձևը, ինչպես ~~նաեւ~~նաև ՄՈՒՀ ավարտական փաստաթղթերի պատվիրման, բաշխման, լրացման, հաշվառման, գրանցման, պահպանման, կրկնօրինակի տրամադրման կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

14. ~~13.~~ Մասնագիտական կրթության մակարդակներով շնորհվող որակավորումները հավաստող դիպլոմի ~~եւ~~և հավելվածի ~~ձեւերը~~ձևերը կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ներկայացմամբ հաստատում է Կառավարությունը:

15. ~~14.~~ Անձին շնորհված մասնագիտական կրթության օտարերկրյա որակավորումները ճանաչվում ~~եւ~~և գնահատվում են այդ բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած կոնվենցիաների, Հայաստանի Հանրապետության ~~եւ~~և այլ պետությունների ~~միջեւ~~միջև կնքված միջազգային պայմանագրերի ~~եւ~~և այլ իրավական ակտերի համաձայն՝ իր գործառույթներում անկախ մասնագիտացված կառույցի տված

տեղեկատվության (խորհրդատվության) հիման վրա։: Այն դեպքերում, երբ անձի ձեռք բերված որակավորումը չի կարող ապացուցվել փաստաթղթի միջոցով, ապա որակավորման ճանաչման գործընթացն իրականացվում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

ԳԼՈՒԽԳ Լ ՈՒ Խ 3

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Հոդված 17. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման կառավարման համակարգը

1.. ՄԿՈՒ համակարգի կառավարումն իրականացնում են՝

1) 1) Կառավարությունը.

2) 2) կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը..

3) պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինները, այդ թվում՝ տարածքային կառավարման մարմինները, ինչպես նաև.

3) 4) տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, որոնց ենթակայությամբ գործում են ՄՈՒՀ-եր.

4) 5) ՄՈՒՀ-ի կառավարման մարմինները.

5) 6) սոցիալական գործընկերները, այդ թվում՝ սույն օրենքի 20-րդ հոդվածի 3-րդ և 4և 5-րդ մասերով նախատեսված ոլորտային կառույցները։:

Հոդված 18. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում Կառավարության իրավասությունները

1. 1. ՄԿՈՒ բնագավառում Կառավարությունը՝՝

1) 1) հիմնադրում, վերակազմակերպում ևև լուծարում է պետական ՄՈՒՀ-եր, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով որոշում է պետության մասնակցությամբ հանրային ՄՈՒՀ-ի ստեղծման, վերակազմակերպման, մասնակցությունից դուրս գալու և գործունեության դադարեցման հարցերի վերաբերյալ հիմնադրման հարցը.

2) 2) հաստատում է պետական ՄՈՒՀ-երի օրինակելի կանոնադրությունը.

3) հաստատում է մասնագիտական կրթական ծրագրի մակարդակներում շնորհվող որակավորումների ընդհանրական բնութագրերը եւ ցանկերը՝ ըստ կրթական ծրագրերի ոլորտների, ուսուցման հիմքի եւ որակավորումների.

3) 4) հաստատում է մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի եւև որակավորման լիցենզավորման կարգն ու պայմանները..

5) հաստատում է կրթական ծրագրերի եւ նախագծերի փորձարկման, հաստատման, ինչպես նաեւ վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերն ու կարգը.

4) 6) հաստատում է ՄՈՒՀ-երի ինստիտուցիոնալ եւ ծրագրային հավատարմագրման կարգը եւ, չափանիշները, սահմանում է և հավատարմագրի գործողության ժամկետը.

5) 7) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ներքին եւև արտաքին գնահատման չափանիշները, որակի ապահովման արտաքին գնահատման կարգը, որակի արտաքին գնահատման կամ հավաստման կառույցների ստեղծման եւև ճանաչման կարգը..

6) 8) հաստատում է պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի մրցութային ընտրության կարգը..

7) 9) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ատեստավորված կամ տարակարգ ստացած մանկավարժական աշխատողների դրույքաչափի փոփոխության եւև հավելավճարի սահմանման կարգը և չափը,

10) սահմանում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների աշխատանքի եւ հանգստի ռեժիմի առանձնահատկությունները.

8) 11) հաստատում է պետական եւև հանրային ՄՈՒՀ-երի պետական բյուջեից ֆինանսավորման կարգը, գործակիցները և նորմատիվները, այդ թվում՝ ըստ ՄՈՒՀ-ի ֆինանսավորման արդյունքային ցուցանիշների.

9) սահմանում է պետության կողմից լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակ տրամադրելու կարգը, այդ թվում՝ չափանիշները, հիմքերը, դեպքերը և կրթաթոշակի չափերը.

10) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա անվճար ուսուցմամբ (նպաստի ձեւով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցմամբկրթաթոշակով (լրիվ կամ մասնակի) ընդունելության տեղերի ձեւավորման եւ ըստ լիազորված մարմնի ենթակայությամբ գործող ուսումնական հաստատությունների հատկացման կարգը,ձևավորման և ըստ ՄՈՒՀ-երի հատկացնելու կարգը.

11) 12) հաստատում է պետական եւև հանրային ՄՈՒՀ-երի յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա անվճար ուսուցմամբ (նպաստի ձեւով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցմամբ)լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակի ձևով ընդունելության տեղերը՝ ըստ որակավորումների (ուղղվածության),).

13) հաստատում է պետական եւ հանրային ՄՈՒՀ-երի պետական բյուջեից ֆինանսավորման կարգը,

12) 14) հաստատում է պետական ևւև հանրային ՄՈՒՀ-երի նպատակային ուսուցման, այդ թվում՝ պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող որակավորումներով կամ սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի քաղաքացիների ընդունելության ու գործուղման կարգը,.

15) հաստատում է ՄՈՒՀ-ում ուսանողական կրթաթոշակ, ուսանողական նպաստ, այդ թվում՝ տվյալ համակարգերում ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցումը (զեղչը) տրամադրելու չափանիշները, կարգը, չափը եւ տեղերի քանակը.

16) հաստատում է մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների տրամադրման կարգը եւ անհատական ուսուցման պլանի ձեւաչափը.

13) 17) հաստատում է մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի որակավորումը հավաստող դիպլոմի ևւև հավելվածի ձեւերը.ձևերը.

14) 18) հաստատում է միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած շրջանավարտների՝՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում համապատասխան մասնագիտությամբ կրթությունը շարունակելու կարգը..

15) 19) հաստատում է ՄՈՒՀ-եր օտարերկրյաօտարերկրյա քաղաքացիների ընդունելության կարգը..

16) 20) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ::

Հոդված 19. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում կրթության պետականական կԿառավարման լիազոր մարմնի իրավասությունները

1. 1. Մասնագիտական կրթության եւ ուսուցմանՄԿՈՒ բնագավառում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը՝

1) կազմում եւ հաստատում է ոլորտային որակավորումների որակավորման շրջանակի չափանիշները եւ որակավորումների բնութագրերը.

1) 2) հաստատում է մասնագիտական կրթության յուրաքանչյուր մակարդակի կրթական ծրագրի եւ որակավորման համար կրթական ծրագրի նկարագիր.շրջանակային նկարագիրը.

2) 3) սահմանում է ՄԿՈՒ ոլորտում կրեդիտների կուտակման ևւև փոխանցման համակարգի ներդրման ևւև գործարկման կարգը..

3) 4) սահմանում է աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձեւերիձևերի իրականացման կարգն ու մեթոդաբանությունը..

4) 5) հաստատում է փորձարկվող որակավորման կրթական ծրագրերի լիցենզավորմաներաշխավորման, փորձարկվող ծրագրերի պարզեցված լիցենզավորման պայմանները, նախագծերի փորձարկման, հաստատման, ինչպես նաև վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերն ու կարգը.

5) հաստատում է փորձարարական ծրագրերը ~~եւ~~և նախագծերը, իսկ համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում՝ վաղաժամկետ դադարեցնում է դրանք~~.~~․

6) ~~6)~~ իրականացնում է մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի ~~եւ~~և որակավորման լիցենզավորումը~~.~~․

7) ~~7)~~ սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամին ներկայացվող նվազագույն պահանջները, առաջադրման, փոխարինման ~~եւ~~և լիազորությունների դադարման ու դադարեցման կարգը~~.~~․

8) ~~8)~~ սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագրի մշակման, հաստատման ~~եւ~~և այդ ծրագրի կատարման մասին հաշվետվությունների ներկայացման կարգը~~.~~․

9) ~~9)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-ի ղեկավարման իրավունքի հավաստագրման քննության կազմակերպման ~~եւ~~և հավաստագրման, հավաստագրման հանձնաժողովի կազմավորման ~~եւ~~և գործունեության կարգը~~.~~․

10) ~~10)~~ սահմանում է ՄԿՈՒ համակարգի գործունեության մշտադիտարկման ~~եւ~~և գնահատման իրականացման կարգը~~.~~․

~~11)~~ սահմանում է ~~պետական ՄՈՒՀ-երի պետական բյուջեի միջոցներից ֆինանսավորման գործակիցները եւ նորմատիվները.~~

11) ~~12) սահմանում է~~համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի կազմակերպման նախահաշվի կազմման չափանիշները~~.~~․

12) ~~13)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ ընդունելության կարգը~~,~~․

13) ~~14)~~ սահմանում է մեկից ավելի մասնագիտական կրթություն ստանալու կարգը.

14) ~~15)~~ սահմանում է ուսանողների ուսումնառությունը դադարեցնելու, ինչպես ~~նաեւ~~նաև ուսումնառությունը դադարեցրած անձի ուսանողական իրավունքի վերականգնման կարգը~~.~~․

15) ~~16)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-ից այլ ՄՈՒՀ ուսանողի տեղափոխման կարգը.

16) ~~17)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-ի ուսանողին ակադեմիական արձակուրդ տրամադրելու հիմքերը, կարգը ~~եւ~~և ժամկետները~~.~~․

17) ~~18)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական ~~եւ~~և վարչական պաշտոններին ներկայացվող հիմնական չափանիշները~~,~~․

18) ~~19)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի թափուր տեղի համար մրցույթի կարգը, մրցույթ չհայտարարելու դեպքերը~~.~~․

19) ~~20)~~ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստումների կարգն ու ժամանակացույցը~~.~~, ծրագրային ուղղությունները․

20) ~~21)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-երի մանկավարժական աշխատողների ատեստավորման ~~կարգը~~, ատեստավորման հանձնաժողովների ~~ձեւավորման,~~ձևավորման և դրանց գործունեության~~, ատեստավորման~~

~~ենթակա մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստման կարգն ու վերապատրաստման ծրագրի ուղղությունները.~~ կարգը․

~~22)~~ սահմանում ~~է ՄՈՒՀ-երի ատեստավորման ենթակա մանկավարժական աշխատողներին վերապատրաստող կազմակերպություններին ներկայացվող պահանջները, երաշխավորում և հրապարակում է այդ կազմակերպությունների ցանկը.~~

21) ~~23) սահմանում~~ է մանկավարժական աշխատողների տարակարգի շնորհման կարգը, տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի ~~ձեւավորման~~ձևավորման, դրա գործունեության ~~եւ~~և տարակարգերի շնորհման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, տարակարգի բնութագրիչները~~.~~․

22) ~~24)~~ սահմանում է պետական ամփոփիչ ատուգման կազմակերպման, վերահանձման, պետական որակավորող ~~հանձնաժովի ձեւավորման~~հանձնաժողովի ձևավորման, ինչպես նաև սահմանված ժամկետից շուտ կամ ուշ որակավորում շնորհելու կարգը~~.~~․

23) ~~25)~~ սահմանում է սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի ~~8~~9-րդ մասով սահմանված ակադեմիական տեղեկանքի ~~ձեւը~~ձևը, ՄՈՒՀ ավարտական փաստաթղթերի պատվիրման, բաշխման, լրացման, հաշվառման, գրանցման, պահպանման, կրկնօրինակի տրամադրման կարգը~~.~~․

24) ~~26)~~ սահմանում է հիմնական կրթության հիմքով մասնագիտական կրթական ծրագրերում միջնակարգ կրթության 3-րդ մակարդակի պետական բաղադրիչով սահմանված առարկաների նվազագույն ցանկն ու ծավալը~~.~~․

25) ~~27)~~ սահմանված կարգով ~~եւ ձեւով~~և ձևով տրամադրում է ՄՈՒՀ-ի, այդ թվում՝ վերակազմակերպված կամ լուծարված, ավարտական փաստաթղթի կրկնօրինակը՝ արխիվային հիմքերի առկայության դեպքում.

26) ~~28)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-ի անվանակոչության կարգը.

27) ~~29)~~ սահմանում է ~~պետական~~ ՄՈՒՀ-երի «Տարվա լավագույններ» մրցույթի անվանակարգերը, ներկայացվող պահանջները ~~եւ~~և անցկացման կարգերը, խրախուսման եղանակները.

28) ~~30)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-երի «Լավագույն ուսանողներ» մրցույթի չափանիշները, անվանական կրթաթոշակների ~~տրամադրման կարգը, մրցույթի չափանիշները եւ~~չափը և մրցույթի ~~մասնակցության հայտի ձեւը.~~անցկացման կարգը․

~~31) սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի ուսանողներին եւ մանկավարժական աշխատողներին տրանսպորտային ծառայությունների դիմաց փոխհատուցման կարգը.~~

29) ~~32)~~ սահմանում է ՄՈՒՀ-երում գործածվող փաստաթղթերի ցանկը ~~եւ~~և հաստատում դրանց լրացման (գործածման) կարգերը.

30) ~~33)~~ կազմակերպում է ՄԿՈՒ արդյունավետության, այդ թվում՝ ներառականության, բարձրացմանն ուղղված ուսումնամեթոդական գրականության ~~եւ~~և օժանդակ նյութերի, կրթության մատչելիության ապահովման

վերաբերյալ ուղեցույցների մշակումը եւև համակարգում է ՄՈՒՀ-երին մեթոդաբանական աջակցության տրամադրումը..

31) 34)սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի ուսանողներին և մանկավարժական աշխատողներին տրանսպորտային ծառայությունների դիմաց փոխհատուցման կարգը և չափը.

32) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ::

Հոդված20. Մասնագիտականմ է օրենքովեւև մնագիտականբնագավառում նագավառումմ է օրեն նագավառու այլլիազորամարմինների ար, տեղականներիմմ է օրենքով սահմանված ա և եղականներիմմ է օրենքով սաhիրավասությունները

Հոդված 20. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմնի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների -իրավասությունները և սոցիալական գործընկերների իրավասությունները

1. 1. Կառավարության լիազորած պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինները ՄԿՈՒ բնագավառում իրենց իրավասության սահմաններում մասնակցում են հետեւյալհետևյալ գործընթացների իրականացմանը.

1) 1)իրենց իրավասության բնագավառներում մասնագիտական կարողունակությունների կարիքի գնահատում և վեր հանում, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական շուկայական տնտեսության սկզբունքների վրա հիմնված հասարակության մեջ անձի ինքնուրույն գործունեության համար.

2) մասնագիտական կրթության մասով՝ ոլորտային որակավորումների շրջանակի չափանիշների, որակավորումների ցանկերի, մասնագետների և բնութագրերի, որակավորման պահանջներիշրջանակային նկարագրի, ուսանողների գիտելիքների, կարողությունների ու հմտություններիկարողունակությունների նկատմամբ պահանջների ձեւավորում,ձևավորում,

3) 2) շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում եւև որակավորման աստիճանների շնորհում,

4) 3) բնագավառի մանկավարժական աշխատողների որակավորման բարձրացման եւև կատարելագործման կազմակերպում.

5) 4) աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակներում ուսանողների գործնական աշխատանքային ուսուցմանը աջակցությունը եւուսուցման կազմակերպմանը աջակցություն և մասնակցություն..

6) ~~5)~~ աշխատաշուկայի պահանջարկի ուսումնասիրություն ~~ևւ~~և պահանջվող մասնագետների ~~ևւ~~և նրանց պատրաստման պայմանների վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացնում կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնին.

7) ~~6)~~ իրենց ենթակայությամբ ՄՈՒՀ-ների կանոնադրությունների հաստատում~~։~~։

2. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները ՄԿՈՒ բնագավառում մասնակցում են սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2~~.~~-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունների իրականացմանը, ինչպես նաև աջակցում են համայնքում սոցիալական գործընկերության համակարգի գործառնությանը։

3. Սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված դուալ ~~ուսուցման~~ուսումնառության համակարգումն իրականացնում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կամ նրա պատվիրակմամբ՝ ընտրված կազմակերպությունը (այսուհետ՝ դուալ ~~ուսուցման համակարգման~~ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմին)՝ մի կողմից ~~ևւ~~և ըստ ոլորտների մասնավոր հատվածի շահերը ներկայացնող ~~հասարակական միավորումները,~~ոչ առևտրային կազմակերպությունները (այսուհետ՝ ոլորտային կառույց)՝ մյուս կողմից~~։~~։ Դուալ ~~ուսուցման համակարգման~~ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմնի ~~ձեւավորման եւ~~ձևավորման և գործունեության կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը~~։~~։

4. ~~3.~~ Դուալ ~~ուսուցման համակարգման~~ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմինը~~.~~.

1) ~~1)~~ սահմանում է գործատուների՝ որպես աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ~~ձեւով~~ձևով կրթական ծրագրի իրականացնող կողմ հանդես գալու նվազագույն պահանջները ~~ևւ~~և ընթացակարգը~~.~~.

2) ~~2)~~ սահմանում է մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի ընտրության չափանիշները~~.~~.

3) ~~3)~~ կազմակերպում է մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչների վերապատրաստումն ~~ևւ~~և շարունակական կատարելագործումը~~.~~.

4) ~~4)~~ ստեղծում ~~ևւ~~և վարում է սոցիալական ~~գործընկեր~~ գործընկերության կողմ կազմակերպությունների տեղեկատու~~.~~.

5) ~~5)~~ իրականացնում է օրենսդրությամբ սահմանված այլ գործառույթներ~~։~~։

5. ~~4.~~ Դուալ ~~ուսուցման համակարգման~~ ուսումնառությունը համակարգելու շրջանակներում ոլորտային կառույցը~~.~~.

1) ~~1)~~ վերլուծում ~~ևւ~~և դուալ ~~ուսուցման համակարգման~~ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմնին է ներկայացնում ոլորտի աշխատաշուկայի կարիքները~~.~~.

2) ~~2)~~ աջակցում է ~~հանրային~~պետություն-մասնավոր հատվածի համագործակցությանը ~~ևւ~~և երկխոսությանը~~.~~.

3) ~~3) աջակցում~~խորհրդատվություն է տրամադրում դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի մշակմանը, իրականացմանը ~~ևւ~~և մշտադիտարկմանը~~.~~.

4) ~~4)~~ աջակցում է դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացման ընթացքում ծագած վեճերի լուծմանը, կողմերի շահերի ներդաշնակեցմանը~~.~~.

5) 5)համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագիրծրագրի իրականացնող կողմ հանդես գալու համար ընտրում եւև առաջակում է գործատուների. .

6) ընտրում եւ առաջակում է մասնագիտական ուսուցման հրահանգիչներին.

6) 7) խթանում է ՄԿՈՒ ոլորտի գրավչության վերաբերյալ տեղեկատվության տարածմանը երիտասարդության շրջանում, կազմակերպում եւև իրականացնում է մասնագիտական կողմնորոշման միջոցառումներ. .

7) 8) կազմակերպում եւև իրականացնում է դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների ստուգումը եւև ճանաչումը՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի, ՄՈՒՀ-ի եւև գործատուների ներգրավմամբ։։

6. 5. Մասնագիտական կրթության մակարդակներով որակավորվող մասնագետների գործատուները կարող են մշակել եւև պետական կառավարման համապատասխան լիազոր մարմնին ու կազմակերպությանը առաջարկել ՄՈՒՀ-երի հետ համագործակցության ծրագրեր, կրթության կազմակերպման այլընտրանքային ծախսարդյունավետ մոդելներ եւև այլ համագործակցության մեխանիզմներ:

7. 6. ՄԿՈՒ որակը եւ աշխատաշուկայինև աշխատաշուկայում մրցունակությունը բարձրացնելու նպատակով, համապատասխան ապրանք արտադրողները, մատակարարները եւև ծառայություն մատուցող կազմակերպությունները, ՄՈՒՀ-երի հետ համագործակցության շրջանակում, նրանց են տրամադրում իրենց ապրանքների ու ծառայությունների սպասարկման վերաբերյալ նյութերը:, ապահովում անհրաժեշտ խորհրդատվություն:

Հոդված 21. Մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների կառավարումը

1. 1. Պետական ՄՈՒՀ-ի կառավարումն իրականացնում են հիմնադիրը, լիազոր մարմինը, ՄՈՒՀ-ի կոլեգիալ կառավարման մարմինը (կառավարման խորհուրդ, կամ հոգաբարձուների խորհուրդ,), այսուհետ՝ խորհուրդ), եւ, և ՄՈՒՀ-ի գործադիր մարմինը (տնօրեն, պետ, ռեկտոր, ծրագրի կամ ստորաբաժանման ղեկավար (), այսուհետ՝ տնօրեն):։

2. 2. ՀանրայինՄիջազգային պայմանագրի հիման վրա ստեղծված պետական ՄՈՒՀ-ի, հանրային, մասնավոր ՄՈՒՀ-երի, ինչպես նաեւնաև կազմակերպության ստորաբաժանում համարվող ՄՈՒՀ-երի կառավարման եւև այլ մարմինները, դրանց ձեւավորման եւձևավորման և գործունեության կարգը, լիազորությունները սահմանվում են համապատասխան կազմակերպաիրավական ձեւըձևը կարգավորող օրենքներով, ՄՈՒՀ-ի եւև հիմնադիր կազմակերպության կանոնադրությամբ: և հիմնադիր պայմանագրերով:

3. 3. Պետական ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ուղղություններ սահմանելու, մասնագիտական կրթական ծրագրեր մշակելու եւև ներդնելու, համագործակցության շրջանակը ընդլայնելու, համագործակցության պայմանագրեր կնքելու, ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներն ու դրանց կազմակերպման

պայմանները սահմանելու, ՄՈՒՀ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը ~~եւ~~և ծախսային ուղղությունները սահմանելու ~~եւ~~և այլ կառավարչական որոշումները հիմնավորված կայացնելու նպատակով խորհուրդը կարող է ստեղծել խորհրդակցական մարմիններ, որոնց ~~ձեւավորման եւ~~ձևավորման և գործունեության կարգը սահմանվում է ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ ~~եւ~~և խորհրդի որոշմամբ:

4. ~~4. Արվեստի (երաժշտարվեստ, պարարվեստ, գեղարվեստ), մշակույթի եւ~~Մշակույթի և սպորտի ~~ոլորտներում~~ոլորտի որակավորման կրթական ծրագիր իրականացնող ՄՈՒՀ-~~երում~~ում կարող են ստեղծվել մասնագիտական (ստեղծագործական կամ գեղարվեստական~~ խորհուրդ~~) խորհուրդներ՝ կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ~~եւ~~և գործառույթներով~~:~~:

Հոդված 22. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը

1. ~~1.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը մշտապես գործող մարմին է, որի անդամի լիազորությունների ժամկետը հինգ տարի է~~, եթե սույն օրենքով կամ կանոնադրությամբ սահմանված հիմքերով տվյալ անդամի լիազորությունները ավելի վաղ չեն դադարել կամ դադարեցվել:~~: Խորհրդի անդամ ուսանողության ներկայացուցչի անդամության ժամկետը սահմանվում է նրա ուսումնառության ~~տեւողությամբ:~~տևողությամբ:

~~2. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամները գործունեությունն իրականացնում են հասարակական հիմունքներով: Խորհրդի անդամները ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին ստանում են խորհրդի անդամի պարտականությունների կատարման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցում: Հատուցվող ծախսերի չափը եւ փոխհատուցման կարգը սահմանում է խորհուրդը:~~

2. ~~3.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը բաղկացած է յոթ անդամից, բացառությամբ սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

3. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անվանական կազմը հաստատում է համապատասխան լիազոր մարմնի ղեկավարը՝ սույն հոդվածի ~~5~~ 0-րդ մասով նախատեսված մարմիններից ~~եւ~~և կառույցներից խորհրդի անդամի թեկնածությունը ստանալու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում~~:~~:

~~4.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը ~~բաղկացած~~ձևավորվում է ~~յոթ անդամից, բացառությամբ սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:~~

4. ~~5. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը ձեւավորվում է հետեւյալ~~հետևյալ համամասնությամբ.

1) ~~1)~~ երկուսին առաջադրում է համապատասխան լիազոր մարմնի ղեկավարը՝ ՄՈՒՀ-ի որակավորումների (ուղղվածության) ոլորտի իրավասու պետական ~~եւ~~և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ոլորտը սպասարկող գործատուների ներկայացուցիչներից կամ ոլորտում հեղինակավոր այլ անձանցից,

2) ~~2)~~ երկուսին առաջադրում են ՄՈՒՀ-ի որակավորումների (ուղղվածության) ոլորտներում մասնավոր հատվածի շահերը ներկայացնող ~~կառույցները (հասարակական միավորումները,~~ կազմակերպությունները~~)~~՝

ՄՈՒՀ-ի հետ տվյալ ոլորտում առավել ակտիվ համագործակցող կամ կրթական ծրագիր իրականացնող ~~գործընկեր կազմակերպություններից,~~գործատուներից,

3) ~~3)~~ երեքին առաջադրում են տվյալ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ լիազորված մարմինները՝ երկուսին՝ մանկավարժական աշխատողների ~~եւ~~և մեկին՝ ուսանողության ներկայացուցիչներից~~։~~:

5. Սույն հոդվածի 0-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված ուսանողության ներկայացուցիչը առաջա~~նոր~~դրվում է սույն օրենքի 31-րդ հոդվածով նախատեսված ուսանողական ինքնակառավարման մարմինների կողմից և խորհրդում ներկայացնում է ուսանողական համայնքի շահերը:

6. Ոստիկանության, պաշտպանության ~~եւ~~և անվտանգության, ինչպես ~~նաեւ~~նաև պետության համար ~~գերակա~~ ռազմավարական նշանակություն ունեցող այլ ~~բնագավառներում~~գերակա ոլորտներում կրթական ծրագրեր իրականացնող պետական ՄՈՒՀ-երում Կառավարության որոշմամբ ~~եւ~~և դրա հիման վրա՝ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, կարող են նախատեսվել սույն հոդվածով սահմանված կառավարման մարմինների ~~եւ~~և դրանց ~~ձեւավորման~~ձևավորման առանձնահատկություններ~~։~~:

7. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամները գործունեությունն իրականացնում են հասարակական հիմունքներով: Խորհրդի անդամները ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին կարող են ստանալ խորհրդի անդամի պարտականությունների կատարման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցում: Հատուցվող ծախսերի չափը և փոխհատուցման կարգը սահմանում է խորհուրդը:

8. ~~7~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամ չի կարող լինել այն անձը, ով՝

1) ~~1)~~ դատապարտվել է դատարանի~~՝~~ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի հիման վրա, ~~եւ~~և դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, կամ որի նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ արդարացնող հիմքով.

2) ~~2)~~ դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործության համար կամ ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ է կրել~~՝~~ անկախ դատվածությունը մարված կամ հանված լինելու հանգամանքից.

3) ~~3)~~ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

4) ~~4) որեւէ~~ որևէ քաղաքական կուսակցության ղեկավար մարմնի անդամ է.

5) ~~5)~~ զբաղեցնում է քաղաքական պաշտոն.

6) ~~6)~~ տվյալ ՄՈՒՀ-ում զբաղեցնում է վարչական պաշտոն~~։~~:

9. ~~8.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի ~~ձեւավորման~~ձևավորման կարգը, խորհրդի անդամին ներկայացվող նվազագույն պահանջները, առաջադրման, փոխարինման ~~եւ~~և լիազորությունների դադարեցման կարգը սահմանվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի կողմից~~։~~:

10. ~~9.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամները, բացառությամբ սույն հոդվածի ~~5~~ 0-րդ մասի 2-րդ կետով նախատեսված անդամների, կարող են խորհրդի անդամի պաշտոնում առաջադրվել և նշանակվել ոչ ավելի, քան երկու անգամ անընդմեջ:

11. ~~10.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի_ խորհրդի գործող անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտից առնվազն երկու ամիս առաջ, իսկ խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարելու հիմքերի մասին հայտնի դառնալու կամ խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցվելու դեպքում համապատասխան օրվանից հետո՝ ոչ ուշ քան, հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, խորհրդի նախագահը կամ նրան փոխարինող անձն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է խորհրդին, ինչպես ~~նաեւ~~նաև սույն հոդվածի ~~5~~ 0-րդ մասի 1-ին ~~եւ~~և 2-րդ կետերով նախատեսված անդամի պարագայում՝ լիազոր մարմնին՝ առաջացած թափուր տեղը համալրելու համար~~:~~:

12. ~~11.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի_ խորհրդի անդամի թափուր տեղի համար համալրումը կատարվում է նախկին անդամի համար սահմանված կարգով ոչ ուշ, քան խորհրդի անդամի լիազորությունների դադարման կամ դադարեցման մասին ~~խորհրդի~~խորհրդի նախագահի ծանուցումը ստանալու օրվանից հետո՝ 30 աշխատանքային օրվա ընթացքում~~:~~:

13. ~~12.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի _խորհրդի աշխատանքների տեխնիկական սպասարկումը ~~եւ~~և գործավարությունը կազմակերպում է խորհրդի քարտուղարը~~:~~:

14. ~~13.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի _խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե դրան մասնակցում է առնվազն չորս անդամ~~:~~: Խորհրդում քվեարկության ժամանակ ձայների հավասարության դեպքում խորհրդի նախագահի ձայնը վճռորոշ է~~:~~:

Հոդվածգ23. ՊետականաՄՈՒՀկիՈՒՀկանաիի ձայնը վ

1. ~~1.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի_ խորհրդի նախագահին իրենց կազմից ընտրում են խորհրդի անդամները՝ նիստին ներկա անդամների ձայների մեծամասնությամբ՝ գաղտնի քվեարկությամբ: Խորհրդի _նախագահն ընտրվում է երեք տարի ժամկետով, իսկ եթե նրա~~՝~~՝ որպես խորհրդի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտին մնացել է երեք տարուց պակաս, ապա այդ ժամկետով~~:~~:

2. ~~2.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահ չի կարող ընտրվել ՄՈՒՀ-ի ուսանողը կամ մանկավարժական աշխատողը:

3. ~~3.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի _խորհրդի նախագահը՝

1) ~~1)~~ կազմակերպում է _խորհրդի աշխատանքները.

2) ~~2)~~ գումարում է _խորհրդի նիստերը ~~եւ~~և նախագահում է դրանք.

3) ~~3)~~ կազմակերպում է _խորհրդի նիստերի արձանագրության վարումը.

4) ~~4)~~ իրականացնում է ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

Հոդվածդ24. ՊետականրՄՈՒՀկիՈ_խորհրդիրությամբ նախատեսված այլ լ դադարեցումըյ~~եւ~~և ւդարեցում

1. ~~1.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի _խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարում են, եթե~~.~~.

1) ~~1)~~ նա գրավոր դիմում է ներկայացնում խորհրդի նախագահին.

2) ~~2)~~ նրա լիազորությունների ժամկետն ավարտվել է~~.~~.

3) ~~3)~~ նա մահացել է~~.~~.

4) ~~4)~~ սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի ~~5~~ 0-րդ մասի 3-րդ կետերով առաջադրված անդամների դեպքում՝ դադարել է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի կամ ուսանողի կարգավիճակը~~.~~.

5) ~~5)~~ սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի ~~5~~ 0-րդ մասի 1-ին ~~եւ~~և 2-րդ կետերով առաջադրված անդամների դեպքում՝ նրան ~~նշանակած կամ~~ առաջադրած մարմինը վաղաժամկետ ~~ազատել է~~ հետ է կանչում նրան խորհրդի անդամի պաշտոնից:

2. ~~2.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցվում են խորհրդի որոշմամբ՝ լիազոր մարմնի կողմից, եթե.

1) ~~1)~~ առաջ է եկել սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի ~~7~~ 8-րդ մասով նախատեսված հանգամանքներից ~~որեւէ~~որևէ մեկը.

2) ~~2)~~ մեկ տարվա ընթացքում առնվազն երեք անգամ անհարգելի պատճառով չի մասնակցել խորհրդի նիստերին~~:~~:

3. ~~3.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցնելու հարցը լուծելու համար համապատասխան հանգամանքները հայտնի դառնալու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ժամկետում խորհրդի նախագահն հրավիրում է խորհրդի նիստ, իսկ նիստ չհրավիրվելու դեպքում՝ այն հրավիրվում է խորհրդի առնվազն երեք անդամի կողմից:

Հոդված25. ՊետականՄՈՒՀկիՌ խորհրդին երզորությունները

1. ~~1.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը՝

1) ~~1)~~ հաստատում է իր աշխատակարգը.

2) ~~2)~~ ընտրում է ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահին ~~եւ~~և քարտուղարին.

3) ~~3)~~ կազմակերպում է ՄՈՒՀ-ի տնօրենի ընտրության գործընթացը ~~եւ~~և ընտրում տնօրեն.

4) ~~4) օրենքով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում~~ որոշում է կայացնում տնօրենի ~~լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին, ինչպես նաեւ տնօրենի~~ լիազորությունների դադարեցման հարցով լիազոր մարմնին դիմելու մասին՝ սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի ~~7~~ 11-րդ մասով նախատեսված դեպքերում ~~եւ~~և կարգով~~.~~.

5) ~~5)~~ տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագիրը.

6) ~~6)~~ տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագիրը~~, ՄՈՒՀ-ի տարեկան բյուջեն ու դրանցում փոփոխությունները.~~ և ժամանակացույցը.

7) ~~7)~~ տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը կամ դրանում փոփոխությունները՝ կրթության լիազոր մարմնին ներկայացնելու համար~~.~~.

8) ~~8)~~ տնօրենի ներկայացմամբ քննարկում է ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագրի ~~եւ~~և բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունը, հավանություն է տալիս դրանց կամ գնահատում անբավարար.

9) ~~9)~~ հավանություն է տալիս տնօրենի առաջարկությանը ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված խոշոր գործարքների վերաբերյալ.

10) ~~10)~~ տնօրենի ներկայացմամբ հավանություն է տալիս ՄՈՒՀ-ի կողմից տնտեսական ընկերություն ստեղծելուն կամ դրա մասնակից դառնալուն, հաստատում է հիմնադրվող տնտեսական ~~ընկերություննեի~~ընկերությունների կանոնադրությունները~~.~~.

11) ~~11)~~ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ չարգելված ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակների շրջանակում հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ձեռնարկատիրական գործունեության առանձին տեսակները, սահմանում դրանց նկարագիրը, պայմանագրի էական պայմանները, սահմանում է շահույթի օգտագործման նպատակային ուղղությունները~~՝ համաձայն հիմնադրի սահմանած կարգի,~~.

12) ~~12)~~ որոշում է մասնաճյուղեր ~~եւ~~և հիմնարկներ ստեղծելու ու դրանց կանոնադրությունները հաստատելու մասին (կամ լիազոր մարմնի հավանությանը ներկայացնելու համար).

13) ~~13)~~ փոփոխություններ է կատարում ՄՈՒՀ-ի կանոնադրության մեջ, բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի.

14) ~~14)~~ որոշում է խորհրդի անդամի լիազորություններ վաղաժամկետ դադարեցնելու վերաբերյալ~~.~~.

15) ~~15)~~ վերահսկում է իր որոշումների կատարման ընթացքը.

16) ~~16)~~ հաստատում է տնօրենի կողմից ներկայացված որակավորման մոդուլային ծրագիրն ու ուսումնական պլանը, այդ թվում՝ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ~~ծրագիրը, դրա իրականացման համար անհրաժեշտ պայմանագրի եւ օրագրի տիպային ձեւերը.~~ ծրագիրը.

17) ~~17)~~ տնօրենի ներկայացմամբ քննարկում է ՄՈՒՀ-ի ներքին ~~եւ~~և արտաքին գնահատման արդյունքները ~~եւ~~և որոշում է դրանցից բխող գործողությունների վերաբերյալ~~.~~.

18) ~~18)~~ որոշում է համապատասխան մակարդակի որակավորման նոր կրթական ծրագրեր ~~ստեղծելու եւ~~մշակելու և իրականացնելու մասին.

19) ~~19)~~ սահմանում ~~եւ~~և շնորհում է ՄՈՒՀ-ի պատվավոր կոչումներ.

20) ~~20)~~ հաստատում է տնօրենի կողմից ներկայացված ՄՈՒՀ-ի կառուցվածքային միավորների ղեկավարների (ամբիոնի վարիչ, ցիկլի ղեկավար ~~եւ~~և այլն) ընտրության կարգերը.

21) ~~21)~~ տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի կառուցվածքը, հաստիքացուցակն ու աշխատողների պաշտոնային դրույքաչափերը.

22) ~~22)~~ որոշում է ՄՈՒՀ-ի կառուցվածքային միավորներ ստեղծելու, վերակազմակերպելու ~~եւ~~և լուծարելու մասին.

23) 23) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ներքին կարգապահական կանոնները, էթիկայի և վարքագծի կանոնները, ընդունում է ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված ու ՄՈՒՀ-ի գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտեր եւև ուսումնական գործընթացի կազմակերպումը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտեր (կանոնակարգեր, կարգեր, ուղեցույցներ եւև այլն).

24) 24) սահմանում է ըստ կրթական ծրագրերի եւև որակավորման ուսման վարձերի չափերը.

25) 25) հաստատում է պետական բյուջեի միջոցներից տրամադրվող ուսանողանական կրթաթոշակի, նպաստի եւ ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցումկրթաթոշակ ստացող ուսանողների ցանկը..

26) 26) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի կողմից ուսանողներին տրամադրվող կրթաթոշակների ու ուսանողական նպաստների տրամադրման, ինչպես նաեւնաև ուսանողների ֆինանսական խրախուսման կարգը, պահանջները եւև չափանիշները.

27) 27) իրականացնում է օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

2. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի նախագահի եւ անդամների իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 7)-րդ կետում նշված ծախսերի նախահաշվի փոփոխությունները բյուջետային ծախսերի 5 տոկոսը չգերազանցելու և ընթացիկ ծախսերի հանդիսանալու դեպքում կարող են հաստատվել տնօրենի կողմից:

3. Մինչև պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի ձևավորումը, սույն հոդվածի 1-ին մասի 7)-րդ, 11)-րդ, 16)-րդ, 18)-րդ, 21)-րդ, 23-րդ, 24)-րդ, 25)-րդ և 26)-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունները ժամանակավորապես իրականացնում է ՄՈՒՀ-ի տնօրենը:

Հոդված 26. ՄՈՒՀaի տնօրենը եւև ւօրե ներկայացվողնները ժամա

1. 1. ՄՈՒՀ-ի ընթացիկ գործունեությունը ղեկավարում է տնօրենը:.

2. 2. ՄՈՒՀ-ի տնօրեն կարող է ընտրվել կամ նշանակվել այն անձը, ով սույն օրենքի 27-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ստացել է ՄՈՒՀ-ի ղեկավարման իրավունք (այսուհետ՝ հավաստագիր):): Նշված պահանջը չի տարածվում սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի նկատմամբ, որի առաջադրման կարգն ու ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները սահմանվում են համապատասխան բնագավառները կարգավորող օրենքներով:.

3. 3. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենն ընտրվում է մրցութային հիմունքներով՝ հինգ տարի ժամկետով:.

4. 4. Անձը չի կարող դիմել ՄՈՒՀ-ի տնօրենի թափուր տեղի համար մրցույթին, ինչպես նաեւնաև ընտրվել կամ նշանակվել ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում, եթե՝

1) 1) դատարանի՝՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ կամ անհայտ բացակայող.

2) ~~2)~~ դատական կարգով զրկվել է մանկավարժական կամ վարչական գործունեությամբ զբաղվելու, ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնելու իրավունքից.

3) ~~3)~~ դատարանի` օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի հիման վրա դատապարտվել է հանցագործության կատարման համար, ~~եւ~~և նրա դատվածությունը հանված կամ մարված չէ.

4) ~~4)~~ դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործության համար կամ ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ է կրել` անկախ դատվածությունը մարված կամ հանված լինելու հանգամանքից~~.~~.

5) քաղաքական կուսակցության ղեկավար մարմնի անդամ է~~։~~:

5. ~~5.~~ Սույն հոդվածի ~~4~~ 4-րդ մասի 1-4-րդ կետերով նախատեսված հանգամանքների առկայությունը կամ բացակայությունը հիմնավորվում է իրավասու մարմնի կողմից տրված տեղեկանքով~~։~~:

6. ~~6.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենը չի կարող զբաղեցնել այլ պաշտոն կամ կատարել վճարովի այլ աշխատանք, բացի գիտական, մանկավարժական ~~եւ~~և ստեղծագործական աշխատանքից:

7. ՄՈՒՀ-ի տնօրենն իր պաշտոնավարման ընթացքում պարտավոր է դրսևորել քաղաքական զսպվածություն, իր պաշտոնեական դիրքը կամ աշխատանքային միջոցներն չօգտագործել կուսակցությունների կամ հասարակական, այդ թվում՝ կրոնական միավորումների շահերի համար կամ նրանց նկատմամբ վերաբերմունք քարոզելու կամ իր պաշտոնեական պարտականությունները կատարելիս այլ քաղաքական կամ կրոնական գործունեություն իրականացնելու համար:

Հոդված 27. ՄՈՒՀ-ի ղեկավարման իրավունքի համար հավաստագրումը

1. ~~1.~~ Հավաստագիր ստանալու համար կարող է դիմել այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն~~,~~ և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական աշխատանքի առնվազն հինգ կամ կրթության կառավարման ոլորտի առնվազն երեք կամ կառավարման ոլորտի առնվազն հինգ կամ մասնագիտական գործունեության առնվազն հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ~~։~~:

2. ~~2.~~ Անձը չի կարող դիմել հավաստագիր ստանալու համար, եթե առկա են 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված հանգամանքները, ինչպես նաև, եթե անձի լիազորությունները ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում դադարեցվել են սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 7-րդ կետով (եթե այդ հանգամանքները չեն վերացել) կամ 11-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված հիմքերով:

3. Հավաստագրումն անցկացվում է ~~հետեւյալ~~հետևյալ փուլերով.

1) ~~1)~~ փաստաթղթերի համապատասխանության ճանաչում` համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած փաստաթղթերի ցանկի.

2) ~~2)~~ քննություն` թեստավորման միջոցով.

3) ~~3)~~ հավաստագրի շնորհում` հինգ տարի ժամկետով:

4. ~~3.~~ Հավաստագրումը կազմակերպվում է ~~տարին~~տարեկան առնվազն մեկ անգամ:

5. ~~4.~~ Հավաստագրման հանձնաժողովի կազմավորման ~~եւ~~և գործունեության, հավաստագրման քննությունների ~~եւ~~և հավաստագրման կազմակերպման, քննության արդյունքների բողոքարկման կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

6. ~~5.~~ Հավաստագրման գործընթացի մասին հայտարարությունը ~~եւ~~և թեստավորման փուլին նախապատրաստվելու համար անհրաժեշտ նորմատիվ իրավական ակտերի ~~եւ~~և հմտությունների հստակ շրջանակը հրապարակվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի ~~եւ~~և հրապարակային ծանուցումների՝ www.azdarar.am պաշտոնական ինտերնետային կայքէջերում~~-~~՝ հավաստագրման քննությունների անցկացման օրվանից ոչ ուշ, քան մեկ ամիս առաջ~~÷~~:

7. ~~6.~~ Հավաստագրման քննությունների հարցաշարի բովանդակությունը կազմվում է կրթության բնագավառում իրավական, այդ թվում՝ աշխատանքային իրավահարաբերությունների, ինչպես ~~նաեւ~~նաև կառավարչական, մանկավարժական, ուսուցման մեթոդաբանության վերաբերյալ գիտելիքները, կիրառման կարողությունները ~~եւ~~և փափուկ հմտությունները ստուգելու նպատակով:

8. ~~7.~~ Հավաստագրման քննությունը հանձնած անձին շնորհվում է հավաստագիր՝ հինգ տարի ժամկետով: Հավաստագիր ստացած անձանց ցուցակը հրապարակում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը~~÷~~:

9. ~~8.~~ Հավաստագրման քննության արդյունքները կարող են բողոքարկվել դատական կարգով կամ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմին:

10. ~~9.~~ Հավաստագրի գործողությունը դադարեցվում է հավաստագիր ստացած անձի կողմից հավաստագիր ստանալու համար ներկայացրած փաստաթղթերում կեղծ տեղեկատվություն հայտնաբերվելու դեպքում, ինչպես նաև, եթե անձի լիազորությունները ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում դադարեցվել են սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2)-րդ, 3)-րդ և 4)-րդ կետերով, ինչպես նաև 29-րդ հոդվածի 11-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված հիմքերով:

11. Հավաստագիր ստացած անձը կարող է հավաստագիրը ստանալու օրվանից հինգ տարվա ընթացքում մասնակցել պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնի թափուր տեղի համար անցկացվող մրցույթին, իսկ հանրային ~~եւ~~և մասնավոր ՄՈՒՀ-ի կամ կազմակերպության մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ստորաբաժանման դեպքում՝ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով նշանակվել պաշտոնում:

Հոդված 28. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի թափուր տեղի համար մրցույթը

1. ~~1.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի ընտրության մրցույթը հայտարարվում է տնօրենի պայմանագրի ժամկետը լրանալու օրվանից ոչ շուտ, քան երեք ~~եւ~~և ոչ ուշ, քան երկու ամիս առաջ~~÷~~: Սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի ~~5~~ 5-րդ ~~եւ 6~~, 6-րդ և 11-րդ մասերով նախատեսված ~~այլ~~ պատճառներով պետական ՄՈՒՀ տնօրենի թափուր տեղ

առաջանալու դեպքում, տնօրենի ընտրության մրցույթ հայտարարվում է թափուր տեղ առաջանալուց հետո ոչ ուշ, քան մեկ ամսվա ընթացքում։:

2. 2. Տնօրենի թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում մինչեւմինչև սույն օրենքով եւև ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով տնօրենի ընտրությունը լիազոր մարմնի ղեկավարը տնօրենի տեղակալներից մեկին նշանակում է տնօրենի պարտականությունների ժամանակավոր կատարող՝ սահմանելով տնօրենի վարձատրության հետ տարբերության չափով լրացուցիչ վարձատրություն։:

3. 3. Նոր տնօրենը իր պաշտոնը ստանձնում է ՄՈՒՀ-ի գործող տնօրենի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ ընտրությունից հետո մեկ այլ հիմքով տնօրենի պաշտոնը թափուր մնալուն հաջորդողմնալու դեպքում՝ նշանակման օրվանից:

4. 4. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի մրցութային ընտրության կարգը, այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի զարգացման ռազմավարական ծրագրի մշակման ձեւաչափը եւ խորհրդի անդամի գնահատման չափանիշների ձեւաթուղթը,ձևաչափը և մրցույթի արդյունքների բողոքարկման կարգը, հաստատում է Կառավարությունը։:

5. 5. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի թափուր տեղի համար անցկացվող մրցույթին մասնակցելու համար տնօրենի թեկնածուն (այսուհետ՝ հավակնորդ) խորհրդին ներկայացնում է՝`

1) 1) լիազոր մարմնի սահմանած ցանկին համապատասխան փաստաթղթերը.

2) 2) հավաստագիրը.

3) 3) ուսումնական հաստատության զարգացման հինգ տարվա ծրագիրը:

6. 6. Մրցույթին դիտորդի կարգավիճակով կարող է մասնակցել լիազոր մարմնի ներկայացուցիչը։:

7. 7. Հավակնորդը խորհրդին ներկայացնում է ՄՈՒՀ-ի զարգացման հինգ տարվա իր ծրագիրը։:

8. 8. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենին ընտրում է խորհուրդը՝ գաղտնի քվեարկությամբ, անդամների առնվազն հինգ ձայնով։: Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք: Խորհրդի բացակաբացակայող անդամի ձայնը չի փոխանցվում:

9. 9. Մրցույթի արդյունքները կարող են անվավեր ճանաչվել լիազորած մարմնի որոշմամբ, եթե հաստատվել է դիտորդի բացասական եզրակացությունը, հավակնորդի կամ խորհրդի անդամի բողոքում ներկայացված մրցույթի անցկացման կարգի խախտումը կամ դատական կարգով։:

1.10. 10. Խորհուրդը քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ որոշումն ուղարկում է լիազոր մարմնին։: Խորհրդում քվեարկության արդյունքներով հաղթող ճանաչված հավակնորդի հետ լիազոր մարմնի ղեկավարը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում է աշխատանքային պայմանագիր:

Հոդված 29. ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները, դրանց դադարումն ու դադարեցումը

1. 1. ՄՈՒՀ-ի տնօրենը՝

1) ~~1)~~ կազմակերպում է կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի ու որակավորման վերջնարդյունքներն ապահովող կրթության ~~եւ~~և ուսուցման գործընթացը.

2) ~~2)~~ իր իրավասության սահմաններում ապահովում է ուսանողների առողջության պահպանումը.

3) ~~3)~~ ապահովում է ՄՈՒՀ-ի բնականոն գործունեությունը.

4) ~~4)~~ կազմակերպում է խորհրդի որոշումների կատարումը.

5) ~~5)~~ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով տնօրինում է ՄՈՒՀ-ի գույքը (այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները), կնքում գործարքներ ՄՈՒՀ-ի անունից, ապահովում գույքի ~~եւ~~և ֆինանսական միջոցների արդյունավետ կառավարումը.

6) ~~6)~~ իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, կարգադրություններ, տալիս է հանձնարարականներ ~~եւ~~և վերահսկում դրանց կատարումը.

7) ~~7)~~ աշխատանքի է ընդունում ~~եւ~~և աշխատանքից ազատում ՄՈՒՀ-ի աշխատողներին.

8) ~~8)~~ աշխատողների նկատմամբ կիրառում է խրախուսանքի ~~եւ~~և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.

9) ~~9) ձեւավորում~~ձևավորում է տնօրենին կից խորհրդատվական մարմիններ, սահմանում դրանց կազմն ու լիազորությունները.

10) ~~10)~~ աջակցում է ՄՈՒՀ-ի խորհրդակցական մարմինների աշխատանքին.

11) ~~11)~~ ներկայացնում է ՄՈՒՀ-ը Հայաստանի Հանրապետությունում ~~եւ~~և օտարերկրյա պետություններում.

12) ~~12)~~ ՄՈՒՀ-ի անունից հանդես է գալիս առանց լիազորագրի ~~եւ~~և տալիս է ՄՈՒՀ-ի անունից հանդես գալու լիազորագրեր.

13) ~~13)~~ իրականացնում է սույն օրենքով ~~եւ~~և տվյալ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

2. ~~2.~~ Պետական և հանրային ՄՈՒՀ-ի տնօրենը առնվազն երեք տարին մեկ անգամ պետական միջոցների հաշվին անցնում է պարտադիր ~~վերապատրաստում~~վերապատրաստում՝ լիազոր մարմնի գնահատած կարիքներին համապատասխան սահմանված ծրագրով:

3. ~~3.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենը պաշտոնավարում է ~~մինչեւ~~մինչև իր լիազորությունների ժամկետի ավարտը՝ անկախ հավաստագրի հնգամյա ժամկետի լրանալուց, իսկ հանրային ~~եւ~~և մասնավոր ՄՈՒՀ-ի տնօրենը կամ կազմակերպության մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ստորաբաժանման ղեկավարը պաշտոնավարում է ~~մինչեւ~~մինչև հավաստագրի ժամկետի լրանալը:

4. ~~4.~~ Հավաստագիր ստացած անձը կարող է ~~մինչեւ~~մինչև հավաստագրի ժամկետի լրանալը դիմել ~~եւ~~և սահմանված կարգով հավաստագրվել:

5. ~~5.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները դադարում են լիազոր մարմնի համապատասխան ակտով, եթե՝

1) ~~1)~~ լրացել է նրա պայմանագրի ժամկետը.

2) 2) նա դիմել է այդ մասին.

3) 3) լրացել է նրա 65 տարին.

4) 4) մահացել է կամ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռի հիման վրա ճանաչվել է մահացած կամ անհայտ բացակայող:

6. 6. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են խորհրդիլիազոր մարմնի պատճառաբանված որոշման հիման վրա, եթե.՝

1) 1) նա նշանակվել է օրենքի պահանջների խախտմամբ, կամ կամ հավաստագիր ստանալու համար ներկայացրած փաստաթղթերում կեղծ տեղեկատվություն հայտնաբերվելու սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված դեպքում.

2) առաջ են եկել սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 4-րդ և 6-րդ մասերով նախատեսված հանգամանքները.

3) 2) իր գործառույթներն իրականացնելիս ՄՈՒՀ-ին նրա մեղքով հասցվել է վնաս, որի գումարը գերազանցում է ՄՈՒՀ-ին սեփականության իրավունքով պատկանող գույքի արժեքի մեկ տոկոսը.

4) 3 նանա իր գրավոր համաձայնությամբ ընտրվել կամ նշանակվել է այլ պաշտոնում կամ անցել է իր պաշտոնի հետ անհամատեղելի այլ աշխատանքի:.

5) 4)ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով նա ավելի քան չորս ամիս անընդմեջ կամ վերջին ութ ամսվա ընթացքում՝ ավելի քան 120 օր՝ չհաշված հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի օրերը, չի ներկայացել աշխատանքի.

6) նա ավելի քան երեք օր անընդմեջ անհարգելի պատճառներով չի ներկայացել աշխատանքի:.

7) տառապում է այնպիսի հիվանդությամբ, որը կարող է խոչընդոտել կառավարչական և մանկավարժական գործունեության կատարմանը (հիվանդությունների ցանկը հաստատում է ՀՀ կառավարությունը):

7. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1)-ին և 3)-րդ կետով, 6-րդ մասի 1)-ին, 2)-րդ և 4)-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են համապատասխան իրադարձությունը տեղի ունենալու կամ համապատասխան որոշումը, վճիռը կամ դատավճիռն ուժի մեջ մտնելու հաջորդող օրը:

8. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 2)-րդ կետով նախատեսված դեպքում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են դիմումում նշանակված օրվանից:

9. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 4)-րդ կետով նախատեսված դեպքում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են մահվան օրվանից կամ դատարանի համապատասխան վճիռը օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

10. Սույն հոդվածի 6-րդ մասի 3)-րդ, 5)-րդ, 6)-րդ և 7.)-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են համապատասխան իրադարձությանը հաջորդող մեկ ամսվա ընթացքում՝ նշելով որոշման իրավական և փաստական հիմքերը:

11. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը, սույն օրենքով ևև ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, կարող է քննարկել տնօրենի հետագա պաշտոնավարման հարցը ևև տնօրենի լիազորություններիլիազորությունների դադարեցման հարցով դիմել լիազոր մարմնին հետևյալ դեպքերում., եթե՝

1) 1) ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագրի կամ զարգացման ռազմավարական ծրագրի կատարման հաշվետվությունը խորհրդի կողմից երկու անգամ անընդմեջ չի ընդունվել.

2) 2) ՄՈՒՀ-ի ներքին ևև արտաքին գնահատման արդյունքներովարդյունքների հիման վրա տնօրենի գործունեությունը խորհրդի կողմից ճանաչվել է անբավարար է ճանաչվել:.

3) 8. պաշտոնավարման ընթացքում թույլ է տվել ուսումնադաստիարակչական գործառույթների հետ անհամատեղելի արարք:

12. Սույն հոդվածի 7 11-րդ մասով նախատեսված կառուցակարգը 1)-ին և 2)-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով կարող է կիրառվել ոչ շուտ, քան ՄՈՒՀ-ի տնօրենի նշանակումից մեկ տարի հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ անձը երկրորդ անգամ անընդմեջ է նշանակվել համապատասխան ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում::

13. 9. Սույն հոդվածի 7 11-րդ մասով նախատեսված հարցով որոշումն ընդունվում է խորհրդի անդամների առնվազն հինգ ձայնով::

14. 10. Պետական կառավարման լիազոր մարմինը սույն հոդվածի 9 11-րդ մասով նախատեսված որոշումըդիմումը ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում կարող է պատճառաբանված հիմնավորմամբ մերժել Խորհրդի դիմումը::

15. 11. Սույն հոդվածի 6 14-րդ մասով նախատեսված դեպքերում, ինչպես նաև սույն հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված որոշումը չկայացվելու դեպքում, լիազոր մարմինը լուծում է տնօրենի հետ կնքված պայմանագիրը՝ խորհրդի որոշումը ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում::

ԳԼՈՒԽԳ Լ ՈՒ Խ 4

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԸ, ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 30. ՄԿՈՒ համակարգի ուսանողների և ունկնդիրների իրավունքներն ու պարտականությունները

1. 1. ՄՈՒՀ-ի ուսանողն իրավունք ունի՝՝

1) ~~1)~~ ընտրելու կրթական ծրագրի մակարդակը, որակավորումը, դրա ուղղվածությունը, ցանկացած կրթական մակարդակում դադարեցնել կամ վերականգնել ուսումնառությունը՝ անկախ դրա դադարեցման ժամկետից~~.~~.

2) ~~2)~~ ընտրելու ~~եւ~~և մասնակցելու իր ուսումնառած որակավորման համար ոչ պարտադիր դասընթացների (մոդուլներ) ~~եւ~~և այլ լրացուցիչ կրթական ծրագրերի՝ ՄՈՒՀ-ի սահմանած կարգով.

3) ~~3) մասնակցելու~~ներկայացնելու առաջարկներ իր որակավորման ~~ուղղվածության~~ կրթական ծրագրի բովանդակության ~~ձեւավորմանը՝ պահպանելով մասնագիտական կրթական ծրագրի մակարդակների եւ որակավորման չափանիշների պահանջները~~և ուսումնառության կազմակերպման ձևի բարելավման վերաբերյալ.

4) ~~4)~~ մասնակցելու ՄՈՒՀ-ի կառավարման ~~եւ~~և ուսանողական ինքնակառավարման համապատասխան մարմինների աշխատանքներին.

~~5) օգտվելու ուսանողական կրթաթոշակի եւ ուսանողական նպաստի համակարգերից, այդ թվում՝ ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի (զեղչ) փոխհատուցման.~~

5) ~~6)~~ օգտվելու կրթաթոշակից և ուսանողների ֆինանսական խրախուսման այլ ձևերից, ներառյալ՝ անվանական կրթաթոշակից, նվիրատվություններից և դրամաշնորհներից.

6) շարունակելու ուսումնառությունը տվյալ կամ մեկ այլ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրով իր ուսումնառած կրթական ծրագրերից ~~որեւէ~~որևէ մեկի դադարեցման դեպքում՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով~~.~~.

7) ~~7)~~ նախաձեռնելու ~~եւ~~և ստեղծելու ուսանողական կառույցներ, միավորումներ՝ ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններ, ընդգրկվելու ~~եւ~~և անդամակցելու դրանց ու հանդես գալու ուսանողական նախաձեռնություններով, ծրագրերով, սոցիալական կամավորական միջոցառումներով~~.~~.

~~8) օգտվելու սահմանված չափի, ներառյալ՝ անվանական կրթաթոշակներից, նպաստներից եւ վարկերից, նվիրատվություններից եւ դրամաշնորհներից.~~

8) ~~9)~~ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունենալու դեպքում՝ ստանալու կրթություն ընդհանուր հիմունքներով, ~~եւ~~և օգտվել խելամիտ հարմարեցումներից՝ առանց հավելյալ վճարների.

9) ~~10)~~ մասնակցելու ՄՈՒՀ-ի որակի ներքին գնահատմանը՝ ըստ սահմանված ուղղությունների~~.~~.

10) ~~11) օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ եւ ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով~~ բողոքարկելու ՄՈՒՀ-ի ~~վարչակազմի հրամաններն ու կարգադրությունները~~ներքին իրավական ակտերը, իր իրավունքները ~~պաշպանել~~պաշտպանելու դատական կարգով~~.~~.

11) ~~12)~~ օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, ուսանողի ~~միջեւ~~միջև կնքված պայմանագրով նախատեսված այլ իրավունքներ:

2. ~~2.~~ Ուսանողը պարտավոր է՝

1) ~~1)~~ կատարել ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ ~~եւ~~և ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված պարտականությունները.

2) ~~2)~~ մասնակցել համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ուսումնառությանը.

3) ուսումնառության պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում ~~եւ~~և կարգով վճարել ուսման վարձը, կատարել պայմանագրային այլ պարտավորությունները~~.~~.

4) ~~3)~~ կատարել օրենքներով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, ուսանողի ~~միջեւ~~միջև կնքված պայմանագրով նախատեսված այլ պարտականություններ:

3. ~~3.~~ Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ՄՈՒՀ-ում և դրա համապատասխան կառուցվածքային միավորներում գործում են որպես ուսանողական ներկայացուցչական մարմիններ:

4. Ուսանողի ուսումնառության դադարեցումը ընդհատման միջոցով կիրառվում է՝

1) ~~1)~~ հղիության ~~եւ~~և ծննդաբերության,

2) ~~2) մինչեւ~~մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար,

3) ~~3)~~ զինվորական ծառայության դեպքերում,

4) ~~4)~~ ժամանակավոր անաշխատունակության պատճառներով,

5) ~~5)~~ ընտանեկան հանգամանքների հիմքով,

6) ~~6)~~ փոխանակման ~~եւ~~և համագործակցային ծրագրերում միջանկյալ ուսումնառության~~:~~:

5. ~~4.~~ Ուսանողի ուսումնառության դադարեցումը ազատման միջոցով կիրառվում է՝

1) ~~1)~~ ուսանողի դիմումի համաձայն,

2) ~~2)~~ այլ հաստատություն տեղափոխվելու դեպքում:

6. ~~5.~~ Ուսանողի ուսումնառության դադարեցումը հեռացման միջոցով կիրառվում է՝

1) ~~1)~~ ՄՈՒՀ-ի ներքին կարգապահական կանոններով կամ ՄՈՒՀ-ի ~~եւ~~և ուսանողի ~~միջեւ~~միջև կնքված ուսումնառության պայմանագրով սահմանված պարտականությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքերում, այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի կողմից սահմանված ժամկետում ուսման վարձավճարը չվճարելու դեպքում,

2) ~~2)~~ ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերման անբավարար մակարդակի դեպքում՝ անկախ ուսումնառության հիմքից, եթե ՄՈՒՀ-ի կողմից սահմանված կարգով ~~եւ~~և ժամկետներում չի լրացրել դրանք~~:~~:

7. ~~6.~~ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ ~~եւ~~և ներքին կարգապահական կանոններով նախատեսված պարտականությունների խախտման դեպքում ուսանողի նկատմամբ կարող են կիրառվել կարգապահական տույժեր, այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ից հեռացում: Ուսանողի նկատմամբ հավելյալ դրամական վճարի ~~ձեւով~~ձևով կարգապահական միջոցներ չեն կարող կիրառվել, բացառությամբ պատճառված վնասի հատուցման դեպքերի~~:~~:

8. ~~7.~~ Սույն հոդվածի ~~3~~4-րդ մասի 1-3-րդ կետերով սահմանված դեպքերում ուսանողին տրամադրվում է ակադեմիական արձակուրդ՝ օրենքով սահմանված ժամկետով, իսկ ~~3~~ 4-րդ մասի 4-6-րդ կետերով սահմանված դեպքերում՝ ակադեմիական արձակուրդ հիմնավորված ժամկետով, բայց ոչ ավել, քան մեկ տարի

~~տեւողությամբ:~~տևողությամբ: Ակադեմիական արձակուրդի ընթացքում պահպանվում է ուսանողական իրավունքը, ինչպես ~~նաեւ~~նաև ուսումնառության պայմանները: Ակադեմիական արձակուրդ տրամադրելու հիմքերը, կարգը ~~եւ~~և ժամկետները, ինչպես նաև ուսանողի կարգավիճակը վերականգնելու ժամկետները սահմանում է լիազոր մարմինը: ~~Արգելվում է ուսանողի հեռացումը ակադեմիական արձակուրդի ընթացքում:~~

9. ~~8.~~ Ակադեմիական արձակուրդից վերադարձած ուսանողի կարգավիճակը վերականգնելիս, ինչպես ~~նաեւ~~նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում, ՄՈՒՀ ընդունվելու պահին սահմանված ուսման վարձի չափը պահպանվում է (բացառությամբ տվյալ ուսումնական տարում ուսման վարձի նվազման դեպքի), եթե ուսանողն իր կարգավիճակը վերականգնելու վերաբերյալ դիմումը ներկայացրել է ~~ուսումնառության դադարեցման պատճառը վերանալու օրվանից հետո՝ ոչ ուշ, քան երկու ամսվա ընթացքում~~լիազոր մարմնի սահմանած ժամկետում:

10. ~~9.~~ Ուսանողը կարող է մասնակցել (ընդգրկվել) մասնագիտական ոլորտի կամ համապետական նշանակության միջոցառումներին, իր ուսումնառած ծրագրին առնչվող կրթական ծրագրերին, մրցույթներին, փառատոներին ~~եւ~~և այլ ակադեմիական միջոցառումներին՝ համաձայն լիազոր մարմնի սահմանած կարգի~~:~~: Ուսանողի կրթական ծրագրի բաց թողնված արդյունքները, առանց լրացուցիչ վճարման պայմանի, լրացվում են ՄՈՒՀ-ի աջակցությամբ~~:~~:

11. ~~10.~~ Ունկնդիրը մասնագիտական կրթական ծառայություններ ստանալիս օգտվում է ուսանողի իրավունքներից ~~եւ~~և կրում ուսանողի համար սահմանված պարտականություններ:

Հոդված 31. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները

1. ~~1.~~ Ուսանողների նախաձեռնությամբ ՄՈՒՀ-ում կարող են ստեղծվել ուսանողական տարբեր կառույցներ ~~եւ~~և միավորումներ՝ ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններ, որոնց ստեղծման ~~եւ~~և գործունեության կարգը սահմանում է ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը~~:~~:

2. ~~2.~~ ՄՈՒՀ-ի ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ~~ձեւավորվում եւ~~ձևավորվում և գործում են սույն օրենքի, տվյալ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրության հիման վրա:

3. ~~3.~~ Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ՄՈՒՀ-ում ~~եւ~~և դրա համապատասխան կառուցվածքային միավորներում գործում են որպես ուսանողական ներկայացուցչական մարմիններ:

4. ~~4.~~ ՄՈՒՀ-ի ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց գործունեությունն իրականացնելիս առաջնորդվում են ~~հետեւյալ~~հետևյալ սկզբունքներով.

1) ~~1) տվյալ մարմնին~~ միանալու ազատությունն ու կամավորությունը.

2) ~~2) տվյալ~~համապատասխան մարմնի ~~աշխատանքներում~~աշխատանքներին ուսանողների հավասար մասնակցության հնարավորության ապահովումը.

3) ~~3)~~ գործունեության թափանցիկությունն ու հրապարակայնությունը.

4) 4) գործելու կոլեգիալությունը, անձնական պատասխանատվությունը ևև հաշվետվողականությունը.

5) 5) բազմակարծության ևև բազմազանության ապահովումը.

6) 6) քաղաքական կուսակցությունների ևև կրոնական կազմակերպությունների ազդեցությունից անկախությունը::

5. 5. ՄՈՒՀ-ի ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները՝

1) 1) աջակցում են ուսանողության նախաձեռնություններին, մասնակցում դրանց իրականացմանը,

2) 2) կազմակերպում են ուսանողական քննարկումներ ևև այլ մասնագիտական միջոցառումներ.

3) 3) աջակցում են աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման արդյունավետության բարձրացմանը, սոցիալական գործընկերության ծրագրերում ուսանողների ընդգրկվածությանը..

4) 4) աջակցում են կրթության ևև ուսումնառության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացմանը.

5) 5) աջակցում են ուսանողների հետազոտական աշխատանքների իրականացմանը ևև դրանց արդյունքների հրապարակմանը.

6) 6) խթանում են ուսանողների կամավորական աշխատանքների իրականացումը ևև աջակցում դրանց.

7) 7) համագործակցում են համապատասխան միջազգային կազմակերպությունների հետ, անդամակցում համանման կառույցներին.

8) 8) ՄՈՒՀ-ի խորհրդի սահմանած կարգի համաձայն՝ մասնակցել ֆոնդհայթայթման միջոցառումների, որոնցից գոյացած միջոցները կարող են ուղղվել բացառապես իրենց գործունեության նպատակների իրականացմանը::

6. 6. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններին հատկացվող ընդհանուր ֆինանսավորման չափը, գույքի ևև այլ ռեսուրսների (այդ թվում՝ հավելյալ) տրամադրման դեպքերը, նվազագույն չափը, դրանց օգտագործման պայմանները ևև հաշվետվողականության կարգը սահմանում է ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը:

Հոդված 32. Ուսանողների ուսման վարձը և կրթաթոշակը և ուսանողական նպաստի ձևով փոխհատուցումը

1. ՄՈՒՀսանողական նպաստի ձևով փոխհատուցումը հատկացվող ընդհանուր ֆինանսավորման չափը, գույքի իրականացմանըանըառությամբ տվյալ ուսումնական տարում ուսման վարձի նվևև ււՀսանողական նպաստի ձևով փոխհատուցումը հատկացվող ընդհանուր ֆինանսավորման չափը, ությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասում նախատեսված դեպքերի: կամ եթե փոփոխությունը բարենպաստ է ուսանողի համար:

1. 2. Ուսանողի կարգավիճակը վերականգնած ուսանողի ուսման վարձի չափը սահմանվում է տվյալ ուսումնական տարվա համար սահմանված չափով, բացառությամբ սույն օրենքի 30-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքերի և, և ուսանողի հետ կնքվում է նոր պայմանագիր:

3. Ուսանողական Պետության կողմից կրթաթոշակը, ուսանողական նպաստը, այդ թվում՝ տվյալ համակարգերում ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցումը (զեղչը) տրամադրվում է օրենքներով սահմանված դեպքերում եւ Կառավարության հաստատած տեղերի քանակին, չափանիշներին եւ, չափին և կարգին համապատասխան:

2. 4. Պետության կողմից տրամադրվող կրթաթոշակի կարող են հավակնել միայն լրիվ բեռնվածությամբ սովորող ուսանողները: Ուսումնառությունը մասնակի բեռնվածությամբ շարունակելու դեպքում՝ ուսանողի ակադեմիական առաջադիմության, գործնական աշխատանքային ուսուցման ընթացքում ձեռք բերած արդյունքների, հետազոտական աշխատանքների, մասնագիտական նվաճումների, հասարակական ակտիվության, սոցիալական, առողջական վիճակի ու օրենքով սահմանված այլ հիմքերով, ինչպես նաև ուսանողի կեցության, տրանսպորտային ծախսերի, սննդի և օրենսդրությամբ սահմանված այլ դեպքերում: Կրթաթոշակը ստացող ուսանողը զրկվում , ուսումնական տարվա արդյունքներով, կարող է պետության կողմից կրթաթոշակ ստանալու հնարավորությունից:ենթարկվել փոխատեղման:

5. Կրթաթոշակ չի տրամադրվում կրթական ծրագրի շրջանակներում աշխատող եւ աշխատավարձ ստացող, մասնակի բեռնվածությամբ կամ դրսեկության կամ հեռավար ձեւով ուսումնառություն անցնող ուսանողներին:

3. 6. Պետության կողմից ուսման վճարի փոխհատուցում (լրիվ կամ մասնակի (զեղչ)) նպաստի ձեւով տրվում է Կառավարության որոշմամբ սահմանված կարգով եւ չափով, ըստ առաջադիմության՝ ընտանիքների անապահովության սահմանային միավորից բարձր միավորներ ունեցող ուսանողներին, սոցիալական աջակցություն ստացող սահմանամերձ համայնքների ուսանողներին, մարտական գործողություններին մասնակցած ուսանողներին, երկու եւ ավելի անչափահաս երեխա ունեցող ուսանողներին, պետության համար առաջնահերթություն եւ կարեւորությունև կարևորություն ներկայացնող որակավորումներով կամ սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի կամ նպատակային ուսուցմամբուսուցման այլ հիմքերով ընդունված ուսանողներին: կրթաթոշակը տրամադրվում է սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հիմքերից անկախ:

4. 7. Պետական բյուջեից ֆինանսավորում չեն կարող ստանալ՝

1) 1) այն անձինք, որոնք զուգահեռ ուսումնառում են այլ կրթական ծրագրի մակարդակով կամ որակավորմամբ, եթե նրանք ձեռք են բերել այդ կրթական ծրագրի կրեդիտների կեսից ավելին պետական բյուջեի միջոցներով, բացառությամբ Կառավարության սահմանած դեպքերի.

2) 2) այն անձինք, որոնք միաժամանակ ուսումնառում են նույն կրթական մակարդակի երկու որակավորման կրթական ծրագրով եւև դրանցից մեկի ուսումնառության համար պետական բյուջեի միջոցներից ստանում են ֆինանսավորում.

3) 3) այն անձինք, որոնք ուսումնառում են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օտարերկրյա ՄՈՒՀ-երի մասնաճյուղերում, բացառությամբ միջազգային պայմանագրերով սահմանված դեպքերի.

4) 4) այն անձինք, որոնք Հայաստանի Հանրապետության երկքաղաքացի են, սակայն ՄՈՒՀ են ընդունվել օտարերկրյա քաղաքացիների համար սահմանված կարգով::

8. Պետության եւ ՄՈՒՀ-ի կողմից տրվող կրթաթոշակներին հավակնելու դեպքում ուսանողը կարող է օգտվել դրանցից միայն մեկից, որի դեպքում կիրառվում է լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցման առավելագույն չափը:

9. ՄՈՒՀ-երը կարող են նաեւ հաստատության սահմանած կարգով լրացուցիչ ծառայությունների մատուցման համար գանձել ծառայության վճարներ, որոնց չափը հաստատում է տվյալ ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը՝ տնօրենի ներկայացմամբ:

5. 10. Արգելվում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց ուսումնառությունը կազմակերպելու նպատակով անհրաժեշտ ծառայությունների մատուցման համար գանձել հավելյալ վճարներ:

11. Կրթական ծրագրերի ուսուցումը օտար լեզվով կազմակերպելու դեպքում ՄՈՒՀ-ը կարող է սահմանել ուսման վարձի ավելի բարձր չափ:

6. 12. Արգելվում է ՄՈՒՀ-երի վճարովի ուսուցմամբ ուսումնառող՝ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Վրաստանի Սամցխե-Ջավախք ու Քվեմո-Քարթլի նահանգներում գրանցված եւև բնակվող հայազգի, Հայաստանի Հանրապետությունում փախստական ճանաչված եւև ապաստան ստացած անձանց, ինչպես նաեւնաև ծագումով հայ այն օտարերկրյա քաղաքացիների համար, որոնց մշտական բնակության օտարերկրյա պետությունում ստեղծվել է նրանց կյանքին կամ առողջությանը սպառնացող արտակարգ իրավիճակ, կիրառել ուսման վարձի ավելի բարձր չափ, քան սահմանված է տվյալ ՄՈՒՀ-ում սովորողուսումնառող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների համար: Սույն մասում նշված արտակարգ իրավիճակի առկայությունը հավաստում է արտաքին քաղաքականության բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

7. 13. ՄՈՒՀ-ը կարող է վճարովի հիմունքով սովորող ուսանողական համակազմի մինչեւմինչև տասը տոկոսին, հաշվի առնելով ուսանողի սոցիալական վիճակը եւև բարձր առաջադիմության արդյունքները, իր միջոցների հաշվին ամբողջությամբ կամ մասնակի փոխհատուցել ուսման վճարըվարձը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

8. 14. ՄՈՒՀ-ն ուսանողներին կարող է տրամադրել կրթաթոշակներ, ուսանողական նպաստներ եւ և ուսանողական ֆինանսական խրախուսում, ինչպես նաեւնաև կարող է սահմանել ուսման վարձի վճարման պարբերականություն:

Հոդված 33. Ուսանողների առողջության պահպանումը

1. 1. ՄՈՒՀ-ն ապահովում է ուսումնառության անվտանգ եւև ապահով պայմաններ, բնականոն աշխատանքային ռեժիմ, բժշկական օգնություն եւև սպասարկում, ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու առողջության ամրապնդման համար անհրաժեշտ պայմաններ, ձեւավորումձևավորում է անձնական հիգիենայի եւև առողջ ապրելակերպի հմտություններ՝ համաձայն առողջապահության բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգի:

2. ~~2.~~ Ուսանողների առողջության պահպանման նպատակով յուրաքանչյուր ուսանող տարին առնվազն մեկ անգամ անցնում է բժշկական (պրոֆիլակտիկ) հետազոտություն՝ ՄՈՒՀ-ի բժշկական սպասարկման ծառայության կողմից, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ տարածքային սպասարկման առողջապահական կազմակերպության կողմից՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

Հոդված 34. ՄՈՒՀ-ի աշխատողները, նրանց իրավունքները ու պարտականությունները

1. ~~1.~~ ՄՈՒՀ-ի դասախոս կարող է լինել այն անձը, որը ունի.

1) դասավանդվող մոդուլային ծրագրի համար հիմնարար համարվող որակավորմամբ՝ բարձրագույն կրթություն, կամ առնվազն միջին մասնագիտական կրթություն ~~եւ~~և համապատասխան բնագավառում վերջին տասը տարվա ընթացքում առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ, կամ

2) բարձրագույն կրթություն կամ առնվազն միջին մասնագիտական կրթություն և դասավանդվող մոդուլային ծրագրի համար հիմնարար համարվող որակավորմամբ երաշխավորված լրացուցիչ կրթական ծրագրերով մասնագիտական ուսուցման վկայական և համապատասխան բնագավառում վերջին տասը տարվա ընթացքում առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ, իսկ

3) վարպետի դեպքում՝ առնվազն մասնագիտական կրթություն կամ վերջին տասը տարվա ընթացքում տվյալ զբաղմունքի բնագավառում գործունեության առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով հիմնարար է համարվում դասավանդվող մոդուլային ծրագրի բովանդակության առնվազն 30 տոկոսը:

3. ~~2~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի դասախոսի կամ վարպետի թափուր տեղերը համալրվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած մրցութային կարգով: Թափուր տեղ է համարվում տվյալ որակավորման ուղղվածության ուսումնական պլանով սահմանված առարկան կամ մոդուլը դասավանդող դասախոսի կամ վարպետի չզբաղեցրած պաշտոնը: Թափուր տեղի համար մրցույթ կարող է չհայտարարվել կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած դեպքերում:

4. ~~3.~~ ՄՈՒՀ-ի աշխատողների ընտրության, նշանակման, առաջխաղացման ~~եւ~~և վերանշանակման չափանիշներն ու պայմանները, իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են սույն օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ ~~եւ~~և ներքին իրավական ակտերով:

~~4. ՄՈՒՀ-ում սահմանվում են մանկավարժական կազմի հետեւյալ պաշտոնները՝~~

5. ~~1)~~ Մանկավարժական աշխատողների պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ աստիճանակարգությամբ՝

1) ասիստենտ, կամ կրտսեր դասախոս, կրտսեր վարպետ.

2) ~~2)~~ դասախոս, վարպետ.

3) ~~3)~~ ավագ դասախոս, ավագ վարպետ~~.~~.

4) ~~4)~~ մասնագիտացված ուսուցման հրահանգիչ~~՝ գործընկեր կազմակերպության հետ համաձայնությամբ։~~:

6. ~~5.~~ Սույն հոդվածի ~~4~~5-րդ մասով սահմանված պաշտոնները փոխկապակցված են մանկավարժական աշխատողի ատեստավորման արդյունքների կամ շնորհված տարակարգի հետ՝ կրթության պետական կառավարման մարմնի կողմից սահմանված կարգով~~։~~:

7. ~~6. Արվեստի, մշակույթի~~Մշակույթի, սպորտի ~~եւ~~և այլ ոլորտներում ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերի մակարդակի ~~եւ~~և որակավորումների ուսումնառության կազմակերպման առանձնահատկություններից ելնելով ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ կարող են սահմանվել ուսումնաօժանդակ, արտադրական կազմի ~~եւ~~և այլ պաշտոններ:

8. ~~7.~~ Վարչական պաշտոն զբաղեցնող կամ կառավարման գործառույթներ իրականացնող ~~եւ~~ և համապատասխան որակավորում ունեցող անձինք կարող են նույն ՄՈՒՀ-ում իրականացնել ~~նաեւ~~նաև մանկավարժական գործունեություն՝ ոչ ավել, քան շաբաթական 8 ակադեմիական ժամ բեռնվածությամբ~~։~~:

9. ~~8.~~ Վարչական պաշտոն զբաղեցնող անձը չի կարող զբաղեցնել վարչական կամ կառավարման գործառույթներ իրականացնող այլ պաշտոն:

10. ~~9.~~ ՄՈՒՀ-ի կրթական կառուցվածքային միավորի ղեկավարի (ամբիոնի վարիչ, ոլորտային հոսքի ղեկավար ~~եւ~~և այլն) գործունեությունը համարվում է մանկավարժական~~։~~:

11. ~~10.~~ Պետական ՄՈՒՀ-ի ուսումնաօժանդակ, մանկավարժական ~~եւ~~և վարչական պաշտոններին ներկայացվող մասնագիտական չափանիշները սահմանում է լիազոր մարմինը՝ հաշվի անելով ՄՈՒՀ-ի, կրթության մակարդակի ~~եւ~~և մասնագիտական ոլորտների կրթական ծրագրերի առանձնահատկությունները~~։~~:

~~11. Ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատանքի եւ հանգստի ռեժիմի առանձնահատկությունները սահմանում է Կառավարությունը:~~

12. ~~12.~~ ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողն իրավունք ունի՝

1) ~~1)~~ կրթական ծրագրի շրջանակներում իր հայեցողությամբ կազմելու դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի բովանդակությունը, ընտրելու դասավանդման ~~եւ~~և ուսումնառության մեթոդները ~~եւ~~և անհրաժեշտ ռեսուրսները, ուսանողական առաջադրանքների ~~եւ~~և հետազոտությունների թեմաներ ~~եւ~~և սահմանելու դրանց կատարման մեթոդաբանությունը, ընթացիկ ~~եւ~~և ամփոփիչ արդյունքների գնահատման միջոցները, որոնք ապահովում են վերջնարդյունքների հաղթահարման արդյունավետություն~~.~~.

2) ~~2)~~ առաջարկներ ներկայացնելու կրթական ծրագրի նկարագրերի, մոդուլների ~~եւ~~և ուսումնառության նյութերի բարելավման վերաբերյալ.

3) ~~3)~~ մասնակցելու մասնագիտական կատարելագործման դասընթացների ~~եւ~~և մասնագիտական փոխանակման ու գիտամանկավարժական այլ միջոցառումների.

4) ~~4)~~ մասնակցելու արտահերթ ատեստավորմանը, դիմելու որակավորման համապատասխան տարակարգ ստանալու համար.

5) ~~5)~~ մասնակցելու փորձարարական, նորարական ծրագրերի ~~եւ~~և մեթոդների մշակմանն ու ներդրմանը~~.~~.

6) ~~6)~~ կազմակերպելու ու իրականացնելու մասնագիտական ուսուցման ~~եւ~~և կատարելագործման, ինչպես ~~նաեւ~~նաև սոցիալական, կամավորական, ձեռներեցության ծրագրեր~~.~~.

7) ~~7)~~ մասնակցելու տեղական ~~եւ~~և միջազգային ծրագրերի, մրցույթների ~~եւ~~և ընդգրկվելու աշխատանքներում խմբերում.

8) ~~8)~~ ընտրելու ~~եւ~~և ընտրվելու ՄՈՒՀ-ի համապատասխան պաշտոններում ~~եւ~~և մարմիններում՝ ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով.

9) ~~9)~~ մասնակցելու ՄՈՒՀ-ի գործունեությանը վերաբերող հարցերի քննարկմանը.

10) ~~10)~~ ունենալու կազմակերպական ~~եւ~~և նյութատեխնիկական պայմաններ մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու համար.

11) ~~11)~~ օգտվելու ՄՈՒՀ-ի գրադարանի, տեղեկատվական պահոցների ծառայություններից.

12) ~~12)~~ ազատորեն օգտագործելու, տարածելու ~~եւ~~և փոխանակելու մասնագիտական տեղեկատվություն, տպագրելու ~~եւ~~և հրապարակելու սեփական հետազոտությունների արդյունքները, եթե դրանք չեն պարունակում օրենքով նախատեսված պետական, ծառայողական, ~~առեւտրային եւ~~առևտրային և այլ գաղտնիք համարվող տեղեկատվություն.

13) ~~13)~~ պաշտպանված լինելու ուսանողների, մանկավարժական ~~եւ~~և այլ աշխատողների այնպիսի գործողություններից, որոնք նսեմացնում են իր մասնագիտական վարկանիշն ու արժանապատվությունը.

14) ~~14)~~ օգտվելու ակադեմիական ազատության սկզբունքներից բխող իրավունքներից.

15) ~~15)~~ սահմանված կարգով օգտվելու տրանսպորտային ծառայությունների դիմաց հատկացվող փոխհատուցումից.

16) ~~16)~~ օգտվելու օրենքով ~~եւ~~և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ ~~եւ~~և այլ իրավական ակտերով իրեն վերապահված այլ իրավունքներից~~:~~:

13. ~~13.~~ ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը պարտավոր է՝

1) ~~1)~~ պահպանել ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ ~~եւ~~և ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջները.

2) ~~2)~~ հարգել ~~եւ~~և պաշտպանել ուսանողի իրավունքներն ու ազատությունները, պատիվն ու արժանապատվությունը.

3) ~~3)~~ նպաստել անձի կրթության իրավունքի իրացմանը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուրի կրթական կարիքների առանձնահատկությունները.

4) ~~4)~~ նպաստել ուսանողների կողմից ուսումնառության մոդուլների յուրացմանը ~~եւ~~և ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռք բերմանը~~.~~.

5) ~~5)~~ մասնակցել պարտադիր ատեստավորմանը, իր պաշտոնի նկարագրին համապատասխան մասնակցել վերապատրաստումների՝ համաձայն ~~կթության~~կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգի ~~եւ~~և ժամանակացույցի~~.~~.

6) ~~6) հետեւողականորեն~~հետևողականորեն կատարելագործել իր առարկայական ~~եւ~~և մասնագիտական գիտելիքներն ու հմտությունները, իրականացնել ստեղծագործական ~~եւ~~և հետազոտական աշխատանքներ.

7) ~~7)~~ համագործակցել գործընկերների հետ փորձի փոխանակման ~~եւ~~և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով.

8) ~~8)~~ ուսանողների մեջ ~~ձեւավորել~~ձևավորել պատշաճ վարքագիծ ու վարվելակերպ, դաստիարակել հայրենասիրություն.

9) ~~9)~~ ուսանողների մեջ զարգացնել ինքնուրույնություն, նախաձեռնություն ~~եւ~~և ստեղծագործական ունակություններ~~.~~.

10) ~~10)~~ կատարել օրենքով, ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ, այլ իրավական ակտերով ~~եւ~~և աշխատանքային պայմանագրով նախատեսված այլ պարտականություններ:

14. ~~14.~~ Մանկավարժական աշխատողների համար ՄՈՒՀ-ի, պետական ~~եւ~~և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, սոցիալական գործընկերների, կազմակերպությունների ~~եւ~~և անձանց կողմից կարող են սահմանվել խրախուսման ~~ձեւեր:~~ձևեր:

Հոդված 35. ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողներին ներկայացվող պահանջները, վերապատրաստումը, ատեստավորումը, տարակարգի շնորհումը

1. ~~1.~~ Սույն օրենքի 34-րդ հոդվածի ~~10~~ 11-րդ մասով սահմանված մանկավարժական պաշտոնների մասնագիտական չափանիշների հիման վրա ՄՈՒՀ-ը սահմանում է յուրաքանչյուր մոդուլը կազմակերպող դասախոսի կամ վարպետի պաշտոնի նկարագիրը~~:~~:

2. ~~2.~~ Դասախոսի ~~եւ~~և վարպետի պաշտոնի նկարագիրը ներառում է.

1) ~~1)~~ մասնագիտական խնդիրները,

2) ~~2)~~ տեսական ~~եւ~~և գործնական ուսուցման ու դասավանդման ուսումնամեթոդական նկարագիրը,

3) ~~3)~~ վերլուծական ~~եւ~~և հետազոտական աշխատանքների ուղղվածությունները,

4) ~~4)~~ աշխատանքների պլանավորման ~~եւ~~և կազմակերպման հմտությունների նկարագիրը,

5) ~~5)~~ խորհրդատվություններ ~~եւ~~և հետադարձ կապ ապահովելու հմտությունների պահանջը,

6) ~~6)~~ թվային հմտությունների շրջանակը~~:~~:

3. ~~3.~~ Զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանությունը ստուգելու նպատակով՝ ~~ՄՈՒՀ-ը իրականացնում~~կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով իրականացվում է հիմնական աշխատող հանդիսացող դասախոսի կամ վարպետի, իսկ համատեղությամբ աշխատող մանկավարժական աշխատողների ~~եւ~~և հրահանգիչների դեպքում՝ վերջիններիս ցանկությամբ, ատեստավորում՝ ~~հինգ~~երեք տարին մեկ անգամ~~: Յուրաքանչյուր տարի ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների մեկ հինգերորդը ենթակա է ատեստավորման՝ ըստ ՄՈՒՀ-ի հաստատած ժամանակացույցի:~~:

4. 4. ՄինչեւՄինչև սահմանված ժամկետի լրանալը ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը կարող է իր կամ գործընկեր կազմակերպության նախաձեռնությամբ եւ իր միջոցներով վերապատրաստվել եւ դիմել արտահերթ ատեստավորման, բայց ոչ շուտ, քան հերթական ատեստավորումից մեկ տարի հետո։:

5. 5. ՄՈՒՀ-ը յուրաքանչյուր ատեստավորումից ոչ շուտ, քան մեկ օր առաջ ձեւավորումատեստավորման համար ձևավորում է ատեստավորման հանձնաժողով, որի կազմում ընդգրկվում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի եւ ՄՈՒՀ-ի գործընկեր կազմակերպությանև գործատուների ներկայացուցիչները։:

6. 6. Միջնակարգ կրթության երրորդ մակարդակին համապատասխան առարկայական ծրագիր վարող դասախոսը կարող է ատեստավորվել եւև տարակարգ ստանալ «Հանրակրթության մասին» օրենքով սահմանված ուսուցչի վերապատրաստման, ատեստավորման եւև տարակարգի շնորհման ընթացակարգով։:

7. Յուրաքանչյուր տարի կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանված կարգին համապատասխան ՄՈՒՀ-ի տնօրենը կազմում եւ պետական կառավարման լիազոր մարմնին է ներկայացնում ատեստավորման ենթակա մանկավարժական աշխատողների ցանկը:

8. Հերթական ատեստավորման ենթակա մանկավարժական աշխատողը ոչ ուշ, քան հերթական ատեստավորումից երեք ամիս առաջ տեղեկացվում է ատեստավորման անցկացման ժամկետի մասին:

7. 9. Հերթական ատեստավորման ենթակա մանկավարժականՄանկավարժական աշխատողը ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին նախապես անցնում էկամ օրենքով չարգելված այլ միջոցներով կարող է անցնել վերապատրաստում՝` պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած վերապատրաստման ծրագրի ուղղություններին համապատասխան։, որոնք միտված են 34-րդ հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված մանկավարժական պաշտոնների մասնագիտական չափանիշների պահանջների ապահովմանը:

8. 10. ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստումը կազմակերպվում է օրենքով եւև կառավարության սահմանած լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կազմակերպման եւև իրականացման ընթացակարգերին համապատասխան՝ մոդուլային ուսուցման ծրագրով, որի արդյունքում տրվում է պետական նմուշի վկայական եւև ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ ներդիր։:

9. 11. ՄանկավարժականԱտեստավորման համար մանկավարժական աշխատողի կողմից հավաքագրվող անհրաժեշտ կրեդիտների անվանացանկը, մասնագիտական չափանիշները սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը։: Սույն մասով սահմանվող չափանիշները ներառում են նաեւնաև սույն հոդվածի 108-րդ մասում նշված փաստաթղթերը եւև վերապատրաստման ընթացքում կատարած առաջադրանքների հիմքերը, ինչպես նաեւնաև ՄՈՒՀ-ի շահակիցների (տնօրեն, ուսանող, ՄՈՒՀ մանկավարժական աշխատող) կարծիքները, ներքին եւև արտաքին գնահատման արդյունքները։:

10. 12. Ատեստավորման հանձնաժողովը մանկավարժական աշխատողի ատեստավորման արդյունքում կայացնում է որոշում՝ համապատասխանում է զբաղեցրած պաշտոնին կամ՝ չի համապատասխանում: Ատեստավորման հանձնաժողովի՝` զբաղեցրած պաշտոնին չհամապատասխանելու մասին որոշման հիման վրա

մանկավարժական աշխատողի հետ տվյալ պաշտոնի համար կնքված աշխատանքային պայմանագիրը լուծվում է:

11. ~~13.~~ Ատեստավորման հանձնաժողովի որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով կամ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմին~~։~~: Բողոքարկման դեպքում դասախոսի կամ վարպետի ազատումը հետաձգվում է ~~մինչեւ~~մինչև վերջնական որոշում կայացնելը:

12. ~~14.~~ Զբաղեցրած պաշտոնին չհամապատասխանելու ~~եւ~~և զբաղեցրած պաշտոնից ազատվելու դեպքում անձի՝ մանկավարժական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքը չի սահմանափակվում~~։~~:

13. ~~15.~~ Ատեստավորման գործընթացում ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների՝ Կառավարության սահմանած կարգով ցուցաբերած համապատասխան արդյունքը հիմք է դրույքաչափի փոփոխության ~~եւ~~և հավելավճարի սահմանման համար:

14. ~~16.~~ ՄՈՒՀ-ի համատեղությամբ աշխատող հանդիսացող մանկավարժական աշխատողներին կարող է տրվել սույն հոդվածի 13~~5~~-րդ մասով նախատեսված ~~չափին հավասար~~ վարձատրություն՝ հիմք ընդունելով պաշտոնի նկարագրով սահմանված չափանիշներին համապատասխանությունը ~~եւ~~և դասավանդվող ոլորտում վերջիններիս մասնագիտական փորձառությունն ու գիտելիքները~~։~~:

15. ~~17.~~ Տարակարգի համար տրվող հավելավճարը դադարեցվում է, եթե տվյալ մանկավարժական աշխատողը ատեստավորումից հետո զբաղեցրած պաշտոնին չի համապատասխանել:

16. ~~18.~~ Ատեստավորման ենթակա չէ՝

1) ~~1)~~ տվյալ պաշտոնը մեկ տարուց պակաս ժամկետով զբաղեցնող մանկավարժական աշխատողը.

2) ~~2)~~ հղի կամ ~~մինչեւ~~մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդում գտնվող մանկավարժական աշխատողը, եթե նա նման հայտ չի ներկայացրել:

17. ~~19.~~ Հղի ~~եւ մինչեւ~~կամ մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդում գտնվող մանկավարժական աշխատողը ենթակա է ատեստավորման արձակուրդից վերադառնալուց ոչ շուտ, քան մեկ տարի հետո, եթե նա ավելի վաղ ատեստավորվելու հայտ չի ներկայացրել:

18. ~~20.~~ Ատեստավորման ենթակա, սակայն արձակուրդում, գործուղման մեջ գտնվող, ինչպես ~~նաեւ~~նաև ժամանակավոր անաշխատունակության մեջ գտնվող մանկավարժական աշխատողը ենթակա է ատեստավորման աշխատանքի ներկայանալուց հետո՝ չորսամսյա ժամկետում:

19. ~~21.~~ Ատեստավորված ՄՈՒՀ մանկավարժական աշխատողը իր նախաձեռնությամբ ~~կամ գործընկեր կազմակերպության առաջարկությամբ~~ կարող է մասնակցել դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի տարակարգի շնորհման և բարձրացման գործընթացին~~։~~:

20. ~~22.~~ Մանկավարժական աշխատողի տարակարգը եռաստիճան է~~։~~:

21. ~~23.~~ Տարակարգի շնորհման մասին որոշումն ընդունվում է ~~պարզ ընթացակարգով~~՝սույն հոդվածի 24-րդ մասով նախատեսված չափանիշների ապահովումն հավաստող փաստաթղթային ստուգման եղանակով~~,~~՝ մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանրապետական հանձնաժողովի կողմից~~։~~:

22. ~~24.~~ Մանկավարժական աշխատողի տարակարգերը համապատասխանում են դասախոսի, վարպետի, հրահանգչի մասնագիտական չափանիշներին, որոնք սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը~~՝~~՝ մանկավարժական, մասնագիտական (ոլորտային), կազմակերպչական ~~եւ~~և առաջնորդման գործառույթների ~~եւ~~և դրանց ապահովման ~~հետեւյալ~~հետևյալ չափանիշների հիման վրա, այդ թվում.

1) ~~1)~~ Մանկավարժական կարողությունների ~~ձեւավորում եւ~~ձևավորում և կիրառում.

ա~~)~~. նոր մեթոդների ~~եւ~~և գործիքակազմի ~~ձեւավորում եւ~~ձևավորում և փորձարկում,

բ~~)~~. գործնական ուսուցման ~~եւ~~և կիրառական հմտությունների ~~ձեւավորում~~ձևավորում, կիրառում,

գ~~)~~. թեմատիկ նյութերի, հրապարակումներ, զեկույցներ,

դ~~)~~. դասընթացի ծրագրի իրականացման ընթացքում նոր ~~եւ~~և ուսանողի արժեհամակարգի ~~ձեւավորմանը~~ձևավորմանը միտված հմտություններ,

ե~~)~~. թվային կրթական տեխնոլոգիաների հարմարեցման ~~եւ~~և կիրառման հմտություններ ~~եւ~~և այլն~~։~~։

2) ~~2)~~ Մասնագիտական ոլորտային հմտությունների զարգացում ~~եւ~~և ներդրում.

ա~~)~~. մասնագիտական կատարելագործման ~~եւ~~և այլ օժանդակող լրացուցիչ կրթական ծրագրերի մասնակցության, տեղայնացում,

բ~~)~~. փորձի ~~եւ~~և կարողությունների փոխանակման ծրագրերի մասնակցություն, տեղայնացում,

գ~~)~~. նոր մասնագիտական ծրագրերի մշակում,

դ~~)~~. նորարական ծրագրերի ~~եւ~~և մեթոդների ներդրում,

ե~~)~~. հրապարակումներ ~~եւ~~և զեկույցներ՝ գիտական հարթակներում,

զ~~)~~. ուսանողների մասնագիտական ոլորտի ծրագրերում ու միջոցառումներում ընդգրկվածության խթանում, մասնակցային հնարավորությունների ստեղծում~~։~~։

3) ~~3)~~ Կազմակերպչական ~~եւ~~և առաջնորդման հմտությունների կիրառում.

ա~~)~~. միջոցառումների ~~եւ~~և մրցույթների կազմակերպում~~.~~.

բ~~)~~. վերապատրաստումներ կամ մասնագիտական ուսուցման ծրագրերի կազմակերպում՝ անձնակազմի ~~եւ~~և այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար~~.~~.

գ~~)~~. սոցիալական, կամավորական, ձեռներեցության ծրագրերի մշակում ~~եւ~~և իրականացում~~.~~.

դ~~)~~. մասնավոր հատվածի ներգրավում ~~եւ~~և շարունակական համագործակցության խթանում,

ե~~)~~. ուսանողների կարիերայի խթանման միջոցառումներ,

զ~~)~~. միջազգային ծրագրերի ներգրավում~~։~~։

23. ~~25.~~ Մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանձնաժողովը փաստաթղթային գնահատման արդյունքում ընդունում է ~~հետեւյալ~~հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) ~~1)~~ ենթակա է համապատասխան տարակարգի շնորհման.

2) ~~2)~~ ենթակա չէ համապատասխան տարակարգի շնորհման։

24. 26. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի որոշումները կարող են բողոքարկվել լիազոր մարմին կամ դատական կարգով: Բողոքարկման _դեպքում դասախոսին կամ վարպետին տարակարգ շնորհելը հետաձգվում է մինչեւմինչև վերջնական որոշման կայացումը÷:

25. 27. Մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի որոշումը հիմք է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի կողմից մանկավարժական աշխատողին որակավորման համապատասխան տարակարգ շնորհելու եւև հավելավճար սահմանելու համար÷: Տարակարգը շնորհվում է երեք տարի ժամկետով÷:

26. 28. Տարակարգ ստացած մանկավարժական աշխատողին տրվում է համապատասխան հավելավճար ՄՈՒՀ-ին հատկացված միջոցների հաշվին`` Կառավարության սահմանած չափով եւև կարգով:

27. 29. Տարակարգի համար տրվող հավելավճարը դադարեցվում է, եթե տվյալ մանկավարժական աշխատողը ատեստավորումից հետո զբաղեցրած պաշտոնին չի համապատասխանել÷:

28. 30.ՄՈՒՀ-ից այլ ՄՈՒՀ տեղափոխվող մանկավարժական աշխատողի տարակարգը պահպանվում է÷:

29. 31. Հանրային եւև մասնավոր ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը կարող է լիազոր մարմնի սահմանած կարգով մասնակցել տարակարգի շնորհման գործընթացին՝ ՄՈՒՀ-ի կամ սեփական եւև այլ ֆինանսական միջոցների հաշվին÷

:

ԳԼՈՒԽԳ Լ ՈՒ Խ 5

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

Հոդված 36. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգի սեփականության հարաբերությունները

1. 1. ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված գործունեության ապահովման նպատակով հիմնադիրը (հիմնադիրները) ուսումնական հաստատությանը ՄՈՒՀ-ին սեփականության կամ օգտագործման (անհատույց կամ հատուցելի) իրավունքով օրենքով սահմանված կարգով տրամադրում է շենքեր, շինություններ, տրանսպորտային միջոցներ, հողամասեր, սարքավորումներ, ինչպես նաեւ սպառողական, սոցիալական, մշակութային եւ այլ նշանակության անհրաժեշտ գույք:

2. Պետական ՄՈՒՀ-երին հիմնադիրը գույքը տրամադրում է անժամկետ եւ անհատույց օգտագործման իրավունքով:

<u>2.</u> ~~3.~~ ՄՈՒՀ-ը սեփականության իրավունք ունի ֆիզիկական ~~եւ~~<u>և</u> իրավաբանական անձանց կողմից ՄՈՒՀ-ին նվիրաբերության, հանգանակության կամ կտակի ~~ձեւով~~<u>ձևով</u> փոխանցված դրամական միջոցների, գույքի ~~եւ~~<u>և</u> սեփականության այլ օբյեկտների, օրենքով չարգելված այլ աղբյուրների, ինչպես ~~նաեւ~~<u>նաև</u> սեփական գործունեությունից ստացված եկամուտների ~~եւ~~<u>և</u> այդ եկամուտների հաշվին ձեռք բերված գույքի նկատմամբ:

Հոդված 37. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգի ֆինանսավումը

~~1.~~ ՄՈՒՀ-ի ~~ֆինանսավորումն իրականացնում է հիմնադիրը (հիմնադիրները)՝ օրենքով սահմանված կարգով՝ ելնելով իրականացվող կրթական ծրագրերի ֆինանսական հաշվարկից:~~

~~2. ՄԿՈՒ համակարգը, ըստ Կառավարության սահմանած չափի եւ հատկացումների, ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից եւ օրենքով չարգելված այլ միջոցներից:~~

~~3. ՄՈՒՀ-երը սահմանված կարգով իրականացնում են իրենց տնտեսական եւ ֆինանսական~~ գործունեության ~~հաշվապահական հաշվառումը:~~

~~4. ՄՈՒՀ-ի տնտեսական եւ ֆինանսական գործունեության վերահսկողությունը, իրենց լիազորությունների սահմանում, իրականացնում են լիազոր մարմինները:~~

~~5. ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հավաստիությունը կարող է ենթարկվել անկախ աուդիտի (վերստուգման)՝ Կառավարության սահմանած կարգով:~~

<u>1.</u> ~~6. ՄԿՈՒ համակարգի~~ ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝

<u>1)</u> ~~1)~~ պետական բյուջեից ստացված ֆինանսավորումը.

<u>2)</u> ~~2)~~ դրամաշնորհները~~.~~<u>.</u>

<u>3)</u> ~~3)~~ վճարովի ուսուցման ծառայություններից ստացված եկամուտները, այդ թվում՝ ուսման վարձի վճարները.

<u>4)</u> ~~4)~~ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակներում ~~եւ~~<u>և</u> գործատուի պատվերով իրականացվող կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների կրթաթոշակների կամ ուսման վարձի փոխհատուցումները~~.~~<u>.</u>

<u>5)</u> ~~5)~~ ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված միջոցները.

<u>6)</u> ~~6)~~ վարկային միջոցները<u>, բացառությամբ պետական ՄՈՒՀ-երի</u>.

<u>7)</u> ~~7)~~ ֆիզիկական ~~եւ~~<u>և</u> իրավաբանական անձանց նվիրատվությունները ~~եւ~~<u>և</u> նվիրաբերությունները, այդ թվում՝ օտարերկրյա քաղաքացիների, միջազգային կազմակերպությունների նվիրատվությունները ~~եւ~~<u>և</u> նվիրաբերությունները.

<u>8)</u> ~~8)~~ այլ պետություններից ստացված ֆինանսավորումը.

<u>9)</u> ~~9)~~ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներից ստացված միջոցները:

<u>2.</u> ~~7.~~ ՄՈՒՀ-երը պետական բյուջեից կարող են ֆինանսավորվել ~~հետեւյալ ձեւերով~~<u>հետևյալ ձևերով</u>.

1) 1) ինստիտուցիոնալ ֆինանսավորում, որը հատկացվում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երին ենթակառուցվածքների պահպանման եւև զարգացման, ինչպես նաեւնաև կրթության կազմակերպման և կրթության որակի բարելավման նպատակով՝ անկախ ՄՈՒՀ-ին տրամադրվող պետական կրթաթոշակներից: Ինստիտուցիոնալ ֆինանսավորման հիմք են նաեւ ՄՈՒՀ-ի գործունեության արդյունքային ցուցանիշները.

2) 2) կրթաթոշակների տրամադրում՝ կրթաթոշակի ձեւովձևով ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում ՄՈՒՀ ընդունելության արդյունքների կամ ուսումնառության ընթացքում ցուցաբերած առաջադիմության հիմքով այն ուսանողներին, որոնք բավարարում են կրթաթոշակի ստացման սահմանված պահանջները եւև չափանիշները կամ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նպատակային ուսումնառության համար կնքել են համապատասխան պայմանագիր.

3) ուսանողական նպաստների տրամադրում՝ նպաստի ձեւով ուսման վարձի փոխհատուցում սոցիալապես խոցելի կամ այլ առանձին խմբերի այն ուսանողներին, որոնք բավարարում են նպաստի ստացման սահմանված պահանջները եւ չափանիշները.

3) 4) ուսանողական ֆինանսական խրախուսում՝ ուսուցման հետ կապված այլ ծախսերի կամ ակադեմիական եւև աշխատանքային արդյունքների ձեռքբերումների համար լավագույն ուսանողների ֆինանսական աջակցություն, որոնք բավարարում են ֆինանսական խրախուսման սահմանված պահանջները եւև չափանիշները.

4) 5) մրցակցային ֆինանսավորում, որը տրամադրվում է ՄՈՒՀ-ի զարգացմանն ուղղված նորարարական-նպատակային ծրագրերի ֆինանսավորմանը՝ մրցութային հիմունքներով.

5) 6) նպատակային ֆինանսավորում՝ պետության կողմից կոնկրետ միջոցառումների իրականացման համար տրամադրվող ֆինանսավորում:

3. 8. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող ուսանողների կրթության կազմակերպման գործընթացում խելամիտ հարմարեցումներ ապահովելու նպատակով պետական բյուջեի միջոցներից պետական ՄՈՒՀ-երին տրամադրվում է նպատակային ֆինանսավորում։: Ֆինանսավորման կարգը սահմանում է Կառավարությունը։:

4. 9. Պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի ֆինանսավորումն իրականացվում է՝ հիմք ընդունելով ՄՈՒՀ-երի գործունեության և սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրերի իրականացման ծախսերի ֆինանսական հաշվարկը:

5. ՄՈՒՀ-երը կարող են իրականացնել օրենքով չարգելված եւև ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված ձեռնարկատիրական գործունեության հետեւյալհետևյալ տեսակները.

1) 1) կազմակերպել հանրակրթական եւև մասնագիտական կրթական ծրագրեր՝ լիցենզիայով սահմանված պահանջների պահպանմամբ,

2) ~~2)~~ մշակել ~~եւ~~և իրականացնել լրացուցիչ կրթական ծրագրեր՝ մասնագիտական ուսուցման, վերապատրաստման, արտադպրոցական դաստիարակության, նախապատրաստական դասընթացների ~~եւ~~և ոչ ֆորմալ ուսուցում այլ ~~ձեւերով~~ձևերով,

3) ~~3)~~ ստեղծել ռեսուրս-կենտրոն՝ կրթության ոլորտի ու սոցիալական գործընկերների կարիքներին համապատասխան,

4) ~~4)~~ ստեղծել ՄՈՒՀ-երի ~~եւ~~և այլ կրթական ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ~~միջեւ~~միջև փոխադարձ ծառայությունների ~~եւ~~և փոխգործակցության ցանց,

5) ~~5)~~ իրականացնել ստեղծագործական, հետազոտական, փորձարարական ~~եւ~~և փորձագիտական գործունեություն, այդ թվում՝ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների պատվերով կամ համագործակցությամբ,

6) ~~6)~~ լիցենզավորված կրթական ծրագրերի որակավորումներին ~~եւ~~և զբաղմունքին համապատասխան, ինչպես ~~նաեւ~~նաև աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության մոդելով գործնական աշխատանքային ուսուցման շրջանակներում մատուցել ծառայություն, կազմակերպել արտադրություն, արտադրանքի իրացում ~~եւ~~և վաճառք,

7) ~~7)~~ մշակել ~~եւ~~և հրատարակել գրականություն, ձեռնարկներ, ուղեցույցներ ~~եւ~~և այլ ուսումնամեթոդական նյութեր,

8) ~~8)~~ կազմակերպել հանրային սնունդ՝ ուսանողների (ունկնդիրների), աշխատողների, ~~գործընկեր կազմակերպության եւ~~ՄՈՒՀ-ի հետ համագործակցող գործատուների և այլ հաճախորդների համար,

9) ~~9)~~ տրամադրել կեցության ծառայություններ, շահագործել հանրակացարաններ,

10) ~~10)~~ կազմակերպել ուսանողների ~~եւ~~և աշխատողների հանգստի, ժամանցի ~~եւ~~և առողջ ապրելակերպի միջոցառումներ,

~~11) կազմակերպել եւ սպասարկել~~ իրականացնել կրթական, մշակութային, սոցիալական, մարզական ~~եւ~~և այլ բնույթի ~~միջոցառումների,~~

11) ~~12) իրականացնել մշակութային ոլորտի~~ գործունեություն~~.~~ և կազմակերպել միջոցառումներ:

~~13) իրականացնել սպորտի բնագավառի գործունեություն:~~

6. ~~10.~~ Սույն հոդվածի ~~9~~5-րդ մասով նախատեսված ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակների իրականացման համար ՄՈՒՀ-ը կարող է հիմնադրել տնտեսական ընկերություն կամ դառնալ դրա մասնակից՝ օրենքով ~~եւ~~և լիազոր մարմնի կողմից սահմանված կարգով~~:~~:

7. ~~11.~~ ՄՈՒՀ-երը կարող են իրականացնել իրենց որակավորումներին համապատասխան կամ դրանցից ածանցված ապրանքների ու ծառայությունների փորձարկում~~:~~

:

8. ՄՈՒՀ-երը սահմանված կարգով իրականացնում են իրենց տնտեսական և ֆինանսական գործունեության հաշվապահական հաշվառումը:

9. ՄՈՒՀ-ի տնտեսական և ֆինանսական գործունեության վերահսկողությունը, իրենց լիազորությունների սահմանում, իրականացնում են լիազոր մարմինները:

10. ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հավաստիությունը կարող է ենթարկվել անկախ աուդիտի (վերստուգման)՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Գ Լ ՈՒ Խ 6

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 38. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

~~1.~~ Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ այն դրույթների, որոնց համար սույն ~~հոդվածի 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ մասերով~~հոդվածով սահմանված են ուժի մեջ մտնելու այլ ժամկետներ:

1. ~~2.~~ Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ~~եւ~~և միջին մասնագիտական կրթության մասին» 2005 թվականի հուլիսի 8-ի ՀՕ-164 Հայաստանի Հանրապետության օրենքը՝ բացառությամբ 7-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 6-րդ ~~եւ 7-րդ~~ մասերի, 18-րդ, 18~~.~~.1-րդ, 19-րդ, 20-րդ~~, 22-րդ~~ հոդվածի, որոնք ուժը կորցնում են սույն հոդվածի ~~3-~~2-րդ մասով նախատեսված համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունման պահից~~:~~:

2. ~~3.~~ Սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի ~~5-7~~1-ին մասով, 7-14-րդ մասերով, 8-րդ հոդվածի 5-րդ, 6-րդ, ~~8-րդ մասերով նախատեսված՝ կրեդիտների կուտակման եւ փոխանցման համակարգին վերաբերող դրույթները, 11-~~ և 7-~~րդ և 9-րդ մասերով, 12-րդ հոդվածով,~~ ~~13-րդ հոդվածներով~~հոդվածով, 15-րդ հոդվածի ~~3-րդ եւ 8-10-րդ, 14-~~, 16-18-րդ մասերով, 22-29-րդ հոդվածներով, ~~35-րդ եւ~~հոդվածով, ~~37-րդ հոդվածներով~~~~հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով~~ նախատեսված դրույթները ~~ներդրվում են եւ~~~~և~~ ~~դրանց հետ կապված~~իրականացումն ապահովող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը ենթակա են ընդունման համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատած գործողությունների պլանի ~~եւ~~և ժամանակացույցի՝, բայց ոչ ուշ, քան ~~մինչեւ 2025~~մինչև 2026 թ~~.~~ ~~հուլիսի~~. հունվարի 31-ը~~:~~:

3. ~~4.~~ Մինչև սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերի ուժի մեջ մտնելը ընդունված մասնագիտական կրթության համապատասխան որակավորման պետական կրթական չափորոշիչները շարունակում են գործել մինչև սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերին համապատասխանեցումը, իսկ այդ չափորոշիչների հիման վրա շնորհված և շնորհվող որակավորումները պահպանում են իրենց վավերականությունը: Մինչև կրեդիտային համակարգի ներդրումը, սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված կրեդիտները հաշվարկվում են ժամային բեռնվածությամբ:

4. Սույն օրենքի 11-րդ հոդվածը ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հուլիսի 1-ից: Սույն օրենքի 11-րդ հոդվածով առաջացող նոր պահանջներին ու պայմաններին պետական և հանրային մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացվող կրթական ծրագրերի համապատասխանությունը ապահովվում է Կառավարությունը՝ Վարչապետի կողմից սահմանած ժամանակացույցով:

5. Սույն օրենքի 18-րդ ~~եւ~~և 19-րդ հոդվածներով նախատեսված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը, բացառությամբ սույն հոդվածի ~~3-~~2-րդ մասով նախատեսվածների, ենթակա են ընդունման ~~մինչեւ 2024~~մինչև 2025 թվականի ~~դեկտեմբերի 30~~հուլիսի 31-ը՝ ՝ համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատված գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի~~: Մինչեւ~~: Մինչև սույն օրենքի 18-րդ ~~եւ~~և 19-րդ հոդվածներով նախատեսված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունումը շարունակում են գործել ~~մինչեւ~~մինչև սույն օրենքի ընդունումը ուժի մեջ մտած համապատասխան իրավահարաբերությունները կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը~~։~~:

~~5. Սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պետական կրթաթոշակների տոկոսային համամասնությունը առաջին անգամ հաստատվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչեւ հաջորդող տարվա դեկտեմբերի 25-ը՝ հաջորդող ուսումնական տարվա համար:~~

6. ~~6.~~ Սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի ~~11~~12-րդ մասով նախատեսված էլեկտրոնային փաստաթղթերի համակարգը ներդրվում է ~~մինչեւ~~մինչև 2027 թվականի հունվարի 15-ը~~։~~: Մինչ այդ դիպլոմը ~~եւ~~և դրա հավելվածը, հավաստագիրը ~~եւ~~և ներդիրը ՄՈՒՀ-ի կողմից ուսանողին տրամադրվում է թղթային եղանակով ~~եւ~~և անվճար:

7. ~~7. Մինչեւ~~Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը ~~ձեւավորված~~ձևավորված պետական ՄՈՒՀ-երի խորհուրդները շարունակում են գործել, ~~մինչեւ~~մինչև սույն հոդվածի ~~3-~~2-րդ ~~մասին~~մասով սահմանված ժամանակացույցով սույն օրենքի 22-րդ հոդվածին համապատասխան նոր խորհուրդների ~~ձեւավորումը։~~ձևավորումը: Սույն օրենքի 22-րդ հոդվածին համապատասխան նոր ~~ձեւավորվող~~ձևավորվող խորհուրդների առաջին կազմում յուրաքանչյուր մարմնի կողմից առաջադրվող համապատասխանաբար մեկական անդամ (բացառությամբ ուսանողության ներկայացուցիչների) պաշտոնավարում է երկու տարի ժամկետով, իսկ մեկական անդամ՝ երեք տարի ժամկետով~~։~~: Մանկավարժական աշխատողներից առաջադրվող մեկ անդամ պաշտոնավարում է 4 տարի, իսկ մյուսը՝ 5 տարի ժամկետով~~։~~:

8. ~~8. Մինչեւ~~Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելն ընտրված պետական ՄՈՒՀ տնօրենները շարունակում են պաշտոնավարել ~~մինչեւ~~մինչև իրենց լիազորությունների ժամկետի ավարտը~~։~~:

9. ~~9. Մինչեւ~~ՄՈՒՀ-ում աշխատող այն դասախոսները կամ վարպետները, որոնք առնվազն 3 տարի աշխատում են տվյալ պաշտոնում, սակայն չեն համապատասխանում սույն օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին, կարող են շարունակել իրենց պաշտոնավարումը ~~մինչև 2030 թվականի օգոստոսի 20-ը~~, եթե մինչև 2030 թվականի օգոստոսի 20-ը ~~մինչ այդ~~ ստացել ~~(ստանում)~~ են համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի որակավորում և ապահովում օրենքով սահմանված պահանջները:

10. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերում առկա նախնական (արհեստագործական) մասնագիտական կրթությանը վերաբերող կարգավորումները սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո տարածվում են սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում սահմանված արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ~~։~~:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ», «ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ «ԱՌԵՎՏՐԻ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» (Կ-703-13.11.2023-ԳԿ-011/1) ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

№	Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի) եզրակացությունը	Առաջարկությունների ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»					
1.	Կառավարություն	Օրենքի նախագիծ	Օրենքի նախագծում շտկվել են տեխնիկական վրիպակները և համարակալումները, դրանք համապատասխանեցնելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին: Օրենքներում մի շարք խմբագրումները պայմանավորված են նաև տարբեր գերատեսչություններից ստացված, ինչպես նաև քննարկումների ընթացքում ներկայացված առաջարկություններով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
2.	Կառավարություն	1-ին հոդված, 1-ին մաս	«այսուհետ» բառից հետո լրացնել «նաև» բառը, քանի որ նախագծում օգտագործվում է «արհեստագործական և միջին մասնագիտական կրթություն և ուսուցում» և «ՄԿՈՒ» ձևակերպումները: Հանել «անձի նախասիրություններին, հնարավորություններին ու աշխատաշուկայի կարիքներին	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			և զարգացմանը միտված համապատասխան» բառերը, իսկ գաղափարը տեղափոխել 4-րդ հոդվածի 1-ին մաս: Խմբագրված սահմանվել է 4-րդ հոդվածի առաջին մասում՝ կրկնություններից խուսափելու համար:		
3.	Կառավարություն	2-րդ հոդված 1-ին մաս	«Աշխատանքային օրենսգրքով» բառերից առաջ լրացնել «Հայաստանի Հանրապետության» բառերը, իսկ «Հիմնադրամների մասին» բառերից հետո հանել «Հայաստանի Հանրապետության» բառերը: Վկայակոչվող նորմատիվ իրավական ակտերի անվանումները շտկել:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
4.	Կառավարություն	2-րդ հոդված 1-ին մաս	2-րդ հոդվածում «Աշխատանքային» բառն առաջարկում ենք փոխարինել «աշխատանքային» բառով: Ուղղել ուղղագրական վրիպակը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
5.	Կառավարություն	3-րդ հոդված 1-ին մաս, 1)-ին կետ	1-ին կետում և օրենքի նախագծում «արհեստավորի» բառից հետո լրացնել «(կամ կրտսեր մասնագետ)» բառերը, Առաջարկը նպատակ ունի կարգավորելու նախնական մասնագիտական կրթության առաջին մակարդակի առանձին մասնագիտությունների համար որակավորման անվանման հարցը, որոնք իրենց բնույթով արհեստավոր չեն դիտվում: Օրինակ՝ պարեկը, բուժակը և այլն: Նման լուծումը կարող է նախնական մասնագիտական կրթության մակարդակի որակավորման առավել համահունչ տարբերակ ընտրելու հնարավորություն տալ: Փոփոխությամբ պայմանավորված համապատաս-խան լրացում կատարել նաև՝ սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 17)-րդ կետում, 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասին 1)-ին կետում, 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1)-ին կետում և 2-րդ մասում, 16-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 1)-ին կետում:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			Հաշվի առնելով 3-րդ հոդված 1-ին մաս, 1)-ին կետի սահմանումը՝ միասնականացնել և ամբողջ նախագծում օգտագործել «ՄԿՈՒ համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագիր» նախադասությունը, համապատասխանաբար՝ նաև դրա հոլովածները:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
6.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 2)-րդ կետ	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ․ 2) մասնագիտական ուսուցում՝ անձի կամ կազմակերպության գնահատված կարիքներին և ձևավորված պատվերին համապատասխան լրացուցիչ կրթական ծրագրով իրականացվող ուսումնառություն, որով անձը ձեռք է բերում որոշակի աշխատանքի կամ զբաղմունքի նկարագրով սահմանված գիտելիք, կարողություն և հմտություն (այսուհետ՝ կարողունակություն) կամ ունեցածը հարմարեցնում դրանց․ Խմբագրվել է միջազգային սահմանումներին համապատասխանեցնելու նպատակով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
7.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 3)-րդ կետ	«հիմնական և լրացուցիչ» բառերը փոխարինել «առնվազն մեկ որակավորման» բառերով, իսկ նախադասության վերջում լրացնել «շնորհում որակավորում» բառերը: Խմբագրվել է հասկացության իմաստը շտկելու համար: ՄՈՒՀ-ի համար հիմնական պայմանը ՄԿՈՒ մակարդակի առնվազն մեկ ծրագիր ու որակավորում կազմակերպելն է: Լրացուցիչ կրթական ծրագիրը պարտադիր պայման չէ, հետևաբար ճիշտ չէ նման պայման սահմանելը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

8.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 5)-րդ և 6)-րդ կետեր	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ **5) մասնագիտական կրթության ոլորտային որակավորումների շրջանակ**՝ ոլորտային որակավորումների շրջանակի բաղկացուցիչ մաս, որով սահմանում է մասնագիտական կրթության մակարդակի որակավորումների խումբը (ցանկը) և դրա հետ կապված ուսումնառության ընդհանուր վերջնարդյունքները ապահովելու պահանջները (բնութագիր). **6) կրթական ծրագիր՝** ուսումնական և աշխատանքային բաղադրիչների ամբողջություն, որն իրականացվում է ուսումնառության որոշակի վերջնարդյունքներով պայմանավորված հաջորդականությամբ և որով սահմանվում է մասնագիտական կրթության մակարդակը. Խմբագրման անհարժեշտությունը առաջացել է մասնագիտական քննարկումների արդյունքում, որով առավել հստակ է դառնում սահմանումների իմաստը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
9.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 12)-րդ և 13)-րդ կետեր	12-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «12) **սոցիալական գործընկերություն՝** ՄՈՒՀ-երի, գործատուների, դրանց միավորումների և ոչ առևտրային այլ կազմակերպությունների, արհեստակցական միությունների, հանրային իշխանության մարմինների միջև աշխատաշուկայի և տնտեսության զարգացման կարիքներին համապատասխան կրթության ապահովմանը միտված համընդհանուր համաձայնեցված կրթական, աշխատանքային, գործընկերային ու սոցիալական համագործակցության ձև.»: 13-րդ կետում «աշխատատեղում» բառը փոխարինել «աշխատավայրում» բառով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			Խմբագրվել է միջազգային տերմինաբանությանը համապատասխանեցնելու, իսկ աշխատավայրի իմաստով՝ 2023 թվականին փոփոխված Աշխատանքային օրենսգրքի տերմինաբանությանը համապատասխանեցնելու համար:		
10.	Կառավարություն	3-րդ հոդված 1-ին մաս, 14)-րդ և 15)-րդ կետեր	«մանկավարժական աշխատողների» բառերից հետո լրացնել «դասավանդողի» բառերը, իսկ 15-րդ կետում «ուսումնառող անձի կողմից» բառերը փոխարինել «ուսանողի (ունկնդրի)» բառերով: Լրացումը կատարվել է, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ՄԿՈՒ օրենքը կարգավորելու է նաև ուսուցումների դասընթացները: Այդ դեպքում դասավանդողը կարող է լինել որոշակի ոլորտի մասնագետը, որի համար մանկավարժական աշխատողի կարգավիճակը նախապայման չէ: Իսկ փոխարինումը նպատակ ունի համահունչ դարձնել 14-րդ կետի սահմանմանը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
11.	Կառավարություն	3-րդ հոդված 1-ին մաս, 16)-րդ, 19)-րդ և 20)-րդ, 25)-րդ, 26-րդ, 28)-րդ, 31)-րդ կետեր (հին համարակալումներ)	Հանել ներքոնշյալ հասկացությունների սահմանումները ամբողջությամբ. 16) «ուսումնառության դադարեցում», 19) «դիպլոմ», 20) «որակի ապահովում», 25) «ուսանողական նպաստ», 26) «ուսանողի ուսման վարձի, ներառյալ՝ կրթական ծառայությունների ծախսերի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում կամ ուսանողին հատկացվող ֆինանսավորում» …, 28) «կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձ»… : 31) «ուսանողի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատում» …,	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			հասկացությունները: Դրանով պայմանավորված հոդվածի կետերի հետընթաց համարակալումը համապատասխանեց-նել: Նշված հասկացությունները օրենքի տեքստում չեն օգտագործվում (օրինակ՝ ուսանողական նպաստ) կամ առավել հասկանալի է համապատասխան հոդվածներում սահմանելու դեպքում:		
12.	Կառավարություն	3-րդ հոդված 1-ին մաս, 21-րդ կետ (նոր 18), ինչպես նաև 13-րդ հոդված	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. 18) **ՄՈՒՀ-ի հավատարմագրում**՝ որակի արտաքին գնահատման գործընթաց, որով հավաստվում է ՄՈՒՀ-ի կամ դրա կրթական ծրագրի համապատասխանությունը հավատարմագրման սահմանված չափանիշներին. Խմբագրումը կատարվել է մասնագիտական և պետական մարմինների հետ քննարկման արդյունքներում, որով պարզ է դարձել, որ ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմա-գրման կարգավորումները դեռևս հստակեցված չեն. այդ մասով լրացուցիչ քննարկումների անհրաժեշտություն կա: Հետևաբար՝ առավել նպատակահարմար է դեռևս թողներ ներկայիս կարգավորումը: Մոտեցմամբ պայմանավորված՝ նախագծի 13-րդ հոդվածը խմբագրել՝ պահպանելով ներկայումս գործող հավատարմագրման կարգավորումը: Առաջարկը վերաբերելի է նաև «Կրթության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագծի 1-ին և 20-րդ հոդվածներին:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
13.	Կառավարություն	3-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 22-րդ կետ (նոր 19)	«կրթական ծրագրով» բառից հետո լրացնել «և որակավորմամբ» բառերը, Լրացման նպատակը մեկ միասնական տերմինի	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			օգտագործումն է:		
14.		3-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 24-րդ կետ (նոր 21)	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ **«21) աշկերտ՝** միաժամանակ ՄՈՒՀ-ում և աշխատավայրում (ուսումնագործնական կենտրոնում) աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն անցնող և գործատուի հետ աշխատանքային հարաբերության մեջ գտնվող ուսանող (ունկնդիր).». Խմբագրվել է միջազգային տեմինաբանությանը համապատասխանեցնելու և կարգավորումը հստակեցնելու նպատակով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
15.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 26-րդ կետ (նոր 22)	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ **22) կրթաթոշակ՝** կրթական ծառայությունների և կրթությանը ուսանողի մասնակցությանը օժանդակող ծառայությունների ծախսերի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում կամ ուսանողին հատկացվող այլ ֆինանսավորում՝ պետական բյուջեի միջոցների, ՄՈՒՀ-ի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հատկացումների հաշվին կամ միջազգային պայմանագրերի շրջանակում.» Խմբագրվել է՝ հաշվի առնելով մասնագետների և պատասխանատուների հետ քննարկումների արդյունքները, որի ընթացքում նպատակահարմար է դարձել ուսանողական նպաստի, մասնակի կամ լրիվ փոխհատուցում (զեղչ) տրամադրելու և կրթաթոշակի ձևով բյուջետային հատկացումները առավել արդյունավետ եղանակով կիրառելը: Այն է մեկ աղբյուրով լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակի տրամադրումը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ նույնաբովանդակ փոփոխություններ են կատարվել նաև 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ և 15-րդ կետերում, **25-րդ հոդվածի 1-ին մասի 25-րդ և 26-րդ կետերում, 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ և 8-րդ կետերում, 32-րդ հոդվածում և 37-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 3-րդ կետում:**		
16.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 31-րդ և 32-րդ կետեր (նոր 24-րդ և 27-րդ)	Լրացնել նոր 24-րդ կետ սահմանելով «խելամիտ հարմարեցում» հասկացությունը, «24) **խելամիտ հարմարեցում՝** ուսանողի (ունկնդրի) և ՄՈՒՀ-ի կողմից փոխհամաձայնեցված փոփոխություններ կամ հարմարեցումներ (այլընտրանքային մատչելի ձևաչափեր, օժանդակ սարքավորումներ և տեխնոլոգիական միջոցներ, լրացուցիչ ժամանակ, անհատականացված աջակցություն և այլն), որոնք բխում են անձի անհատական կարիքներից և նախասիրություններից, չեն խաթարում ՄԿՈՒ ծրագրի ամբողջականությունն ու վերջնարդյունքները, և հնարավորություն են տալիս հաշմանդամություն ունեցող անձին բոլորի հետ հավասար հիմունքներով մասնակցել մասնագիտական կրթության և ուսուցման գործընթացին և հասնել գնահատելի և չափելի վերջնարդյունքի.» 31-րդ ու 32-րդ կետերը միավորման ձևով խմբագրել «անհատական ուսուցման պլան» հասկացությունը և շարադրել 27-րդ մասով՝ հետևյալ կերպ. «27) **անհատական ուսուցման պլան՝** անհատականացված ճանապարհային քարտեզ, որն ուրվագծում է մասնագիտական կրթություն և ուսուցում ստացող ուսանողի կարիերայի ուղին, գնահատում է ուսանողի կարողունակությունները, սահմանում է	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			կարիերայի նպատակների հասնելու համար անհրաժեշտ կոնկրետ թիրախներ, գործողություններ և ռեսուրսներ, ինչպես նաև օժանդակող կառուցակարգեր (ներառյալ՝ աջակցող ծառայությունները)․»: Լրացումը և խմբագրումը կատարվել է հաշմանդամություն ունեցող անձանց, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների մասնագիտական կրթության ապահովմանը միտված՝ ՄԱԿ-ի կայուն զարգացման 4-րդ նպատակի իրականացմանը միտված Կրթություն 2030 INCHEON հռչակագրի և դրա գործողությունների շրջանակի՝ կրթության որակ և հավասար, մատչելի կրթություն բոլորի համար և ոլորտային այլ միջազգային փաստաթղթերի դրույթներին համապատասխանեցնելու համար:		
17.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 33-րդ կետ (նոր 28-րդ)	3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 28-րդ կետում «աշխատակից» բառն առաջարկում ենք փոխարինել «աշխատող» բառով: Համապատասխանեցվել է օրենքի և նշյալ կետի սահմանմանը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
18.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 38-րդ կետ (նոր 33-րդ)	«կարողությունները» բառից առաջ լրացնել «այդ թվում՝ ուսումնամեթոդական» բառերը: Լրացումը կատարվել է մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստումներում ուսումնամեթոդական բաղադրիչը պարտադիր ներառելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
19.	Կառավարություն	3-րդ հոդված, 1-ին մաս, 43-րդ կետ (նոր 38-րդ)	«ուսանողների» բառից հետո լրացնել «շրջանավարտների» բառը, իսկ «աշխատողների» բառից հետո «գործատուների (համաձայնությամբ)» բառերը: Վերոնշյալը խմբագրվել է հասկացությունները առավել հստակ սահմանելու նպատակով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

20.	Կառավարություն	4-րդ հոդվածի 1-ին մաս. Նոր 1-ին մաս.	1-ին մասը խմբագրել նոր հետևյալ բովանդակությամբ. «1. Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը համակարգված կրթական գործընթաց է, որով անձի մոտ ձևավորում են անհրաժեշտ մասնագիտական կարողունակություններ և աշխատանքային փորձ կուտակելու հնարավորություն՝ որակավորված մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու, ներկայի և ապագայի մարտահրավերներին դիմակայելու, փոփոխվող աշխատաշուկային արձագանքելու, նոր պայմաններին հարմարվելու, շարունակական մասնագիտական կատարելագործման ու զարգացման համար:»: Խմբագրման առաջարկը նպատակ ունի առավել ընդգրկուն ներկայացնել մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը՝ պետական քաղաքականության տեսանկյունից:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
21.	Կառավարություն	4-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	2-րդ մասում՝ «երաշխիք» բառից հետո շարադրել՝ «, իսկ աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառությունը՝ աշխատաշուկայում մրցունակության ապահովման երաշխիք:»: Լրացումով ամրագրվել է օրենքի հիմնական գաղափարական կարգավորման առարկան: 2-րդ մասի 2-րդ նախադասությունը հանել, գաղափարը խմբագրել և սահմանել որպես քաղաքականության սկզբունք՝ 3-րդ մասի նոր 2-րդ կետում:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
22.	Կառավարություն	4-րդ հոդված, 3-րդ և 4-րդ մասեր	Հստակեցվել են մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքները և անձի կրթության իրավունքի պետական երաշխիքները: ՄԿՈՒ բնագավառի խնդիրները թվարկվել է խմբավորված՝ ըստ առաջնահերթությունների: Ձևակերպումների համար հիմք է ընդունվել ՄԱԿ-ի Կայուն զարգացման 4-րդ և 8-րդ նպատակները և դրանց	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			գործողությունների շրջանակը:		
23.	Կառավարություն	4-րդ հոդված, 3-րդ մասում	1. Հանել 2-րդ, 3-րդ, 5-րդ, 8-րդ, 9-րդ և 10-րդ կետերը, 2. 1)-ին կետում մտավոր բառից հետո լրացնել «և գործնական» բառերը, 3. լրացնել նոր 2-րդ կետ և շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. «2) ներառական ու որակյալ մասնագիտական կրթությունն ու ուսուցումը բոլորի համար և հարատև կրթության հնարավորությունների խթանումը․», 4. նախկին 4-րդ նոր՝ 3-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «3) ՄՈՒՀ-երի ինքնավարությունը և ակադեմիական ազատությունը», 5. լրացնել նոր՝ 5-րդ կետը հետևյալ բովանդակությամբ. «5) պետություն-մասնավոր հատված համագոր-ծակցությունը, պատասխանատվությունը և ձեռք բերված վերջնարդյունքների ճանաչումը․», 6. նոր 8-րդ կետում (հին՝ 12-րդ) «համապատասխանեցումը» բառը փոխարինել «համահնչեցումը» բառով, իսկ «չափանիշներին» բառը՝ «պահանջներին» բառով, Խմբագրումները կատարվել են կրկնություններից խուսափելու և առավել հստակ դրույթներ սահմանելու նպատակով:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է
24.	Կառավարություն	4-րդ հոդված 4-րդ մաս	2-րդ մասի խմբագրմամբ պայմանավորված՝ լրացնել նոր 1-ին կետ՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «1) ՄԿՈՒ համակարգի բնականոն գործունեության և զարգացման համար անհրաժեշտ պայմաններ, այդ թվում՝ պատշաճ ֆինանսավորում․», Հետընթաց համարակալումը 1-ով փոխել.	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			3-րդ կետը (նախկին 2-րդ) շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «3) պետության գնահատված կարիքների և զարգացման առաջընթացի ուղղություններին համապատասխան կամ պետության կողմից գերակա ճանաչված ոլորտներում ՄԿՈՒ ֆինանսավորում.»: 5-րդ կետում «կրթության առանձնահատուկ պայմանների ապահովման» բառերը փոխարինել «խելամիտ հարմարեցումների» բառերով: Խմբագրումները կատարվել են կրկնություններից խուսափելու, մեկ միասնական տերմինաբանություն կիրառելու և առավել հստակ դրույթներ սահմանելու նպատակով:		
25.	Կառավարություն	5-րդ մաս	Հանել «աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության, ներառական կրթության և այլ ձևերով» բառերը: Բառերը հանվել է , քանի որ մասում արդեն իսկ ընդհանուր տրված է սահմանում և նպատակահարմար չէ թվարկել և ոչ ամբողջական:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
26.	Կառավարություն	5-րդ հոդված	Վերնագիրը և 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «**Հոդված 5.** Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառի խնդիրները 1. ՄԿՈՒ բնագավառում պետական քաղաքականության խնդիրներն են՝ 1) ապահովել մասնագիտական կրթությամբ անձանց պատրաստումը՝ հաշվի առնելով անձի նախասիրությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, պետության և տնտեսության կարիքները, աշխատաշուկայի ժամանակակից	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			պահանջները և զարգացման միտումները. 2) վերացնել անհավասարությունները կրթության ոլորտում և ապահովել հավասար հասանելիություն մասնագիտական կրթության և ուսուցման բոլոր մակարդակներում, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար. 3) ապահովել մատչելի ու որակյալ մասնագիտական կրթության և ուսուցման հավասար հասանելիությունը կանանց և տղամարդկանց համար. 4) սահմանել աշխատաշուկայի ներկայի և ապագայի կարիքներին միտված որակավորումների ոլորտային շրջանակ՝ առաջնորդվելով պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության սկզբունքով. 5) նպաստել պատշաճ մասնագիտական կարողունակություններ ունեցող անձանց զբաղվածություն ունենալուն, արժանապատիվ աշխատանք գտնելուն և ձեռներեցությամբ զբաղվելուն. 6) նվազեցնել որակավորում (միկրոորակավորում) չունեցող անձանց հարաբերակցությունը. 7) ապահովել հայազգի օտարերկրյա քաղաքացիների (հայկական սփյուռքի համար) մասնագիտական կրթություն ստանալու հնարավորությունը. 8) աջակցել պետության գնահատված կարիքների հիման վրա առաջնահերթ համարվող ոլորտներում, ինչպես նաև սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի համար մասնագետների պատրաստմանը և կատարելագործմանը. 9) ապահովել ՄԿՈՒ համակարգի շարունակական զարգացումը, ընդլայնել հարատև կրթության հնարավորությունները. 10)ստեղծել կրթական ծրագրերի մակարդակների,		

			որակավորումների ու տնտեսության համապատասխան բնագավառների միջև համագործակցային արդյունավետ ձևաչափեր՝ համատեղ միջոցառումների, փորձարարական ծրագրերի, ծախսարդյունավետության և փոխադարձ աջակցության համար․ 11) ներդնել մասնագիտական կրթության և ուսուցման կազմակերպման, մասնագիտական կրթության վերջնարդյունքների ստուգման արդյունավետ ձևեր․ 12)ապահովել սովորողների կարիերայի ուղղորդումը և մասնագիտական կողմնորոշումը՝ նպաստելով որակավորման ընտրության, կարիերայի ուղու և մասնագիտական աճի, զբաղվածության և աշխատաշուկայում մրցունակության հարցերում գիտակցված որոշումների կայացմանը․ 13)ներդնել կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգ. 14)նպաստել մանկավարժական աշխատողների շարունակական կատարելագործմանը․ 15)տրամադրել պետական ֆինանսական օժանդակություն՝ կրթաթոշակի ձևով․ 16)կառուցել և վերազինել ՄՈՒՀ-երի շենքային հարմարությունները, որոնցում հաշվի են առնված ուսանողների, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց առանձնահատկությունները և ապահովել անվտանգ, բռնությունից զերծ, ներառական և արդյունավետ ուսումնառության միջավայր բոլորի համար ․ 17)օրենսդրությամբ սահմանված այլ խնդիրներ:» Հոդվածը ամբողջությամբ խմբագրվել է հիմք ընդունելով ՄԱԿ-ի Հայաստանում կայուն զարգացման 4-րդ և 8-րդ նպատակներին ուղղված աշխատանքների շրջանակը, ինչպես նաև դասավորվել է ըստ		

			առաջնահերթությունների՝ մաքրելով կրկնությունները:		
27.	Կառավարություն	6-րդ հոդված, 2-րդ մասի 3-րդ, 5-րդից 7-րդ կետեր	3)-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «3) սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպությունները.». Նպատակը՝ դարձնել համահունչ «սոցիալական գործընկերության» հիմնական փաստաթղթերով սահմանված հիմնական գաղափարի հետ: 5-րդ կետում՝ հանել «ինստիտուցիոնալ և ծրագրային» բառերը. Փոփոխությունը պայմանավորված է 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 21-րդ կետի սահմանման մեջ փոփոխությամբ: 6-րդ կետում «շրջանակները» բառից հետո լրացնել «և դրանց բնութագրերը» բառերը, Փոփոխությունը պայմանավորված է առավել հստակ սահմանմամբ: 7-րդ կետում՝ հանել «հիմնական և» բառերը: Քանի որ 6-րդ կետում արդեն իսկ սահմանված են հիմնական ծրագրերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
28.	Կառավարություն	7-րդ հոդված, նոր 3-րդ, 4-րդ և հին 3-րդ (նոր 5-րդ) մասեր	Լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ մասեր. «3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 1)-ին կետով նախատեսված որակավորման անվանումը՝ կախված զբաղմունքի բնույթից, սահմանվում է համապատասխան	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ոլորտային որակավորման շրջանակի բնութագրով:», Սույն 3-րդ մասի ավելացումը պայմանավորված է նախագծում «կրտսեր մասնագետի» որակավորման տարբերակը սահմանելով, դրանով կարգավորելով նախնական մասնագիտական կրթական ծրագրի մակարդակում համապատասխան որակավորումը որոշվելու պայմանները: «4. ՄՈՒՀ-ի կողմից իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրի հիման վրա ՄՈՒՀ-ը կարող է մշակել և իրականացնել վերջնարդյունք ապահովող միկրոորակավորման ծրագրեր:», 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «5. ՄՈՒՀ-ը կարող է մշակել և իրականացնել նաև լրացուցիչ կրթական ծրագրեր, որոնցով ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքները վկայագրվում են և հիմք են միկրոորակավորման համար:»: 4-րդ և 5-րդ կետերի դրույթների խմբագրումը (լրացումը) կատարվել է միջազգային կրթական համակարգում կիրառվող միկրոորակավորումների շնորհման դեպքերը հստակեցնելու միտումով:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

29.	Կառավարություն	7-րդ հոդվածի նախկին 4-րդ մասից 10-րդ մասերը	Նոր համարակալման 6-րդ, 8-րդ, 9-րդ, 14-րդ և 15-րդ մասերը խմբագրել, ինչպես նաև լրացնել նոր 7-րդ, 10-րդ, 11-րդ, 12-րդ և 13-րդ մասերով և շտկել համարակալումը. «6. ՄՈՒՀ-ը կարող է ըստ որակավորումների իրականացնել նաև փորձարարական կրթական ծրագրեր՝ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջների պահպանմամբ: 7. Մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի ոլորտային որակավորումների շրջանակի բնութագրերի հիման վրա կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կազմում և հաստատում է տվյալ մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը, որը կարող է վերանայվել սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված կրթական ծրագրերի փորձարկման և գնահատման հիման վրա: 8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը ներառում է. 1) որակավորման ուղղվածությունը, զբաղմունքի նկարագիրը, և ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները. 2) որակավորմանը ներկայացվող մուտքային և ելքային պահանջները, ներառյալ՝ պետական ամփոփիչ ստուգման ձևերը և պարբերականությունը. 3) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության ընդհանուր ծավալը՝ արտահայտված կրեդիտներով և ուսումնառության նվազագույն տևողությունը. 4) ծրագրի բովանդակությունը՝ որակավորումն ապահովող դասընթացների կամ մոդուլների ցանկը և յուրաքանչյուր դասընթացին կամ մոդուլին հատկացվող կրեդիտը.	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			5) որակավորման առանձնահատկություններով պայմանավորված համապատասխան լաբորատորիաների և ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց) գույքի և սարքավորումների նվազագույն պահանջները և չափաքանակը․ 6) շնորհվող որակավորումը և հետագա մասնագիտական գործունեության հնարավոր ոլորտը: 9. ՄՈՒՀ-երը, համապատասխան գործատուների մասնակցությամբ ու նրանց առաջարկությունների, ինչպես նաև սույն հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով նախատեսված փաստաթղթերի հիման վրա մշակում ու հաստատում են համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագիրը, դրա ուսումնամեթոդական փաթեթը (ուսումնական մոդուլներ, ուսումնական պլաններ, ծրագրի իրականացման ձևը): 10. ՄՈՒՀ-ը կազմում է համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի կազմակերպման նախահաշիվը՝ ըստ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած չափանիշների: 11. Որոշակի որակավորման և ուղղվածության կրթական ծրագիրն առաջին անգամ իրականացվում է սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով որակավորման կրթական ծրագրերի փորձարկման համար սահմանված կարգով: 12. Սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով նախատեսված կարգով ներդրված որակավորման կրթական ծրագրերը կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը փորձարկման ընթացքում ենթարկվում է մշտադիտարկման և գնահատման: Փորձարկման առաջին շրջափուլը ավարտած ուսանողին շնորհվում է սույն օրենքի 16-րդ		

			հոդվածով սահմանված որակավորումը հավաստող դիպլոմ և հավելված: 13. Սույն հոդվածի 11-րդ և 12-րդ մասերով սահմանված կարգով փորձարկումն անցած որակավորման կրթական ծրագրերը այլ ՄՈՒՀ-երի կողմից հետագայում իրականացվում են առանց փորձարկման՝ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված կարգով: 14. ՄՈՒՀ-ի համապատասխան մակարդակի որակավորման ծրագրերը երաշխավորում են մասնագիտական կրթության տարբեր մակարդակներում ուսանողների ուսումնառության գործընթացը՝ ապահովելով կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգի կիրարկումը և որակավորման աստիճանների շնորհումը: 15. Միջազգային պայմանագրերի հիման վրա՝ օրենքներով և նորմատիվ իրավական ակտերով առանձին կրթական ծրագրերի և դրանց որակավորումների համար կարող են սահմանվել իրականացման և կառավարման առանձնահատկություններ՝ պահպանելով ոլորտային որակավորումների շրջանակի պահանջները:» Խմբագրվել է կրկնություններից խուսափելու, առավել ամբողջական ձևակերպումներ տալու նպատակով: Ձևակերպումները կատարվել են մասնագետների և միջազգային խորհրդատվության հիման վրա: Հստակեցվել է նաև փորձարարական կարգով ներդրվող ծրագրերի իրականացման պայմանները:		
30.	Կառավարություն	8-րդ հոդված	Լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 4-րդ մաս, «4. Որակավորման ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքները ուսանողի կողմից ձեռք բերելու ունակություններով պայմանավորված որակավորումը կարող է ուսանողին շնորհվել սույն հոդվածի 2-րդ կամ	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			3-րդ մասերով նախատեսված ժամկետներից շուտ կամ ուշ՝ ուսանողի դիմումով, գործատուի և ՄՈՒՀ-ի համաձայնությամբ, կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:». Լրացումը նպատակ ունի հնարավորություն ընձեռնել շնորհալի և կրթական ծրագրի յուրացումը առավել արագ յուրացնող ու աշխատաշուկայում դրական ընդունված ուսանողներին, կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով՝ ավելի կարճ ժամկետներում (էքստեռն) ուսանողներին շնորհել որակավորում: Նման որոշման համար կարևոր նախապայման է նաև գործատուի կարծիքը: Այնուհետև շտկվել համարակալումը’		
31.	Կառավարություն	8-րդ հոդված, 9-րդ և 10-րդ մասեր (նոր 10-րդ և 11-րդ մասեր)	9-րդ և 10-րդ մասերը շարադրել հետևյալ նոր խմբագրությամբ. «10. ՄՈՒՀ-ում դասավանդման լեզուն գրական հայերենն է, անհրաժեշտության դեպքում՝ նաև հայերեն ժեստերի լեզուն: 11. ՄՈՒՀ-ի սահմանած կարգով ուսումնական մոդուլներ, դասընթացներ կամ դրանց առանձին թեմաներ կարող են դասավանդվել օտար լեզվով. 1) եթե կրթական ծրագրի որակավորման ուղղվածությունը ենթադրում է օտար լեզվի ուսուցում. 2) եթե դասընթացն իրականացնում է օտարերկրյա մասնագետը. 3) օտարերկրյա ՄՈՒՀ-ի հետ համատեղ իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի դեպքում. 4) օտարերկրյա քաղաքացիների համար իրականացվող համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի դեպքում. 5) եթե ապահովվել է թարգմանություն:»:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		11-րդ (նոր՝ 12-րդ մաս)	Առավել հստակ լինելու նպատակով նախկին 9-րդ և 10-րդ մասերը խմբագրվել են, որում հստակեցվել են օտար լեզվով դասավանդման պայմանները: 2. «կազմակերպման» բառից հետո լրացնել «, այդ թվում՝ գործնական աշխատանքային ուսուցման,» բառերը: Լրացումը պայմանավորված է դրույթի առավել հստակ սահմանման անհրաժեշտությամբ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
32.	Կառավարություն	9-րդ հոդված	Հանել 1-ին մասը տեղափոխել 2-րդ մաս և շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «2. Պետական ՄՈՒՀ-ը ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Պետական չհանդիսացող ՄՈՒՀ-ը կարող է ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձև:»: Տեղափոխությունը կատարվել է տրամաբանական հերթականությունը պահելու և առավել հստակ կարգավորում տալու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
33.	Կառավարություն	10-րդ հոդված, 1-ին մաս	Խմբագրել և լրացնել 5-րդ, 6-րդ և 15-րդ կետեր և շարադրել հետևյալ կերպ. 1. 4-րդ կետում «կրթության» բառը հանել, «որակավորման» բառից հետո լրացնել «կրթական ծրագրով» բառերը, 2. լրացնել 5)-րդ, 6)-րդ և 15)-րդ կետեր՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝ «5) ՄԿՈՒ որակի շարունակական բարելավումը, դասավանդման, ուսումնառության արդիական մեթոդների ներդրումը, դրանց բազմազանության և արդյունավետության ապահովումը.	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			6) լրացուցիչ կրթական ծրագրերի իրականացումը․», «15) սոցիալական գործընկերության խթանման, կողմերի միջև երկխոսության և համագործակցության հարթակների գործարկումը․»: 3. 11-րդ կետը (նոր 13-րդ) կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «13) ՄՈՒՀ-ի տարեկան ծախսերի նախահաշվի կազմումը.»: 4. նոր 18-րդ (հին 15-րդ) կետում «ստեղծումը» բառից հետո լրացնել «օրենքով սահմանված կարգով:» բառերը: Խմբագրվել և լրացվել է առավել դասավորված և հստակ կարգավորումներ տալու նպատակով, ինչպես նաև շտկվել է համարակալումը:		
34.	Կառավարություն	11-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2)-րդ և 3)-րդ կետեր, 4-րդ մաս	2-րդ կետում «օժանդակող» բառից հետո հանել «լսարանային, լաբորատոր,» բառերը և լրացնել՝ «սպորտային տարածքի կամ դրա օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը և գրադարանային…» այնուհետև ինչպես տեքստում: 3-րդ կետը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ. «3) լսարանային, գործնական ուսուցման գործընթացին օժանդակող ուսումնաարտադրական, լաբորատոր տարածքների և բազաների առկայությունը՝ սանիտարահիգիենիկ և տեխնիկա-կան անվտանգության նորմերին համապատասխան․»: 4-րդ մասում շտկումը տեխնիկական բնույթի է: «3-րդ մասի» բառերից հետո լրացնել «2-րդ և 3-րդ	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			կետերով» բառերը: Խմբագրումը կատարվել է մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների առաջարկով՝ համագործակ-ցության և ներդրումային հավանականությունները մեծացնելու միտումով: Մոտեցումը ներկայում ևս ամրագրված է յուրաքանչյուր կրթական չափորոշչում: Խմբագրմամբ պայմանավորված հանվել է 6-րդ մասի 2-րդ կետը:		
35.	Կառավարություն	11-րդ հոդվածի 6-րդ մաս	2-րդ կետը խմբագրվել է և շարադրվել է հետևյալ նոր բովանդակությամբ. «տվյալ կրթական ծրագրի աստիճանի (մակարդակի) կամ որակավորման ուղղվածությանը համապատասխան լաբորատորիաների և ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց) գույքի ու սարքավորումների, գրադարանային-տեղեկատվական ֆոնդի առկայությունը կամ դրանց օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը՝ հիմք ընդունելով սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 0-րդ մասի 5-րդ կետի, 0-րդ և 0-րդ մասերով նախատեսված պայմանների ապահովումը.»: Առավել հստակ են ձևակերպվել լիցենզավորման համար անհրաժեշտ պայմանները: 2. Խմբագրվել է 3-րդ կետը և շարադրվել բովանդակությամբ. «3) սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության ձևերի կիրառման դեպքում՝ գործատուի հետ համագործակցության շրջանակը սահմանող փաստաթուղթ (հուշագիր, պայմանագիր) և դրա իրագործումն ապահովող համապատասխան մարդկային ու նյութատեխնիկական ռեսուրսների վերաբերյալ տեղեկություններ.»:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			3. 5-րդ կետը համարակալել 4-րդ և «50» թիվը փոխել «30» տոկոս: Խմբագրումը կատարվել է մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների առաջարկով՝ համագործակ-ցության և ներդրումային հավանականությունները մեծացնելու միտումով:		
36.	Կառավարություն	11-րդ հոդվածի հին 8-րդ մաս (նոր 9-րդ մաս) և հին 9-րդ մաս,	1. 8-րդ մասից հանվել է «Կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը եւ համապատասխան որակավորման լիցենզիան ՄՈՒՀ-ին տրվում են անժամկետ:» նախադասությունը և տեղափոխվել է նոր լրացված 9-րդ մաս՝ հետևյալ խմբագրմամբ. «9. Կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքը և համապատասխան որակավորման լիցենզիան ՄՈՒՀ-ին տրվում են անժամկետ:» Լրացումը կատարվել է հաշվի առնելով, որ ՄԿՈՒ կրթական ծրագրերը պարբերաբար կարող են փոփոխվել (օրինակ՝ գործընկերները, մեթոդները), նպատակահարմար է անցկացնել ընթացիկ թարմացումներ: 2. Հանել հին 9-րդ մասը և այն սահմանել ենթաօրենսդրական ակտով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
37.	Կառավարություն	11-րդ հոդված, 13-րդ մաս	13-րդ մասը խմբագրել նոր բովանդակությամբ. «13. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի՝ որակավորման (ուղղվածության) ծրագրի իրականացման լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում կրթական ծրագրում ընդգրկված	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ուսանողներն իրավունք ունեն շարունակելու ուսումնառությունը համապատասխան կրթական ոլորտում՝ ընդգրկվելով տվյալ, պետական կամ ոչ պետական հավատարմագրված մեկ այլ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերում կամ մասնակցելու այդ ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերով պետական ամփոփիչ ստուգմանը՝ լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:» Առավել հստակ է ձևակերպվել դրույթը:		
38.	Կառավարություն	11-րդ հոդված, 14 մաս	Սույն հոդվածի «հինգ» բառը փոխարինվել է «10» թվով՝ սահմանելով առավել ողջամիտ ժամկետ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
39.	Կառավարություն	Հոդված 12, վերնագիրը, 1-ին և 2-րդ մասեր	1. Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. **«Հոդված 12. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատումը** «1. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատումը ՄՈՒՀ-ի, դրա կրթական ծրագրերի, ուսանողի կարիերայի հետագծի և հնարավորությունների, մշտադիտարկման, գնահատման և բարելավման շարունակական գործընթաց է, որն իրականացվում է ներքին և արտաքին գնահատման Կառավարության սահմանված չափանիշներին համապատասխան: 2. Մասնագիտական կրթության որակի գնահատման համակարգը ներառում է՝ 1) ներքին գնահատումը. 2) արտաքին գնահատումը. 3) որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները:»: Խմբագրումը կատարվել է տերմինաբանությունը պահպանելու և օրենսդրական տեխնիկայի համապատասխանությունը ապահովելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			2. Վերոնշյալ լրացումով պայմանավորված հանել 2-րդ մասը: Հետընթաց համարակալումը դրան համապատասխան փոխել:		
40.	Կառավարություն	Հոդված 12, 3-րդ մաս	ՄՈՒՀ-ի բառից հետո լրացնել «կանոնադրությամբ սահմանված կարգով» բառերը, իսկ «գործընկեր կազմակերպության»-ը՝ «գործատուների»: Խմբագրումը կատարվել է օրենսդրական տեխնիկայի կանոնները պահպանելու և եզրույթների միասնականությունը պահելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
41.	Կառավարություն	Հոդված 12, 4-րդ և 5-րդ մասեր	1. 4-րդ մասում «Արտաքին գնահատումը» բառերից հետո լրացնել «պետության կողմից սահմանված չափանիշներին համապատասխան» բառերը: 2. 5-րդ մասից հանել «արտաքին» բառը, իսկ «ապահովման» բառը փոխարինել «գնահատման» բառով: Խմբագրումը կատարվել է որակի գնահատման գործընթացը հստակեցնելու և տերմինաբանությունը միասնականացնելու միտումով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
42.	Կառավարություն	13-րդ հոդվածի 1-ինից 8-րդ մասեր	1. 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1. ՄՈՒՀ-ի հավատարմագրումն իրականացնում են որակի գնահատման կամ հավաստման կառույցները (այսուհետ՝ մասնագիտացված կառույց)՝ օրենքով սահմանված կարգով: ՄԿՈՒ-ի հավատարմագրման կարգը, չափանիշները և հավատարմագրի գործողության ժամկետները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ներկայացմամբ:» 2. 2-րդից 7-րդ մասերը հանել: 3. 8-րդ մասը համարել 2-րդ մաս: Խմբագրումը կատարվել է մասնագիտական և պետական մարմինների հետ քննարկման արդյունքներում, որով պարզ է դարձել, որ ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմա-գրման կարգավորումները դեռևս հստակեցված չեն. այդ մասով լրացուցիչ քննարկումների անհրաժեշտություն կա: Հետևաբար՝ առավել նպատակահարմար է դեռևս թողներ ներկայիս կարգավորումներին և ենթաօրենսդրական ակտերով: Տե՛ս նաև 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 18-րդ կետի մեկնաբանությունը:		
43.	Կառավարություն	14-րդ հոդված 3-րդ մաս	2-րդ նախադասության «պետական» բառից հետո լրացնել «բյուջեից տրվող» բառերը, իսկ «քսան տոկոսով» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ ոլորտային պետական ռազմավարական ծրագրերում գերակայությունների էական փոփոխության դեպքի:» բառերը: Դրույթը նախատեսված էր կրթության, շուկայի կանխատեսումների և դիմորդի շահերի պաշտպանության միտումով: Լրացումը կատարվել է էական ռազմավարական փոփոխությունների պարագայում, նախնական պլանավորումից 20% շեղվելու հնարավորությունով չկաշկանդվելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
44.	Կառավարություն	14-րդ հոդված, 7-րդ և 9-րդ մասեր	1. 7-րդ և 9-րդ մասերում «արվեստի,» բառը հանել, 2. 9-րդ մասում «(քննություն) բառից հետո լրացնել «, իսկ բժշկության ոլորտի առարկայական քննության դեպքում՝ հանրակրթական համապատասխան առարկայի (բնագավառի) ծրագրի գիտելիքների և	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			կարողունակությունների ստուգում:» բառերը: Մշակույթը նաև իր մեջ ներառում է արվեստը: Փոփոխությամբ լրացվել է հանրակրթական առարկայի քննության դեպքը, քանի որ բժշկության ոլորտի մասնագիտությունների գծով ընդունելության ժամանակ հանձնում են քննություն՝ հանրակրթական առարկա ծրագրով:		
45.	Կառավարություն	14-րդ հոդվածի 10-րդ մասում	«տվյալ» բառը փոխարինել «համապատասխան մակարդակի» բառով: Ձևակերպումը հստակեցվել է:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
46.	Կառավարություն	14-րդ հոդվածի 12-րդ և 13-րդ մասեր	«ուսանողի» բառից հետո լրացնել «(նրա օրինական ներկայացուցչի)» բառերը. Հստակեցվել է իրավական շրջանակը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
47.	Կառավարություն	15-րդ մասի նոր՝ 3-րդ կետ	Լրացնել նոր 3-րդ կետ, հետևյալ բովանդակությամբ՝ «3) սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված պահանջների ապահովումը:»: Լրացումը պայմանավորված է բոլոր պահանջների ապահովման անհրաժեշտությամբ: Նպատակ ունենալով յուրաքանչյուր մասնագիտության մուտքային պահանջները միասնական դարձնել:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
48.	Կառավարություն	15-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	« Քրեակատարողական օրենսգրքի» բառերից առաջ լրացնել «Հայաստանի Հանրապետության» բառերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
49.	Կառավարություն	15-րդ հոդվածի 6-րդ և 7-րդ մաս	1.«գործատուների հետ» բառերը փոխարինել «սոցիալական գործընկերների հետ» բառերով, 2. «կրթական ծրագրի տվյալ մակարդակի որակավորման» բառերը փոխարինել «համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրով»	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			բառերով: Փոփոխության նպատակները արդեն իսկ տրվել են նախորդ հիմնավորումներով:		
50.	Կառավարություն	15-րդ հոդվածի 8-րդ մաս	1. « Վերջին «աշխատանքային ուսուցում՝» բառերից հետո խմբագրել և շարադրել հետևյալ կերպ. «սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ձևերով և լրացնել նոր նախադասություն հետևյալ բովանդակությամբ՝ «Սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված ձևերը կարող են կիրառվել լրացուցիչ կրթական ծրագրերի համար:»: Հստակեցվել է ուսուցման ձևերի կիրառման շրջանակը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
51.	Կառավարություն	15-րդ հոդված, 9-րդ մաս, 1-ին կետ	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1) դուալ ուսումնառություն՝ կրթական ծրագրի մակարդակում ըստ որակավորման առանձնահատկության ուսումնառության կազմակերպման ձև, որն իրականացվում է միաժամանակ ՄՈՒՀ-ում և գործատուի մոտ (այդ թվում՝ ուսումնագործնական կենտրոններում) կամ իրական աշխատավայրին համապատասխանեցված աշխատանքային միջավայրում ուսումնառության համադրմամբ՝ ապահովելով որակավորմանն ու զբաղմունքին համապատասխան աշխատանքային կարողունակությունների ձեռք բերումը.»: Խմբագրման նպատակը ողջ տեքստում միասնական սահմանման տրամաբանության ապահովումն է:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
52.	Կառավարություն	15-րդ հոդված, 10-րդ մաս	«ուսուցման ձևով» բառերը հանել, իսկ «գործնական միջավայրում» բառերից հետո լրացնել «՝ գործատուների ներգրավմամբ:». Խմբագրման նպատակը ողջ տեքստում միասնական	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			սահմանման տրամաբանության ապահովումն է:		
53.	Կառավարություն	15-րդ հոդված, 11-րդից մինչև 15-րդ մասերը	11-15-րդ մասերը շարադրել նոր 11-րդից 17-րդ մասերի հետևյալ բովանդակությամբ. «11. Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված ձևերով գործնական աշխատանքային ուսուցումը կազմակերպվում է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի հիման վրա: Սույն հոդվածի 9-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքում, եթե առկա է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի և ուսանողի ընթացիկ աշխատանքային գործառույթների միջև ծրագրային տարբերություն, ապա գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրով լրացվում է միայն այդ տարբերությունը: 12. Սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված ձևերով ուսումնառությունը կազմակերպվում է ՄՈՒՀ-ի և գործատու միջև կնքված աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման վերաբերյալ համագործակցության շրջանակը սահմանող պայմանագրի հիման վրա: 13. Սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված ձևով ուսումնառության կազմակերպման դեպքում գործատուի և ուսանողի (աշկերտի) միջև Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված կարգով կնքվում է աշխատանքային պայմանագիր (աշկերտության պայմանագիր), որում սահմանվում են նաև. 1) կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորումը և գործնական աշխատանքային ուսուցման նպատակը, 2) գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպման վայրը, 3) կողմերի իրավունքներն ու	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			պարտականությունները, 4) աշխատանքի ծավալը, աշխատանքը սկսելու և ավարտելու ժամկետները և տևողությունը, 5) անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանման հարցերը: 14. Եթե կրթական ծրագրի որակավորման համապատասխան բնագավառում աշխատանքը օրենսդրությամբ սահմանված է որպես ծանր, վնասակար, առանձնապես ծանր, առանձնապես վնասակար, կամ մինչև տասնութ տարեկան անձանց համար ծանր և վնասակար համարվող, ապա մինչև տասնութ տարեկան աշկերտը կարող է ներգրավվել գործնական աշխատանքային ուսուցման մեջ, եթե ապահովված են անչափահասի առողջության, անվտանգության և բարոյականության պահպանման համապատասխան պայմաններ և անհատական պաշտպանության միջոցներ, ինչպես նաև գործատուի կողմից նախապես տրամադրվել են հնարավոր ռիսկերի, անվտանգ աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններ, անց է կացվել ուսուցում և հրահանգավորում: Աշխատանքը պետք է իրականացվի ոլորտում մասնագիտական բավարար գիտելիքներ և փորձ ունեցող չափահաս անձի (մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի) հսկողության ներքո: Սույն մասով նախատեսված ոլորտներում, մինչև գործնական աշխատանքային ուսուցման կազմակերպումը ուսանողը անցնում է բժշկական զննություն՝ ուսումնական հաստատության միջոցների հաշվին, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով: 15. Դուալ ձևով ուսումնառող աշկերտին գործատուի կողմից (այդ թվում՝ ՄՈՒՀ-ի, եթե գործատուն ՄՈՒՀ-ն է) տրվում է վարձատրություն փաստացի աշխատած ժամանակին կամ կատարված փաստացի աշխատանքին համապատասխան, իսկ այդ ժամանակահատվածը համարվում է մասնագիտական փորձառություն և հաշվարկվում աշխատանքային ստաժում: Դուալ ուսումնառության ընթացքում աշխատանքային		

			հարաբերությունների նկատմամբ տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի դրույթները: 16. ՄՈՒՀ-ը կրում է մասնագիտական կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող ուսանողի՝ աշխատանքի վայրում դժբախտ դեպքերից և մասնագիտական հիվանդություններից ապահովագրության պարտավորություն, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով: 17. Մասնագիտական կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող ուսանողի օրապահիկը, տեղափոխման և կեցության հետ կապված ծախսերը հատուցում է ՄՈՒՀ-ը, եթե այլ բան նախատեսված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով: Հատուցման ենթակա ծախսերը և չափը սահմանում է Կառավարությունը:»: Այս կարգավորման նպատակն է աշխատանքային իրավահարաբերություններում առանձնակի կարգավորում սահմանել աշկերտության շրջանակում աշխատող ուսանողի համար: Հոդվածում նման լրացում կատարելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված է մասնագիտական կրթություն ստացող, սակայն երեխայի համար վնասակար համարվող մասնագիտություններում սովորողների ներ-գրավվածությունը ապահովելու, երիտասարդ կադրերի մուտքը աշխատաշուկա ապահովելու, և միաժամանակ՝ անվտանգ աշխատանքային միջավայր պարտադրելու միջազգային կարգավորումները տեղայնացնելով:		

54.	Կառավարություն	15-րդ հոդված, 16-րդ մաս (նոր 18-րդ մաս) 17-րդ մաս (նոր՝ 19) 18-րդ մաս, (նոր՝ 20-րդ մաս	«ուսանողի» բառը փոխարինել «աշկերտի» բառով և տեղափոխել «տրամադրվում է» բառից հետո: Հղումները շտկել. «9-րդ և 10-րդ» բառը փոխարինել «5-րդ և 6-րդ» բառերով, «7-րդ հոդվածի 8-րդ, 9-րդ և 10-րդ մասերով»: Խմբագրումը կատարվել է օրենսդրական տեխնիկայի կանոնները պահպանելու և եզրույթների միասնականությունը պահելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
55.	Կառավարություն	16-րդ հոդված, 1-ին և 2-րդ մասեր	Կատարել կրթության կազմակերպման և որակավորման շնորհման հետ կապված տերմինաբանության խմբագրումներ: 1-ին մասը խմբագրել նոր բովանդակությամբ. «1. Մասնագիտական կրթության համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի ավարտին՝ պետական ամփոփիչ ստուգման դրական արդյունքի հիման վրա, ՄՈԻՀ-ն ուսանողին շնորհում է որակավորումը և կրթական աստիճանը հավաստող պաշտոնական փաստաթուղթ՝ դիպլոմ և հավելված:»: 2-րդ մասում «խնդիրներ» բառից հետո լրացնել «լուծելու» բառը, իսկ «առաջադրանքներ» բառից հետո «լուծելու» բառը փոխել «կատարելու» բառով: Խմբագրումը կատարվել է օրենսդրական տեխնիկայի կանոնները պահպանելու և եզրույթների միասնականությունը պահելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
56.	Կառավարություն	16-րդ հոդված, 5-րդ մաս	Լրացնել նոր 5-րդ մաս հետևյալ բովանդակությամբ. «5. Պետական ամփոփիչ ստուգումն իրականացնում է պետական որակավորող հանձնաժողովը: Պետական ամփոփիչ ստուգումն իրականացնող հանձնաժողովի կազմի առնվազն 1/3-ը սոցիալական գործընկերության կողմ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից են:»: Լրացման նպատակն է օրենքով սահմանել	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			հանձնաժողովի, մասնավորապես սոցիալական գործընկերների ընդգրկվածությանը չափը:		
57.	Կառավարություն	16-րդ հոդված, 6-րդ մաս (նոր 7-րդ)	Հին 6-րդ մասը խմբագրվել է և շարադրվել է հետևյալ բովանդակությամբ. «7. Կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի որակավորման ուսումնառությունը աշխատանքի վրա հիմնված դուալ ուսումնառության ձևով ավարտած ուսանողին շնորհվում է նաև ձեռք բերված և ոլորտային հանձնաժողովի կողմից գնահատված ու ճանաչված աշխատանքային կարողունակությունների վերաբերյալ հավաստագիր և ներդիր՝ «Կրթության մասին» օրենքի 26.1-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգերին համապատասխան:» Խմբագրվել է հստակեցման նպատակով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
58.	Կառավարություն	16-րդ հոդվածի 10-րդ և 12-րդ (նոր 11-րդ և 13-րդ) մասեր	Հղումները շտկել «8-րդ» թվերը փոխարինել «9-րդ» թվերով, իսկ «9-րդ» թիվը փոխարինել «10-րդ» թվով: Հղումների շտկում:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
59.	Կառավարություն	17-րդ հոդված, 1-ին մասի 3-րդ, 4-րդ և 6-րդ (նոր 5) կետերում	1. 3-րդ և 4-րդ կետերը միավորելով խմբագրել նոր հետևյալ բովանդակությամբ. «3) պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինները, այդ թվում՝ տարածքային կառավարման մարմինները, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինները.» բառերը, իսկ 4-րդ կետը հանել: Փոփոխությունը նպատակ ունի ակտիվացներ տարածքային ինքնակառավարման մարմինների ընդգրկվածությունը ՄԿՈՒ համակարգում: 2. 6-րդ կետում «3-րդ և» բառերից հետո շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			«5-րդ մասերով նախատեսված ոլորտային կառույցները:»:		
60.	Կառավարություն	18-րդ հոդված, 1-ին մաս	1. 1-ին կետը շարադրել հատևյալ խմբագրությամբ. «1) հիմնադրում, վերակազմակերպում և լուծարում է պետական ՄՈՒՀ-եր, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով որոշում է պետության մասնակցությամբ հանրային ՄՈՒՀ-ի ստեղծման, վերակազմակերպման, մասնակցությունից դուրս գալու և գործունեության դադարեցման հարցերի վերաբերյալ.», 2. Հանել 3-րդ, 5-րդ, 10-րդ, 13-րդ, 15-րդ, 16-րդ կետերը: Նման անհրաժեշտությունը առաջացել է լիազորությունների վերաբաշխման, կարգավորումների վերաձևակերպման արդյունքում: 3. լրացնել խմբագրված և նոր համարակալված հետևյալ կետերը. «7) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի ատեստավորված կամ տարակարգ ստացած մանկավարժական աշխատողների դրույքաչափի փոփոխության և հավելավճարի սահմանման կարգը և չափը, 8) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի պետական բյուջեից ֆինանսավորման կարգը, գործակիցները և նորմատիվները, այդ թվում՝ ըստ ՄՈՒՀ-ի ֆինանսավորման արդյունքային ցուցանիշների. 9) սահմանում է պետության կողմից լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակ տրամադրելու կարգը, այդ թվում՝	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			չափանիշները, հիմքերը, դեպքերը և կրթաթոշակի չափերը 10) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա կրթաթոշակով (լրիվ կամ մասնակի) ընդունելության տեղերի ձևավորման և ըստ ՄՈՒՀ-երի հատկացնելու կարգը, 11) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակի ձևով ընդունելության տեղերը՝ ըստ որակավորումների (ուղղվածության), 12) հաստատում է պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի նպատակային ուսուցման, այդ թվում՝ պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող որակավորումներով կամ սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի քաղաքացիների ընդունելության ու գործուղման կարգը:»:		
61.	Կառավարություն	19-րդ հոդված, 1-ին մաս, 1-ին, 12-րդ և 23-րդ կետեր	1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերը միավորվելով խմբագրվել և շարադրվել է հետևյալ բովանդակությամբ. «1) հաստատում է ոլորտային որակավորման շրջանակի մասնագիտական կրթության յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիրը.»: 1-ին մասի 11-րդ և 12-րդ կետերը միավորվելով խմբագրվել և շարադրվել է հետևյալ բովանդակությամբ. «11) սահմանում է համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի կազմակերպման նախահաշվի կազմման չափանիշները.»: 1-ին մասի 22-րդ և 23-րդ կետերը միավորվելով	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			խմբագրվել և շարադրվել է հետևյալ բովանդակությամբ. «21) սահմանում է մանկավարժական աշխատողների տարակարգի շնորհման կարգը, տարակարգի շնորհման հանձնաժողովի ձևավորման, դրա գործունեության և տարակարգերի շնորհման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, տարակարգի բնութագրիչները. »: Նշված կետերի միավորման ձևով խմբագրման անհրաժեշտությունը առաջացել է լիազորությունների վերաբաշխման, կարգավորումների վերաձևակերպման արդյունքում:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
		19-րդ հոդված, 1-ին մաս, 5-րդ (նոր՝ 4-րդ լրացված), 20-րդ (նոր 19-րդ խմբագրված), 21-րդ (նոր 20-րդ խմբագրված), 24-րդ (նոր 22-րդ խմբագրված), 29-րդ (նոր 27-րդ խմբագրված), 30-րդ (նոր 28-րդ խմբագրված) 31-րդ (հանված)	2. Լրացնել խմբագրված և նոր լրացված ու համարակալված հետևյալ կետերը. «4) հաստատում է, փորձարկվող կրթական ծրագրերի երաշխավորման պայմանները, նախագծերի փորձարկման, հաստատման, ինչպես նաև վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերն ու կարգը.» «19) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստումների կարգն ու ժամանակացույցը, ծրագրային ուղղությունները. 20) սահմանում է ՄՈՒՀ-երի մանկավարժական աշխատողների ատեստավորման, ատեստավորման հանձնաժողովների ձևավորման և դրանց գործունեության կարգը,», «22) սահմանում է պետական ամփոփիչ ստուգման կազմակերպման, վերահանձման, պետական	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		և 34-րդ (նոր 31-րդ լրացված) մասեր	որակավորող հանձնաժողովի ձևավորման, ինչպես նաև սահմանված ժամկետից շուտ կամ ուշ որակավորում շնորհելու կարգը.», «27) սահմանում է ՄՈՒՀ-երի «Տարվա լավագույններ» մրցույթի անվանակարգերը, ներկայացվող պահանջները և անցկացման կարգերը, խրախուսման եղանակները. 28) սահմանում է ՄՈՒՀ-երի «Լավագույն ուսանողներ» մրցույթի չափանիշները, անվանական կրթաթոշակների չափը և մրցույթի անցկացման կարգը.» «31) սահմանում է պետական ՄՈՒՀ-ի ուսանողներին և մանկավարժական աշխատողներին տրանսպորտային ծառայությունների դիմաց փոխհատուցման կարգը.»: Լրացումները կատարվել են օրենքից բխող գործընթացները կանոնակարգող լիազորող նորմեր սահմանելու անհրաժեշտությունով պայմանավորված:		
62.	Կառավարություն	20-րդ հոդված, վերնագիր 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ կետերը	Վերնագիրը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ 1. «Հոդված 20. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բնագավառում պետական կառավարման համակարգի այլ լիազոր մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և սոցիալական գործընկերների իրավասությունները»: 2. 1-ին մասում «այլ» բառից հետո լրացնել «լիազոր» բառը. 3. լրացնել նոր 1-ին կետ, հին 1-ինը համարել 2-րդ և խմբագրել: 1-ին և 2-րդ կետերը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. «1) իրենց իրավասության բնագավառներում	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			մասնագիտական կարողունակությունների կարիքի գնահատում և վեր հանում, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական շուկայական տնտեսության սկզբունքների վրա հիմնված հասարակության մեջ անձի ինքնուրույն գործունեության համար․ 2) մասնագիտական կրթության մասով՝ ոլորտային որակավորումների շրջանակի, որակավորումների ցանկերի և բնութագրերի, որակավորման շրջանակային նկարագրի, ուսանողների գիտելիքների, կարողունակությունների նկատմամբ պահանջների ձևավորում:», 4. Համարակալել որպես նոր 4-րդ և 5-րդ կետեր և. 4-րդ կետում՝ «աշխատողներ» բառից առաջ լրացնել «մանկավարժական» բառը, իսկ 5-րդ կետում՝ «աջակցությունը» բառը փոխարինել «կազմակերպմանը աջակցություն» բառերով: Առավել հստակեցվել են այլ կառույցների դերակատարումները և առավել հստակ են ձևակերպվել:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
63.	Կառավարություն	20-րդ հոդված 2-րդ մաս (նոր լրացվող)	Լրացնել հետևյալ նոր բովանդակությամբ 2-րդ մաս. «2.Տեղական ինքնակառավարման Մարմինները ՄԿՈՒ բնագավառում մասնակցում են սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունների իրականացմանը, ինչպես նաև աջակցում են համայնքում սոցիալական գործընկերության համակարգի գործառնությանը:»: Առավել հստակեցվել են այլ կառույցների դերակատարումները	Ընդունվել է	Ընդունվել է

64.	Կառավարություն	20-րդ հոդված 2-րդ և 3-րդ մասերը (նոր 3-րդ և 4-րդ)	2-րդ մաս խմբագրել նոր հետևյալ բովանդակությամբ. «3. Սույն օրենքի 15-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված դուալ ուսումնառության համակարգումն իրականացնում են կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կամ նրա պատվիրակմամբ՝ ընտրված կազմակերպությունը (այսուհետ՝ դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմին)՝ մի կողմից և ըստ ոլորտների մասնավոր հատվածի շահերը ներկայացնող ոչ առևտրային կազմակերպությունները (այսուհետ՝ ոլորտային կառույց)՝ մյուս կողմից: Դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմնի ձևավորման և գործունեության կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը»: 3-րդ (նոր 4-րդ) մասում «ուսուցման համակարգման» բառերը փոխարինել «ուսումնառությունը համակարգող» բառերով, իսկ նույն մասի 4-րդ կետում «գործընկեր» բառը փոխարինել «գործընկերության կողմ» : Համապատասխանեցվել է օրենքի 15-րդ հոդվածի ձևակերպումներին:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
65.	Կառավարություն	20-րդ հոդված 4-րդ (նոր 5-րդ), 6-րդ (նոր 7-րդ) մասեր	4-րդ մասը խմբագրել նոր բովանդակությամբ. 1. «5. Դուալ ուսումնառությունը համակարգելու շրջանակներում ոլորտային կառույցը. 1) վերլուծում և դուալ ուսումնառությունը համակարգող պատասխանատու մարմնին է ներկայացնում ոլորտի աշխատաշուկայի կարիքները. 2) աջակցում է պետություն-մասնավոր հատվածի համագործակցությանը և երկխոսությանը.	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			3) խորհրդատվություն է տրամադրում դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի մշակմանը, իրականացմանը և մշտադիտարկմանը. 4) աջակցում է դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացման ընթացքում ծագած վեճերի լուծմանը, կողմերի շահերի ներդաշնակեցմանը. 5) համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի իրականացնող կողմ հանդես գալու համար ընտրում և առաջակում է գործատուների. 6) խթանում է ՄԿՈՒ ոլորտի գրավչության վերաբերյալ տեղեկատվության տարածմանը երիտասարդության շրջանում, կազմակերպում և իրականացնում է մասնագիտական կողմնորոշման միջոցառումներ. 7) կազմակերպում և իրականացնում է դուալ ուսումնառության ձևով համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրով սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների ստուգումը և ճանաչումը՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի, ՄՈՒՀ-ի և գործատուների ներգրավմամբ:»: 2. 7-րդ մասում «նյութերը» բառից հետո լրացնել «, ապահովում անհրաժեշտ խորհրդատվություն» բառերը: Վերոնշյալ խմբագրումները կատարվել են դուալ ուսուցման շրջանակներում բոլոր կողմերի իրավասությունները հստակեցնելու նպատակով:		
66.	Կառավարություն	21-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասեր	1-ինդն մասում «կառավարման խորհուրդ» բառերից հետով լրացնել «կամ» բառը	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			2-րդ մասը խմբագրել և շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. 2. Միջազգային պայմանագրի հիման վրա ստեղծված պետական ՄՈՒՀ-ի, հանրային, մասնավոր ՄՈՒՀ-երի, ինչպես նաև կազմակերպության ստորաբաժանում համարվող ՄՈՒՀ-երի կառավարման և այլ մարմինները, դրանց ձևավորման և գործունեության կարգը, լիազորությունները սահմանվում են համապատասխան կազմակերպաիրավական ձևը կարգավորող օրենքներով, ՄՈՒՀ-ի և հիմնադիր կազմակերպության կանոնադրությամբ և հիմնադիր պայմանագրերով:»: Առաջին մասի փոփոխության նպատակը հստակեցնել ձևակերպումները, իսկ 2-րդ մասում ավելացվել է Միջազգային պայմանագրի հիման վրա ստեղծված պետական ՄՈՒՀ-ը, քանի որ օտարերկրյա ՄՈՒՀ-ը կարող են ստեղծվել նաև միջազգային պայմանագրի հիման վրա:		
67.	Կառավարություն	21-րդ հոդվածի 4-րդ մասում	Հանել «Արվեստի (երաժշտարվեստ, պարարվեստ, գեղարվեստ) բառերը: Մասը սկսել՝ «Մշակույթի և սպորտի ոլորտի որակավորման կրթական ծրագիր իրականացնող ՄՈՒՀ-երում» այնուհետև ինչպես տեքստում: Մշակույթ հասկացույթունը իր մեջ պարունակում է հանված բոլոր բառերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
68.	Կառավարություն	22-րդ հոդված, 1-ին մաս	Հանել «, եթե սույն օրենքով կամ կանոնադրությամբ սահմանված հիմքերով տվյալ անդամի լիազորությունները ավելի վաղ չեն դադարել կամ դադարեցվել» բառերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			Խմբագրվել է կրկնվող ձևակերպումներից խուսափելու համար:		
69.	Կառավարություն	22-րդ հոդված, 2-րդ և 7-րդ մասեր	Հանել 2-րդ մասը, բովանդակությունը տեղափոխել նույն հոդվածի 7-րդ մաս:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
70.	Կառավարություն	22-րդ հոդված, մաս 4-րդ և 2-րդ	4-րդ մաս հանել, տեղափոխել որպես 2-րդ մաս	Ընդունվել է	Ընդունվել է
71.	Կառավարություն	22-րդ հոդված, 5-րդ մասի (նոր՝ 4-րդ մաս), 2-րդ կետ	4-րդ և 5-րդ մասերը խմբագրել և շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. «4. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը ձևավորվում է հետևյալ համամասնությամբ.»: 5-րդ մասի 2-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «2) երկուսին առաջադրում են ՄՈՒՀ-ի որակավորումների (ուղղվածության) ոլորտներում մասնավոր հատվածի շահերը ներկայացնող կազմակերպությունները՝ ՄՈՒՀ-ի հետ տվյալ ոլորտում առավել ակտիվ համագործակցող կամ կրթական ծրագիր իրականացնող գործատուներից,»:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
72.	Կառավարություն	22-րդ հոդված 5-րդ մաս	Լրացնել նոր 5-րդ մաս հետևյալ բովանդակությամբ «5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված ուսանողության ներկայացուցիչը սույն օրենքի 31-րդ հոդվածով նախատեսված ուսանողական ինքնակառավարման մարմինների կողմից առաջնորդվում և խորհրդում ներկայացնում է ուսանողական համայնքի շահերը:» Խմբագրումը կատարվել է ուսանողության	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ներկայացուցիչները խորհրդում ընդգրկվածության մեխանիզմը հստակեցնելու համար:		
73.	Կառավարություն	22-րդ հոդվածի նոր 6-րդ մաս, 7- րդ մաս, 8-րդ մասի 4-րդ կետ, 9-րդ մաս	«պետության համար» բառերից հետո հանել «գերակա» բառը, իսկ «ունեցող այլ» բառերից հետո հանել «բնագավառներում» բառը, փոխարենը լրացնել «գերակա ոլորտներում» բառերը՝ ճիշտ ձևակերպումն ապահովելու համար: Լրացնել նոր 7-րդ մաս հետևյալ բովանդակությամբ. «Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի անդամները գործունեությունն իրականացնում են հասարակական հիմունքներով: Խորհրդի անդամները ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին կարող են ստանալ խորհրդի անդամի պարտականությունների կատարման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցում: Հատուցվող ծախսերի չափը և փոխհատուցման կարգը սահմանում է խորհուրդը:» Լրացումը սահմանվել է որպես խրախուսման կամ որոշ դեպքերում խորհրդի անդամների ծախսերի փոխհատուցման հնարավորության նպատակով: 8-րդ մասի 4-րդ կետում «որևէ» բառից հետո լրացնել «քաղաքական» բառը: 9-րդ մասում «նշանակվել է» բառից առաջ լրացնել «առաջադրվել և» բառերը Լրացումը կատարվել է ձևակերպման հստակեցման նպատակով, ինչպես նաև ուս. հաստատությունների խորհուրդներում քաղաքական ազդեցությունը բացառելու նպատակով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
74.	Կառավարություն	25-րդ հոդված, 1-ին մաս	Համապատասխանեցնել ձևակերպումները նախագծում կատարված փոփոխություններին և տերմինաբանությանը: 1. 4-րդ կետը Խմբագրել և շարադրել հետևյալ	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			բովանդակությամբ. «4) որոշում է կայացնում տնօրենի լիազորությունների դադարեցման հարցով լիազոր մարմնին դիմելու մասին՝ սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի **Ошибка! Источник ссылки не найден.**-րդ մասով նախատեսված դեպքերում և կարգով․», 6-րդ կետում 2. համարակալել նոր 2-րդ կետ, «տարեկան ծրագիրը» բառերից հետո լրացնել «և ժամանակացույցը․», 3. նոր համարակալմամբ 7-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «7) տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է ՄՈՒՀ-ի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը կամ դրանում փոփոխությունները՝ կրթության լիազոր մարմնին ներկայացնելու համար․» 4. 6-րդ կետը հանել «ՄՈՒՀ-ի տարեկան բյուջեն ու դրանցում փոփոխությունները» բառերը փոխարինել «և ժամանակացույցը» բառերով, իսկ 7-րդ կետում «նախահաշիվը» բառից հետո լրացնել «կամ դրանում փոփոխությունները» բառերը: 5. 11-րդ կետից հանել «համաձայն հիմնադրի սահմանած կարգի,» բառերը 6. 16-րդ կետից հանել «, դրա իրականացման համար անհրաժեշտ պայմանագրի և օրագրի տիպային ձևերը․» բառերը 7. 18-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «18) որոշում է համապատասխան մակարդակի որակավորման նոր կրթական ծրագրեր մշակելու և		

			իրականացնելու մասին.» 8. 23-րդ կետում «կանոնները» բառից հետո լրացնել «էթիկայի և վարքագծի կանոնները», իսկ գործունեությունը բառից հետո հանել «կանոնակարգող ներքին իրավական ակտեր» բառերը, 9. 25-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «25) հաստատում է պետական բյուջեի միջոցներից տրամադրվող լրիվ կամ մասնակի կրթաթոշակ ստացող ուսանողների ցանկը․» 10. 26-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «26) հաստատում է ՄՈՒՀ-ի կողմից ուսանողներին կրթաթոշակների տրամադրման, ինչպես նաև ուսանողների ֆինանսական խրախուսման կարգը, պահանջները և չափանիշները.»: Վերևում թվարկված խմբագումները անհրաժեշտությունը պայմանավորված է դրույթների հստակ սահմանմամբ, ինչպես նաև՝ հաշվի առնելով ողջ օրեքնում նպաստ հասկացության փոխարինմամբ կրթաթոշակ հասկացությամբ և համապատասխան կարգավորումներով:		
75.	Կառավարություն	25-րդ հոդված, 2-րդ մաս, նոր 2-րդ և 3-րդ մասեր	1. 2-րդ մասը հանել, 2. Լրացնել 2-րդ և 3-րդ մասեր հետևյալ բովանդակությամբ. «2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 7)-րդ կետում նշված ծախսերի նախահաշվի փոփոխությունները բյուջետային ծախսերի 5 տոկոսը չգերազանցելու և ընթացիկ	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			ծախսերի հանդիսանալու դեպքում կարող են հաստատվել տնօրենի կողմից: 3. Մինչև պետական ՄՈՒՀ-ի խորհրդի ձևավորումը, սույն հոդվածի 1-ին մասի 7)-րդ, 11)-րդ, 16)-րդ, 18)-րդ, 21)-րդ, 23-րդ), 24)-րդ, 25)-րդ և 26)-րդ կետերով նախատեսված լիազորությունները ժամանակավոր-րապես իրականացնում է ՄՈՒՀ-ի տնօրենը:»: Լրացումը կատարվել է կարգավորելու համար այն խնդիրը, որն առաջանում է ՄՈՒՀ-ի խորհրդի ձևավորման իրավազորությունը տարբեր պատճառներով չի կարգավորվում տևական ժամանակ, ինչը կարող է խոչընդոտել հաստատության բնականոն գործունեությանը:		
76.	Կառավարություն	26-րդ հոդված, 4-րդ մաս, 5-րդ կետ Նոր 7-րդ մաս	«կուսակցություն» բառից առաջ լրացնել «քաղաքական» բառը: Լրացնել 7-րդ մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «7. ՄՈՒՀ-ի տնօրենն իր պաշտոնավարման ընթացքում պարտավոր է դրսևորել քաղաքական զսպվածություն, իր պաշտոնեական դիրքը կամ աշխատանքային միջոցներն չօգտագործել կուսակցությունների կամ հասարակական, այդ թվում՝ կրոնական միավորումների շահերի համար կամ նրանց նկատմամբ վերաբերմունք քարոզելու կամ իր պաշտոնեական պարտականությունները կատարելիս այլ քաղաքական կամ կրոնական գործունեություն իրականացնելու համար: » Նպատակը ձևակերպումների հստակեցման ապահովումն է, ինչպես նաև ՄԿՈՒ տնօրենի քաղաքական ու կրոնական գործունեության զսպումներն ու կրթության կառավարման դերի գերակայության ամրապնդումը՝ անկախ քաղաքական ու կրոնական համոզմունքներից:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

77.	Կառավարություն	27-րդ հոդված, 2-րդ և 10-րդ մասեր	Լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր մասեր. «2. «Անձը չի կարող դիմել հավաստագիր ստանալու համար, եթե առկա են 26-րդ հոդվածի **Ошибка! Источник ссылки не найден.**-րդ մասով նախատեսված հանգամանքները, ինչպես նաև, եթե անձի լիազորությունները ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում դադարեցվել են սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի **Ошибка! Источник ссылки не найден.**-րդ մասի 7-րդ կետով (եթե այդ հանգամանքները չեն վերացել) կամ **Ошибка! Источник ссылки не найден.**-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված հիմքերով:»: 10. Հավաստագրի գործողությունը դադարեցվում է հավաստագիր ստացած անձի կողմից հավաստագիր ստանալու համար ներկայացրած փաստաթղթերում կեղծ տեղեկատվություն հայտնաբերվելու դեպքում, ինչպես նաև, եթե տնօրենի լիազորությունները դադարեցվել են սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 1)-ին, 2)-րդ կետով (բացառությամբ 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1)-ին և 5)-րդ կետերով նախատեսված դեպքի), 3)-րդ և 4)-րդ կետերով, ինչպես նաև 11-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով:»: Նման առաջարկը պայմանավորված է ՄԿՈՒ ՈՒՀ կառավարման իրավունքի համար հավաստագրի դերն ու կշիռը բարձրացնելու, ոչ օրինաչափ և իրավախախտ ճանաչված և դեռևս պատիժը չմարված անձանց նկատմամբ զսպող և իրենց գործողություններում պատասխանատվության զգացումը բարձրացնելու միտումով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
78.	Կառավարություն	28-րդ հոդված, 1-ին մաս, 3-րդ մաս	1-ին մասում «6-րդ» բառից հետո ավելացնել և «11-րդ» բառը: 3-րդ մասը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ՝ «3. Նոր տնօրենը իր պաշտոնը ստանձնում է ՄՈՒՀ-ի	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

			գործող տնօրենի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ մեկ այլ հիմքով տնօրենի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում՝ նշանակման օրվանից:»: Հստակեցվել է տնօրենի պաշտոնի ստանձման ժամկետները և շտկվել են հղումները:		
79.	Կառավարություն	28-րդ հոդված, 4-րդ մաս	Հանել «Խորհրդի անդամի գնահատման չափանիշների ձևաթուղթը», բառերը: Խմբագրվել է ընտրության իրավունքը չկաշկանդելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
80.	Կառավարություն	28-ր հոդված, 10-րդ մաս.	Խմբագրել և շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. 1.«10. Խորհուրդը քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ որոշումն ուղարկում է լիազոր մարմին: Խորհրդում քվեարկության արդյունքներով հաղթող ճանաչված հավակնորդի հետ լիազոր մարմնի ղեկավարը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում է աշխատանքային պայմանագիր:»: Հստակեցվել է տնօրենի աշխատանքային պայմանագրի կնքման և տնօրենի պաշտոնի ստանձնման ժամկետները:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
81.	Կառավարություն	29-րդ հոդված, 2-րդ և 5-րդ մասեր	1. 2-րդ մասում «Պետական» բառից հետո լրացնել «և հանրային» բառերը 2. 5-րդ մասում «որոշմամբ» բառը փոխարինել «լիազոր մարմնի համապատասխան ակտով» բառերով, իսկ 5-րդ մասի 4-րդ կետում նախադասության վերջում լրացնել «կամ անհայտ բացակայող » բառերը: Հստակեցվել է իրավական շրջանակը:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է
82.	Կառավարություն	29-րդ հոդված, 6-րդ-11-րդ մասեր	Թվարկված մասերը և կետերը խմբագրել և լրացնելով նոր մասեր հետևյալ խմբագրությամբ՝ 6-15-րդ մասերով, «6. Պետական ՄՈՒՀ-ի տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են լիազոր մարմնի պատճառաբանված որոշման հիման վրա, եթե՝	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			1) նա նշանակվել է օրենքի պահանջների խախտմամբ կամ առկա է սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված հիմքը. 4) նա իր գրավոր համաձայնությամբ ընտրվել կամ նշանակվել է այլ պաշտոնում կամ անցել է իր պաշտոնի հետ անհամատեղելի այլ աշխատանքի. 5) ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով նա ավելի քան չորս ամիս անընդմեջ կամ վերջին ութ ամսվա ընթացքում՝ ավելի քան 120 օր՝ չհաշված հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի օրերը, չի ներկայացել աշխատանքի. 7) տառապում է այնպիսի հիվանդությամբ, որը կարող է խոչընդոտել կառավարչական և մանկավարժական գործունեության կատարմանը (հիվանդությունների ցանկը հաստատում է ՀՀ կառավարությունը): 7. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1)-ին և 3)-րդ կետով, 6-րդ մասի 1)-ին, 2)-րդ և 4)-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են համապատասխան իրադարձությունը տեղի ունենալու կամ համապատասխան որոշումը, վճիռը կամ դատավճիռն ուժի մեջ մտնելու հաջորդող օրը: 8. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 2)-րդ կետով նախատեսված դեպքում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են դիմումում նշանակված օրվանից: 9. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 4)-րդ կետով նախատեսված դեպքում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են մահվան օրվանից կամ դատարանի համապատասխան վճիռը օրինական ուժի մեջ մտնելու		

			օրվանից: 10. Սույն հոդվածի 6-րդ մասի 3)-րդ, 5)-րդ, 6)-րդ և 7)-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում տնօրենի լիազորությունները դադարեցվում են համապատասխան իրադարձությանը հաջորդող մեկ ամսվա ընթացքում՝ նշելով որոշման իրավական և փաստական հիմքերը: 11. Պետական ՄՈՒՀ-ի խորհուրդը, սույն օրենքով և ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, կարող է քննարկել տնօրենի հետագա պաշտոնավարման հարցը և տնօրենի լիազորությունների դադարեցման հարցով դիմել լիազոր մարմնին, եթե՝ 1) ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ծրագրի կամ զարգացման ռազմավարական ծրագրի կատարման հաշվետվությունը խորհրդի կողմից երկու անգամ անընդմեջ չի ընդունվել. 2) ՄՈՒՀ-ի ներքին և արտաքին գնահատման արդյունքների հիման վրա տնօրենի գործունեությունը խորհրդի կողմից ճանաչվել է անբավարար. 3) պաշտոնավարման ընթացքում թույլ է տվել ուսումնադաստիարակչական գործառույթների հետ անհամատեղելի արարք: 12. Սույն հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված կառուցակարգը 1)-ին և 2)-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով կարող է կիրառվել ոչ շուտ, քան ՄՈՒՀ-ի տնօրենի նշանակումից մեկ տարի հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ անձը երկրորդ անգամ անընդմեջ է նշանակվել համապատասխան ՄՈՒՀ-ի տնօրենի պաշտոնում: 13. Սույն հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված հարցով որոշումն ընդունվում է խորհրդի անդամների առնվազն հինգ ձայնով: 14. Պետական կառավարման լիազոր մարմինը սույն		

			հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված դիմումը ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում կարող է պատճառաբանված հիմնավորմամբ մերժել Խորհրդի դիմումը: 15. Սույն հոդվածի 14-րդ մասով նախատեսված որոշումը չկայացվելու դեպքում, լիազոր մարմինը լուծում է տնօրենի հետ կնքված պայմանագիրը՝ խորհրդի որոշումը ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում:»: Խմբագրման նպատակը՝ տնօրենի լիազորությունների դադարեցման ընթացակարգերի, ժամկետների և գործողությունների կատարման հստակեցումն է:		
83.	Կառավարություն	30-րդ հոդված, 1-ին մասի 3-րդ, 5-րդ և 11-րդ կետեր	3-րդ, 5-րդ և 11-րդ կետերը խմբագրել հետևյալ խմբագրությամբ. «3) ներկայացնելու առաջարկներ իր որակավորման կրթական ծրագրի բովանդակության և ուսումնառության կազմակերպման ձևի բարելավման վերաբերյալ, 5) օգտվելու կրթաթոշակից և ուսանողների ֆինանսական խրախուսման այլ ձևերից, ներառյալ՝ անվանական կրթաթոշակից, նվիրատվություն-ներից և դրամաշնորհներից. 11) բողոքարկելու ՄՈՒՀ-ի ներքին իրավական ակտերը, իր իրավունքները պաշտպանելու դատական կարգով. Ընդլայնվել է ուսանողի իրավունքները և դրանք պաշտպանելու հնարավորությունները, ինչպես նաև հանվել է նպաստ ձևակերպումը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

84.	Կառավարություն	30-րդ հոդված, 2-րդ մաս	Լրացնել նոր 2-րդ կետ, հետևյալ բովանդակությամբ՝ «2) մասնակցել համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրի ուսումնառությանը․ Հստակեցվել է ուսանողի պարտավորությունների շրջանակը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
85.	Կառավարություն	30-րդ հոդված, նոր 3-րդ մաս	լրացնել նոր 3-րդ մաս հետևյալ բովանդակությամբ. «3. Ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները ՄՈՒՀ-ում և դրա համապատասխան կառուցվածքային միավորներում գործում են որպես ուսանողական ներկայացուցչական մարմիններ:»: Ավելացվել է դրույթ ուսանողների իրնքնակառավարման մարմինների գործելու հնարավորության վերաբերյալ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
86.	Կառավարություն	30-րդ հոդված 7-րդ մաս (նոր 8-րդ մաս)	2-րդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Ակադեմիական արձակուրդ տրամադրելու հիմքերը, կարգը և ժամկետները, ինչպես նաև ուսանողի կարգավիճակը վերականգնելու ժամկետները սահմանում է լիազոր մարմինը:»: Հստակեցվել է լիազորող նորմ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
87.	Կառավարություն	30-րդ հոդված, 8-րդ (նոր 9-րդ) մաս	«դիմումը ներկայացրել է» բառերից հետո շարադրել. «լիազոր մարմնի սահմանած ժամկետում:» Ժամկետների սահմանումը կկարգավորվի լիազոր մարմնի կողմից սահմանված կարգով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
88.	Կառավարություն	31-րդ հոդված, 4-րդ մասի 2-րդ կետ	«տվյալ» բառից փոխարինել «համապատասխան» բառով, իսկ «աշխատանքներում» բառը փոխարինել «աշխատանքներին» բառով: Հստակեցվել է ձևակերպումը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
89.	Կառավարություն	32-րդ հոդվածի վեռնագիր, 1-ին մաս	Վերնագիրը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ 1. **«Հոդված 32. Ուսանողների ուսման վարձը և**	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			կրթաթոշակը»: 1-ին մասում «դեպքերի» բառից հետո լրացնել «կամ եթե փոփոխությունը բարենպաստ է ուսանողի համար» բառերը: Վերնագրում փոփոխությունը պայմանավորված է սույն օրենքում նպաստի փոխարեն կրթաթոշակի սահմանման տրամաբանությամբ, իսկ առաջին մասում լրացումը ապահովում է որևէ փոփոխության դեպքում առավել նպաստավոր պայմանների ապահովմանը:		
90.	Կառավարություն	32-րդ հոդված, 3-րդից 6-րդ մասեր	3-6-դր մասերը միավորելով խմբագրվել է և շարադրվել է հետևյալ խմբագրությամբ՝ «3. Պետության կողմից կրթաթոշակը, տրամադրվում է Կառավարության հաստատած տեղերի քանակին, չափանիշներին, չափին և կարգին համապատասխան՝ ուսանողի ակադեմիական առաջադիմության, գործնական աշխատանքային ուսուցման ընթացքում ձեռք բերած արդյունքների, հետազոտական աշխատանքների, մասնագիտական նվաճումների, հասարակական ակտիվության, սոցիալական, առողջական վիճակի ու օրենքով սահմանված այլ հիմքերով, ինչպես նաև ուսանողի կեցության, տրանսպորտային ծախսերի, սննդի և օրենսդրությամբ սահմանված այլ դեպքերում: Կրթաթոշակը ստացող ուսանողը, ուսումնական տարվա արդյունքներով, կարող է ենթարկվել փոխատեղման: 4. Պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող որակավորումներով կամ սահմանամերձ կամ բարձրլեռնային բնակավայրերի կամ նպատակային ուսուցման այլ հիմքերով ընդունված ուսանողներին կրթաթոշակը տրամադրվում է սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հիմքերից անկախ:»:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			Ըստ էության կատարվել է գործառույթների համակարգված սահմանում և գործողությունների հաջորդականության սահմանում		
91.	Կառավարություն	32-րդ հոդված, 8-րդ, 9-րդ և 11-րդ մասեր	Նշված կետերը հանել: Առաջակը պայմանավորված է գործառույթները հստակեցնելով: Անհրաժեշտ բոլոր սկզբունքները ձևակերպված են նույն հոդվածում:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
92.	Կառավարություն	34-րդ հոդված, 1-ին մաս, 1-ին և 2-րդ կետ, 2-րդ մաս, 11-րդ մաս	Խմբագրել, հստակեցնել, նախատեսել անցումային նորմ՝ գործող, սակայն սահմանված պահանջներին չհամապատասխանող մանկավարժական աշխատողների համար: Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1)դասավանդվող մոդուլային ծրագրի համար հիմնարար համարվող որակավորմամբ՝ բարձրագույն կրթություն, կամ առնվազն միջին մասնագիտական կրթություն և համապատասխան բնագավառում վերջին տասը տարվա ընթացքում առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ, կամ» «2) բարձրագույն կրթություն կամ առնվազն միջին մասնագիտական կրթություն և դասավանդվող մոդուլային ծրագրի համար հիմնարար համարվող որակավորմամբ երաշխավորված լրացուցիչ կրթական ծրագրերով մասնագիտական ուսուցման վկայական և համապատասխան բնագավառում վերջին տասը տարվա ընթացքում առնվազն չորս տարվա աշխատանքային ստաժ, իսկ»: Լրացնել 2-րդ մաս, հետևյալ բովանդակությամբ՝ «2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով հիմնարար է համարվում դասավանդվող մոդուլային ծրագրի	Ընդունվել է Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է Ընդունվել է

			բովանդակության առնվազն 30 տոկոսը:» 11-րդ մասը հանել: Առաջարկը խմբագրական բնույթի է:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
93.	Կառավարություն	34-րդ հոդված 4-րդ մաս (նոր 5-րդ)	«ՄՈՒՀ-ում սահմանվում են մանկավարժական կազմի հետեւյալ պաշտոնները» բառերը փոխարինվել են «Մանկավարժական աշխատողների պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ աստիճանակարգությամբ՝»: Հստակեցվել է ձևակերպումը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
94.	Կառավարություն	34-րդ հոդված 4-րդ մաս (նոր 5-րդ) 4-րդ կետ	հանվել է գործընկեր «կազմակերպության հետ համաձայնությամբ» բառերը: Նշյալ կետով թվարկված են պաշտոնները, և ավելորդ են վերոնշյալ հանված բառերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
95.	Կառավարություն	35-րդ հոդված 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասեր	3-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասերը խմբագրվել է և շարադրվել է հետևյալ բովանդակությամբ՝ «3. Զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանութ-յունը ստուգելու նպատակով՝ կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով իրականացվում է հիմնական աշխատող հանդիսացող դասախոսի կամ վարպետի, իսկ համատեղությամբ աշխատող մանկավարժական աշխատողների և հրահանգիչների դեպքում՝ վերջիններիս ցանկությամբ, ատեստավորում՝ երեք տարին մեկ անգամ:»: «4. Մինչև սահմանված ժամկետի լրանալը ՄՈՒՀ-ի մանկավարժական աշխատողը կարող է դիմել արտահերթ ատեստավորման, բայց ոչ շուտ, քան հերթական ատեստավորումից մեկ տարի հետո:»: «5. ՄՈՒՀ-ը յուրաքանչյուր ատեստավորման համար ձևավորում է ատեստավորման հանձնաժողով, որի կազմում ընդգրկվում են կրթության պետական	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			կառավարման լիազոր մարմնի և գործատուների ներկայացուցիչները:»: Հստակեցվել են ատեստավորման ընթացակարգերն ու ժամկետները:		
96.	Կառավարություն	35-րդ հոդված, 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ մասեր	6-րդ մասում «ուսուցչի» բառից հետո լրացնել «վերապատրաստման» բառը Լրացումը կատարվել է ՄԿՈՒ համակարգում հանրակրթական առարկաներ դասավանդողների նկատմամբ միասնական մոտեցում սահմանելու նպատակով: 7-րդ և 8-րդ մասերը հանել, հարցը նպատակահարմար է կարգավորել ենթաօրենսդրական ակտով	Ընդունվել է	Ընդունվել է
97.	Կառավարություն	35-րդ հոդված, 9-րդ մաս (նոր 7-րդ), 11-րդ մաս (նոր 9-րդ),	Համարակալել որպես 7-րդ և շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «7.Մանկավարժական աշխատողը ՄՈՒՀ-ի միջոցների հաշվին կամ օրենքով չարգելված այլ միջոցներով կարող է անցնել վերապատրաստում՝ պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած վերապատրաստման ծրագրի ուղղություններին համապատասխան, որոնք միտված են 34-րդ հոդվածի 11-րդ մասով նախատեսված մանկավարժական պաշտոնների մասնագիտական չափանիշների պահանջների ապահովմանը:»: «մասնակավրաժան» բառի փոխարարինել «ատեստավորման համար մանկավարժական» բառերով: Հստակեցում է կատարվել և նախատեսվել է ՄՈՒՀ-ի միջոցներով վերապատրաստման հնարավորությունը և նպատակը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
98.	Կառավարություն	35-րդ հոդված, 16-րդ մաս (նոր 14-րդ)	«15» թիվը փոխարինել «13» թվով և հանել «չափին հավասար» բառերը: Փոփոխության նպատակն է շտկել հղման	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			համարակալումը, ինչպես նաև համապատասխանեցնել 13-րդ մասի սահմանմանը:		
99.	Կառավարություն	35-րդ հոդված, 19-րդ մաս (նոր 17-րդ)	«Հղի և» բառերը փոխարինել «Հղի կամ» բառերով: Փոփոխության նպատակն է շտկել սահմանումը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
100.	Կառավարություն	35-րդ հոդված 21-րդ և 23-րդ մասեր (նոր 19-րդ և 21-րդ մասեր)	Համարակալումը փոխել և շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «19.Ատեստավորված ՄՈՒՀ մանկավարժական աշխատողը իր նախաձեռնությամբ կարող է մասնակցել դասախոսի, վարպետի կամ հրահանգչի տարակարգի շնորհման և բարձրացման գործընթացին: 21.Տարակարգի շնորհման մասին որոշումն ընդունվում է սույն հոդվածի 24-րդ մասով նախատեսված չափանիշների ապահովումն հավաստող փաստաթղթային ստուգման եղանակով՝ մանկավարժական աշխատողի տարակարգի շնորհման հանրապետական հանձնաժողովի կողմից:»: Հստակեցվել է տարակարգերի շնորհման և բարձրացման գործընթացը և եղանակը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
101.	Կառավարություն	36-րդ հոդված 1-ին և 2-րդ մասեր	1-ին և 2-րդ մասերը խմբագրել և կարգավորել մեկ մասում: Նոր 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «1. ՄՈՒՀ-ի կանոնադրությամբ նախատեսված գործունեության ապահովման նպատակով հիմնադիրը ՄՈՒՀ-ին սեփականության կամ օգտագործման իրավունքով օրենքով սահմանված կարգով տրամադրում է անհրաժեշտ գույք:» Խմբագրումը կատարվել է օրենսդրական հստակեցման նպատակով և շտկվել է համարակալումը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
102.	Կառավարություն	37-րդ հոդված 1- 6-րդ մաս (նոր 1-ին	1-5-րդ մասերը հանել, իսկ 6-րդ մասը համարակալել որպես 1-ին մաս և շարադրել հետևյալ կերպ.	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		մաս) Նոր 1-ին մաս,	«1. ՄՈՒՀ-ի գործունեության ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝»: 1-ին մասի 6-րդ կետում «միջոցները» բառից հետո լրացնել «բացառությամբ պետական ՄՈՒՀ-երի,» բառերը, քանի պետական ՄՈՒՀ-երը հիմնականում ՊՈԱԿ-ներ են և չեն կարող ունենալ վարկային միջոցներ: ֆինանսավորման մոտեցումները և սկզբունքները, ինչպես նաև մասերը խմբագրվել են և դասավորվել են ըստ տրամաբանական հաջորդականության:		
103.	Կառավարություն	37-րդ հոդված 7-րդ մասի (նոր 2-րդ) 1-ին կետ, 3-րդ կետ	7-րդ մասի (նոր 2-րդ) վերջին Ինստիտուցիոնալ ֆինանսավորման հիմք են նաեւ «ՄՈՒՀ-ի գործունեության արդյունքային ցուցանիշները.» նախադասությունը հանել, իսկ «ինչպես նաև» բառերից հետո լրացնել «կրթության կազմակերպման և» բառերը: Հանել 3-րդ կետը Փոփոխությունների պայմանավորված են կրթաթոշակի սահմանման գաղափարով, ինչպես նաև շահագրգիռ կողմերի հետ քննարկումների արդյունքում:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
104.	Կառավարություն	37-րդ հոդված 8-րդ մաս (նոր 3-րդ)	«բյուջեի միջոցներից» հետո լրացնել և շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «պետական ՄՈՒՀ-երին տրամադրվում է ֆինանսավորում», այնուհետև ինչպես տեքստում: Ձևակերպումը ճշգրտվել է:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
105.	Կառավարություն	37-րդ հոդված 9-րդ մաս (նոր 4-րդ)	Լրացնել 4-րդ մաս, հետևյալ բովանդակությամբ. «4.Պետական և հանրային ՄՈՒՀ-երի ֆինանսավորումն իրականացվում է՝ հիմք ընդունելով ՄՈՒՀ-երի գործունեության և սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 0-րդ մասով սահմանված համապատասխան մակարդակի որակավորման կրթական ծրագրերի իրականացման	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ծախսերի ֆինանսական հաշվարկը:» Սահմանվել են պետական բյուջեից ֆինանսավորման հիմքերը:		
106.	Կառավարություն	37-րդ հոդված, նոր 5-րդ մասի 8-րդ, 11-րդ, 12-րդ, 13-րդ կետեր	1. 8-րդ կետում «գործընկեր կազմակերպության» բառերը փոխարինել «ՄՈՒՀ-ի հետ համագործակցող գործատուների» բառերով, 2. 11-րդ և 12-րդ կետերը միավորելով շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «11) իրականացնել կրթական, մշակութային, սոցիալական, մարզական և այլ բնույթի գործունեություն և կազմակերպել միջոցառումներ: Խմբագրմամբ պայմանավորված՝ 13-րդ կետերը հանել Փոփոխություններով կարգավորվել են ֆինանսավորման մոտեցումները և սկզբունքները, ինչպես նաև մասերը դասավորվել են ըստ տրամաբանական հաջորդականության:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
107.	Կառավարություն	37-րդ հոդված Նոր 8-րդ, 9-րդ և 10-րդ մասեր	Հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր մասեր. «8. ՄՈՒՀ-երը սահմանված կարգով իրականացնում են իրենց տնտեսական և ֆինանսական գործունեության հաշվապահական հաշվառումը: 9. ՄՈՒՀ-ի տնտեսական և ֆինանսական գործունեության վերահսկողությունը, իրենց լիազորությունների սահմանում, իրականացնում են լիազոր մարմինները: 10. ՄՈՒՀ-ի գործունեության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հավաստիությունը կարող է ենթարկվել անկախ աուդիտի (վերստուգման)՝ Կառավարության սահմանած կարգով:»	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			Փոփոխություններով կարգավորվել են ֆինանսավորման մոտեցումները և սկզբունքները, ինչպես նաև մասերը դասավորվել են ըստ տրամաբանական հաջորդականության:		
108.	Կառավարություն	38-րդ հոդված	38-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «1.Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ այն դրույթների, որոնց համար սույն հոդվածով սահմանված են ուժի մեջ մտնելու այլ ժամկետներ: 2. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» 2005 թվականի հուլիսի 8-ի ՀՕ-164 Հայաստանի Հանրապետության օրենքը՝ բացառությամբ 7-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 6-րդ մասերի, 18-րդ, 18.1-րդ, 20-րդ հոդվածի, որոնք ուժը կորցնում են սույն հոդվածի 0-րդ, 5-րդ և 6-րդ մասերով նախատեսված համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունման պահից: 3. Սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 7-14-րդ մասերով, 8-րդ հոդվածի 5-րդ, 6-րդ և 7-րդ մասերով, 15-րդ հոդվածի 16-18-րդ մասերով, 22-29-րդ հոդվածներով նախատեսված դրույթների իրականացումն ապահովող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը ենթակա են ընդունման համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի, բայց ոչ ուշ, քան մինչև 2026 թ. հունվարի 31-ը: 4. Մինչև սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերի ուժի մեջ մտնելը ընդունված մասնագիտական կրթության համապատասխան որակավորման պետական կրթական չափորոշիչները շարունակում են գործել մինչև սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերին համապատասխանեցումը, իսկ այդ չափորոշիչների հիման վրա շնորհված և շնորհվող որակավորումները պահպանում են իրենց վավերականությունը: Մինչև	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			կրեդիտային համակարգի ներդրումը, սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված կրեդիտները հաշվարկվում են ժամային բեռնվածությամբ: 5. Սույն օրենքի 11-րդ հոդվածը ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հուլիսի 1-ից: Սույն օրենքի 11-րդ հոդվածով առաջացող նոր պահանջներին ու պայմաններին պետական և հանրային մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացվող կրթական ծրագրերի համապատասխանությունը ապահովվում է Կառավարությունը՝ Վարչապետի կողմից սահմանած ժամանակացույցով: 6. Սույն օրենքի 18-րդ և 19-րդ հոդվածներով նախատեսված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը, բացառությամբ սույն հոդվածի 0-րդ մասով նախատեսվածների, ենթակա են ընդունման մինչև 2025 թվականի հուլիսի 31-ը՝ համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի : Մինչև սույն օրենքի 18-րդ և 19-րդ հոդվածներով նախատեսված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունումը շարունակում են գործել մինչև սույն օրենքի ընդունումը ուժի մեջ մտած համապատասխան իրավահարաբերություն-ները կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը: 7. Սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 12-րդ մասով նախատեսված էլեկտրոնային փաստաթղթերի համակարգը ներդրվում է մինչև 2027 թվականի հունվարի 15-ը: Մինչ այդ դիպլոմը և դրա հավելվածը, հավաստագիրը և ներդիրը ՄՈՒՀ-ի կողմից ուսանողին տրամադրվում է թղթային եղանակով և անվճար: 8. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը ձևավորված պետական ՄՈՒՀ-երի խորհուրդները շարունակում են գործել, մինչև սույն հոդվածի 0-րդ մասով սահմանված ժամանակացույցով սույն օրենքի 22-րդ հոդվածին համապատասխան նոր խորհուրդների ձևավորումը: Սույն օրենքի 22-րդ հոդվածին համապատասխան նոր ձևավորվող խորհուրդների առաջին կազմում յուրաքանչյուր մարմնի կողմից առաջադրվող		

			համապատասխանաբար մեկական անդամ (բացառությամբ ուսանողության ներկայացուցիչների) պաշտոնավարում է երկու տարի ժամկետով, իսկ մեկական անդամ՝ երեք տարի ժամկետով: Մանկավարժական աշխատողներից առաջադրվող մեկ անդամ պաշտոնավարում է 4 տարի, իսկ մյուսը՝ 5 տարի ժամկետով: 9. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելն ընտրված պետական ՄՈՒՀ տնօրենները շարունակում են պաշտոնավարել մինչև իրենց լիազորությունների ժամկետի ավարտը: 10. ՄՈՒՀ-ում աշխատող այն դասախոսները կամ վարպետները, որոնք առնվազն 3 տարի աշխատում են տվյալ պաշտոնում, սակայն չեն համապատասխանում սույն օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջներին, կարող են շարունակել իրենց պաշտոնավարումը, եթե մինչև 2030 թվականի օգոստոսի 20-ը ստացել են համապատասխան մակարդակի կրթական ծրագրի որակավորում և ապահովում օրենքով սահմանված պահանջները: 11. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերում առկա նախ-նական (արհեստագործական) մասնագիտական կրթությանը վերաբերող կարգավորումները սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո տարածվում են սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում սահմանված արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ:»: Հաշվի առնելով, որ նախագծում խմբագրվել են հոդվածները, որի արդյունքում փոխվել են մի շարք համարակալումներ, ինչպես նաև վերանայվել է որոշ գործընթացների և կատարման ժամկետների ողջամտությունը անցումային դրույթներում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:		

«ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»					
109.	**Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը**	**Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը**	**Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)**	**Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի) եզրակացությունը**	**Առաջարկությունների ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը**
110.	Կառավարություն	1-ին հոդված, 1-ին մաս, 1-ին կետ 6-րդ կետ	Շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «1.8) **սոցիալական գործընկերություն՝** բարձրագույն և մասնագիտական կրթության և ուսուցման կազմակերպությունների, գործատուների, դրանց միավորումների և ոչ առևտրային այլ կազմակերպությունների, արհեստակցական միությունների, հանրային իշխանության մարմինների միջև աշխատաշուկայի և տնտեսության զարգացման կարիքներին համապատասխան կրթության ապահովմանը համընդհանուր համաձայնեցված նպատակների իրականացմանը միտված կրթական, աշխատանքային, գործընկերային ու սոցիալական համագործակցության դրսևորման ձև.»: Փոփոխությունը պայմանավորված է հասկացության առավել համակողմանի, համագործակցության բոլոր կողմերին ընդգրկող և միջազգային մոտեցումներին համահունչ սահմանում տալու անհրաժեշտությամբ: «ուսումնական» բառից առաջ լրացնել «մասնագիտական» բառը: Լրացման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Մասնագիտական կրթության և ուսուցման» օրենքի սահմանման համապատասխանեցմամբ: 7-րդ կետը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամ. «7) Օրենքի 17-րդ կետը ուժը կորցրած ճանաչել:»:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

		7-րդ կետ	«Որակի ապահովում» հասկացության լրացուցիչ սահմանման անհրաժեշտություն չկա, քանի որ խնդրի էությունը բացատրվում է համապատասխան ինստիտուտներին վերաբերվող նորմերում, մինչդեռ սահմանումները ավելորդ ծանրաբեռնում են իրավական ակտը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
		8-րդ կետ	«ատեստավորում» բառերը փոխարինել «ատեստավորման» բառով, իսկ «ստուգում» բառը «ստուգման» բառով՝ հոլովաձևը համապատասխանեցնելով գործող օրենքի ձևակերպմանը: Առաջարկն ունի խմբագրական բնույթ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
		10-րդ կետ	10-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «17.3) **ոլորտային որակավորումների շրջանակ (այսուհետ՝ ՈՈՇ)**՝ որակավորումների ազգային շրջանակին համապատասխան՝ որոշակի ոլորտում կրթական մակարդակի որակավորումների խումբ (ցանկ, ամբողջություն) և դրա հետ կապված ուսումնառության ընդհանուր վերջնարդյունքները ապահովելու պահանջներ (բնութագիր).» Առաջարկը պայմանավորված է հասկացության առավել համակողմանի և միջազգային մոտեցումներին համահունչ սահմանում տալու անհրաժեշտությամբ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
		11-րդ կետ	Օրենքի 18-րդ կետում Հավատարմագրման հասկացության բովանդակությունից հանել «ինստիտուցիոնալ (այսուհետ՝ ինստիտուցիոնալ) կամ կրթական ծրագրի (այսուհետ՝ ծրագրային)» բառերը և հստակեցնել, որ այն արտաքին գնահատման գործընթաց է և «գնահատման» բառից առաջ լրացնել «արտաքին» բառը: Հավատարմագրման գործընթացները լրացուցիչ ուսումնասիրության և հետագայում ենթաօրենսդրական	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		11-րդ կետ	ակտերով մանրամասնեցման կարիք ունեն: Օրենքի մակարդակով մանրամասների սահմանումը կարող է հետագայի համար խնդրահարույց լինել՝ միջազգային լավագույն փորձի ներքո լավագույն լուծումներ գտնելու տեսանկյունից: Օրենքի 18.1-րդ կետում «արհեստավոր» որակավորման աստիճանից հետո լրացնել «կամ կրտսեր մասնագետ» որակավորման աստիճանը, որպեսզի առանձին տեսակի որակավորումների մասով, որոնց բնույթը արհեստավոր կատեգորիան ճիշտ չի արտացոլում հնարավոր լինի ներառել, ինչպես նաև լրացումը պայմանավորված է ՄԿՈՒ օրենքի լրացումից:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
111.	Կառավարություն	2-րդ հոդվածի 1-ին կետ 2-րդ կետ	«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության» բառերը հանել «Կառավարության» բառը գրել մեծատառ: Առաջարկը պայմանավորված է նորմատիվ իրավական ակտերում գրելաձևի միասնականության ապահովմամբ: Հանել «Լեռնային Ղարաբաղի» բառերը, հայտնի իրադարձություններով պայմանավորված:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է
112.	Կառավարություն	5-րդ հոդված, 2-րդ մաս	2-րդ մասը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. «2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կրթության բոլոր ձևերի համար նույն կրթական ծրագրերի շրջանակներում գործում է միասնական պետական կրթական չափորոշիչը կամ ոլորտային որակավորումների շրջանակը:»: Առաջարկը առավելապես խմբագրական է՝ կոչված կրթության կազմակերպման ձևերի վերաբերյալ հոդվածի բովանդակության առավել ճիշտ արտահայտմանը, ինչպես նաև նախագծերի փաթեթում ՈՈՇ հասկացության ներմուծմամբ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

113.	Կառավարություն	7-րդ հոդված, 2-րդ կետ	2-րդ կետով շարադրվող Հոդվածի 3-րդ մասը խմբագրել և շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. «3. Մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան մակարդակի ոլորտային որակավորումների շրջանակի բնութագրերի հիման վրա կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմինը կազմում և հաստատում է տվյալ մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման շրջանակային նկարագիր, որի հիման վրա մասնագիտական ուսումնական հաստատությունները մշակում ու հաստատում են համապատասխան մակարդակի որակավորումն ապահովող կրթական ծրագիրը, դրա ուսումնամեթոդական փաթեթը: Առաջարկը խմբագրական է և բխում է ՄԿՈւ օրենքի նախագծի 7-րդ հոդվածով «համապատասխան մակարդակի յուրաքանչյուր որակավորման կրթական ծրագրի շրջանակային նկարագիր» հասկացության ներմուծմամբ և դրա ձևավորման գործընթացի կարգավորմամբ: Մանրամասները կարգավորվում են ՄԿՈՒ օրենքի նախագծում և կարիք չկա «Կրթության մասին» օրենքը ծանրաբեռնել կրկնվող դրույթներով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
114.	Կառավարություն	8-րդ հոդվածի 2-րդ կետ	«4-րդ» բառը փոխարինել «3-րդ» բառով: Առաջարկը խմբագրական բնույթի է, ճիշտ հղումը ապահովելու համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
115.	Կառավարություն	9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետեր	Առաջարկում ենք հստակեցնել «նախնական (արհեստագործական) մասնագիտական» հասկացության միատեսակ կիրառումը, որի արդյունքում տեքստը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ. «1) առաջին պարբերությունից հանել «նախնական (արհեստագործական) մասնագիտական կամ միջին» բառերը, 2) երկրորդ պարբերությունից հանել «նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին» բառերը, 3) երրորդ պարբերությունը ուժը կորցրած	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ճանաչել:»:		
116.	Կառավարություն	10-րդ հոդված	Առաջարկում ենք հանել 10-րդ հոդվածը: Ըստ այդմ՝ հաջորդիվ հոդվածների համարակալումը վերանայել է: Վերը նշված փոփոխությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ գործող օրենքի համապատասխան դրույթը (19-րդ հոդված) արդեն իսկ ուժը կորցրել է:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
117.	Կառավարություն	11-րդ (նոր 10-րդ) հոդվածի 2-րդ մաս 4-րդ (նոր 3-րդ) մաս	Հանել կրթական ծրագրի նկարագրին վերաբերող մանրամասնությունները, քանի որ հարցը կարգավորվել է ՄԿՈւ մասով ՄԿՈւ օրենքի նախագծի 7-րդ հոդվածում, իսկ ԲՈՒՀ-եր մասով պետք է կարգավորվի ոլորտային օրենքով: Ըստ այդմ, կարիք չկա «Կրթության մասին» օրենքը ծանրաբեռնել կրկնվող դրույթներով: Շտկել համարակալումը: «շրջանակը» բառից հետո լրացնել «և դրա բնութագրերը» բառերը: Լրացման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հստակ սահմանման և «Մասնագիտական կրթության և ուսուցման» օրենքի սահմանման համապատասխանեցմամբ:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է
118.	Կառավարություն	13-րդ (լրամշակված 12-րդ) հոդված	Հաշվի առնելու ՄԿՈւ օրենքի նախագծի 7-րդ հոդվածի նոր խմբագրությունը և դրա հետ համահունչ լինելու նպատակով, հոդվածում առաջարկվող փոփոխությունը վերաշարադրել հետևյալ կերպ՝ «1. Մասնագիտական կրթությունն իրականացվում է հետևյալ կրթական ծրագրերի մակարդակներով. 1) արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագիր՝ արհեստավորի կամ կրտսեր մասնագետի որակավորում. 2) միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագիր՝ մասնագետի որակավորում. 2. Մասնագիտական ուսումնական հաստատությունը կարող է մշակել և իրականացնել լրացուցիչ կրթական ծրագրեր, որոնցով ձեռք բերված ուսումնառության արդյունքները վկայագրվում են և հիմք	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			են միկրորակավորման համար: 3. Մասնագիտական ուսումնական հաստատությունը կարող է ըստ որակավորումների իրականացնել նաև փորձարարական կրթական ծրագրեր՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով: 4. Միջին մասնագիտական կրթական ծրագրի համապատասխան որակավորման ուսումնառությունը բարձր առաջադիմությամբ ավարտած շրջանավարտը կարող է կրթությունը շարունակել բարձրագույն կրթության համապատասխան որակավորման առաջին մակարդակում՝ ձեռք բերված կրեդիտներին կամ համեմատվող ծրագրերի ակադեմիական տարբերությունների ողջամիտ ծավալին համապատասխան՝ լրիվ կամ մասնակի բեռնվածությամբ: Մասնագիտական կրթության ծրագրերի հաջորդական շարունակման կարգը սահմանում է Կառավարությունը: 5. Մասնագիտական կրթության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենքով, եթե այլ բան նախատեսված չէ մասնագիտական կրթության և ուսուցման ոլորտները կարգավորող օրենքներով:»: Համարակալումը համապատասխանաբար փոփոխվել է:		
119.	Կառավարություն	15-րդ (նոր 14-րդ) հոդվածի 1-ին կետ	Հանել «և ցանկերը» բառերը: Հանելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Մասնագիտական կրթության և ուսուցման» օրենքի սահմանման համապատասխանեցմամբ:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
120.	Կառավարություն	16-րդ (նոր 15-րդ) հոդվածի 6.1-րդ կետ 7-րդ կետ	1-ին կետի 6.1) կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «6.1) կազմում և հաստատում է ոլորտային որակավորումների շրջանակը, որակավորումների ցանկերը և որակավորումների բնութագրերը, »	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		2-րդ կետ	Հանել: Լրացնել նոր 4-րդ կետ հետևյալ բովանդակությամբ. «4) Ուժը կորցրած ճանաչել 14.4-րդ կետը:»: Առաջարկները պայմանավորված են ՄԿՈՒ օրենքով Կառավարության և լիազոր մարմնի գործառույթների հստակեցմամբ:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է
121.	Կառավարություն	19-րդ (նոր 18-րդ) հոդված	Առաջարկում ենք 19-րդ (լրամշակված 18-րդ) հոդվածը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ. 1. «Սույն օրենքով նախատեսված կրթական ծրագրերը և նախադպրոցական ծառայությունը կարող են իրականացվել հանրակրթական, մասնագիտական և բարձրագույն կրթության մակարդակի համապատասխան կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի, ինչպես նաև յուրաքանչյուր աստիճանի ու որակավորումների համար լիցենզիայի հիման վրա՝ Կառավարության սահմանած կարգով ու պայմաններով: 2. Կրթական գործունեության լիցենզիան տալիս է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը: 3. Կրթության համապատասխան մակարդակներում կրթական ծրագրի իրականացման իրավունքի տրամադրման պայման է՝ 1) կրթական գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ շենքի և ուսումնական տարածքի առկայությունը, որի նկատմամբ ուսումնական հաստատությունը ունի սեփականության, վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման իրավունք. 2) ուսումնական գործընթացին օժանդակող սպորտային տարածքի կամ դրա օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը և գրադարանային համապատասխան հագեցվածությամբ տարածքների առկայությունը՝ լիազոր	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			մարմնի կողմից սահմանված սանիտարահիգիենիկ և տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան․ 3) լսարանային, գործնական ուսուցման գործընթացին օժանդակող ուսումնաարտադրական-կան, լաբորատոր տարածքների և բազաների առկայությունը՝ սանիտարահիգիենիկ և տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան․ 4) ուսումնական հաստատության հինգ տարվա ռազմավարական ծրագրի առկայությունը: 4. Կրթության համապատասխան մակարդակի յուրաքանչյուր աստիճանի ու որակավորման համար լիցենզիան տրվում է հետևյալ պայմանները ապահովելու դեպքում՝ 1) տվյալ կրթական ծրագրի աստիճանի (մակարդակի) կամ որակավորման ուղղվածությանը համապատասխան լաբորատորիաների, ուսումնաարտադրական տարածքների (արհեստանոց), ուսումնական գույքի և սարքավորումների, գրադարանային-տեղեկատվական համակարգի, առկայությունը կամ դրանց օգտագործման կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի առկայությունը՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած հագեցվածության չափաքանակների․ 2) տվյալ կրթական ծրագրի աստիճանը (մակարդակի) կամ որակավորումը (ուղղվածությունը) ապահովող փաստաթղթերի և ուսումնամեթոդական փաթեթի առկայությունը. 3) տվյալ կրթական ծրագրի աստիճանը (մակարդակի) կամ որակավորումը (ուղղվածությունը) ապահովելու համար անհրաժեշտ մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ աշխատողների առկայությունը: 5. Լիցենզավորման, լիցենզիայի գործողության կասեցման, դադարեցման, բողոքարկման և այլ իրավահարաբերությունները կարգավորվում են լիցենզավորման և կրթության համապատասխան մակարդակի իրավահարաբերությունները կարգավորող		

			օրենքներով և նորմատիվ իրավական այլ ակտերով: Կրթության համապատասխան մակարդակը կարգավորող օրենքով կարող է սահմանվել լիցենզավորման լրացուցիչ պայմաններ: 6. Կրթական ծրագրերի, ինչպես նաև համապատասխան կրթական ծրագրի յուրաքանչյուր աստիճանի ու որակավորումների մասով արված սահմանային տեղերի փոփոխությունը՝ սահմանվում է լիցենզիայի ներդիրում, և յուրաքանչյուր փոփոխության դեպքում տրվում է հերթական ներդիր:»: Խմբագրման նպատակն է հստակեցնել, թե որ մարմինն է տրամադրում լիցենզիա, ով է սահմանում հագեցվածության չափաքանակներ և որտեղ են սահմանվում սահմանային տեղերի փոփոխությունները: Փոփոխությունները պայմանավորված են ՄԿՈՒ օրենքի նախագծի համապատասխան դրույթների փոփոխությամբ (հոդված 11):		
122.	Կառավարություն	20-րդ հոդված	Հանել գործող օրենքի 42-րդ հոդվածում՝ պետական հավատարմագրում, առաջարկվող փոփոխությունները, քանի որ գործող օրենքը այս պահին առավել համակարգված է կարգավորում հարցի էությունը: Հավատարմագրման գործընթացների միջազգային պրակտիկան պահանջում է լրացուցիչ համապարփակ ուսումնասիրություն և այս պահին փոփոխությունները ժամանակավրեպ են:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
123.	Կառավարություն	24-րդ (լրամշակված 22-րդ) հոդվածի 2-րդ կետ 5-րդ կետ	«Հայաստանի Հանրապետության» բառերը հանել, «Կառավարության» բառը գրել մեծատառով: 5-րդ կետով առաջարկվող 10-րդ մասի խմբագրումը հանել, քանի որ առաջարկվող փոփոխությունը սպառել է անհրաժեշտությունը:	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է
124.	Կառավարություն	25-րդ (լրամշակված 23-րդ) հոդված 1-ին մաս	Հաշվի առնելով նախագծերի փաթեթում տեղի ունեցած փոփոխությունները անցումային դրույթները խմբագրել հետևյալ կերպ.	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			«1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ սույն օրենքի 7-րդ հոդվածով նախատեսված Օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի նոր խմբագրության, 10-րդ հոդվածով նախատեսված Օրենքի 21-րդ հոդվածի նոր խմբագրության, 12-րդ հոդվածով նախատեսված Օրենքի 23-րդ հոդվածի 4-րդ մասի, որոնցով նախատեսված դրույթները ներդրվում են և դրանց հետ կապված նորմատիվ իրավական ակտերը ենթակա են ընդունման համաձայն Վարչապետի որոշմամբ հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի՝ ոչ ուշ, քան մինչև 2026 թ. հուլիսի 31-ը: Սույն օրենքի 18-րդ հոդվածով նախատեսված Օրենքի 41-րդ հոդվածի նոր խմբագրությունը ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հուլիսի 1-ից:»		
		2-րդ մաս	2-րդ մասում «Հայաստանի Հանրապետության» բառերը հանել, «կառավարության» բառը գրել մեծատառով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»					
N	**Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը**	**Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը**	**Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)**	**Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի) եզրակացությունը**	**Առաջարկությունների ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը**
125.	Կառավարություն		Նախագիծը հիմնավորապես վերանայել՝ հաշվի առնելով առողջապահության, աշխատանքի, սոցիալական ոլորտների գերատեսչությունների հետ Կառավարության հանձնարարականով իրականացված քննարկումների արդյունքները և ներկայացված առաջարկները: Աշխատանքային օրենսգրքում առաջարկվող փոփոխությունների հիմնական էությունն այն է, որ մի կողմից ստեղծվեն օրենսդրական մեխանիզմներ աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման շրջանակներում անչափահասին աշխատանքի մեջ	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ներգրավելու համար, ինչը կրթության կազմակերպման այս ձևի առանձնահատկությունն է և կրթական վերջնարդյունքների ապահովման միակ ճանապարհը, մյուս կողմից՝ ապահոված լինեն անչափահասի առողջության, անվտանգության և բարոյականության պաշտպանության անհրաժեշտ կառուցակարգեր: Ըստ այդ, Աշխատանքային օրենսգրքում առաջարկված փոփոխությունները վերախմբագրվել են՝ հաշվի առնելով ՀՀ կոնվենցիոն պարտավորությունները ոլորտում, միջազգային լավագույն փորձը, ԵՄ կարգավորումներն ու անդամ երկրների օրենսդրությունը, ինչպես նաև խնդրո առարկա դրույթների վերաբերյալ Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունից ստացված կարծիքը: Ստորև նշված բոլոր փոփոխությունները մանրամասն քննարկվել և ամբողջությամբ համաձայնեցվել են Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության հետ՝ աշխատանքային մի շարք քննարկումների միջոցով: Ուստի հետագա շարադրանքում չի մատնանշվում փոփոխությունների համաձայնեցված բնույթը: Վերնագրում «լրացումներ և փոփոխություն» բառերը փոխարինել «փոփոխություններ և լրացումներ» բառերով: Համապատասխանեցվել է նորմատիվ իրավական ակտերի մշակման համար սահմանված կանոններին:		
		1-ին և 2-րդ հոդվածներ	**Հոդված 1.** 2004 թվականի նոյեմբերի 9-ի Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 13-րդ հոդվածում «կամ պաշտոնում» բառերը փոխարինել «, պաշտոնում կամ համապատասխան կրթական ծրագրի որակավորման նկարագրով սահմանված» բառերով:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
			Հոդված 2. Օրենսգրքի 17-րդ հոդվածում՝ 1) 1-ին մասում «կամ պաշտոնի» բառերը փոխարինել «, պաշտոնի կամ համապատասխան կրթական ծրագրի որակավորման նկարագրի» բառերով,	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			2) 2-րդ մասում «անձինք» բառից հետո լրացնել «, ինչպես նաև մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառություն անցնող և աշխատանքային պայմանագրով սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող սովորողները» բառերը: Առաջարկը խմբագրական բնույթի է և նպատակ ունի ապահովել ՄԿՈւ օրենքի նախագծի հետ հասկացությունների միատեսակությունը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
		3-րդ, 4-րդ (հին 5-րդ), 5-րդ (հին 6-րդ), 6-րդ (հին 7-րդ), 7-րդ (հին 8-րդ), 8-րդ (հին 9-րդ), 9-րդ (հին 10-րդ), 10-րդ (հին 10-րդ) հոդվածներ	**Հոդված 3. Օրենսգրքի 17.1-ին հոդվածում՝** 1) 5-րդ մասը լրացնել հետևյալ նախադասությամբ. «Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող և որոշակի աշխատանք կատարող մինչև տասնութ տարեկան անձանց աշխատանքը կազմակերպվում է սույն օրենսգրքի 148-րդ և 257-րդ հոդվածներով նախատեսված առանձնահատկությունների հաշվառմամբ:»: 2) 6-րդ մասը «միջոցառումներին մասնակցելու» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում աշխատանքային պայմանագրով սահմանված որոշակի աշխատանք կատարելու» բառերը: Նախագծի առաջարկվող փոփոխությունները լրամշակվել են Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության հետ աշխատանքին քննարկումների արդյունքներով՝ դրանք համահունչ դարձնելու համար Աշխատանքային օրենսգրքի մյուս դրույթներին: **Հանել 4-րդ հոդվածը** **Հոդված 4.** Օրենսգրքի 83-րդ հոդվածի 1-ին մասը «որակավորում չպահանջող» բառերից հետո լրացնել «կամ մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			շրջանակում սահմանված» բառերը: Առաջարկը խմբագրական է: **Հոդված 5.** Օրենսգրքի 86-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ նախադասությունում «կազմակերպած մրցույթով» բառերից հետո լրացնել «, ուսումնական հաստատությունների սովորողների (շրջանավարտների) ռեսուրսներից» բառերը: Առաջարկը խմբագրական է: **Հոդված 6.** Օրենսգրքի 89-րդ հոդվածում լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 1.3-րդ մաս. «1.3. Սույն օրենսգրքի 101.1.-ին հոդվածով նախատեսված պայմանագրի դեպքում սույն հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով նախատեսված փաստաթղթերի փոխարեն հիմք է ընդունվում համապատասխան մասնագիտական ուսումնական հաստատության և գործատուի միջև կնքված աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման վերաբերյալ համագործակցության պայմանագիրը:»: Առաջարկը պայմանավորված է ՄԿՈւ ոլորտի աշակերտներին աշխատանքի ներգրավելու հնարավորությունների ստեղծմամբ: **Հոդված 7.** Օրենսգրքի 91-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետը «անձինք» բառից հետո լրացնել «կամ մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող սովորողները» բառերը: Առաջարկը խմբագրական է: **Հոդված 8.** Օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 3-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 4.1-ին կետով. «4.1) մասնագիտական կրթության և ուսուցման	Ընդունվել է Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է Ընդունվել է

			ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող և որոշակի աշխատանք կատարող սովորողների հետ.»: Առաջարկը խմբագրական է:		
			Հոդված 9. Օրենսգրքի 101-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին նախադասությունում «միջոցառումներին» բառից հետո լրացնել «կամ կատարել մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրերով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում աշխատանքային պայմանագրով սահմանված որոշակի աշխատանք»: Առաջարկը խմբագրական է:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
			Հոդված 10. Օրենսգիրքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 101.1-ին հոդվածով. «**Հոդված 101.1. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում աշխատանքային պայմանագիրը**	Ընդունվել է	Ընդունվել է
			1. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող և որոշակի աշխատանք կատարող սովորողի (նրա օրինական ներկայացուցչի) հետ մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասին օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում կնքվում է աշխատանքային պայմանագիր: 2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված աշխատանքային պայմանագիրը կնքվում է այն ժամանակահատվածի համար, որը սահմանվել է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրի իրագործման համար:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված աշխատանքային պայմանագրով աշխատանքը վարձատրվում է փաստացի աշխատած ժամանակին կամ կատարված փաստացի աշխատանքին համապատասխան՝ համաձայն գործատուի սահմանած ժամանակացույցի (գրաֆիկի): 4. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված աշխատանքային պայմանագրի գործողության ժամանակահատվածում սովորողը ներգրավվում է գործնական աշխատանքային ուսուցման ծրագրից բխող աշխատանքներում: 5.Աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող և որոշակի աշխատանք կատարող սովորողի հետ աշխատանքային հարաբերությունների առանձնահատկությունները կարգավորվում են նաև մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասին օրենսդրությամբ:»: Առաջարկների միջոցով հստակեցվել են ՄԿՌւ շրջանակներում աշկերտի հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրի էությունն ու բովանդակությունը՝ 2023 թվականին լրամշակված աշխատանքային օրենսգրքով նոր կարգավորվող աշակերտի և փորձնակի կարգավիճակները և կարգավիճակները տարբերակելու համատեքստում: **Հոդված 11**. Օրենսգրքի 140-րդ հոդվածի 1-ին մասում լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.1-ին կետ. «3.1.) մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրերով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սույն օրենսգրքի 257-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված աշխատանքներում ներգրավված մինչև տասնութ տարեկան անձանց համար՝ օրական մինչև չորս ժամ, սակայն շաբաթվա	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		11-րդ հոդված	ընթացքում ոչ ավելի, քան քսան ժամ․»: Առաջարկի էությունը ՄԿՈՒ ոլորտում աշխատանքի ներգրաված անչափահասի աշխատանքային իրավունքների պաշտպանությունն է՝ աշխատանքի առավել նվազ տևողության սահմանման միջոցով:		
		12-րդ հոդված	**Հոդված 12.** Օրենսգրքի 148-րդ հոդվածում՝ 1) 3-րդ մասում «տասնութ տարեկան անձանց,» բառերից հետո լրացնել «(բացառությամբ 3.1.-ին մասով սահմանված դեպքերի)» բառերը: 2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 3.1.-3.4-րդ մասեր. «3.1. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրերով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան սովորողները բացառիկ դեպքերում կարող են ներգրավվել աշխատանքի գիշերային ժամանակ՝ սույն հոդվածի 3.2.-3.4.-րդ մասերի պահանջների պահպանմամբ, եթե աշխատանքը պայմանավորված է կրթական ծրագրի որակավորման առանձնահատկություններով, անխուսափելիորեն անհրաժեշտ է ուսումնառության վերջնարդյունքներն ապահովելու համար և արգելված չէ բժշկական եզրակացությամբ: Սույն մասով նշված դեպքերում աշխատանքը պետք է իրականացվի ոլորտում մասնագիտական բավարար գիտելիքներ և փորձ ունեցող չափահաս անձի (մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի) հսկողության ներքո: 3.2. Սույն հոդվածի 3.1.-ին մասով նախատեսված գիշերային ժամանակ աշխատանքը չի թույլատրվում ժամը 24-ից մինչև 4-ը ընկած ժամանակահատվածում, բացառությամբ զինված ուժերում, ոստիկանությունում, առողջապահական կամ բժշկական կազմակերպություններում աշխատանքի, եթե աշխատանքն անխուսափելիորեն անհրաժեշտ է կրթական ծրագրի որակավորման վերջնարդյունքների	Ընդունվել է	Ընդունվել է

			ապահովման համար: 3.3. Սույն հոդվածի 3.1.-ին և 3.2.-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան աշխատողների համար ամենօրյա անընդմեջ հանգստի տևողությունը չի կարող պակաս լինել 14 ժամից: 3.4. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրերով ուսումնառող տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան անձինք չեն կարող ներգրավվել աշխատանքի մասնագիտական ուսումնական հաստատությունում դասերին անմիջապես նախորդող օրը՝ ժամը 20:00-ից հետո, եթե դասերը սկսվում են ժամը 9:00-ից շուտ:»: Կարգավորումները միտված են ՄԿՈՒ առանձին ոլորտներում ուսանող անչափահասին վնասական կամ վտանգավոր համարվող աշխատանքներում ներգրավելու և նրանց անհրաժեշտ պաշտպանություն և երաշխիքներ տրամադրելուն՝ միջազգային լավագույն փորձի լույսի ներքո: **Հոդված 13**. Օրենսգրքի 154-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «մինչև 6-ը» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 148-րդ հոդվածի 3.3-րդ մասով նախատեսված դեպքերի» բառերը: Առաջարկը բխում է մյուս հոդվածներում առաջարկված փոփոխություններից: **Հոդված 14.** Օրենսգրքի 201.2-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «**Հոդված 201.2. Աշխատողների մասնագիտական կատարելագործումը և զարգացումը** 1. Գործատուն աշխատողի համաձայնությամբ և գնահատված կարիքի հիման վրա կարող է իր մոտ կամ այլ վայրում (այդ թվում՝ օտարերկրյա պետությունում) կազմակերպել աշխատողի կարողությունների կատարելագործմանը, արդիականացմանը և նոր	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		Հոդված 13-րդ Հոդված 14-րդ	հմտությունների ձեռքբերմանը միտված լրացուցիչ կրթական ծրագրեր: 2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դեպքերում գործատուի և աշխատողի միջև կնքվում է գրավոր պայմանագիր: 3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դեպքերում աշխատողի մասնակցության ժամանակահատվածում պահպանվում են նրա աշխատատեղը (պաշտոնը) և հիմնական աշխատավարձը (գործավարձով վարձատրվող աշխատողների դեպքում՝ միջին աշխատավարձը, բացառությամբ պարգևատրման գումարների), բացառությամբ սույն օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով սահմանված դեպքի: 4. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դեպքերում լրացուցիչ կրթական ծրագրերին մասնակցությունն աշխատողի համար սույն օրենսգրքի 209-րդ հոդվածի իմաստով գործուղում չի համարվում: 5. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պայմանագրով նախատեսված ժամանակահատվածում գործատուի մոտ աշխատելու պարտականությունն իր մեղքով չկատարելու դեպքում սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված լրացուցիչ կրթական ծրագրերին մասնակցած անձը պարտավոր է գործատուին հատուցել ոչ ավելի, քան իր ուսուցումը կազմակերպելու հետ կապված փաստացի ծախսերը՝ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված պայմանագրով սահմանված կարգով ու պայմաններով:»: Առաջարկը նպատակ ունի եզրութաբանական հստակություն ապահովել ՄԿՈւ օրենքի նախագծով առաջարկվող եզրույթների հետ և գործող նորմի համեմատ բովանդակային փոփոխություններ չի նախատեսում: **Հոդված 15.** Օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ նախադասությունից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր նախադասություն.	Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է

		Հոդված 15, նոր 16 (հին 17)	«Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում սահմանված որոշակի աշխատանք կատարող սովորողների բժշկական զննությունը, այդ թվում՝ պարբերական բժշկական զննությունը կատարվում է ուսումնական հաստատության միջոցների հաշվին, եթե այլ բան սահմանված չէ գործատուի հետ կնքված պայմանագրով:»: **Հոդված 16.** Օրենսգրքի 257-րդ հոդվածում՝ 1) 1-ին մասում «գովազդելուն ուղղված աշխատանքներում» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքերի» բառերը. 2) 2-րդ մասի 1-ին նախադասությունում «վնասակար համարվող աշխատանքներում» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքերի» բառերը. 3) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 3-6-րդ մասեր․ «3․ Տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան անձինք մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում կարող են ներգրավվել ալկոհոլային խմիչքների արտադրության մեջ, ինչպես նաև սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված աշխատանքներում, եթե դա պայմանավորված է կրթական ծրագրի որակավորման առանձնահատկություններով և անխուսափելիորեն անհրաժեշտ է ուսումնառության վերջնարդյունքներն ապահովելու համար, ինչպես նաև պահպանված է վտանգավոր նյութերի արտանետումների օրենսդրությամբ նախատեսված սահմանային չափը: 4․ Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքերում, գործատուն ապահովում է տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան անձանց առողջության, անվտանգության և բարոյականության պաշտպանության		

			համապատասխան պայմաններ և անհատական պաշտպանության միջոցներ, ինչպես նաև նախապես տրամադրում է տեղեկություններ հնարավոր ռիսկերի, անվտանգ աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ, անցկացնում է ուսուցում և հրահանգավորում: Աշխատանքը պետք է իրականացվի ոլորտում մասնագիտական բավարար գիտելիքներ և փորձ ունեցող չափահաս անձի (մասնագիտական ուսուցման հրահանգչի) հսկողության ներքո: Գործատուն պետք է անչափահասին զերծ պահի ալկոհոլային խմիչքների սպառումից: 5. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքերում, գործատուն մինչև տասնութ տարեկան անձանց օրինական ներկայացուցիչներին գրավոր տեղեկացնում է աշխատանքի հետ կապված հնարավոր ռիսկերի և մինչև տասնութ տարեկան անձանց անվտանգության ապահովման և առողջության պահպանման վերաբերյալ ձեռնարկված բոլոր միջոցների մասին: 6. Կառավարությունը սահմանում է մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում գործնական աշխատանքային ուսուցում անցնող և որոշակի աշխատանք կատարող տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան անձանց սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված աշխատանքներում ներգրավվելու, նրանց առողջության, անվտանգության և բարոյականության պահպանման պայմանները:»: Կարգավորումները միտված են ՄԿՈՒ առանձին ոլորտներում ուսանող անչափահասին վնասակար կամ վտանգավոր համարվող աշխատանքներում ներգրավվելու և նրանց անհրաժեշտ պաշտպանություն և երաշխիքներ տրամադրելուն՝ միջազգային լավագույն փորձի լույսի ներքո: Առաջարկվում է խմբագրել նոր բովանդակությամբ, նպատակ ունենալով հստակեցնել դեպքերը և թե ինչ պայմանների դեպքում կարող է տասնվեցից մինչև տասնութ տարեկան անձինք մասնագիտական	Ընդունվել է Ընդունվել է Ընդունվել է	Ընդունվել է Ընդունվել է Ընդունվել է

		Հոդված նոր 17 (հին 18)	կրթական ծրագրով աշխատանքի վրա հիմնված ուսումնառության շրջանակում ներգրավվել ալկոհոլային խմիչքների արտադրության մեջ: Վերախմբագրել եզրափակիչ և անցումային դրույթները հաշվի առնելով Նախագծում առաջարկված վերոնշյալ փոփոխությունները․ **«Հոդված 17. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ** 1․ Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի, որն ուժի մեջ է մտնում սույն օրենքի պաշտոնական հրապարակման օրվանից վեց ամիս հետո: 2. Սույն օրենքից բխող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտն ընդունվում է սույն օրենքի պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից՝ վեցամսյա ժամկետում:»		

				Ընդունվել է	Ընդունվել է

«ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»

№	Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի) եզրակացությունը	Առաջարկությունների ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
126.	Կառավարություն	Վերնագիր	Նախագծի վերնագրում «ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ» բառից հետո լրացնել «ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» բառերը հաշվի առնելով նախագծի բովանդակությունը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

127.	Կառավարություն	1-ին հոդված	«ՀՕ-248 օրենքի» բառերից հետո լրացնել «(այսուհետ՝ Օրենք)» բառերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
128.	Կառավարություն	5-րդ և 6-րդ հոդվածներ	Հոդվածների համարակալումը շտկել	Ընդունվել է	Ընդունվել է
«ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»					
129.	Կառավարություն	Վերնագիր	Նախագծի վերնագրից հանել «ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ» բառերը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
130.	Կառավարություն	1-ին հոդված	1-ին կետի «8.5.1.2. արհեստավորի» բառերից հետո լրացնել «կամ կրտսեր մասնագետի» բառերը	Ընդունվել է	Ընդունվել է
131.	Կառավարություն	2-րդ հոդված	Հոդվածը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ. «Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակումից վեց ամիս հետո:»:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
«ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»					
132.	Կառավարություն	1-ին հոդված	1. «ՀՕ-193 օրենքի» բառերից հետո հանել «(այսուհետ՝ Օրենք) բառերը 2. «5-րդ և 6-րդ կետերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ» բառերի փոխարեն լրացնել «լրացնել 5.1-րդ և 6.1-րդ կետեր և 5-րդ և 6-րդ կետերը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը: Վերոգրյալ շտկումները պայմանավորված են հստակեցնելու համարակալումները	Ընդունվել է	Ընդունվել է
		1-ին հոդված	5.1-րդ կետում՝ «արհեստավորի» բառերից հետո լրացնել «կամ կրտսեր մասնագետի» բառերը	Ընդունվել է	Ընդունվել է

133.	Կառավարություն	2-րդ հոդված	Վերանայել անցումային դրույթները՝ ապահովելու համար նախագծի անցնցում կենսագործման հնարավորությունը՝ «1. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի իրականացման համար տրված այն լիցենզիաները, որոնց համար սույն օրենքով առաջանում են նոր պայմաններ և պահանջներ, սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6-ամսյա ժամկետում ենթակա են վերաձևակերպման մասնագիտական կրթության առաջին մակարդակի՝ արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագրի և արհեստավորի (կամ կրտսեր մասնագետի) որակավորման ծրագրի, մասնագիտական կրթության երկրորդ մակարդակի՝ միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրի ու մասնագետի որակավորման ծրագրի իրականացման համար, բացառությամբ այն ուսումնական հաստատությունների, որոնց համար սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված են այլ ժամկետներ: 2. Սույն օրենքով առաջացող նոր պահանջներին ու պայմաններին պետական և հանրային մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացվող կրթական ծրագրերի համապատասխանությունը ապահովվում է Կառավարությունը՝ Վարչապետի կողմից սահմանած ժամանակացույցով: 3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նշված ժամկետում լիցենզիաների վերաձևակերպման դեպքում «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով լիցենզիայի վերաձևակերպման համար սահմանված պետական տուրքը չի գանձվում:	Ընդունվել է	Ընդունվել է

134.	Կառավարություն	2-րդ (լրամշակված 3-րդ) հոդված	Հետաձգել Օրենքի ուժի մեջ մտնելու ժամկետը՝ կենսագործման անցնցում ընթացքը ապահովելու համար «**Հոդված 3.** Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հուլիսի 1-ից:»	Ընդունվել է	Ընդունվել է